

De forente nasjoners havrettskonvensjon

Statspartene i denne konvensjon,

Som er drevet av ønsket om å løse alle havrettsproblemer i en ånd av gjensidig forståelse og samarbeid, og som er seg bevisst denne konvensjons historiske betydning som et viktig bidrag til å opprettholde fred, rettferdighet og framgang for alle folk i verden,

Som merker seg at utviklingen etter De forente nasjoners konferanser om havets folkerett i Genève i 1958 og 1960 har aksentuert behovet for en ny havrettskonvensjon som kan godtas av alle,

Som er seg bevisst at problemene angående havområdene er nært innbyrdes forbundet og må sees under ett,

Som erkjenner at det er ønskelig, ved denne konvensjon og under behørig hensyntagen til alle staters suverenitet, å opprette en rettsorden for havene som vil lette internasjonalt samkvem og fremme en fredelig bruk av havene, en rett og rimelig og effektiv utnyttelse av deres forekomster, bevaring av deres levende ressurser, samt studier, vern og bevaring av det marine miljø,

Som er oppmerksom på at oppnåelsen av disse mål vil bidra til å virkeliggjøre en rettferdig og rimelig økonomisk verdensorden som tar hensyn til hele menneskehetens interesser og behov, og særlig utviklingslands spesielle interesser og behov, enten de er kyststater eller kystløse stater,

Som ønsker med denne konvensjon å utvikle de prinsipper som er inntatt i resolusjon 2749 (XXV) av 17. desember 1970, der De forente nasjoners generalforsamling høytidelig erklærte blant annet at det område som utgjøres av havbunnen og dens undergrunn, utenfor grensene for nasjonal jurisdiksjon, såvel som dets forekomster, er menneskehetens felles arv og skal undersøkes og utnyttes til gagn for hele menneskeheten, uavhengig av statenes geografiske beliggenhet,

Som er overbevist om at den kodifisering og gradvise utvikling av havretten som er oppnådd i denne konvensjon, vil bidra til å styrke fred, sikkerhet, samarbeid og vennskapelige forbindelser mellom alle nasjoner i samsvar med prinsippene om rettferdighet og likerett, og vil fremme den økonomiske og sosiale framgang for alle folk i verden, i samsvar med De forente nasjoners formål og prinsipper slik de kommer til uttrykk i Pakten,

Som bekrefter at for spørsmål som ikke er regulert ved denne konvensjon, vil den alminnelige folkeretts regler og prinsipper fortsatt gjelde,

Er blitt enige om følgende:

DEL I INNLEDNING

Artikkel 1 Termbruk og virkekrets

1. I denne konvensjon

- 1) menes med «Området»: havbunnen og dens undergrunn, utenfor grensene for nasjonal jurisdiksjon,
- 2) menes med «Myndigheten»: Den internasjonale havbunnsmyndighet,
- 3) menes med «virksomhet i Området»: all virksomhet som går ut på undersøkelse etter og utnyttelse av forekomstene i Området,
- 4) menes med «forurensning av det marine miljø»: direkte eller indirekte tilførsel, forårsaket av mennesker, av stoffer eller energi i det marine miljø, herunder elvemunninger, når det får eller sannsynligvis kan få slike skadelige virkninger som skade på de levende ressurser og livet i havet, fare for menneskers helse, hindring av maritim virksomhet, herunder fiske og annen rettmessig bruk av havet, forringelse av sjøvannets brukskvalitet og reduksjon av rekreasjonsverdiene,
- 5)
 - a) menes med «dumping»:
 - i) ethvert forsettlig utslipp av avfall eller annet materiale fra fartøyer, luftfartøyer, plattformen eller andre konstruerte innretninger til sjøs,
 - ii) enhver forsettlig senking eller etterlating av fartøyer, luftfartøyer, plattformen eller andre konstruerte innretninger til sjøs.
 - b) omfatter «dumping» ikke:
 - i) utslipp av avfall eller annet materiale som er knyttet til eller skriver seg fra den vanlige drift av fartøyer, luftfartøyer, plattformen eller andre konstruerte innretninger til sjøs og deres utstyr, utenom avfall eller annet materiale som transporteres av eller til fartøyer, luftfartøyer, plattformen eller andre konst-

ruerte innretninger til sjøs, drevet for det formål å bringe av veien slikt materiale, eller stoff framkommet ved behandling av slikt avfall eller annet materiale på slike fartøyer, luftfartøyer, plattformer eller innretninger;

ii) plassering av materiale for et annet formål enn bare det å bli kvitt det, forutsatt at en slik plassering ikke er uforenlig med denne konvensjons formål.

2.

- 1) Med «statsparter» menes: stater som har samtykket i å være bundet av denne konvensjon, og som konvensjonen er i kraft for.
- 2) Denne konvensjon får tilsvarende anvendelse på de enheter nevnt i artikkel 305 nr. 1 bokstav b), c), d), e) og f) som blir parter i denne konvensjon i samsvar med de vilkår som er relevante for hver av dem, og i denne utstrekning viser «statsparter» til disse enheter.

DEL II

SJØTERRITORIET OG DEN TILSTØTENDE SONE

AVSNITT 1.

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 2

Rettslig status for sjøterritoriet, luftrommet over sjøterritoriet og dets havbunn og undergrunn

1. En kyststats suverenitet omfatter, ut over dens landterritorium og indre farvann, og for arkipelstater deres arkipelfarvann, et tilstøtende sjøbelte som kalles sjøterritoriet.
2. Denne suverenitet omfatter både luftrommet over sjøterritoriet og dets havbunn og undergrunn.
3. Suvereniteten over sjøterritoriet utøves i henhold til denne konvensjon og andre folkerettsregler.

AVSNITT 2.

SJØTERRITORIETS GRENSER

Artikkel 3

Sjøterritoriets bredde

Hver stat har rett til å bestemme sitt sjøterritoriums bredde, opp til en grense som ikke overstiger 12 nautiske mil målt fra grunnlinjer fastsatt i samsvar med denne konvensjon.

Artikkel 4

Sjøterritoriets yttergrense

Sjøterritoriets yttergrense er en linje som er trukket slik at hvert punkt på linjen ligger i en avstand fra nærmeste punkt på grunnlinjen som svarer til sjøterritoriets bredde.

Artikkel 5

Normal grunnlinje

Med mindre annet er fastsatt i denne konvensjon, er den normale grunnlinje som sjøterritoriets bredde måles fra, lavvannslinjen langs kysten slik den er angitt på sjøkart i stor målestokk som er offisielt anerkjent av kyststaten.

Artikkel 6

Rev

For øyer som befinner seg på atoller, eller øyer som er omkranset av rev, er grunnlinjen som sjøterritoriets bredde måles fra, revets lavvannslinje på sjøsiden, angitt med det egnede tegn på sjøkart offisielt anerkjent av kyststaten.

Artikkel 7

Rette grunnlinjer

1. På steder der kystlinjen har dype innbuktninger og innskjæringer eller der det finnes en rad av øyer langs kysten i dens umiddelbare nærhet, kan metoden med rette grunnlinjer som forbinder passende punkter på kysten, benyttes ved trekking av grunnlinjen som sjøterritoriets bredde måles fra.

2. Når kystlinjen er meget varierende på grunn av et delta og andre naturlige forhold, kan passende punkter velges langs ytterste lavvannslinje på sjøsiden, og uten hensyn til om lavvannslinjen senere trekker seg tilbake, skal de rette grunnlinjer fortsatt gjelde inntil de endres av kyststaten i samsvar med denne konvensjon.
3. Opptrekkingen av rette grunnlinjer må ikke i påtakelig grad avvike fra kystens hovedretning, og havområdene som ligger innenfor linjene, må være tilstrekkelig nært knyttet til landterritoriet til at de er underlagt ordningen for indre farvann.
4. Rette grunnlinjer skal ikke trekkes til og fra tørrfall, med mindre det på disse er bygd fyrtårn eller lignende anlegg som til enhver tid befinner seg over havflaten, eller det dreier seg om tilfeller der trekkingen av grunnlinjer til eller fra tørrfall har vunnet allmenn internasjonal anerkjennelse.
5. Når metoden med rette grunnlinjer etter bestemmelsene i nr. 1 får anvendelse, kan det ved fastsettelsen av de enkelte grunnlinjer tas hensyn til økonomiske interesser som er særegne for det angjeldende område, og hvis eksistens og betydning klart framgår av lang tids bruk.
6. En stat må ikke anvende metoden med rette grunnlinjer på en slik måte at den avskjærer en annen stats sjøterritorium fra det åpne hav eller en eksklusiv økonomisk sone.

Artikkel 8

Indre farvann

1. Med forbehold for det som er bestemt i del IV, utgjør farvann innenfor grunnlinjen for sjøterritoriet en del av statens indre farvann.
2. Når fastsettelsen av en rett grunnlinje etter metoden i artikkel 7 har til følge at områder som tidligere ikke ble ansett som indre farvann, nå avgrenses som slike, skal retten til uskyldig gjennomfart som fastsatt i denne konvensjon gjelde i disse farvann.

Artikkel 9

Elvemunninger

Dersom en elv renner direkte ut i havet, skal grunnlinjen være en rett linje tvers over elvemunningen mellom punkter på breddenes lavvannslinje.

Artikkel 10

Bukter

1. Denne artikkel omhandler bare bukter hvis kyster tilhører en enkelt stat.
2. For denne konvensjons formål er en bukt en tydelig innskjæring i kystlinjen, hvis dybde innover i landet står i et slikt forhold til bredden ved innskjæringens munning at den inneholder lukkede farvann og utgjør mer enn bare en krumning av kysten. En innskjæring i kystlinjen skal imidlertid ikke anses som en bukt med mindre dens areal er like stort som eller større enn arealet av den halvsirkel hvis diameter er en linje trukket tvers over innskjæringens munning.
3. For oppmålingsformål er en innskjærings areal det område som ligger mellom lavvannsmarket langs innskjæringens bredd, og en linje som forener lavvannsmarket ved innskjæringens naturlige munning. Når en innskjæring på grunn av øyer har mer enn en munning, trekkes halvsirkelen med en diameter svarende til summen av lengdene av de linjer som kan trekkes tvers over de forskjellige munnings. Øyer inne i en innskjæring skal medregnes som om de var del av innskjæringens vannflate.
4. Dersom avstanden mellom lavvannsmarkene ved en bukts naturlige munning ikke overstiger 24 nautiske mil, kan det trekkes en skjæringslinje mellom disse to lavvannsmarker, og de farvann som blir liggende innenfor denne linje, skal betraktes som indre farvann.
5. Når avstanden mellom lavvannsmarkene ved en bukts naturlige munning overstiger 24 nautiske mil, trekkes en rett grunnlinje på 24 nautiske mil inne i bukten på en slik måte at den innlemmer en vannflate som med en linje av denne lengde er så stor som mulig.
6. Bestemmelsene foran får ikke anvendelse på såkalte «historiske» bukter eller i noe tilfelle der metoden med rette grunnlinjer fastsatt i artikkel 7 anvendes.

Artikkel 11

Havner

Ved avgrensningen av sjøterritoriet anses de ytterste permanente havneanlegg som en del av kysten når de inngår som en integrerende del av havnesystemet. Innretninger utenfor kysten og kunstige øyer skal ikke anses som permanente havneanlegg.

Artikkel 12

Reder

Reder som vanligvis benyttes til lasting, lossing- eller ankring av skip, og som ellers ville ha ligget helt eller delvis utenfor sjøterritoriets yttergrense, regnes med til sjøterritoriet.

Artikkel 13

Tørrfall

1. Et tørrfall er et naturlig dannet landområde som er omgitt av og ligger over vann ved lavvann, men som overskylles ved høyvann. Når et tørrfall ligger helt eller delvis i en avstand som ikke overstiger sjøterritoriets bredde, fra fastlandet eller en øy, kan lavvannslinjen på tørrfallet benyttes som den grunnlinje sjøterritoriets bredde måles fra.
2. Når et tørrfall i sin helhet ligger i en avstand som overstiger sjøterritoriets bredde, fra fastlandet eller en øy, har det ikke noe eget sjøterritorium.

Artikkel 14

Kombinasjon av metoder for fastsettelse av grunnlinjer

Kyststaten kan fastsette grunnlinjer ved å kombinere en eller flere metoder som fastsatt i de foregående artikler, avhengig av hva som passer for forskjellige forhold.

Artikkel 15

Avgrensning av sjøterritoriet mellom stater med kyster som ligger overfor eller støter opp til hverandre

Når to staters kyster ligger overfor hverandre eller støter opp til hverandre har, med mindre noe annet er avtalt mellom dem, ingen av de to stater rett til å utvide sitt sjøterritorium ut over midtlinjen, som er en linje der hvert punkt ligger i like stor avstand fra de nærmeste punkter på de grunnlinjer som bredden av hver stats sjøterritorium måles fra. Denne bestemmelse får ikke anvendelse når det på grunn av historiske rettigheter eller andre særlige forhold er nødvendig å avgrense de to staters sjøterritorium på en måte som avviker fra dette.

Artikkel 16

Sjøkart og lister over geografiske koordinater

1. Grunnlinjene for måling av sjøterritoriets bredde, fastsatt i samsvar med artikkel 7, 9 og 10, eller grensene som utledes av dem, og avgrensningslinjene trukket i samsvar med artikkel 12 og 15, skal avmerkes på sjøkart i en målestokk som er egnet til å påvise linjenes beliggenhet. Alternativt kan dette erstattes av lister over geografiske koordinater for punkter, med angivelse av geodetisk datum.
2. Kyststaten skal på behørig måte offentliggjøre slike sjøkart eller lister over geografiske koordinater, og skal deponere en kopi av dem hos De forente nasjoners generalsekretær.

AVSNITT 3.

USKYLDIG GJENNOMFART I SJØTERRITORIET

Underavsnitt A.

Regler som gjelder for alle skip

Artikkel 17

Rett til uskyldig gjennomfart

Med forbehold for denne konvensjon har skip fra alle stater, enten de er kyststater eller kystløse stater, rett til uskyldig gjennomfart gjennom sjøterritoriet.

Artikkel 18

Betydningen av uttrykket gjennomfart

1. Med gjennomfart menes seilas gjennom sjøterritoriet for det formål å
 - a) krysse sjøterritoriet uten å gå inn i indre farvann eller anløpe en red eller et havneanlegg utenfor indre farvann, eller
 - b) seile inn i eller ut fra indre farvann eller anløpe en slik red eller et slikt havneanlegg.
2. Gjennomfart skal skje uavbrutt og raskt. Gjennomfart omfatter likevel stans og ankring, men bare dersom det skjer som ledd i vanlig seilas eller er nødvendig på grunn av *force majeure* eller en nødsituasjon eller i den hensikt å yte bistand til personer, skip eller luftfartøyer som er i

fare eller nød.

Artikkel 19

Betydningen av uttrykket uskyldig gjennomfart

1. Gjennomfarten er uskyldig så lenge den ikke er til skade for kyststatens fred, orden eller sikkerhet. Slik gjennomfart skal skje i samsvar med denne konvensjon og andre folkerettsregler.
2. Et fremmed skips gjennomfart skal anses å være til skade for kyststatens fred, orden eller sikkerhet dersom det i sjøterritoriet foretar en eller flere av følgende handlinger:
 - a) trussel eller bruk av makt mot kyststatens suverenitet, territoriale integritet eller politiske uavhengighet, eller på annen måte bryter folkerettsprinsippene nedfelt i De forente nasjoners pakt,
 - b) enhver øvelse eller trening med våpen av enhver art,
 - c) enhver handling som tar sikte på å samle opplysninger som er til skade for kyststatens forsvar eller sikkerhet,
 - d) enhver propagandahandling som tar sikte på å påvirke kyststatens forsvar eller sikkerhet,
 - e) start, landing eller ombordtaking av ethvert luftfartøy,
 - f) start, landing eller ombordtaking av enhver militær innretning,
 - g) lasting eller lossing av enhver vare, valuta eller person i strid med kyststatens lover og forskrifter om toll, skatt, innvandring eller helse,
 - h) forsettlig og alvorlig forurensning i strid med denne konvensjon,
 - i) fiske av enhver art,
 - j) forskning eller kartlegging,
 - k) enhver handling som tar sikte på å gripe forstyrrende inn i kyststatens kommunikasjonssystemer, annet utstyr eller andre installasjoner,
 - l) enhver annen virksomhet som ikke har direkte sammenheng med gjennomfart.

Artikkel 20

Undervannsbåter og andre undervannsfartøyer

I sjøterritoriet skal undervannsbåter og andre undervannsfartøyer seile på overflaten og vise sitt flagg.

Artikkel 21

Kyststatens lover og forskrifter knyttet til uskyldig gjennomfart

1. Kyststaten kan i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjon og andre folkerettsregler vedta lover og forskrifter om uskyldig gjennomfart gjennom sjøterritoriet, med hensyn til ett eller flere av følgende forhold:
 - a) sikkerhet til sjøs og regulering av skipstrafikken,
 - b) beskyttelse av navigasjonshjelpemidler og -utstyr samt annet utstyr og andre installasjoner,
 - c) beskyttelse av kabler og rørledninger,
 - d) bevaring av de levende ressurser i havet,
 - e) hindring av brudd på kyststatens fiskerilover og forskrifter,
 - f) bevaring av kyststatens miljø, samt hindring og begrensnig av og kontroll med forurensning av det,
 - g) vitenskapelig havforskning og hydrografisk kartlegging,
 - h) hindring av brudd på kyststatens lover og forskrifter om toll, skatt, innvandring eller helse.
2. Slike lover og forskrifter skal, med mindre de gjennomfører allment godtatte internasjonale regler eller standarder, ikke få anvendelse på fremmede skips utforming, bygging, bemanning eller utstyr.
3. Kyststaten skal på behørig måte offentliggjøre alle slike lover og forskrifter.
4. Fremmede skip som utøver retten til uskyldig gjennomfart gjennom sjøterritoriet, skal overholde alle slike lover og forskrifter og alle allment godtatte internasjonale regler om hindring av sammenstøt til sjøs.

Artikkel 22

Skipsleder og trafikkseparasjonssystemer i sjøterritoriet

1. Når det er nødvendig av hensyn til sikkerheten til sjøs, kan kyststaten forlange at fremmede skip som utøver retten til uskyldig gjennomfart gjennom kyststatens sjøterritorium, benytter de skipsleder og trafikkseparasjonssystemer som den anviser eller foreskriver for å regulere skips

- gjennomfart.
2. Særlig kan tankskip, atomdrevne skip og skip lastet med kjernefysiske eller andre stoffer eller materialer som i seg selv er farlige eller skadelige, pålegges å begrense sin gjennomfart til slike skipsleder.
 3. Kyststaten skal når den anviser skipsleder og foreskriver trafikkseparasjonssystemer etter denne artikkel, ta hensyn til:
 - a) den kompetente internasjonale organisasjons anbefalinger,
 - b) skipsleder som vanligvis benyttes i internasjonal skipsfart,
 - c) de enkelte skips og skipsleders særlige egenskaper, og
 - d) trafikktettheten.
 4. Kyststaten skal klart avmerke slike skipsleder og trafikkseparasjonssystemer på sjøkart, som skal offentliggjøres på behørig måte.

Artikkel 23

Fremmede atomdrevne skip og skip lastet med kjernefysiske eller andre stoffer som i seg selv er farlige eller skadelige

Fremmede atomdrevne skip og skip lastet med kjernefysiske eller andre stoffer som i seg selv er farlige eller skadelige, skal når de utøver retten til uskyldig gjennomfart gjennom sjøterritoriet, ha om bord de dokumenter og iakta de særlige forholdsregler som er fastsatt for slike skip i internasjonale avtaler.

Artikkel 24

Kyststatens plikter

1. Kyststaten skal ikke hindre uskyldig gjennomfart for fremmede skip gjennom sjøterritoriet med mindre det skjer i samsvar med denne konvensjon. Ved anvendelse av denne konvensjon eller av lover eller forskrifter vedtatt i samsvar med den, skal kyststaten særlig avstå fra:
 - a) å gi fremmede skip pålegg som i praksis har den virkning at retten til uskyldig gjennomfart nektes eller svekkes, eller
 - b) formelt eller reelt å diskriminere en bestemt stats skip eller skip som fører last til, fra eller på vegne av en bestemt stat.
2. Kyststaten skal på hensiktsmessig måte offentliggjøre informasjon om enhver fare for skipsfarten, som den har kjennskap til innen sjøterritoriet.

Artikkel 25

Kyststatens rett til å beskytte seg

1. Kyststaten kan i sitt sjøterritorium ta de skritt som er nødvendig for å hindre gjennomfart som ikke er uskyldig.
2. Når et skip er på vei til indre farvann eller anløper havneanlegg utenfor indre farvann, har kyststaten også rett til å ta de skritt som er nødvendig for å hindre brudd på de vilkår som gjelder for skipets adgang til indre farvann eller slike havneanlegg.
3. Kyststaten kan, uten formelt eller reelt å diskriminere mellom fremmede skip, i bestemte områder av sitt sjøterritorium midlertidig oppheve fremmede skips rett til uskyldig gjennomfart dersom opphevelsen er av avgjørende betydning for å trygge statens sikkerhet, herunder for å kunne gjennomføre våpenøvelser. En slik opphevelse får først virkning etter behørig offentliggjøring.

Artikkel 26

Avgifter som kan pålegges fremmede skip

1. Fremmede skip kan ikke ilegges avgifter alene på grunn av sin gjennomfart gjennom sjøterritoriet.
2. Avgifter på fremmede skip som passerer gjennom sjøterritoriet, kan pålegges bare som betaling for særskilte tjenester som ytes skipet. Slike avgifter skal pålegges uten diskriminering.

Underavsnitt B.

Regler som gjelder for handelsskip og statskip som benyttes til kommersielle formål

Artikkel 27

Strafferettslig jurisdiksjon om bord på et fremmed skip

1. Kyststaten bør ikke utøve strafferettslig jurisdiksjon om bord på et fremmed skip som passerer

gjennom sjøterritoriet, for å arrestere en person eller drive etterforskning i anledning av en straffbar handling begått om bord under gjennomfarten, unntatt i følgende tilfeller:

- a) når følgene av den straffbare handlingen berører kyststaten,
 - b) når den straffbare handlingen er av en slik art at den virker forstyrrende inn på freden i landet eller på ro og orden i sjøterritoriet,
 - c) når skipsføreren eller en av flaggstatens diplomatiske eller konsulære tjenestemenn har bedt om assistanse fra de stedlige myndigheter, eller
 - d) når slike tiltak er nødvendig for å bekjempe ulovlig håndtering av og handel med narkotika eller psykotrope stoffer.
2. Ovennevnte bestemmelser berører ikke kyststatens rett til å ta ethvert skritt som er hjemlet i dens lover, med sikte på arrestasjon eller etterforskning om bord i et fremmed skip som passerer gjennom sjøterritoriet etter å ha forlatt indre farvann.
 3. I tilfellene omhandlet i nr. 1 og 2 skal kyststaten, dersom skipsføreren ber om det, underrette en av flaggstatens diplomatiske eller konsulære tjenestemenn før den tar noen skritt, og den skal lette kontakten mellom tjenestemannen og skipets mannskap. I nødsfall kan underretningen gis samtidig med at tiltakene iverksettes.
 4. Ved vurderingen av hvorvidt eller hvordan en arrestasjon skal foretas, skal de stedlige myndigheter ta tilbørlig hensyn til skipsfartens interesser.
 5. Kyststaten kan, unntatt når det skjer etter bestemmelsene i del XII eller ved brudd på lover og forskrifter vedtatt i samsvar med del V, ikke ta noen skritt om bord i et fremmed skip som passerer gjennom sjøterritoriet, for å arrestere en person eller drive etterforskning i anledning av en straffbar handling som er begått før skipet kom inn i sjøterritoriet, dersom skipet underveis fra en utenlandsk havn bare passerer gjennom sjøterritoriet uten å gå inn i indre farvann.

Artikkel 28

Sivilrettslig jurisdiksjon i forhold til fremmede skip

1. Kyststaten bør ikke stanse eller omdirigere et fremmed skip som passerer gjennom sjøterritoriet, for å utøve sivilrettslig jurisdiksjon over en person om bord i skipet.
2. Kyststaten kan ikke ta utlegg eller arrest i skipet i sivile saker, unntatt for forpliktelser eller ansvar som skipet selv har påtatt eller pådratt seg i løpet av eller på grunn av sin reise gjennom kyststatens farvann.
3. Nr. 2 innskrenker ikke kyststatens rett til i sivile saker å foreta i samsvar med sine lover utlegg eller arrest i fremmede skip som ligger stille i sjøterritoriet eller passerer gjennom sjøterritoriet etter å ha forlatt kyststatens indre farvann.

Underavsnitt C.

Regler som gjelder for krigsskip og andre statsskip som benyttes til ikke-kommersielle formål

Artikkel 29

Definisjon av krigsskip

I denne konvensjon menes med «krigsskip» et skip som tilhører en stats væpnede styrker og er forsynt med de ytre kjennetegn for krigsskip av dens nasjonalitet, som står under kommando av en offiser behørig utnevnt av statens regjering og hvis navn fremgår av den relevante tjenesteliste eller tilsvarende, og som har en besetning under alminnelig militær disiplin.

Artikkel 30

Krigsskip som ikke overholder kyststatens lover og forskrifter

Dersom et krigsskip ikke overholder kyststatens lover og forskrifter om gjennomfart gjennom sjøterritoriet og ikke tar hensyn til anmodninger som er rettet til det om å overholde dem, kan kyststaten forlange at krigsskipet umiddelbart forlater sjøterritoriet.

Artikkel 31

Flaggstatens ansvar for skade forårsaket av et krigsskip eller annet statsskip som benyttes til ikke-kommersielle formål

Flaggstaten skal ha internasjonalt ansvar for ethvert tap eller enhver skade som påføres kyststaten som følge av at et krigsskip eller annet statsskip som benyttes til ikke-kommersielle formål, ikke overholder kyststatens lover og forskrifter om gjennomfart gjennom sjøterritoriet eller denne konvensjons bestemmelser eller andre folkerettsregler.

Artikkel 32

Immunitet for krigsskip og andre statsskip som benyttes til ikke-kommersielle formål

Med de unntak som finnes i underavsnitt A og i artikkel 30 og 31, berører ingen bestemmelse i denne konvensjon den immunitet som tilkommer krigsskip og andre statsskip som benyttes til ikke-kommersielle formål.

AVSNITT 4. TILSTØTENDE SONE

Artikkel 33

Tilstøtende sone

1. I en sone som støter opp til kyststatens sjøterritorium, og som kalles den tilstøtende sone, kan kyststaten utøve den kontroll som er nødvendig for:
 - a) å hindre overtredelser på dens territorium eller sjøterritorium, av dens lover og forskrifter om toll, skatt, innvandring eller helse,
 - b) å straffe overtredelser begått på dens territorium eller sjøterritorium av disse lover og forskrifter.
2. Den tilstøtende sone kan ikke strekke seg ut over 24 nautiske mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde måles fra.

DEL III STREDER BENYTTET I INTERNASJONAL SKIPSFART

AVSNITT 1. ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 34

Rettslig status for farvann som danner streder benyttet i internasjonal skipsfart

1. Den ordning som er fastsatt i denne del for gjennomfart i streder benyttet i internasjonal skipsfart, skal ikke i andre henseender berøre den rettslige status for farvann som danner slike streder, eller stredestatenes utøvelse av sin suverenitet eller jurisdiksjon over disse farvann og luftrommet over og havbunnen og undergrunnen under dem.
2. Stredestatenes suverenitet eller jurisdiksjon utøves i henhold til denne del og andre folkerettsregler.

Artikkel 35

Denne dels virkeområde

Ingen bestemmelse i denne del berører:

- a) områder av indre farvann i et strede, unntatt når fastsettelsen av en rett grunnlinje etter metoden i artikkel 7 har til følge at områder som tidligere ikke ble ansett som indre farvann, nå omfattes,
- b) den rettslige status som eksklusiv økonomisk sone eller åpent hav for farvannene utenfor stredestatenes sjøterritorier, eller
- c) rettsordningen i streder der gjennomfarten helt eller delvis reguleres av internasjonale overenskomster som har bestått i lang tid og fortsatt er i kraft, og som spesielt omhandler disse streder.

Artikkel 36

Ruter over åpent hav eller gjennom eksklusive økonomiske soner som går gjennom streder benyttet i internasjonal skipsfart

Denne del gjelder ikke for streder benyttet i internasjonal skipsfart dersom det gjennom stredet går en rute over åpent hav eller gjennom en eksklusiv økonomisk sone og den navigasjonsmessig og hydrografisk er like godt egnet; for slike ruter får andre relevante deler av denne konvensjon anvendelse, herunder bestemmelsene om frihet til skipsfart og overflyging.

AVSNITT 2. TRANSITTGJENNOMFART

Artikkel 37

Dette avsnitts virkeområde

Dette avsnitt gjelder for streder benyttet i internasjonal skipsfart mellom en del av det åpne hav eller en eksklusiv økonomisk sone og en annen del av det åpne hav eller en eksklusiv økonomisk sone.

Artikkel 38

Rett til transittgjennomfart

1. I de streder som er nevnt i artikkel 37, har alle skip og luftfartøyer rett til uhindret transittgjennomfart; retten til transittgjennomfart skal imidlertid ikke gjelde når stredet dannes av en øy tilhørende en stredestat og dens fastland, og det på sjøsiden av øya finnes en rute over åpent hav eller gjennom en eksklusiv økonomisk sone og den navigasjonsmessig og hydrografisk er like godt egnet.
2. Med transittgjennomfart menes utøvelse av friheten til skipsfart og overflyging i samsvar med denne del, utelukkende i den hensikt å gjennomføre uavbrutt og rask transitt gjennom stredet mellom en del av det åpne hav eller en eksklusiv økonomisk sone og en annen del av det åpne hav eller en eksklusiv økonomisk sone. Kravet om uavbrutt og rask transitt utelukker likevel ikke fart gjennom stredet for å reise inn i, forlate eller vende tilbake fra en stredestat, med forbehold for denne statens innreisebetingelser.
3. For enhver virksomhet som ikke er utøvelse av retten til transittgjennomfart gjennom et strede, gjelder de øvrige anvendelige bestemmelser i denne konvensjon.

Artikkel 39

Skips og luftfartøyers plikter under transittgjennomfart

1. Skip og luftfartøyer skal, når de utøver retten til transittgjennomfart,
 - a) gå uten opphold gjennom eller over stredet,
 - b) avstå fra enhver trussel eller bruk av makt mot stredestatens suverenitet, territoriale integritet eller politiske uavhengighet eller annen opptreden som er i strid med folkerettsprinsippene nedfelt i De forente nasjoners pakt,
 - c) avstå fra enhver annen virksomhet enn den som er forbundet med deres normale form for rask og uavbrutt transitt, med mindre *force majeure* eller en nødsituasjon gjør det nødvendig,
 - d) overholde de øvrige relevante bestemmelser i denne del.
2. Skip i transittgjennomfart skal:
 - a) overholde allment godtatte internasjonale regler, framgangsmåter og praksis for sikkerhet til sjøs, herunder De internasjonale regler for å hindre sammenstøt til sjøs,
 - b) overholde allment godtatte internasjonale regler, framgangsmåter og praksis for hindring og begrensning av og kontroll med forurensning fra skip.
3. Luftfartøyer i transittgjennomfart skal:
 - a) overholde de lufttrafikkbestemmelser fastsatt av Den internasjonale organisasjon for sivil luftfart som gjelder for sivile luftfartøyer; statlige luftfartøyer vil normalt overholde slike sikkerhetstiltak, og vil til enhver tid ta tilbørlig hensyn til navigasjonssikkerheten under flygingen,
 - b) til enhver tid lytte til den radiofrekvens som er angitt av vedkommende internasjonalt utpekte myndighet for flygekontroll eller til den internasjonale nødfrekvens.

Artikkel 40

Forskning og kartleggingsvirksomhet

Under transittgjennomfart kan fremmede skip, herunder skip som driver vitenskapelig havforskning og hydrografisk kartlegging, ikke utføre noen forsknings- eller kartleggingsvirksomhet uten forhåndstillatelse fra stredestatene.

Artikkel 41

Skipsleder og trafikkseparasjonssystemer i streder benyttet i internasjonal skipsfart

1. I samsvar med denne del kan stredestater anwise skipsleder og foreskrive trafikkseparasjonssystemer for navigasjon i streder, hvor det er nødvendig for å sikre trygg gjennomfart for skip.
2. Når forholdene krever det, kan stredestatene etter behørig offentliggjøring erstatte skipsleder

- eller trafikkseparasjonssystemer som de tidligere har anvist eller foreskrevet, med andre skipsleder eller trafikkseparasjonssystemer.
3. Slike skipsleder og trafikkseparasjonssystemer skal være i samsvar med allment godtatte internasjonale regler.
 4. Før stredestatene anviser eller erstatter skipsleder eller foreskriver eller erstatter trafikkseparasjonssystemer, skal de legge forslagene fram for den kompetente internasjonale organisasjon med sikte på vedtakelse. Organisasjonen kan vedta bare de skipsleder og trafikkseparasjonssystemer som det oppnås enighet om med stredestatene, hvoretter stredestatene kan anvise, foreskrive eller erstatte dem.
 5. Når det for et strede foreslås skipsleder eller trafikkseparasjonssystemer gjennom to eller flere stredestaters farvann, skal de berørte stater samarbeide om å utforme forslag i samråd med vedkommende internasjonale organisasjon.
 6. Stredestatene skal klart avmerke alle skipsleder og trafikkseparasjonssystemer som de har anvist eller foreskrevet, på sjøkart som skal offentliggjøres på behørig måte.
 7. Skip i transittgjennomfart skal respektere de skipsleder og trafikkseparasjonssystemer som er fastsatt i samsvar med denne artikkel.

Artikkel 42

Stredestatenes lover og forskrifter knyttet til transittgjennomfart

1. Med forbehold for bestemmelsene i dette avsnitt kan stredestatene vedta lover og forskrifter om transittgjennomfart i streder, med hensyn til ett eller flere av følgende forhold:
 - a) navigasjonssikkerhet og regulering av skipstrafikken, som fastsatt i artikkel 41,
 - b) hindring og begrensning av og kontroll med forurensning, ved å iverksette anvendelige internasjonale bestemmelser om utslipp av olje, oljeholdig avfall eller andre skadelige stoffer i stredet,
 - c) med hensyn til fiskefartøyer, forbud mot fiske, herunder bortstuing av fiskeredskap,
 - d) lasting eller lossing av enhver vare, valuta eller person i strid med stredestatenes lover og forskrifter om toll, skatt, innvandring eller helse.
2. Disse lover og forskrifter skal verken formelt eller reelt diskriminere mellom fremmede skip, eller anvendes på en slik måte at de i praksis har den virkning at retten til transittgjennomfart etter dette avsnitt nektes, hindres eller svekkes.
3. Stredestatene skal offentliggjøre alle slike lover og forskrifter på behørig måte.
4. Fremmede skip som utøver retten til transittpassasje, skal overholde disse lover og forskrifter.
5. Flaggstaten til et skip eller registreringsstaten til et luftfartøy som har krav på statsimmunitet, men som handler i strid med disse lover og forskrifter eller andre bestemmelser i denne del, skal ha internasjonalt ansvar for ethvert tap eller enhver skade som påføres stredestatene.

Artikkel 43

Navigasjons- og sikkerhetshjelpemidler og annet utstyr, samt hindring og begrensning av og kontroll med forurensning

Brukerstater og stredestater bør ved avtale samarbeide om:

- a) oppsetting og vedlikehold av nødvendige navigasjons- og sikkerhetshjelpemidler og annet utstyr i stredet, til hjelp for internasjonal skipsfart, og
- b) hindring og begrensning av og kontroll med forurensning fra skip.

Artikkel 44

Stredestatenes plikter

Stredestatene skal ikke hindre transittgjennomfart, og skal på hensiktsmessig måte offentliggjøre informasjon om enhver fare som de har kjennskap til, for skipsfarten i stredet eller overflygingen over stredet. Transittgjennomfart skal ikke midlertidig oppheves.

AVSNITT 3. USKYLDIG GJENNOMFART

Artikkel 45

Uskyldig gjennomfart

1. Ordningen med uskyldig gjennomfart i samsvar med del II avsnitt 3 skal gjelde i streder benyttet i internasjonal skipsfart
 - a) der ordningen for transittgjennomfart etter artikkel 38 nr. 1 ikke gjelder, eller
 - b) mellom en del av det åpne hav eller en eksklusiv økonomisk sone og en fremmed stats

- sjøterritorium.
2. Uskyldig gjennomfart gjennom slike streder skal ikke midlertidig oppheves.

DEL IV *ARKIPELSTATER*

Artikkel 46 *Definisjoner*

I denne konvensjon menes med:

- a) «arkipelstat» en stat som i sin helhet består av ett eller flere arkipeler, og som kan omfatte andre øyer,
- b) «arkipel» en gruppe øyer, herunder deler av øyer, mellomliggende farvann og andre naturlige formasjoner som alle er så nær forbundet med hverandre at de utgjør en naturlig geografisk, økonomisk og politisk enhet, eller som historisk har vært betraktet som en slik enhet.

Artikkel 47 *Arkipelagiske grunnlinjer*

1. En arkipelstat kan trekke rette arkipelagiske grunnlinjer som forbinder de ytterste punkter på arkipellets ytterste øyer og tørre rev, forutsatt at de viktigste øyene og et område der forholdet mellom sjø- og landområdet, medregnet atoller, er mellom 1 til 1 og 9 til 1, befinner seg innenfor disse grunnlinjene.
2. Disse grunnlinjene skal ikke være lengre enn 100 nautiske mil, likevel slik at inntil 3 prosent av det totale antall grunnlinjer rundt det enkelte arkipel kan overstige denne lengde, inntil en maksimumslengde på 125 nautiske mil.
3. Opptrekkingen av grunnlinjene må ikke i påtakelig grad avvike fra arkipellets hovedform.
4. Grunnlinjene skal ikke trekkes til og fra tørrfall, med mindre det har fyrtårn eller lignende anlegg som til enhver tid befinner seg over havoverflaten, eller det helt eller delvis ligger i en avstand fra nærmeste øy som ikke overstiger sjøterritoriets bredde.
5. En arkipelstat skal ikke benytte metoden med arkipelagiske grunnlinjer slik at en annen stats sjøterritorium avskjæres fra det åpne hav eller den eksklusive økonomiske sone.
6. Dersom en del av en arkipelstats arkipelfarvann ligger mellom to deler av en umiddelbart tilstøtende nabostat, skal eksisterende rettigheter og alle andre rettmessige interesser som sistnevnte stat tradisjonelt har utøvet i slike farvann, og alle rettigheter fastsatt i avtaler mellom disse stater, opprettholdes og respekteres.
7. Ved beregning av forholdet mellom sjø og land i samsvar med nr. 1, kan landområder omfatte farvann som ligger innenfor øyers og atollers omkransende rev, samt den del av et havplata med bratte sider som er helt eller nesten omsluttet av en rekke kalksteinsøymer og tørre rev langs plataets ytterkant.
8. Grunnlinjer som trekkes i samsvar med denne artikkel, skal vises på sjøkart i en målestokk som er egnet til å påvise linjenes beliggenhet. Alternativt kan dette erstattes av lister over geografiske koordinater for punkter, med angivelse av geodetisk datum.
9. Arkipelstaten skal på behørig måte offentliggjøre slike sjøkart eller lister over geografiske koordinater, og skal deponere en kopi av dem hos De forente nasjoners generalsekretær.

Artikkel 48 *Måling av bredden på sjøterritoriet, den tilstøtende sone, den eksklusive økonomiske sone og kontinentalsokkelen*

Bredden på sjøterritoriet, den tilstøtende sone, den eksklusive økonomiske sone og kontinentalsokkelen skal måles fra arkipelagiske grunnlinjer som trekkes i samsvar med artikkel 47.

Artikkel 49 *Rettslig status for arkipelfarvann, luftrommet over og havbunnen og undergrunnen under dem*

1. En arkipelstats suverenitet omfatter de farvann som ligger innenfor de arkipelagiske grunnlinjer trukket i samsvar med artikkel 47 og kalles arkipelfarvann, uansett deres dybde eller avstand fra kysten.
2. Suvereniteten omfatter luftrommet over arkipelfarvannene og havbunnen og undergrunnen under dem, samt forekomstene de inneholder.
3. Suvereniteten utøves med forbehold for denne del.
4. Den ordning som er fastsatt i denne del for gjennomfart i eller over arkipelagiske skipsleder,

skal ikke i andre henseender berøre arkipelfarvannenes, herunder skipsledenes, status eller arkipelstatens utøvelse av suverenitet over disse farvann og luftrummet over og havbunnen og undergrunnen under dem og samt forekomstene de inneholder.

Artikkel 50

Avgrensning av indre farvann

Innen sine arkipelfarvann kan arkipelstaten trekke avskjæringslinjer som avgrenser de indre farvann, i samsvar med artikkel 9, 10 og 11.

Artikkel 51

Eksisterende avtaler, tradisjonelle fiskerettigheter og eksisterende undersjøiske kabler

1. Uten at dette berører artikkel 49, skal en arkipelstat respektere eksisterende avtaler med andre stater og anerkjenne umiddelbart tilstøtende nabostaters tradisjonelle fiskerettigheter og annen rettmessig virksomhet i bestemte områder i arkipelfarvannene. Vilkårene og betingelsene for å utøve slike rettigheter og slik virksomhet, herunder deres art og omfang og hvilke områder de angår, skal på anmodning fra enhver av de berørte stater reguleres ved bilaterale avtaler mellom dem. Disse rettigheter skal ikke overføres til eller deles med tredjestater eller deres rettssubjekter.
2. En arkipelstat skal respektere eksisterende undersjøiske kabler som andre stater har lagt, og som går gjennom dens farvann uten å berøre land. En arkipelstat skal tillate vedlikehold og utskifting av slike kabler etter å ha mottatt behørig underretning om deres beliggenhet og om den påtenkte reparasjon eller utskifting.

Artikkel 52

Rett til uskyldig gjennomfart

1. Med forbehold for artikkel 53 og uten at dette berører artikkel 50, har alle staters skip rett til uskyldig gjennomfart i arkipelfarvann, i samsvar med del II avsnitt 3.
2. Arkipelstaten kan, uten formelt eller reelt å diskriminere mellom fremmede skip, midlertidig oppheve fremmede skips rett til uskyldig gjennomfart i bestemte områder av arkipelfarvannene dersom opphevelsen er av avgjørende betydning for å trygge statens sikkerhet. Opphevelsen får først virkning etter behørig offentliggjøring.

Artikkel 53

Rett til gjennomfart i eller over arkipelagiske skipsleder

1. En arkipelstat kan anvise skipsleder, og luftruter over dem, som er hensiktsmessige for en uavbrutt og rask gjennomfart for fremmede skip og luftfartøyer i eller over dens arkipelfarvann og det tilstøtende sjøterritorium.
2. Alle skip og luftfartøyer nyter, i slike skipsleder og luftruter, retten til gjennomfart i eller over arkipelagiske skipsleder,
3. Med gjennomfart i eller over arkipelagiske skipsleder menes utøvelse, i samsvar med denne konvensjon, av rettigheter til skipsfart og overflyging på normal måte, utelukkende i den hensikt å gjennomføre uavbrutt, rask og uhindret transitt mellom en del av det åpne hav eller en eksklusiv økonomisk sone og en annen del av det åpne hav eller en eksklusiv økonomisk sone.
4. Disse skipsleder og luftruter skal krysse arkipelfarvannene og det tilstøtende sjøterritorium, og skal omfatte alle vanlige ruter som benyttes i internasjonal skipsfart eller overflyging gjennom eller over arkipelfarvann og, med hensyn til skip, alle vanlige navigasjonstraseer innenfor slike ruter, men likevel slik at det ikke er nødvendig med flere, like godt egnede ruter mellom de samme inngangs- og utgangspunkter.
5. Disse skipsleder og luftruter skal bestemmes av en serie sammenhengende akselinjer fra rutenes inngangspunkter til utgangspunktene. Skip og luftfartøyer som går i eller over arkipelagiske skipsleder, skal ikke avvike fra slike akselinjer med mer enn 25 nautiske mil til hver side, men likevel slik at de ikke går nærmere kysten enn 10 prosent av avstanden mellom de nærmeste punkter på øyer som grenser til skipsleden.
6. En arkipelstat som anviser skipsleder i henhold til denne artikkel, kan også foreskrive trafikkseparasjonssystemer for å sikre trygg gjennomfart for skip gjennom trange farvann i slike skipsleder.
7. Når forholdene krever det, kan en arkipelstat etter behørig offentliggjøring erstatte skipsleder eller trafikkseparasjonssystemer som den tidligere har anvist eller foreskrevet, med andre skipsleder eller trafikkseparasjonssystemer.
8. Slike skipsleder og trafikkseparasjonssystemer skal være i samsvar med allment godtatte

- internasjonale regler.
9. Når en arkipelstat anviser eller erstatter skipsleder eller foreskriver eller erstatter trafikkseparasjonssystemer, skal den legge forslagene fram for den kompetente internasjonale organisasjon med sikte på vedtakelse. Organisasjonen kan vedta bare de skipsleder og trafikkseparasjonssystemer som det oppnås enighet om med arkipelstaten, hvoretter arkipelstaten kan anvise, foreskrive eller erstatte dem.
 10. Arkipelstaten skal klart angi aksene til de skipsleder og trafikkseparasjonssystemer som den anviser eller foreskriver, på sjøkart som skal offentliggjøres på behørig måte.
 11. Skip i gjennomfart i arkipelagiske skipsleder skal respektere de skipsleder og trafikkseparasjonssystemer som er fastsatt i samsvar med denne artikkel.
 12. Dersom en arkipelstat ikke anviser skipsleder eller luftruter, kan retten til gjennomfart i eller over arkipelagiske skipsleder utøves ved bruk av de ruter som vanligvis benyttes i internasjonal trafikk.

Artikkel 54

Skips og luftfartøyers plikter ved gjennomfart i eller over arkipelagiske skipsleder, forskning og kartleggingsvirksomhet, arkipelstatens plikter og dens lover og forskrifter om gjennomfart i eller over arkipelagiske skipsleder

Artikkel 39, 40, 42 og 44 gjelder tilsvarende for gjennomfart i eller over arkipelagiske skipsleder.

DEL V

EKSKLUSIV ØKONOMISK SONE

Artikkel 55

Den eksklusive økonomiske sones særlige rettsordning

Den eksklusive økonomiske sone er et område som ligger utenfor og støter opp til sjøterritoriet, og som er underlagt den særlige rettsordning fastsatt i denne del, etter hvilken kyststatens rettigheter og jurisdiksjon og andre staters rettigheter og friheter reguleres av de relevante bestemmelser i denne konvensjon.

Artikkel 56

Kyststatens rettigheter, jurisdiksjon og plikter i den eksklusive økonomiske sone

1. I den eksklusive økonomiske sone har kyststaten:
 - a) suverene rettigheter for det formål å undersøke og utnytte, bevare og forvalte såvel levende som ikke-levende naturforekomster i vannmassene over havbunnen, på havbunnen og i undergrunnen, og med hensyn til annen virksomhet med sikte på økonomisk utnyttelse og utforskning av sonen, slik som energiproduksjon fra vann, strømmer og vind,
 - b) jurisdiksjon, i samsvar med de relevante bestemmelser i denne konvensjon, med hensyn til:
 - i) oppføring og bruk av kunstige øyer, innretninger og anlegg,
 - ii) vitenskapelig havforskning,
 - iii) vern og bevaring av det marine miljø,
 - c) andre rettigheter og plikter fastsatt i denne konvensjon.
2. Når kyststaten utøver sine rettigheter og oppfyller sine plikter i den eksklusive økonomiske sone etter denne konvensjon, skal den ta tilbørlig hensyn til andre staters rettigheter og plikter, og skal opptre på en måte som er forenlig med bestemmelsene i denne konvensjon.
3. Rettigheter nevnt i denne artikkel med hensyn til havbunnen og undergrunnen skal utøves i samsvar med del VI.

Artikkel 57

Den eksklusive økonomiske sones bredde

Den eksklusive økonomiske sone skal ikke strekke seg ut over 200 nautiske mil fra de grunnlinjer som sjøterritoriets bredde måles fra.

Artikkel 58

Andre staters rettigheter og plikter i den eksklusive økonomiske sone

1. I den eksklusive økonomiske sone har, med forbehold for de relevante bestemmelser i denne konvensjon, alle stater, både kyststater og kystløse stater, de friheter til skipsfart og overflyging og legging av undersjøiske kabler og rørledninger som vist til i artikkel 87, og annen internasjonalt rettmessig bruk av havet knyttet til disse friheter, slik som den bruk som er forbundet

med drift av skip, luftfartøyer og undersjøiske kabler og rørledninger, og som er forenlig med de øvrige bestemmelser i denne konvensjon.

2. Artikkel 88–115 og andre relevante folkerettsregler gjelder for den eksklusive økonomiske sone, i den grad de ikke er uforenlige med denne del.
3. Statene skal når de utøver sine rettigheter og oppfyller sine plikter i den eksklusive økonomiske sone etter denne konvensjon, ta tilbørlig hensyn til kyststatens rettigheter og plikter, og skal overholde de lover og forskrifter kyststaten har vedtatt i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjon, samt andre folkerettsregler i den grad de ikke er uforenlige med denne del.

Artikkel 59

Grunnlag for løsning av konflikter om tilleggelsen av rettigheter og jurisdiksjon i den eksklusive økonomiske sone

I tilfeller hvor denne konvensjon ikke tillegger rettigheter eller jurisdiksjon til kyststaten eller til andre stater i den eksklusive økonomiske sone, og det oppstår en konflikt mellom interessene til kyststaten og en eller flere andre stater, skal konflikten løses på grunnlag av hva som er rett og rimelig og i lys av alle relevante omstendigheter, idet det tas hensyn til den betydning de pågjeldende interesser har både for partene og for det internasjonale samfunn som helhet.

Artikkel 60

Kunstige øyer, innretninger og anlegg i den eksklusive økonomiske sone

1. I den eksklusive økonomiske sone skal kyststaten ha enerett til å oppføre og til å tillate og regulere oppføring, drift og bruk av:
 - a) kunstige øyer,
 - b) innretninger og anlegg for de formål som er fastsatt i artikkel 56, og for andre økonomiske formål,
 - c) innretninger og anlegg som kan virke forstyrrende inn på utøvelsen av kyststatens rettigheter i sonen.
2. Kyststaten skal ha eksklusiv jurisdiksjon over slike kunstige øyer, innretninger og anlegg, herunder jurisdiksjon med hensyn til toll-, skatte-, helse-, sikkerhets- og innvandringsbestemmelser.
3. Det må gis behørig underretning om oppføring av slike kunstige øyer, innretninger og anlegg, og det må opprettholdes faste anordninger for å varsle om deres tilstedeværelse. Alle innretninger og anlegg som forlates eller ikke lenger er i bruk, skal fjernes for å trygge sikkerheten for skipsfarten, idet det tas hensyn til allment godtatte internasjonale standarder som for dette formål er fastsatt av den kompetente internasjonale organisasjon. Ved fjerning skal det også tas tilbørlig hensyn til fiske, vern av det marine miljø og andre staters rettigheter og plikter. Dybde, posisjon og dimensjoner på alle innretninger og anlegg som ikke fjernes fullstendig, skal gjøres kjent på hensiktsmessig måte.
4. Kyststaten kan om nødvendig opprette rimelige sikkerhetssoner rundt kunstige øyer, innretninger og anlegg, der den kan treffe hensiktsmessige tiltak for å trygge sikkerheten for både skipsfarten og de kunstige øyer, innretninger og anlegg.
5. Sikkerhetssonenes bredde skal fastsettes av kyststaten, idet det tas hensyn til gjeldende internasjonale standarder. Sikkerhetssonene skal stå i et rimelig forhold til de kunstige øyers, innretningers eller anleggs art og funksjon, og skal ikke overstige en avstand på 500 meter rundt dem, målt fra hvert punkt på deres ytterkant, med mindre det tillates etter allment godtatte internasjonale standarder eller anbefales av den kompetente internasjonale organisasjon. Det skal gis behørig underretning om sikkerhetssonenes utstrekning.
6. Alle fartøyer må respektere sikkerhetssonene, og skal overholde allment godtatte internasjonale standarder for skipsfart i nærheten av kunstige øyer, innretninger, anlegg og sikkerhetssoner.
7. Det kan ikke opprettes kunstige øyer, innretninger og anlegg eller sikkerhetssoner rundt dem når de kan virke forstyrrende inn på bruk av anerkjente skipsleder som er av vesentlig betydning for internasjonal skipsfart.
8. Kunstige øyer, innretninger og anlegg har ikke status som øyer. De har ikke eget sjøterritorium, og deres tilstedeværelse berører ikke avgrensningen av sjøterritoriet, den eksklusive økonomiske sone eller kontinentalsokkelen.

Artikkel 61

Bevaring av de levende ressurser

1. Kyststaten skal fastsette den tillatte fangst av de levende ressurser i sin eksklusive økonomiske

- sone.
2. Kyststaten skal under hensyntagen til de beste tilgjengelige vitenskapelige data gjennom passende bevarings- og forvaltningstiltak sikre at opprettholdelsen av de levende ressurser i den eksklusive økonomiske sone ikke settes i fare av overbeskatning. Når det er hensiktsmessig, skal kyststaten og kompetente internasjonale organisasjoner, det være seg subregionale, regionale eller globale, samarbeide for dette formål.
 3. Slike tiltak skal også ta sikte på å opprettholde eller gjenoppbygge bestander av beskattede arter til nivåer som kan gi maksimalt langtidsutbytte, under hensyntagen til relevante miljømessige og økonomiske faktorer, herunder de økonomiske behov i fiskerisamfunn ved kysten og utviklingslandenes spesielle behov, og skal ta i betraktning fiskemønstre, bestandenes gjensidige avhengighet og allment anbefalte internasjonale minimumsstandarder, det være seg subregionale, regionale eller globale.
 4. Når kyststaten treffer disse tiltak, skal den ta hensyn til virkningene for arter som er forbundet med eller avhengige av beskattede arter, med sikte på å opprettholde eller gjenoppbygge bestander av slike forbundne eller avhengige arter til nivåer over hvilke deres reproduksjon kan bli alvorlig truet.
 5. Tilgjengelige vitenskapelige opplysninger, statistikk over fangst og fiskeinnsats og andre data som er relevante for bevaring av fiskebestandene, skal jevnlig formidles og utveksles gjennom kompetente internasjonale organisasjoner, det være seg subregionale, regionale og globale, når det er hensiktsmessig og med alle berørte staters deltakelse, herunder stater hvis borgere har tillatelse til å fiske i den økonomiske sone.

Artikkel 62

Utnyttelse av de levende ressurser

1. Kyststaten skal fremme målet om en optimal utnyttelse av de levende ressurser i den eksklusive økonomiske sone, med forbehold for artikkel 61.
2. Kyststaten skal fastsette sin kapasitet for fangst av de levende ressurser i den eksklusive økonomiske sone. Når kyststaten ikke har kapasitet til å ta opp hele den tillatte fangst, skal den, gjennom avtaler eller andre ordninger og i samsvar med de vilkår, betingelser, lover og forskrifter som er nevnt i nr. 4, gi andre stater adgang til overskuddet av den tillatte fangst, idet det tas særlig hensyn til bestemmelsene i artikkel 69 og 70, spesielt i forhold til de utviklingsland som der er nevnt.
3. Kyststaten skal, når den etter denne artikkel gir andre stater adgang til sin eksklusive økonomiske sone, ta hensyn til alle relevante faktorer, herunder blant annet den betydning de levende ressurser i området har for vedkommende kyststats økonomi og dens øvrige nasjonale interesser, bestemmelsene i artikkel 69 og 70, de behov utviklingsland i subregionen eller regionen har for å kunne høste deler av overskuddet, og behovet for å begrense økonomiske forstyrrelser til et minimum i stater hvis borgere vanligvis har fisket i sonen, eller som har gjort en vesentlig innsats med hensyn til utforskning og bestandsbestemmelse.
4. Andre staters borgere som fisker i den eksklusive økonomiske sone, skal overholde de bevaringstiltak og andre vilkår og betingelser som er fastsatt i kyststatens lover og forskrifter. Disse lover og forskrifter skal være forenlige med denne konvensjon, og kan blant annet omhandle følgende:
 - a) utstedelse av tillatelser til fiskere, fiskefartøyer og -utstyr, herunder betaling av avgifter og andre former for vederlag, som for kyststater som er utviklingsland, kan bestå av et passende bidrag til finansiering, utstyr og teknologi til fiskerinæringen,
 - b) fastsettelse av hvilke arter som kan fiskes, og fastsettelse av fangstkvoter, enten for de bestemte bestander eller grupper av bestander eller fangst per fartøy over en periode, eller for fangst som kan tas av en stats borgere i løpet av et nærmere angitt tidsrom,
 - c) regulering av fangstsesonger og fangstområder, redskapenes type, størrelse og mengde, og type, størrelse og antall av de fiskefartøyer som kan brukes,
 - d) fastsettelse av alder og størrelse på fisk og andre arter som kan fanges,
 - e) angivelse av hvilke opplysninger som forlanges av fiskefartøyer, herunder statistikk over fangst og fiskeinnsats og rapporter om fartøyenes posisjoner,
 - f) forpliktelse, med kyststatens tillatelse og kontroll, til å gjennomføre nærmere angitte fiskeriforskningsprogrammer samt regulering av gjennomføringen av slik forskning, herunder prøvetaking av fangst, bruken av prøvene og rapportering av de vitenskapelige data som er forbundet med dem,
 - g) kyststatens plassering av observatører eller personer under opplæring om bord på slike fartøyer,

- h) landing i kyststatens havner av hele eller deler av fangsten fra slike fartøyer,
 - i) vilkår og betingelser for fellesforetak eller andre samarbeidsordninger,
 - j) krav til opplæring av personale og overføring av fiskeriteknologi, herunder styrking av kyststatens evne til å drive fiskeriforskning,
 - k) framgangsmåter for håndhevelse.
5. Kyststaten skal gi behørig underretning om lover og forskrifter for bevaring og forvaltning.

Artikkel 63

Bestander som finnes innenfor to eller flere kyststaters eksklusive økonomiske soner eller både i den eksklusive økonomiske sone og i et tilstøtende område utenfor sonen

1. Dersom samme bestand eller bestander av arter som er forbundet med hverandre, finnes innenfor to eller flere kyststaters eksklusive økonomiske soner, skal disse stater, enten direkte eller gjennom egnede subregionale eller regionale organisasjoner, søke å bli enige om de nødvendige tiltak for å samordne og sikre bevaring og utvikling av slike bestander, med forbehold for de øvrige bestemmelser i denne del.
2. Dersom samme bestand eller bestander av arter som er forbundet med hverandre, finnes både innenfor den eksklusive økonomiske sone og i et tilstøtende område utenfor sonen, skal kyststaten og de stater som fisker etter slike bestander i det tilstøtende område, enten direkte eller gjennom egnede subregionale eller regionale organisasjoner, søke å bli enige om de tiltak som er nødvendige for bevaring av disse bestander i det tilstøtende område.

Artikkel 64

Langtmigrerende arter

1. Kyststaten og andre stater hvis borgere fisker i regionen etter de langtmigrerende arter som er oppført i vedlegg I, skal samarbeide direkte eller gjennom egnede internasjonale organisasjoner med sikte på å sikre bevaring og å fremme målet om en optimal utnyttelse av disse arter i hele regionen, både innenfor og utenfor den eksklusive økonomiske sone. I regioner der det ikke finnes en egnet internasjonal organisasjon, skal kyststaten og andre stater hvis borgere fanger disse artene i regionen, samarbeide om å opprette en slik organisasjon og delta i dens arbeid.
2. Bestemmelsene i nr. 1 gjelder i tillegg til de øvrige bestemmelser i denne del.

Artikkel 65

Sjøpattedyr

Ingen bestemmelse i denne del innskrenker kyststatens rett, eller eventuelt en internasjonal organisasjons myndighet, til å forby, begrense eller regulere utnyttelsen av sjøpattedyr på en mer restriktiv måte enn det som er fastsatt i denne del. Statene skal samarbeide om bevaring av sjøpattedyr, og skal når det gjelder hvalarter, særlig arbeide gjennom egnede internasjonale organisasjoner for bevaring, forvaltning og utforskning av disse.

Artikkel 66

Anadrome bestander

1. Stater i hvis elver anadrome bestander har sin opprinnelse, skal ha den viktigste interesse i og ansvar for disse bestander.
2. En opprinnelsesstat for anadrome bestander skal sikre deres bevaring ved å vedta egnede reguleringstiltak for fiske i alle farvann innenfor yttergrensen for sin eksklusive økonomiske sone og for fiske omhandlet i nr. 3 bokstav b). Opprinnelsesstaten kan, etter å ha rådført seg med de øvrige stater som er nevnt i nr. 3 og 4 og som fisker etter disse bestander, fastsette total tillatt fangst for bestander som har sin opprinnelse i dens elver.
3.
 - a) Fiske etter anadrome bestander skal foregå bare i farvann innenfor yttergrensene for de eksklusive økonomiske soner, unntatt i de tilfeller der denne bestemmelse ville føre til økonomiske forstyrrelser i en annen stat enn opprinnelsesstaten. Med hensyn til et slikt fiske utenfor den eksklusive økonomiske sones yttergrenser, skal de berørte stater rådføre seg med hverandre med henblikk på å oppnå enighet om vilkår og betingelser for slikt fiske, idet det tas tilbørlig hensyn til bevaringskravene samt opprinnelsesstatens behov i forbindelse med slike bestander.
 - b) Opprinnelsesstaten skal samarbeide for å begrense økonomiske forstyrrelser til et minimum i de øvrige stater som fisker etter disse bestander, i det det tas hensyn til disse staters normale fangst og fangstmåter og alle områder der et slikt fiske har funnet sted.
 - c) Opprinnelsesstaten skal med hensyn til fangst av bestander som har sin opprinnelse i dens

elver, ta særlig hensyn til de stater nevnt i bokstav b) som ved avtale med opprinnelsesstaten deltar i tiltak for å fornye anadrome bestander, særlig gjennom økonomiske utlegg for dette formål.

- d) Håndhevelse av forskrifter om anadrome bestander utenfor den eksklusive økonomiske sone skal avtales mellom opprinnelsesstaten og de andre berørte stater.
4. Når anadrome bestander vandrer inn i eller gjennom farvann innenfor yttergrensen for den eksklusive økonomiske sone tilhørende en annen stat enn opprinnelsesstaten, skal denne stat samarbeide med opprinnelsesstaten om bevaring og forvaltning av disse bestander.
5. Anadrome bestanders opprinnelsesstat og andre stater som fisker etter disse bestander, skal treffe tiltak for å gjennomføre bestemmelsene i denne artikkel, når det er hensiktsmessig gjennom regionale organisasjoner.

Artikkel 67 *Katadrome arter*

1. En kyststat i hvis farvann katadrome arter tilbringer størstedelen av sin livssyklus, skal ha ansvaret for forvaltningen av disse arter og skal sikre at vandrende fisk får komme inn og ut av disse farvann.
2. Fangst av katadrome arter skal utøves bare i farvann innenfor yttergrensene for eksklusive økonomiske soner. Når fangsten drives i eksklusive økonomiske soner, skal den utøves i henhold til denne artikkel og de øvrige bestemmelser i denne konvensjon som gjelder fiske i disse soner.
3. Når katadrom fisk vandrer gjennom en annen stats eksklusive økonomiske sone, enten som ungfisk eller gytemoden fisk, skal forvaltningen av slik fisk, herunder fangst, reguleres ved avtale mellom den stat som er nevnt i nr. 1, og den annen berørte stat. En slik avtale skal sikre en fornuftig forvaltning av artene, og skal ta i betraktning den stats ansvar som er nevnt i nr. 1, for opprettholdelsen av disse arter.

Artikkel 68 *Sedentære arter*

Denne del får ikke anvendelse på sedentære arter slik de er definert i artikkel 77 nr. 4.

Artikkel 69 *Kystløse staters rettighet*

1. Kystløse stater skal, på et rett og rimelig grunnlag, ha rett til å delta i utnyttelsen av en passende del av overskuddet av de levende ressurser i eksklusive økonomiske soner tilhørende kyststater i samme subregion eller region, under hensyntagen til alle de berørte staters relevante økonomiske og geografiske forhold og i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel og i artikkel 61 og 62.
2. Vilkår og betingelser for slik deltakelse skal fastsettes av de berørte stater gjennom bilaterale, subregionale eller regionale avtaler, idet det blant annet tas hensyn til:
 - a) behovet for å unngå skadelige virkninger for kyststatens fiskerisamfunn eller fiskerinæring,
 - b) i hvilken utstrekning den kystløse staten, i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel, deltar i eller har rett til å delta i utnyttelsen av levende ressurser i andre kyststaters eksklusive økonomiske soner i henhold til eksisterende bilaterale, subregionale eller regionale avtaler,
 - c) i hvilken utstrekning andre kystløse stater og geografisk vanskeligstilte stater deltar i utnyttelsen av de levende ressurser i kyststatens eksklusive økonomiske sone, og det behov som derav følger for å unngå en særlig belastning på en enkelt kyststat eller en del av den,
 - d) ernæringsbehovene i vedkommende staters befolkninger.
3. Når en kyststats fangstkapasitet nærmer seg et nivå som vil sette den i stand til å ta opp hele den tillatte fangst av de levende ressurser i sin eksklusive økonomiske sone, skal kyststaten og andre berørte stater samarbeide om å fastsette rettferdige og rimelige ordninger på bilateralt, subregionalt eller regionalt grunnlag som gjør det mulig for kystløse stater som er utviklingsland fra den samme subregion eller region, å delta i utnyttelsen av de levende ressurser i kyststatens eksklusive økonomiske soner i subregionen eller regionen på en måte som etter omstendighetene kan være passende, og på vilkår som er tilfredsstillende for alle parter. Ved gjennomføringen av denne bestemmelse skal det også tas hensyn til de forhold som er nevnt i nr. 2.
4. Kystløse stater som er industriland skal, etter bestemmelsene i denne artikkel, ha rett til å delta i

utnyttelsen av levende ressurser bare i eksklusive økonomiske soner tilhørende kyststater som er industriland fra den samme subregion eller region, idet det tas hensyn til i hvilken grad kyststaten ved å gi andre stater adgang til de levende ressurser i sin eksklusive økonomiske sone har tatt hensyn til behovet for å begrense til et minimum de skadelige virkninger for fiskerisamfunnene samt de økonomiske forstyrrelser i stater hvis borgere vanligvis har fisket i sonen.

5. De foregående bestemmelser berører ikke andre ordninger som er avtalt i subregioner eller regioner hvor kyststatene kan gi kystløse stater i den samme subregion eller region lik rett eller fortrinnsrett til utnyttelse av de levende ressurser i de eksklusive økonomiske soner.

Artikkel 70

Geografisk vanskeligstilte staters rettighet

1. Geografisk vanskeligstilte stater skal, på et rett og rimelig grunnlag, ha rett til å delta i utnyttelsen av en passende del av overskuddet av de levende ressurser i eksklusive økonomiske soner tilhørende kyststater i samme subregion eller region, under hensyntagen til alle de berørte staters relevante økonomiske og geografiske forhold og i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel og i artikkel 61 og 62.
2. I denne del menes med «geografisk vanskeligstilte stater» kyststater, herunder kyststater som grenser opp til lukkede eller delvis lukkede havområder, hvis geografiske beliggenhet gjør dem avhengig av utnyttelsen av de levende ressurser i eksklusive økonomiske soner tilhørende andre stater i subregionen eller regionen for i ernæringsmessig øyemed å kunne forsyne befolkningen eller deler av den tilstrekkelig med fisk, samt kyststater som ikke selv kan gjøre krav på noen eksklusiv økonomisk sone.
3. Vilkår og betingelser for slik deltakelse skal fastsettes av de berørte stater gjennom bilaterale, subregionale eller regionale avtaler, idet det blant annet tas hensyn til:
 - a) behovet for å unngå skadelige virkninger for kyststatens fiskerisamfunn eller fiskerinæring,
 - b) i hvilken utstrekning en geografisk vanskeligstilt stat i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel deltar i eller har rett til å delta i utnyttelsen av levende ressurser i andre kyststaters eksklusive økonomiske soner i henhold til eksisterende bilaterale, subregionale eller regionale avtaler,
 - c) i hvilken utstrekning kystløse stater og andre geografisk vanskeligstilte stater deltar i utnyttelsen av de levende ressurser i kyststatens eksklusive økonomiske sone, og det behov som derav følger for å unngå en særlig belastning på en enkelt kyststat eller en del av den,
 - d) ernæringsbehovene i vedkommende staters befolkninger.
4. Når en kyststats fangstkapasitet nærmer seg et nivå som vil sette den i stand til å ta opp hele den tillatte fangst av de levende ressurser i sin eksklusive økonomiske sone, skal kyststaten og andre berørte stater samarbeide om å fastsette rettferdige og rimelige ordninger på bilateralt, subregionalt eller regionalt grunnlag som gjør det mulig for geografisk vanskeligstilte stater som er utviklingsland fra den samme subregion eller region, å delta i utnyttelsen av de levende ressurser i kyststatenes eksklusive økonomiske soner i subregionen eller regionen, på en måte som etter omstendighetene kan være passende, og på vilkår som er tilfredsstillende for alle parter. Ved gjennomføringen av denne bestemmelse skal det også tas hensyn til de forhold som er nevnt i nr. 3.
5. Geografisk vanskeligstilte stater som er industriland, skal etter bestemmelsene i denne artikkel ha rett til å delta i utnyttelsen av levende ressurser bare i eksklusive økonomiske soner tilhørende kyststater som er industriland fra den samme subregion eller region, idet det tas hensyn til i hvilken grad kyststaten ved å gi andre stater adgang til de levende ressurser i sin eksklusive økonomiske sone har tatt hensyn til behovet for å begrense til et minimum de skadelige virkninger for fiskerisamfunnene samt de økonomiske forstyrrelser i stater hvis borgere vanligvis har fisket i sonen.
6. De foregående bestemmelser berører ikke andre ordninger som er avtalt i subregioner eller regioner hvor kyststatene kan gi geografisk vanskeligstilte stater i den samme subregion eller region lik rett eller fortrinnsrett til utnyttelse av de levende ressurser i de eksklusive økonomiske soner.

Artikkel 71

Tilfeller der artikkel 69 og 70 ikke får anvendelse

Bestemmelsene i artikkel 69 og 70 skal ikke anvendes overfor en kyststat hvis økonomi i overveldende grad er avhengig av utnyttelsen av de levende ressurser i dens eksklusive økonomiske sone.

Artikkel 72

Begrensninger på overføring av rettigheter

1. Rettigheter til å utnytte levende ressurser i henhold til artikkel 69 og 70 skal verken direkte eller indirekte overføres til tredjestater eller deres borgere ved leieavtale eller lisens, ved opprettelse av fellesforetak eller på noen annen måte som har virkning som slik overføring, med mindre annet er avtalt av de berørte stater.
2. Foregående bestemmelse er ikke til hinder for at de berørte stater skaffer seg teknisk eller økonomisk støtte fra tredjestater eller internasjonale organisasjoner for å lette utøvelsen av rettigheter etter artikkel 69 og 70, forutsatt at dette ikke får den virkning som er nevnt i nr. 1.

Artikkel 73

Håndhevelse av kyststatens lover og forskrifter

1. Kyststaten kan i utøvelsen av sine suverene rettigheter til å undersøke, utnytte, bevare og forvalte de levende ressurser i den eksklusive økonomiske sone, treffe de tiltak, herunder boring, inspeksjon, oppbringelse og rettsforfølgning, som måtte være nødvendige for å sikre at de lover og forskrifter den har vedtatt i samsvar med denne konvensjon, blir overholdt.
2. Oppbrakte fartøyer og deres mannskap skal frigis omgående etter at en rimelig kausjon eller annen sikkerhet er stilt.
3. En kyststats straffer for overtredelse av lover og forskrifter om fiskerier i den eksklusive økonomiske sone kan ikke omfatte fengsel, med mindre det foreligger avtaler mellom de berørte stater om det motsatte, eller noen annen form for legemlig avstraffelse.
4. Ved oppbringelse eller tilbakeholdelse av utenlandske fartøyer skal kyststaten omgående via egnede kanaler underrette flaggstaten om det tiltak som er truffet, og om enhver straff som senere er ilagt.

Artikkel 74

Avgrensning av den eksklusive økonomiske sone mellom stater med kyster som ligger overfor eller støter opp til hverandre

1. Avgrensningen av den eksklusive økonomiske sone mellom stater med kyster som ligger overfor eller støter opp til hverandre, skal skje ved avtale på grunnlag av folkeretten, som vist til i artikkel 38 i Den internasjonale domstols vedtekter, med sikte på å oppnå en rett og rimelig løsning.
2. Dersom det ikke kan oppnås en avtale i løpet av rimelig tid, skal de berørte stater gjøre bruk av de framgangsmåter som er fastsatt i del XV.
3. Inntil det er inngått avtale som forutsatt i nr. 1 skal de berørte stater, i en ånd av forståelse og samarbeid, bestrebe seg mest mulig på å inngå midlertidige praktiske ordninger, samt på, i denne overgangsperioden, ikke å sette i fare eller hindre at den endelige avtale kan nås. Slike ordninger skal ikke få innvirkning på den endelige avgrensningen.
4. Dersom det foreligger en avtale i kraft mellom de berørte stater, skal spørsmål knyttet til avgrensningen av den eksklusive økonomiske sone avgjøres i samsvar med denne avtalen.

Artikkel 75

Sjøkart og lister over geografiske koordinater

1. Under iakttakelse av denne del skal den eksklusive økonomiske sones yttergrenser og avgrensningslinjene trukket i samsvar med artikkel 74 avmerkes på sjøkart i en målestokk som er egnet til å påvise linjenes beliggenhet. Dersom det er hensiktsmessig, kan linjene for yttergrensen eller avgrensningslinjene erstattes av lister over geografiske koordinater for punkter, med angivelse av geodetisk datum.
2. Kyststaten skal på behørig måte offentliggjøre slike sjøkart eller lister over geografiske koordinater, og skal deponere en kopi av dem hos De forente nasjoners generalsekretær.

DEL VI

KONTINENTALSOKKELEN

Artikkel 76

Definisjon av kontinentalsokkelen

1. En kyststats kontinentalsokkel omfatter havbunnen og undergrunnen i de undersjøiske områder som strekker seg ut over dens sjøterritorium gjennom hele den naturlige forlengelse av dens landterritorium til ytterkanten av kontinentalmarginen, eller ut til en avstand av 200 nautiske

- mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde måles fra, i de tilfeller der ytterkanten av kontinentalmarginen ikke strekker seg ut til denne avstanden.
2. En kyststats kontinentalsokkel skal ikke strekke seg ut over de grenser som er fastsatt i nr. 4–6.
 3. Kontinentalmarginen omfatter den undersjøiske forlengelse av kyststatens landmasse og består av havbunnen og undergrunnen til sokkelen, skråningen og stigningen. Den omfatter ikke dyp-havssletta med dets oseaniske rygger eller undergrunn.
 4.
 - a) For denne konvensjons formål skal kyststaten fastsette ytterkanten av kontinentalmarginen når marginen strekker seg ut over 200 nautiske mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde måles fra, ved enten:
 - i) en linje trukket i samsvar med nr. 7, med referanse til de ytterste faste punkter hvor tykkelsen av de sedimentære bergarter er minst 1 prosent av den korteste avstand fra hvert slikt punkt til foten av kontinentalskråningen, eller
 - ii) en linje trukket i samsvar med nr. 7, med referanse til faste punkter som ikke ligger mer enn 60 nautiske mil fra foten av kontinentalskråningen.
 - b) Med mindre det foreligger bevis for det motsatte, skal foten av kontinentalskråningen fastsettes som det punkt ved basis av skråningen hvor det er sterkest endring i helningsgrad.
 5. De faste punktene som utgjør linjen for kontinentalsokkelens yttergrense på havbunnen, trukket i samsvar med nr. 4 bokstav a) i) og ii), skal ikke ligge mer enn 350 nautiske mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde måles fra, eller ikke mer enn 100 nautiske mil fra dybdekurven 2.500 meter, som er en linje som forbinder dybder på 2.500 meter.
 6. Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 5 skal yttergrensen for kontinentalsokkelen på undersjøiske rygger ikke ligge mer enn 350 nautiske mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde måles fra. Denne bestemmelse får ikke anvendelse på undersjøiske forhøyninger som utgjør naturlige deler av kontinentalmarginen, slik som dens plataer, stigninger, knoller, banker og utstikkere.
 7. Kyststaten skal når sokkelen strekker seg ut over 200 nautiske mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde måles fra, trekke yttergrensen for kontinentalsokkelen med rette linjer som ikke er lengre enn 60 nautiske mil, og som forbinder faste punkter angitt ved bredde- og lengdegradskoordinater.
 8. Opplysninger om grensene for kontinentalsokkelen utenfor 200 nautiske mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde måles fra, skal av kyststaten forelegges Kommisjonen for kontinentalsokkelens yttergrenser, opprettet i samsvar med vedlegg II på grunnlag av en rett og rimelig geografisk representasjon. Kommisjonen skal gi kyststatene anbefalinger i saker som angår fastsettelsen av yttergrensene for deres kontinentalsokkel. De kontinentalsokkelgrenser som er fastsatt av en kyststat på grunnlag av disse anbefalingene, skal være endelige og bindende.
 9. Kyststaten skal hos De forente nasjoners generalsekretær deponere sjøkart og relevante opplysninger, herunder geodetiske data, som gir en varig beskrivelse av yttergrensen for dens kontinentalsokkel. Generalsekretæren skal sørge for at de offentliggjøres på behørig måte.
 10. Bestemmelsene i denne artikkel berører ikke spørsmålet om avgrensning av kontinentalsokkelen mellom stater med kyster som ligger overfor hverandre eller støter opp til hverandre.

Artikkel 77

Kyststatens rettigheter over kontinentalsokkelen

1. Kyststaten utøver suverene rettigheter over kontinentalsokkelen for det formål å undersøke den og utnytte dens naturforekomster.
2. Rettighetene nevnt i nr. 1 er eksklusive i den forstand at ingen kan drive slik virksomhet uten kyststatens uttrykkelige samtykke, selv om kyststaten ikke undersøker kontinentalsokkelen eller utnytter dens naturforekomster.
3. Kyststatens rettigheter over kontinentalsokkelen er ikke betinget av en effektiv eller nominell okkupasjon, eller av noen uttrykkelig proklamasjon.
4. De naturforekomster som er omhandlet i denne del, omfatter mineralske og andre ikke-levende forekomster på havbunnen og i undergrunnen, samt levende organismer tilhørende sedentære arter, dvs. organismer som på det stadium da de kan utnyttes, enten er ubevegelige på eller under havbunnen eller ute av stand til å bevege seg uten å være i konstant fysisk kontakt med havbunnen eller undergrunnen.

Artikkel 78

Rettslig status for de overliggende farvann og luftrom og andre staters rettigheter og friheter

1. Kyststatens rettigheter over kontinentalsokkelen berører ikke den rettslige status for de overliggende farvann eller for luftrommet over disse farvann.
2. Utøvelsen av kyststatens rettigheter over kontinentalsokkelen må ikke krenke eller føre til uberettiget innblanding i skipsfarten og andre staters rettigheter og friheter etter denne konvensjon.

Artikkel 79

Undersjøiske kabler og rørledninger på kontinentalsokkelen

1. Alle stater har rett til å legge undersjøiske kabler og rørledninger på kontinentalsokkelen i samsvar med bestemmelsene i denne artikkel.
2. Kyststaten kan, med forbehold for sin rett til å treffe rimelige tiltak for å undersøke kontinentalsokkelen, utnytte dens naturforekomster og hindre, begrense og kontrollere forurensning fra rørledninger, ikke motsette seg legging eller vedlikehold av slike kabler eller rørledninger.
3. Fastleggelsen av traseen for legging av slike rørledninger på kontinentalsokkelen er undergitt kyststatens samtykke.
4. Ingen bestemmelse i denne del berører kyststatens rett til å fastsette vilkår for kabler eller rørledninger som kommer inn på dens land- eller sjøterritorium, eller dens jurisdiksjon over kabler og rørledninger som er bygd eller benyttet i forbindelse med undersøkelsen av dens kontinentalsokkel eller utnyttelsen av dens forekomster eller driften av kunstige øyer, innretninger og anlegg under dens jurisdiksjon.
5. Statene skal ved legging av undersjøiske kabler og rørledninger ta tilbørlig hensyn til kabler og rørledninger som allerede er lagt. Særlig må mulighetene for reparasjon av eksisterende kabler eller rørledninger ikke vanskeliggjøres.

Artikkel 80

Kunstige øyer, innretninger og anlegg på kontinentalsokkelen

Artikkel 60 gjelder på tilsvarende måte for kunstige øyer, innretninger og anlegg på kontinentalsokkelen.

Artikkel 81

Boring på kontinentalsokkelen

Kyststaten skal ha enerett til å tillate og å regulere boring for ethvert formål på kontinentalsokkelen.

Artikkel 82

Betalinger og bidrag i forbindelse med utnyttelse av kontinentalsokkelen utenfor 200 nautiske mil

1. Kyststaten skal foreta betalinger eller ytelser in natura i forbindelse med utnyttelse av de ikke-levende forekomster på kontinentalsokkelen utenfor 200 nautiske mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde måles fra.
2. Betalingene og ytelsene skal etter de første fem produksjonsår på et produksjonssted foretas hvert år for all produksjon fra det stedet. For det sjette året skal betalingen eller ytelsen utgjøre 1 prosent av verdien eller mengden av produksjonen på produksjonsstedet. Satsen skal økes med 1 prosent for hvert etterfølgende år til det tolvte året, og skal deretter være 7 prosent. Produksjonen omfatter ikke forekomster som er benyttet i forbindelse med utnyttelsen.
3. Et utviklingsland som er nettoimportør av en mineralforekomst produsert på sin kontinentalsokkel, er fritatt for å foreta slike betalinger og ytelser med hensyn til denne mineralforekomst.
4. Betalingene eller ytelsene skal foretas gjennom Myndigheten, som på grunnlag av rettferdige og rimelige fordelingskriterier skal fordele dem mellom de stater som er part i denne konvensjon, idet det tas hensyn til utviklingslandenes interesser og behov, særlig de av dem som er minst utviklet og som er kystløse.

Artikkel 83

Avgrensning av kontinentalsokkelen mellom stater med kyster som ligger overfor eller støter opp til hverandre

1. Avgrensningen av kontinentalsokkelen mellom stater som ligger overfor eller støter opp til

- hverandre, skal skje ved avtale på grunnlag av folkeretten, som omhandlet i artikkel 38 i Den internasjonale domstols vedtekter, med sikte på oppnå en rett og rimelig løsning.
2. Dersom det ikke kan oppnås en avtale innen rimelig tid, skal de berørte stater gjøre bruk av de framgangsmåter som er fastsatt i del XV.
 3. Inntil det er inngått avtale som forutsatt i nr. 1, skal de berørte stater, i en ånd av forståelse og samarbeid, bestrebe seg mest mulig på å inngå midlertidige praktiske ordninger, og på i denne overgangsperioden ikke å sette i fare eller hindre oppnåelsen av den endelige avtale. Slike ordninger skal ikke få innvirkning på den endelige avgrensningen.
 4. Dersom det foreligger en avtale mellom de berørte stater, skal spørsmål knyttet til avgrensningen av kontinentalsokkelen avgjøres i samsvar med denne avtalen.

Artikkel 84

Sjøkart og lister over geografiske koordinater

1. Under iakttagelse av denne del skal kontinentalsokkelens yttergrenser og avgrensningslinjene trukket i samsvar med artikkel 83 avmerkes på sjøkart i målestokk som er egnet til å påvise linjenes beliggenhet. Dersom det er hensiktsmessig, kan linjene for yttergrensen eller avgrensningslinjene erstattes av lister over geografiske koordinater for punkter, med angivelse av geodetisk datum.
2. Kyststaten skal på behørig måte offentliggjøre slike sjøkart eller lister over geografiske koordinater og skal deponere en kopi av dem hos De forente nasjoners generalsekretær og, for såvidt gjelder dem som viser kontinentalsokkelens yttergrenser, hos Myndighetens generalsekretær.

Artikkel 85

Tunnelgraving

Denne del innskrenker ikke kyststatens rett til å utnytte undergrunnen ved tunnelgraving, uansett vanddybden over undergrunnen.

DEL VII

DET ÅPNE HAV

AVSNITT 1.

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 86

Anvendelse av bestemmelsene i denne del

Bestemmelsene i denne del gjelder for alle havområder som ikke er omfattet av noen stats eksklusive økonomiske sone, sjøterritorium eller indre farvann eller en arkipelstats arkipelfarvann. Denne artikkel innebærer ingen innskrenkning i de friheter som tilkommer alle stater i den eksklusive økonomiske sone i samsvar med artikkel 58.

Artikkel 87

Det åpne havs frihet

1. Det åpne hav er åpent for alle stater, både kyststater og kystløse stater. Utøvelsen av det åpne havs frihet er underlagt de vilkår som er fastsatt i denne konvensjon og andre folkerettsregler. For både kyststater og kystløse stater omfatter den blant annet:
 - a) frihet til skipsfart,
 - b) frihet til overflyging,
 - c) frihet til å legge undersjøiske kabler og rørledninger, med forbehold for bestemmelsene i del VI.
 - d) frihet til å oppføre kunstige øyer og andre innretninger tillatt etter folkeretten, med forbehold for bestemmelsene i del VI,
 - e) frihet til fiske, på de vilkår som er fastsatt i avsnitt 2,
 - f) frihet til vitenskapelig forskning, med forbehold for bestemmelsene i del VI og XIII.
2. Alle stater skal ved utøvelse av disse friheter ta tilbørlig hensyn til andre staters interesser under deres utøvelse av det åpne havs frihet, og til de rettigheter som hjemles i denne konvensjon med hensyn til virksomhet i Området.

Artikkel 88

Det åpne hav forbeholdt fredelige formål

Det åpne hav skal forbeholdes fredelige formål.

Artikkel 89

Ugyldighet for krav på suverenitet over det åpne hav

Ingen stat kan rettmessig gjøre krav på å legge noen del av det åpne hav inn under sin suverenitet.

Artikkel 90

Rett til skipsfart

Både kyststater og kystløse stater har rett til å føre skip under eget flagg på det åpne hav.

Artikkel 91

Skips nasjonalitet

1. Hver stat skal fastsette vilkårene for å tilstå skip sin nasjonalitet, for registrering av skip på sitt territorium og for retten til å føre sitt flagg. Et skip har den stats nasjonalitet hvis flagg det har rett til å føre. Det må være en reell tilknytning mellom flaggstaten og skipet.
2. Hver stat skal til de skip den har gitt rett til å føre sitt flagg, utstede dokumenter som viser dette.

Artikkel 92

Skips status

1. Et skip skal føre bare en stats flagg og skal, bortsett fra i de unntakstilfeller som er uttrykkelig hjemlet i internasjonale traktater eller i denne konvensjon, utelukkende være underlagt denne stats jurisdiksjon på det åpne hav. Et skip kan ikke skifte flagg under fart eller i en anløpshavn, unntatt ved reelt eierskifte eller reell registreringsendring.
2. Et skip som fører to eller flere staters flagg og benytter dem etter forgodtbefinnende, kan ikke overfor noen annen stat påberope seg noen av angjeldende staters nasjonalitet, og kan likestilles med skip uten nasjonalitet.

Artikkel 93

Skip som fører flagget til De forente nasjoner, dens særorganisasjoner og Det internasjonale atomenergibyrå

Bestemmelsene i de foregående artikler berører ikke spørsmålet om skip benyttet i offisiell tjeneste for De forente nasjoner, dens særorganisasjoner eller Det internasjonale atomenergibyrå, som fører organisasjonens flagg.

Artikkel 94

Flaggstatens plikter

1. Hver stat skal effektivt utøve sin jurisdiksjon og kontroll over skip som fører dens flagg, i administrative, tekniske og sosiale saker.
2. Særlig skal hver stat:
 - a) føre et skipsregister som inneholder navn på og nærmere beskrivelse av skip som fører dens flagg, bortsett fra dem som på grunn av liten størrelse er unntatt fra allment godkjente internasjonale regler, og
 - b) utøve jurisdiksjon etter sin interne lovgivning over hvert skip som fører dens flagg, og over skipets fører, offiserer og mannskap, i administrative, tekniske og sosiale spørsmål som gjelder skipet.
3. Hver stat skal for skip som fører dens flagg, treffe de tiltak som er nødvendig for å trygge sikkerheten til sjøs, blant annet med hensyn til:
 - a) skipenes konstruksjon, utrustning og sjødyktighet,
 - b) skipenes bemanning, arbeidsforholdene og mannskapets opplæring, idet det tas hensyn til anvendelig internasjonalt regelverk,
 - c) bruk av signaler, opprettholdelse av samband og forebygging av sammenstøt.
4. Tiltakene skal omfatte de tiltak som er nødvendige for å sikre at:
 - a) hvert skip, før det registreres og deretter med passende mellomrom, besiktiges av en kvalifisert skipsinspektør og har om bord de sjøkart, de maritime publikasjoner og det navigasjonsutstyr og de navigasjonsinstrumenter som er nødvendig for skipets sikre navigasjon,
 - b) hvert skip står under kommando av en skipsfører og offiserer med de egnede kvalifikasjoner, særlig i sjømannskap, navigasjon, samband og skipsmaskintjeneste, og at mann-

- skapets kvalifikasjoner og antall er tilpasset skipets type, størrelse, maskineri og utrustning,
- c) skipsføreren, offiserene og i nødvendig utstrekning mannskapet er fortrolig med og forpliktet til å overholde anvendelige internasjonale regler om sikkerhet for menneskeliv til sjøs, hindring av sammenstøt, opprettholdelse av radiosamband, samt hindring og begrensning av havforurensning og kontroll med slik forurensning,
5. Når en stat treffer de tiltak som er fastsatt i nr. 3 og 4, er den forpliktet til å rette seg etter allment godkjente internasjonale regler, framgangsmåter og praksis og ta de skritt som er nødvendig for å sikre overholdelse.
 6. En stat som har skjellig grunn til å tro at det ikke er utøvet ordentlig jurisdiksjon og kontroll over et skip, kan rapportere de faktiske forhold til flaggstaten. Når flaggstaten mottar en slik rapport, skal den undersøke saken og eventuelt treffe de tiltak som skal til for å rette på forholdet.
 7. Hver stat skal sørge for at det av eller for en eller flere behørig kvalifiserte personer foretas en granskning av enhver sjøulykke eller navigasjonsuhell på det åpne hav der et skip under dens flagg er innblandet, og som har ført til at en annen stats borger har mistet livet eller er alvorlig skadet, eller til alvorlig skade på en annen stats skip eller innretninger eller på det marine miljø. Flaggstaten og den annen stat skal samarbeide om gjennomføringen av enhver granskning som den annen stat iverksetter i forbindelse med slike sjøulykker eller navigasjonsuhell.

Artikkel 95

Krigsskips immunitet på det åpne hav

Krigsskip på det åpne hav har full immunitet mot jurisdiksjon utøvet av enhver annen stat enn flaggstaten.

Artikkel 96

Immunitet for skip som benyttes utelukkende i statlig, ikke-kommersiell tjeneste

Skip på det åpne hav som eies eller drives av en stat, og som benyttes utelukkende i statlig, ikke-kommersiell tjeneste, har full immunitet mot jurisdiksjon utøvet av enhver annen stat enn flaggstaten.

Artikkel 97

Strafferettslig jurisdiksjon ved skipssammenstøt eller andre navigasjonsuhell

1. Dersom det på det åpne hav skjer skipssammenstøt eller andre navigasjonsuhell som medfører strafferettslig eller disiplinært ansvar for skipsføreren eller en annen person i skipets tjeneste, kan strafferettslig eller disiplinær forfølgning mot disse personer innledes bare for rettslige eller administrative myndigheter i flaggstaten eller i den stat der vedkommende er borger.
2. I disiplinærsaker skal bare den stat som har utstedt et skipsførersertifikat eller annet kompetansebevis eller lisens, etter behørig rettergang ha myndighet til å tilbakekalle sertifikatet, selv om innehaveren ikke er borger av denne stat.
3. Oppbringelse eller tilbakeholdelse av skipet kan, selv som ledd i etterforskning, ikke besluttes av andre myndigheter enn flaggstatens.

Artikkel 98

Plikt til å gi bistand

1. I den utstrekning det kan skje uten at skip, mannskap eller passasjerer utsettes for alvorlig fare, skal hver stat pålegge føreren av et skip som fører dens flagg:
 - a) å gi bistand til enhver person som blir funnet i livsfare på havet,
 - b) så raskt som mulig å komme personer i havsnød til unnsetning, dersom han får vite at de trenger hjelp, og i den grad dette med rimelighet kan forventes av ham,
 - c) etter sammenstøt å gi bistand til det annet skip, dets mannskap og passasjerer, og om mulig opplyse det annet skip om sitt eget skips navn, hjemsted og nærmeste anløpshavn.
2. Hver kyststat skal arbeide for å etablere, drive og opprettholde en tilfredsstillende og effektiv ettersøknings- og redningstjeneste for å trygge sikkerheten på havet og i luften, og skal for dette formål samarbeide med nabostatene gjennom regionale ordninger når omstendighetene krever det.

Artikkel 99

Forbud mot slavetransport

Hver stat skal treffe effektive tiltak for å hindre og straffe slavetransport med skip som har rett til å føre dens flagg, og for å hindre at dens flagg benyttes ulovlig for dette formål. Slaver som søker tilflukt om bord i et skip er, uansett skipets flagg, med dette fri.

Artikkel 100

Plikt til samarbeid om bekjempelse av sjørøveri

Alle stater skal i størst mulig utstrekning samarbeide om å bekjempe sjørøveri på det åpne hav eller andre steder utenfor noen stats jurisdiksjon.

Artikkel 101

Definisjon av sjørøveri

Sjørøveri omfatter enhver av de følgende handlinger:

- a) ulovlige volds- eller tilbakeholdelseshandlinger eller plyndring som utføres for personlige formål av mannskap eller passasjerer på et privat skip eller luftfartøy, og som er rettet mot:
 - i) et annet skip eller luftfartøy på det åpne hav, eller personer eller gods om bord i skipet eller luftfartøyet,
 - ii) et skip eller luftfartøy, personer eller gods som befinner seg på et sted utenfor noen stats jurisdiksjon,
- b) frivillig medvirkning til driften av et skip eller luftfartøy, med kjennskap til forhold som gjør det til et sjørøverskip eller -luftfartøy,
- c) enhver handling som tilskynder eller forsettlig letter en slik handling som er beskrevet i bokstav a) og b).

Artikkel 102

Sjørøveri som begås av et krigsskip, statsskip eller statlig luftfartøy hvis mannskap har gjort mytteri

Sjørøveri som definert i artikkel 101 skal, når det begås av et krigsskip, statsskip eller statlig luftfartøy hvis mannskap har gjort mytteri og har tatt kontroll over skipet eller luftfartøyet, likestilles med handlinger begått av et privat skip eller luftfartøy.

Artikkel 103

Definisjon av sjørøverskip eller -luftfartøy

Et skip eller et luftfartøy skal anses som et sjørøverskip eller -luftfartøy dersom de som har den faktiske kontrollen om bord, har til hensikt å benytte fartøyet til å begå en av de handlinger som er nevnt i artikkel 101. Det samme gjelder dersom skipet eller luftfartøyet har vært benyttet til å begå en slik handling, så lenge de personer som er skyldig i handlingen, fortsatt har kontrollen over det.

Artikkel 104

Et sjørøverskips eller -luftfartøys bibehold eller tap av nasjonalitet

Et skip eller et luftfartøy kan beholde sin nasjonalitet selv om det er blitt et sjørøverskip eller -luftfartøy. Bibehold eller tap av nasjonalitet avgjøres i henhold til lovgivningen i den stat som har tilstått fartøyet sin nasjonalitet.

Artikkel 105

Oppbringelse av et sjørøverskip eller -luftfartøy

Enhver stat kan på det åpne hav eller andre steder utenfor noen stats jurisdiksjon, oppbringe et sjørøverskip eller -luftfartøy eller et skip eller luftfartøy som er tatt ved sjørøveri og er under sjørøveres kontroll, og pågripe de personer og beslaglegge det gods som er om bord. Domstolene i den stat som iverksatte oppbringelsen, kan treffe avgjørelse om hvilke straffer som skal ilegges, samt hvilke tiltak som skal treffes med hensyn til skipet, luftfartøyet eller godset, med forbehold for rettighetene til tredjemann som har handlet i god tro.

Artikkel 106

Ansvar ved oppbringelse uten tilstrekkelig grunnlag

Blir et skip eller luftfartøy oppbrakt på grunn av mistanke om sjørøveri uten tilstrekkelig grunnlag, skal den stat som har foretatt oppbringelsen, være ansvarlig for ethvert tap eller enhver skade påført som en følge av oppbringelsen, overfor den stat hvis nasjonalitet skipet eller luftfartøyet har.

Artikkel 107

Skip og luftfartøyer som er berettiget til å foreta oppbringelse på grunn av sjørøveri

Oppbringelse på grunn av sjørøveri kan foretas bare av krigsskip eller militære luftfartøyer eller av andre dertil bemyndigede skip eller luftfartøyer som er klart merket og kan identifiseres som fartøyer i statlig tjeneste.

Artikkel 108

Ulovlig håndtering av og handel med narkotika og psykotrope stoffer

1. Alle stater skal samarbeide om å bekjempe ulovlig håndtering av og handel med narkotika og psykotrope stoffer som drives av skip på det åpne hav i strid med internasjonale overenskomster.
2. Enhver stat som har rimelig grunn til å tro at et skip under dens flagg driver ulovlig håndtering av og handel med narkotika og psykotrope stoffer, kan be om andre staters samarbeid for å bekjempe slik håndtering og handel.

Artikkel 109

Ulisensiert kringkasting fra det åpne hav

1. Alle stater skal samarbeide om å bekjempe ulisensiert kringkasting fra det åpne hav.
2. I denne konvensjon menes med «ulisensiert kringkasting» overføring av radio- eller fjernsynsprogrammer rettet mot det alminnelige publikum og i strid med internasjonale regler, fra et skip eller en innretning på det åpne hav, unntatt utsendelse av nødanrop.
3. Enhver person som driver ulisensiert kringkasting, kan rettsforfølges for domstolene i:
 - a) skipets flaggstat,
 - b) innretningens registreringsstat,
 - c) den stat der vedkommende er borger,
 - d) enhver stat der sendingene kan mottas, eller
 - e) enhver stat der autoriserte sendinger blir utsatt for radiostøy.
4. En stat som har jurisdiksjon etter nr. 3, kan i samsvar med artikkel 110 arrestere enhver person eller ethvert skip på det åpne hav som driver ulisensiert kringkasting, og beslaglegge kringkastingsutstyret.

Artikkel 110

Visitasjonsrett

1. Dersom ikke annet er hjemlet i traktat, er et krigsskip som på det åpne hav påtreffer et fremmed skip som ikke har rett til full immunitet i samsvar med artikkel 95 og 96, ikke berettiget til å borde skipet, med mindre det er rimelig grunn til mistanke om at:
 - a) skipet driver sjørøveri,
 - b) skipet driver slavehandel,
 - c) skipet driver ulisensiert kringkasting, og krigsskipets flaggstat har jurisdiksjon etter artikkel 109,
 - d) skipet mangler nasjonalitet, eller
 - e) skipet, til tross for at det fører utenlandsk flagg eller nekter å vise flagg, i virkeligheten har samme nasjonalitet som krigsskipet.
2. I tilfellene nevnt i nr. 1 kan krigsskipet ta skritt til å bringe på det rene om skipet har rett til å føre dets flagg. Det kan for dette formål sende en båt under kommando av en offiser til det mistenkte skipet. Dersom mistanken fremdeles er til stede etter at skipets papirer er kontrollert, kan krigsskipet foreta videre undersøkelser om bord, som må iverksettes med størst mulig hensynsfullhet.
3. Dersom mistanken viser seg å være ugrunnet, og forutsatt at det bordede skipet ikke har foretatt seg handlinger som berettiger en slik mistanke, skal det ha erstatning for ethvert tap eller enhver skade som er påført.
4. Disse bestemmelser får tilsvarende anvendelse på militære luftfartøyer.
5. Disse bestemmelser får også anvendelse på ethvert annet behørig bemyndiget skip eller luftfartøy som er klart merket og kan identifiseres som fartøy i statlig tjeneste.

Artikkel 111

Rett til uavbrutt forfølgelse

1. Uavbrutt forfølgelse av et fremmed skip kan opptas når vedkommende myndigheter i kyststaten har god grunn til å tro at skipet har overtrådt kyststatens lover eller forskrifter. Forfølgelsen må være innledet mens det fremmede skipet eller en av dets båter befinner seg i den forfølgende

- stats indre farvann, arkipelfarvann, sjøterritorium eller tilstøtende sone, og kan fortsettes utenfor sjøterritoriet eller den tilstøtende sone bare dersom forfølgelsen ikke er blitt avbrutt. Et skip som gir et fremmed skip i sjøterritoriet eller i den tilstøtende sone ordre om å stanse, behøver ikke selv befinne seg innenfor sjøterritoriet eller den tilstøtende sone når det fremmede skipet mottar ordren. Dersom det fremmede skipet befinner seg i en tilstøtende sone som definert i artikkel 33, kan forfølgelsen opptas bare dersom det har skjedd en krenkelse av de rettigheter som denne sone ble opprettet for å beskytte.
2. Retten til uavbrutt forfølgelse får tilsvarende anvendelse på overtredelser i den eksklusive økonomiske sone eller på kontinentalsokkelen, herunder sikkerhetssoner rundt innretninger på kontinentalsokkelen, av de av kyststatens lover og forskrifter som etter denne konvensjon får anvendelse i den eksklusive økonomiske sone eller på kontinentalsokkelen, herunder sikkerhetssonene.
 3. Retten til uavbrutt forfølgelse opphører så snart det skip som forfølges, kommer inn i sin egen stats eller en tredjestats sjøterritorium.
 4. Uavbrutt forfølgelse anses ikke innledet med mindre skipet som opptar forfølgelsen, ved de hjelpemidler det har til rådighet har forvissnet seg om at det forfulgte skip selv, en av dets båter eller andre fartøyer som opererer i fellesskap og benytter det forfulgte skipet som moderskip, befinner seg innenfor grensene for sjøterritoriet eller eventuelt den tilstøtende sone eller den eksklusive økonomiske sone, eller over kontinentalsokkelen. Forfølgelsen kan innledes bare etter at det er gitt et synlig eller hørbart stoppsignal fra en avstand som gjør det mulig for det fremmede skipet å se eller høre signalet.
 5. Retten til uavbrutt forfølgelse kan utøves bare av krigsskip eller militære luftfartøyer, eller av andre dertil bemyndigede skip eller luftfartøyer som er klart merket og kan identifiseres som fartøyer i statlig tjeneste.
 6. Når uavbrutt forfølgelse foretas av et luftfartøy, gjelder følgende:
 - a) Bestemmelsene i nr. 1–4 får tilsvarende anvendelse,
 - b) luftfartøyet som gir stoppordren må selv aktivt forfølge skipet inntil et skip eller et annet luftfartøy tilhørende kyststaten og tilkalt av luftfartøyet, kommer til stede og kan overta forfølgelsen, med mindre det selv er i stand til å oppbringe skipet. Det at skipet iakttas av et luftfartøy idet det begår en overtredelse eller en formodet overtredelse, er ikke nok til å berettiggje oppbringelse utenfor sjøterritoriet, med mindre det er beordret til å stanse og er forfulgt av luftfartøyet selv eller av andre luftfartøyer eller skip som fortsetter forfølgelsen uten avbrudd.
 7. Et skip som er oppbrakt innen en stats jurisdiksjonsområde og eskortert til en av denne stats havner for at vedkommende myndigheter kan foreta etterforskning, kan ikke kreves frigitt bare på det grunnlag at skipet i løpet av sin reise ble eskortert over en del av den eksklusive økonomiske sone eller det åpne hav dersom omstendighetene gjorde det påkrevet.
 8. Dersom et skip er blitt stanset eller oppbrakt utenfor sjøterritoriet under forhold som ikke tilsier rett til uavbrutt forfølgelse, skal det ha erstatning for ethvert tap eller enhver skade som det derved er påført.

Artikkel 112

Rett til å legge undersjøiske kabler og rørledninger

1. Alle stater har rett til å legge undersjøiske kabler og rørledninger på bunnen av det åpne hav utenfor kontinentalsokkelen.
2. Artikkel 79 nr. 5 får anvendelse på slike kabler og rørledninger.

Artikkel 113

Brudd eller skade på undersjøisk kabel eller rørledning

Hver stat skal vedta de lover og forskrifter som er nødvendig for å fastsette at brudd eller skade på en undersjøisk kabel under det åpne hav, forvoldt forsettlig eller ved ansvarsbetingende uaktsomhet av et skip som seiler under statens flagg, eller av en person som står under dens jurisdiksjon, på en slik måte at telegrafisk eller telefonisk samband kan bli brutt eller vanskeliggjort, samt tilsvarende brudd eller skade på en undersjøisk rørledning eller høyspentkabel, skal utgjøre en straffbar handling. Denne bestemmelse får også anvendelse på en handling som utøves i den hensikt å forvalde et slikt brudd eller en slik skade, eller som kan få en slik virkning. Den får likevel ikke anvendelse ved brudd eller skade forårsaket av noen som bare handlet med det berettigede formålet å redde sitt liv eller sitt skip, etter først å ha tatt alle nødvendige forholdsregler for å unngå bruddet eller skaden.

Artikkel 114

Brudd eller skade forårsaket av eiere av en undersjøisk kabel eller rørledning på en annen undersjøisk kabel eller rørledning

Hver stat skal vedta de lover og forskrifter som er nødvendig for å sikre at en person under deres jurisdiksjon og som eier en kabel eller rørledning under det åpne hav, bærer omkostningene ved reparasjon av brudd eller skade som under legging eller reparasjon av kabelen eller rørledningen påføres en annen kabel eller rørledning.

Artikkel 115

Erstatning for tap påført i forsøk på å unngå skade på en undersjøisk kabel eller rørledning

Hver stat skal vedta de lover og forskrifter som er nødvendig for å sikre at eiere av skip som kan bevise at de har ofret et anker, garn eller annen fiskeredskap for å unngå å skade en undersjøisk kabel eller rørledning, skal bli holdt skadesløs av kabelens eller rørledningens eier, forutsatt at skipets eier på forhånd har tatt alle rimelige forholdsregler.

AVSNITT 2.

BEVARING OG FORVALTNING AV DE LEVENDE RESSURSER I DET ÅPNE HAV

Artikkel 116

Rett til å fiske på det åpne hav

Alle stater har rett til å la sine borgere drive fiske på det åpne hav, med forbehold for:

- a) sine traktatforpliktelser,
- b) kyststatenes rettigheter og plikter såvel som deres interesser, som fastsatt blant annet i artikkel 63 nr. 2 og artikkel 64–67, og
- c) bestemmelsene i dette avsnitt.

Artikkel 117

Statenes plikt til å treffe tiltak overfor sine borgere for å bevare de levende ressurser i det åpne hav

Alle stater har plikt til å treffe de tiltak overfor sine borgere som måtte være nødvendig for å bevare de levende ressurser i det åpne hav, eller til å samarbeide med andre stater om å fastsette slike tiltak.

Artikkel 118

Statenes samarbeid om bevaring og forvaltning av de levende ressurser

Statene skal samarbeide med hverandre om bevaringen og forvaltningen av de levende ressurser i det åpne hav. Stater hvis borgere utnytter de samme levende ressurser, eller forskjellige levende ressurser i det samme område, skal innlede forhandlinger med sikte på treffe de tiltak som er nødvendig for å bevare de levende ressurser det gjelder. De skal når det er hensiktsmessig samarbeide om å opprette subregionale eller regionale fiskerierorganisasjoner for dette formål.

Artikkel 119

Bevaring av de levende ressurser i det åpne hav

1. Statene skal ved fastsettelse av tillatt fangst og andre bevaringstiltak for de levende ressurser i det åpne hav:
 - a) treffe tiltak som på grunnlag av de best tilgjengelige vitenskapelige data for de berørte stater tar sikte på å opprettholde eller gjenoppbygge bestander av beskattede arter til nivåer som kan gi maksimalt langtidsutbytte, under hensyntagen til relevante miljømessige og økonomiske faktorer, herunder utviklingslandenes spesielle behov, og skal ta i betraktning fiskemønstre, bestandenes gjensidige avhengighet og allment anbefalte internasjonale minimumsstandarder, det være seg subregionale, regionale eller globale;
 - b) ta hensyn til virkningene for arter som er forbundet med eller avhengige av beskattede arter, med sikte på å opprettholde eller gjenoppbygge bestander av slike forbundne eller avhengige arter til nivåer over hvilke deres reproduksjon kan bli alvorlig truet.
2. Tilgjengelige vitenskapelige opplysninger, statistikk over fangst og fiskeinnsats og andre data som er relevante for bevaring av fiskebestandene skal jevnlig formidles og utveksles gjennom de kompetente internasjonale organisasjoner, det være seg subregionale, regionale eller globale,

- når det er hensiktsmessig og med alle berørte staters deltakelse.
3. De berørte stater skal sørge for at bevaringstiltakene og gjennomføringen av dem verken formelt eller reelt innebærer diskriminering av fiskere fra noen stat.

Artikkel 120
Sjøpattedyr

Artikkel 65 får også anvendelse på bevaring og forvaltning av sjøpattedyr i det åpne hav.

DEL VIII
RETTSORDNINGEN FOR ØYER

Artikkel 121
Rettsordningen for øyer

1. En øy er et naturlig dannet landområde som er omgitt av vann, og som befinner seg over havflaten ved høyvann.
2. Med det unntak som er fastsatt i nr. 3, skal en øys sjøterritorium, tilstøtende sone, eksklusive økonomiske sone og kontinentalsokkel fastsettes i samsvar med de bestemmelser i denne konvensjon som gjelder for andre landområder.
3. Klipper som ikke kan gi grunnlag for menneskelig bosetting eller selvstendig næringsvirksomhet, skal ikke ha noen eksklusiv økonomisk sone eller kontinentalsokkel.

DEL IX
LUKKEDE ELLER DELVIS
LUKKEDE HAVOMRÅDER

Artikkel 122
Definisjon

I denne konvensjon menes med «lukket eller delvis lukket havområde» en bukt, et basseng eller et havområde som er omgitt av to eller flere stater og forbundet med et annet havområde eller med havet gjennom et smalt utløp, eller som helt eller i hovedsak består av to eller flere kyststaters sjøterritorier og eksklusive økonomiske soner.

Artikkel 123
Samarbeid mellom stater som grenser til lukkede eller
delvis lukkede havområder

Stater som grenser til et lukket eller delvis lukket havområde, bør samarbeide med hverandre i utøvelsen av sine rettigheter og oppfyllelsen av sine plikter etter denne konvensjon. For dette formål skal de direkte eller gjennom en egnet regional organisasjon bestrebe seg på

- a) å samordne forvaltning, bevaring, undersøkelse og utnyttelse av de levende ressurser i havet,
- b) å samordne utøvelsen av sine rettigheter og oppfyllelsen av sine plikter for å verne og bevare det marine miljø,
- c) å samordne sin politikk for vitenskapelig forskning, og når det er hensiktsmessig, gjennomføre felles programmer for vitenskapelig forskning i området,
- d) når det er hensiktsmessig, å innby andre interesserte stater eller internasjonale organisasjoner til å samarbeide med dem om å gjennomføre bestemmelsene i denne artikkel.

DEL X
KYSTLØSE STATERS RETT TIL ADGANG TIL OG FRA HAVET OG TRAN-
SITTFRIHET

Artikkel 124
Termbruk

1. I denne konvensjon menes med
 - a) «kystløs stat»: en stat som ikke har kyst mot havet,
 - b) «transittstat»: en stat, med eller uten kyst mot havet, som ligger mellom en kystløs stat og havet og over hvis territorium det går transittrafikk,
 - c) «transittrafikk»: transitt av personer, bagasje, varer og transportmidler over en eller flere transittstaters territorium når ferdselen over dette territorium, med eller uten omlastning, lagring, oppdeling av lasten eller endring av transportmåte, bare er en del av en hel reise

- som påbegynnes eller avsluttes innenfor den kystløse statens territorium,
- d) «transportmiddel»:
 - i) rullende jernbanemateriell, havgående fartøyer, fartøyer i innsjø- og elvefart, og veigående kjøretøyer,
 - ii) bærere og pakkdyr, når lokale forhold krever det.
 2. Kystløse stater og transittstater kan ved avtale seg imellom bestemme at rørledninger, gassrørledninger og andre transportmidler enn dem som er nevnt i nr. 1, hører inn under begrepet transportmidler.

Artikkel 125

Rett til adgang til og fra havet og transittfrihet

1. Kystløse stater skal ha rett til adgang til og fra havet for å kunne utøve de rettigheter som er hjemlet i denne konvensjon, herunder rettigheter forbundet med det åpne havs frihet og menneskehetens felles arv. For dette formål skal kystløse stater ha transittfrihet gjennom transittstatens territorium, med alle transportmidler.
2. Vilkårene og de nærmere regler for transittfriheten skal avtales mellom de kystløse stater og de berørte transittstater gjennom bilaterale, subregionale eller regionale avtaler.
3. Transittstatene skal i utøvelsen av sin fulle suverenitet over sitt territorium, ha rett til å treffe alle tiltak som er nødvendig for å sikre at de kystløse staters rettigheter og lettelser etter denne del ikke på noen måte krenker deres rettmessige interesser.

Artikkel 126

Utelukkelse fra anvendelse av bestevilkårsklausul

Bestemmelsene i denne konvensjon, samt særlige avtaler om rett til adgang til og fra havet som gir rettigheter og lettelser på grunn av kystløse staters særegne geografiske beliggenhet, er utelukket fra anvendelsen av bestevilkårsklausulen.

Artikkel 127

Toll, skatt og andre avgifter

1. Transitttrafikk skal ikke være undergitt noen toll, skatt eller andre avgifter, unntatt avgift på særskilte tjenester som ytes i forbindelse med slik trafikk.
2. Transportmidler i transitt og annet utstyr som stilles til rådighet for og benyttes av de kystløse stater, skal ikke være undergitt skatter eller avgifter som er høyere enn dem som er pålagt for bruk av transittstatens transportmidler.

Artikkel 128

Frisoner og andre tollettelser

For å lette transitttrafikken kan det etter avtale mellom transittstatene og de kystløse stater opprettes frisoner og innføres andre tollettelser i transittstatenes inn- og utskipningshavner.

Artikkel 129

Samarbeid om bygging og utbedring av transportmidler

Når det i transittstatene ikke finnes transportmidler som gjør en effektiv utøvelse av transittfriheten mulig, eller når de eksisterende midler, herunder havneanlegg og -utstyr, på en eller annen måte er utilstrekkelige, kan transittstatene og de kystløse stater samarbeide om å bygge eller utbedre dem.

Artikkel 130

Tiltak for å unngå eller eliminere forsinkelser eller andre tekniske vanskeligheter i transitttrafikken

1. Transittstatene skal treffe alle hensiktsmessige tiltak for å unngå forsinkelser eller andre vanskeligheter av teknisk art i transitttrafikken.
2. Skulle slike forsinkelser eller vanskeligheter oppstå, skal vedkommende myndigheter i transittstatene og de kystløse stater samarbeide om å fjerne årsakene til disse.

Artikkel 131

Likebehandling i havner

Skip som fører kystløse staters flagg, skal gis den samme behandling i havn som andre fremmede skip.

Artikkel 132

Tilståelse av større transittlettelser

Denne konvensjon innebærer ikke på noen måte at transittlettelser som er større enn lettelser etter denne konvensjon, og som er avtalt mellom statsparter i denne konvensjon eller tilstått av en statspart, trekkes tilbake. Denne konvensjon utelukker heller ikke framtidig tilståelse av større transittlettelser.

DEL XI OMRÅDET

AVSNITT 1. ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 133 Definisjoner

I denne del

- a) menes med «forekomster»: alle faste, flytende og gassformige mineralforekomster som finnes *in situ* i Området, på eller under havbunnen, herunder flermetalliske noder.
- b) er forekomster som er utvunnet fra Området, kalt «mineraler».

Artikkel 134 Virkeområde for denne del

1. Denne del gjelder Området.
2. Virksomhet i Området reguleres av bestemmelsene i denne del.
3. Kravene vedrørende deponering og offentliggjøring av sjøkart og fortegnelser over geografiske koordinater som angir grensene nevnt i artikkel 1 nr. 1, framgår av del VI.
4. Ingen bestemmelse i denne artikkel berører fastsettelsen av kontinentalsokkelens yttergrense i henhold til del VI eller gyldigheten av avtaler om avgrensningen mellom stater med kyster som ligger overfor hverandre eller støter opp til hverandre.

Artikkel 135 Rettslig status for havet og luftrommet over Området

Verken denne del eller rettigheter gitt eller utøvd i medhold av denne, berører den rettslige status til havet eller luftrommet over Området.

AVSNITT 2. PRINSIPPER SOM GJELDER FOR OMRÅDET

Artikkel 136 Menneskehetens felles arv

Området og dets forekomster er menneskehetens felles arv.

Artikkel 137 Rettslig status for Området og dets forekomster

1. Ingen stat kan gjøre krav på eller utøve suverenitet eller suverene rettigheter over noen del av Området eller dets forekomster, heller ikke kan noen stat eller en fysisk eller juridisk person tilegne seg deler av dette Området eller dets forekomster. Slike krav eller slik utøvelse av suverenitet eller suverene rettigheter eller slik tilegnelse kan ikke anerkjennes.
2. Alle rettigheter til forekomstene i Området tilhører hele menneskeheten, som Myndigheten skal handle på vegne av. Disse forekomstene kan ikke overdras. Mineralene som utvinnes fra Området kan imidlertid overdras i samsvar med denne del og Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer.
3. Ingen stat eller fysisk eller juridisk person kan gjøre krav på, erverve eller utøve rettigheter med hensyn til mineraler utvunnet fra Området, med mindre det er i samsvar med denne del. For øvrig kan slike krav på, ervervelse eller utøvelse av slike rettigheter ikke anerkjennes.

Artikkel 138 Statenes alminnelige opptreden i forhold til Området

Statenes alminnelige opptreden i forhold til Området skal være i samsvar med denne del, prinsippene i De forente nasjoners pakt og andre folkerettslige regler med det siktemål å opprettholde fred og

sikkerhet samt å fremme internasjonalt samarbeid og gjensidig forståelse.

Artikkel 139

Plikt til å påse at denne del overholdes og ansvar for skade

1. Statspartene plikter å påse at virksomheten i Området drives i samsvar med denne del, enten den drives av statspartene eller statlige foretak eller fysiske eller juridiske personer som er nasjonale rettssubjekter i statspartene, eller som faktisk kontrolleres av disse eller av deres borgere. Den samme plikt gjelder for internasjonale organisasjoner med hensyn til den virksomhet de driver i Området.
2. Med forbehold for folkerettens regler og artikkel 22 i vedlegg III er en statspart eller internasjonal organisasjon ansvarlig for en skade som følger av at den ikke har oppfylt sine forpliktelser etter denne del. Statspartene eller internasjonale organisasjoner som handler i fellesskap, skal være solidarisk ansvarlige. En statspart skal likevel ikke være ansvarlig for skade som er forårsaket ved at en person som den har garantert for i samsvar med artikkel 153 nr. 2 bokstav b), ikke overholder bestemmelsene i denne del, dersom statsparten har truffet alle nødvendige og hensiktsmessige tiltak for å sikre at bestemmelsene i artikkel 153 nr. 4 og vedlegg III artikkel 4 nr. 4 virkelig etterleves.
3. Statspartar som er medlemmer av internasjonale organisasjoner skal treffe hensiktsmessige tiltak for å sikre at denne artikkel gjennomføres med hensyn til slike organisasjoner.

Artikkel 140

Gagn for menneskeheten

1. Slik det uttrykkelig er fastsatt i denne del, skal virksomheten i Området være til gagn for hele menneskeheten, uavhengig av statenes geografiske beliggenhet og enten det gjelder kyststater eller kystløse stater, idet det tas særlig hensyn til interessene og behovene i utviklingsland og folkegrupper som ikke har oppnådd full uavhengighet eller annet selvstyre som er anerkjent av De forente nasjoner i samsvar med Generalforsamlingens resolusjon 1514 (XV) og andre relevante resolusjoner vedtatt av Generalforsamlingen.
2. Myndigheten skal på en hensiktsmessig og ikke-diskriminerende måte sørge for en rett og rimelig fordeling av finansielle og andre økonomiske fordeler som skriver seg fra virksomheten i Området, i samsvar med artikkel 160 nr. 2 bokstav f) i).

Artikkel 141

Bruk av Området utelukkende for fredelige formål

Området skal være åpent utelukkende for fredelige formål for alle stater, enten de er kyststater eller kystløse stater, uten diskriminering og uten at de øvrige bestemmelser i denne del berøres.

Artikkel 142

Kyststatenes rettigheter og rettmessige interesser

1. Virksomhet i Området som angår forekomster som strekker seg over grensene for nasjonal jurisdiksjon, skal drives slik at det tas behørig hensyn til rettighetene og de rettmessige interesser til enhver kyststat over hvis jurisdiksjon forekomstene strekker seg.
2. Det skal holdes konsultasjoner med den berørte stat, herunder en ordning om forutgående melding, for å unngå at slike rettigheter og interesser krenkes. Dersom virksomhet i Området kan føre til utnyttelse av forekomster som ligger innenfor nasjonal jurisdiksjon, må det innhentes godkjennelse fra vedkommende kyststat på forhånd.
3. Verken denne del eller rettigheter som er gitt eller utøves i henhold til denne del, skal berøre kyststatenes rett til å treffe tiltak i samsvar med de relevante bestemmelser i del XII som måtte være nødvendige for å avverge, dempe eller eliminere en alvorlig og overhengende fare for deres kystlinje eller andre interesser forbundet med denne, som følge av forurensing eller fare for forurensing eller andre farlige hendelser som virksomheten i Området medfører eller forårsaker.

Artikkel 143

Vitenskapelig havforskning

1. Vitenskapelig havforskning i Området skal drives utelukkende for fredelige formål og være til gagn for hele menneskeheten i samsvar med del XIII.
2. Myndigheten kan drive vitenskapelig havforskning om Området og dets forekomster, og kan inngå avtaler for det formål. Myndigheten skal fremme og oppmuntre til vitenskapelig havforskning i Området, og skal samordne og spre resultater fra slik forskning og analyser som måtte foreligge.

3. Statspartene kan drive vitenskapelig havforskning i Området. Statspartene skal fremme internasjonalt samarbeid om vitenskapelig havforskning i Området ved å:
 - a) delta i internasjonale programmer og oppmuntre til samarbeid om vitenskapelig havforskning mellom personale fra forskjellige land og fra Myndigheten,
 - b) sikre at det utarbeides programmer gjennom Myndigheten eller andre internasjonale organisasjoner der det måtte være hensiktsmessig til fordel for utviklingsland og teknologisk mindre utviklede land for å:
 - i) styrke deres forskningskapasitet,
 - ii) lære opp deres personale og Myndighetens personale i teknikker og anvendelser av forskning,
 - iii) medvirke til at kvalifisert personale fra slike land benyttes i forskning i Området.
 - c) spre resultater fra forskning og analyser som måtte foreligge, på en effektiv måte gjennom Myndigheten eller eventuelt andre internasjonale kanaler.

Artikkel 144

Overføring av teknologi

1. Myndigheten skal i samsvar med denne konvensjon treffe tiltak for å:
 - a) skaffe seg teknologi og vitenskapelige kunnskaper om virksomhet i Området, og
 - b) fremme og oppmuntre overføring av teknologi og vitenskapelige kunnskaper til utviklingsland slik at alle statspartene drar fordel av det.
2. For å oppnå dette skal Myndigheten og statspartene samarbeide for å fremme overføring av teknologi og vitenskapelige kunnskaper om virksomheten i Området slik at Driftsselskapet og alle statspartene kan dra fordel av det. De skal særlig ta initiativ til og fremme:
 - a) programmer for overføring av teknologi i forbindelse med virksomhet i Området til Driftsselskapet og til utviklingsland, herunder blant annet lette Driftsselskapets og utviklingslandenes adgang til relevant teknologi til rettferdige og rimelige vilkår og betingelser,
 - b) tiltak som tar sikte på å utvikle Driftsselskapets teknologi og utviklingslandenes egen teknologi, særlig ved å gi Driftsselskapets og utviklingslandenes personale muligheter til opplæring i havvitenskap og marin teknologi og til å delta fullt ut i virksomheten i Området.

Artikkel 145

Vern av det marine miljø

Nødvendige tiltak skal iverksettes i samsvar med denne konvensjon med hensyn til virksomhet i Området for å sikre effektivt vern av det marine miljø mot skadelige virkninger som måtte oppstå som følge av slik virksomhet. For dette formål skal Myndigheten vedta hensiktsmessige regler, forskrifter og prosedyrer blant annet med henblikk på å:

- a) hindre, begrense og kontrollere forurensning og andre farer for det marine miljø, herunder kystlinjen, samt enhver forstyrrelse i den økologiske balansen i det marine miljø, der det legges særlig vekt på behovet for beskyttelse mot skadelige virkninger ved slik virksomhet som f.eks. boring, oppmudring, utgraving, disponering av avfall, bygging og drift eller vedlikehold av innretninger, rørledninger og andre anordninger knyttet til slik virksomhet,
- b) verne og bevare naturforekomstene i Området samt forebygge mot skader på plante- og dyrelivet i det marine miljø.

Artikkel 146

Beskyttelse av menneskeliv

Det skal i forbindelse med virksomhet i Området iverksettes nødvendige tiltak for å sikre effektiv beskyttelse av menneskeliv. For dette formål skal Myndigheten vedta hensiktsmessige regler, forskrifter og prosedyrer for å supplere eksisterende folkerett slik den er nedfelt i relevante traktater.

Artikkel 147

Tilpasning av virksomhet i Området og i det marine miljø

1. Virksomhet i Området skal drives slik at det tas rimelig hensyn til annen virksomhet i det marine miljø.
2. Følgende vilkår skal gjelde for innretninger som benyttes i virksomheten i Området:
 - a) slike innretninger kan bare monteres, plasseres og fjernes i samsvar med denne del og etter de regler, forskrifter og prosedyrer som Myndigheten har fastsatt. Det skal gis behørig melding om montering, plassering og fjerning av innretninger, og det skal oppretthol-

- des faste innretninger som gir varsel om deres plassering,
- b) slike innretninger kan ikke plasseres der de kan bli til hinder for bruk av anerkjente skipsleder som er viktige for internasjonal skipsfart, eller i områder hvor det foregår intensivt fiske,
 - c) sikkerhetssoner som er forsvarlig merket, skal opprettes rundt slike innretninger for å ivareta sikkerheten for både skipsfarten og innretningene. Utformingen og plasseringen av slike sikkerhetssoner skal ikke være slik at de danner et belte som hindrer lovlig adkomst for skip til bestemte havområder eller for skipsfart langs internasjonale sjøveier,
 - d) slike innretninger skal utelukkende benyttes til fredelige formål,
 - e) slike innretninger har ikke status som øyer. De har ikke eget sjøterritorium, og deres tilstedeværelse berører ikke avgrensningen av sjøterritoret, den eksklusive økonomiske sone eller kontinentalsokkelen.
3. Annen virksomhet i det marine miljø skal drives slik at det tas rimelig hensyn til virksomheten i Området.

Artikkel 148

Utviklingslands deltakelse i virksomhet i Området

Utviklingslandene skal oppmuntres til å delta aktivt i virksomheten i Området slik det er uttrykkelig fastsatt i denne del, idet det tas tilbørlig hensyn til deres særlige interesser og behov, og særlig til det spesielle behov kystløse stater eller geografisk vanskeligstilte stater blant dem har, for å overvinne de hindringer som deres ufordelaktige beliggenhet innebærer, herunder avstanden til Området og den vanskelige adkomsten til og fra det.

Artikkel 149

Arkeologiske og historiske gjenstander

Alle gjenstander av arkeologisk og historisk art funnet i Området, skal bevares eller disponeres til gagn for hele menneskeheten, idet det tas særlige hensyn til den fortrinnsrett som tilfaller opprinnelsesstaten eller landet eller den kulturelle, historiske eller arkeologiske opprinnelsesstat.

AVSNITT 3.

UTBYGGING AV FOREKOMSTENE I OMRÅDET

Artikkel 150

Retningslinjer for virksomhet i Området

Virksomheten i Området skal, slik det er uttrykkelig fastsatt i denne del, drives på en slik måte at den bidrar til en harmonisk utvikling av verdensøkonomien og en balansert vekst i internasjonal handel samt fremmer internasjonalt samarbeid med tanke på en generell utvikling av alle land, særlig utviklingslandene, for å sikre:

- a) utnyttelse av forekomstene i Området,
- b) en ordnet, sikker og rasjonell forvaltning av forekomstene i Området, herunder at virksomheten i Området drives effektivt, og at all unødvendig sløsing unngås, i samsvar med sunne prinsipper for bevaring,
- c) bedre muligheter til å delta i slik virksomhet, særlig i samsvar med artikkel 144 og 148,
- d) Myndighetens andel i inntekter og overføring av teknologi til Driftsselskapet og utviklingsland slik det er fastsatt i denne konvensjon,
- e) økt tilgang på mineraler fra Området, etter behov, sammen med mineraler fra andre kilder, for å sikre forsyninger av slike mineraler til forbrukerne,
- f) rimelige og stabile priser for mineraler både fra Området og fra andre kilder, som er innbringende for produsentene og rimelige for forbrukerne, og som fremmer likevekt mellom tilbud og etterspørsel på lang sikt,
- g) bedre muligheter for alle statspartene, uansett deres sosiale og økonomiske systemer eller geografiske beliggenhet, til å delta i utnyttelsen av forekomstene i Området, samt sikre at monopolisering av virksomheten i Området unngås,
- h) at utviklingslandenes økonomi eller eksportinntekter beskyttes mot uheldige virkninger som følge av en reduksjon i prisene på et berørt mineral eller en reduksjon i eksportvolumet av vedkommende mineral, i den utstrekning en slik reduksjon skyldes virksomhet i Området, i henhold til artikkel 151,
- i) at den felles arv utnyttes til det beste for hele menneskeheten,
- j) at vilkårene for markedsadgang for import av mineraler som er produsert fra forekomstene i Området og for import av råvarer som er framstilt av slike mineraler, ikke er mer fordelaktige

enn de mest fordelaktige vilkår som gjelder for import fra andre kilder.

Artikkel 151
Retningslinjer for produksjon

1.
 - a) Uten at målsettingene nevnt i artikkel 150 berøres og med det formål å gjennomføre bokstav h) i samme artikkel, skal Myndigheten gjennom de eksisterende fora eller slike nye ordninger eller avtaler som synes hensiktsmessige og som alle interesserte parter, herunder produsenter og forbrukere, deltar i, treffe de nødvendige tiltak for å fremme veksten, effektiviteten og stabiliteten i markedet for de råvarer som er framstilt av mineralene fra Området til priser som er innbringende for produsentene og rimelige for forbrukerne. Alle statspartene skal samarbeide for å oppnå dette.
 - b) Myndigheten skal ha rett til å delta i enhver råvarekonferanse som beskjeftiger seg med slike varer, og som alle interesserte parter, herunder både produsenter og forbrukere, deltar i. Myndigheten skal ha rett til å delta i enhver ordning eller avtale som inngås i forbindelse med slike konferanser. Myndighetens deltakelse i organer som opprettes i henhold til disse ordningene eller avtalene skal gjelde produksjon i Området og være i samsvar med disse organenes relevante bestemmelser.
 - c) Myndigheten skal oppfylle sine forpliktelser i henhold til ordningene eller avtalene nevnt i dette nr. på en måte som sikrer en enhetlig og ikke-diskriminerende gjennomføring av produksjon i Området av de aktuelle mineraler. I denne forbindelse skal Myndigheten opptre i samsvar med vilkårene i eksisterende kontrakter og arbeidsplaner som er godkjent av Driftsselskapet.
2.
 - a) I interimperioden nevnt i nr. 3, skal det ikke iverksettes kommersiell produksjon i henhold til en godkjent arbeidsplan før operatøren har søkt om og har fått utstedt produksjonstillatelse fra Myndigheten. Det kan ikke søkes om eller gis slik produksjonstillatelse mer enn 5 år før den kommersielle produksjonsstart er planlagt i henhold til arbeidsplanen, med mindre Myndighetens regler, forskrifter eller prosedyrer fastsetter en annen periode av hensyn til arten av og tidsrammen for prosjektutbyggingen.
 - b) Operatøren skal i sin søknad om produksjonstillatelse angi den årlige mengde nikkell som ventes utvunnet i henhold til den vedtatte arbeidsplan. Søknaden skal inneholde en oversikt over de utgifter som operatøren vil få fra det tidspunkt han har mottatt tillatelsen, etter fornuftige beregninger, slik at det er mulig å starte kommersiell produksjon til planlagt tid.
 - c) For formålene under bokstav a) og b), skal Myndigheten fastsette hensiktsmessige krav til virksomhet i samsvar med vedlegg III artikkel 17.
 - d) Myndigheten skal utstede en produksjonstillatelse for det produksjonsnivå det søkes om, med mindre summen av dette nivå og de nivåer som det allerede er gitt tillatelse for, overstiger, i et hvilket som helst produksjonsår i interimperioden, produksjonstaket for nikkell beregnet i samsvar med nr. 4 for det året tillatelsen utstedes.
 - e) Når produksjonstillatelsen er utstedt, skal denne og den godkjente søknaden være en del av den godkjente arbeidsplan.
 - f) Dersom operatørens søknad om produksjonstillatelse avslås i henhold til bokstav d), kan operatøren når som helst framlegge ny søknad for Myndigheten.
3. Interimperioden begynner fem år før 1. januar i det år den første kommersielle produksjon er planlagt å starte i henhold til en godkjent arbeidsplan. Dersom den første kommersielle produksjonsstart forsinkes ut over det opprinnelig planlagte år, skal begynnelsen av interimperioden og det opprinnelig beregnede produksjonstak justeres tilsvarende. Interimperioden skal vare 25 år eller inntil avslutningen av revisjonskonferansen nevnt i artikkel 155 eller inntil den dag nye ordninger eller avtaler nevnt i nr. 1 trer i kraft, avhengig av hvilken dato som inntreffer først. Myndigheten skal gjenoppta sine fullmakter i henhold til denne artikkel for resten av interimperioden dersom de nevnte ordninger eller avtaler av en eller annen grunn skulle bortfalle eller opphøre å virke.
4.
 - a) Produksjonstaket for ethvert år i interimperioden skal være summen av:
 - i) differansen mellom tendenskurveverdien for nikkelforbruk beregnet i samsvar med bokstav b), for året umiddelbart forut for året for første kommersielle produksjonsstart og året umiddelbart forut for interimperiodens begynnelse, og
 - ii) seksti prosent av differansen mellom tendenskurveverdien for nikkelforbruket be-

regnet i henhold til bokstav b), for det år det ble søkt produksjonstillatelse for og for året umiddelbart forut for året for første kommersielle produksjonsstart.

- b) Med hensyn til bokstav a):
 - i) skal tendenskurveverdiene som benyttes ved beregning av produksjonstaket for nikkel være de årlige verdiene for nikkelforbruk på en tendenskurve beregnet i det år en produksjonstillatelse utstedes. Tendenskurven utledes av en lineær regresjon av logaritmer for faktisk nikkelforbruk i den siste 15-årsperiode som slike data er tilgjengelige for, der tiden er den uavhengige variable. Denne tendenskurven kalles den opprinnelige tendenskurve.
 - ii) dersom den opprinnelige tendenskurvens årlige stigning er mindre enn 3 %, skal tendenskurven som benyttes for å fastslå mengdene nevnt i bokstav a) i stedet være en kurve som skjærer den opprinnelige tendenskurve på det punkt hvor denne gir verdien for det første år i den relevante 15-årsperiode, og stiger med 3 % årlig. Produksjonstaket som fastsettes for et hvilket som helst år i interimperioden kan dog ikke i noe tilfelle overstige differansen mellom den opprinnelige tendenskurveverdi for det aktuelle år og den opprinnelige tendenskurveverdien for året umiddelbart forut for begynnelsen av interimperioden.
5. Myndigheten skal forbeholde Driftsselskapet en innledende produksjon på 38.000 tonn nikkel av det disponible produksjonstaket beregnet i henhold til nr. 4.
6.
 - a) En operatør kan i det enkelte år produsere mindre enn eller opp til 8 % mer enn det årlige produksjonsnivå for mineraler fra flermetalliske noder som er angitt i hans produksjonstillatelse, forutsatt at den samlede produksjonsmengde ikke overstiger den som er angitt i tillatelsen. Enhver overskridelse på mer enn 8 % og opp til 20 % i året, eller enhver overskridelse i det første og påfølgende år etter to sammenhengende år med overskridelse, skal forhandles med Myndigheten, som kan kreve at operatøren innhenter en tilleggstillatelse som dekker den ekstra produksjon.
 - b) Myndigheten skal først vurdere søknader om slike tilleggstillatelser etter at alle ubehandlede søknader fra operatører som ennå ikke har mottatt produksjonstillatelser, er blitt behandlet og rimelig hensyn er tatt til andre sannsynlige søkere. Myndigheten skal ledes av prinsippet om at den samlede produksjon i henhold til det fastsatte produksjonstaket ikke må overskrides i noe år i interimperioden. Den skal ikke tillate at det i henhold til noen arbeidsplan produseres mer enn 46.500 tonn nikkel pr. år.
7. Produksjonen av andre metaller, som kobber, kobolt og mangan framstilt av flermetalliske noder som er utvunnet i henhold til en produksjonstillatelse, bør ikke være høyere enn det som ville ha vært produsert dersom operatøren hadde produsert det maksimale kvantum nikkel fra de samme nodulene i henhold til denne artikkel. Myndigheten skal vedta regler, forskrifter og prosedyrer i henhold til vedlegg III artikkel 17 for å gjennomføre dette nr.
8. Rettigheter og plikter angående illojal forretningsførsel i henhold til relevante multilaterale handelsavtaler skal gjelde for undersøkelse etter og utnyttelse av mineraler i Området. I løsningsen av tvister i tilknytning til denne bestemmelse, skal statsparter som er parter i slike multilaterale handelsavtaler anvende prosedyrene for tvisteløsning fastsatt i slike avtaler.
9. Myndigheten skal ha fullmakt til å begrense produksjonen av andre mineraler i Området enn mineraler fra flermetalliske noder, på de vilkår og på den måte som synes hensiktsmessig, ved å vedta forskrifter i samsvar med artikkel 161 nr. 8.
10. Etter anbefaling fra Rådet på grunnlag av uttalelse fra Kommissjonen for økonomisk planlegging, skal Forsamlingen utarbeide en kompensasjonsordning eller treffe andre hjelpetiltak for økonomisk tilpasning, herunder samarbeid med særorganisasjoner og andre internasjonale organisasjoner, for å hjelpe utviklingsland hvis økonomier eller eksportinntekter rammes av alvorlige skadevirkninger som følge av en reduksjon i prisen på et berørt mineral eller en reduksjon i eksportvolumet av vedkommende mineral, i den utstrekning en slik reduksjonen skyldes virksomhet i Området. Dersom Myndigheten blir bedt om det, skal den sette i gang undersøkelser av problemene for de stater som trolig vil bli hardest rammet, for å begrense deres vanskeligheter mest mulig og å hjelpe dem i deres økonomiske tilpasning.

Artikkel 152

Myndighetens utøvelse av fullmakter og oppgaver

1. Myndigheten skal unngå diskriminering i utøvelsen av sine fullmakter og oppgaver, herunder når den gir adgang til å drive virksomhet i Området.
2. Likevel kan den vise særlige hensyn overfor utviklingsland, herunder især kystløse stater og

geografisk vanskeligstilte stater blant dem, som det er gitt uttrykkelig hjemmel for i denne del.

Artikkel 153

Opplegg for undersøkelse og utnyttelse

1. Virksomheten i Området skal organiseres, drives og kontrolleres av Myndigheten på vegne av hele menneskeheten, i samsvar med denne artikkel og andre relevante bestemmelser i denne del og relevante vedlegg samt Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer.
2. Virksomheten i Området skal drives slik det er foreskrevet i nr. 3:
 - a) av Driftsselskapet og
 - b) sammen med Myndigheten, av statspartene, eller statsforetak eller fysiske eller juridiske personer som er nasjonale rettssubjekter i statspartene eller som faktisk kontrolleres av disse eller deres borgere når de er støttet av slike stater, eller enhver sammenslutning av ovennevnte som oppfyller kravene i denne del og i vedlegg III.
3. Virksomheten i Området skal drives i samsvar med en formell skriftlig arbeidsplan utarbeidet i samsvar med vedlegg III og godkjent av Rådet etter å ha vært gjennomgått av Den juridiske og tekniske kommisjon. Når virksomheten i Området drives av enheter nevnt i nr. 2 bokstav b) etter tillatelse fra Myndigheten, skal arbeidsplanen foreligge i form av en kontrakt i samsvar med vedlegg III artikkel 3. Slike kontrakter kan inneholde bestemmelser om felles ordninger i samsvar med vedlegg III artikkel 11.
4. Myndigheten skal føre slik kontroll med virksomheten i Området som er nødvendig for å sikre at de relevante bestemmelser i denne del og relevante vedlegg, Myndighetens regler, forskrifter og retningslinjer samt arbeidsplaner godkjent etter nr. 3, overholdes. Statspartene skal bistå Myndigheten ved å iverksette alle nødvendige tiltak for å sikre at de nevnte bestemmelsene overholdes i samsvar med artikkel 139.
5. Myndigheten skal til enhver tid ha rett til å iverksette tiltak i henhold til denne del for å sikre at dens bestemmelser overholdes og for å kunne utføre de kontroll- og reguleringsoppgaver som den er tillagt i henhold til denne del eller en kontrakt. Myndigheten skal ha rett til å inspisere alle innretninger i Området som benyttes i forbindelse med virksomheten i Området.
6. En kontrakt inngått i henhold til nr. 3 skal gi garanti for adkomsten. Følgelig kan kontrakten ikke endres, suspenderes eller sies opp uten i samsvar med vedlegg III artikkel 18 og 19.

Artikkel 154

Periodisk gjennomgang

Hvert femte år etter denne konvensjonens ikrafttreden skal Forsamlingen foreta en generell og systematisk gjennomgang av hvordan den internasjonale ordning for Området, opprettet ved denne konvensjon, har fungert i praksis. Forsamlingen kan på bakgrunn av gjennomgangen iverksette tiltak eller anbefale at andre organer iverksetter tiltak i samsvar med bestemmelsene og prosedyrene i denne del og relevante vedlegg, som innebærer en forbedring av ordningen.

Artikkel 155

Revisjonskonferansen

1. Femten år fra 1. januar det år den første kommersielle produksjonen starter i henhold til en godkjent arbeidsplan, skal Forsamlingen innkalle til en konferanse for revisjon av de bestemmelser i denne del og i de relevante vedlegg som regulerer opplegget for undersøkelse etter og utnyttelse av forekomstene i Området. Revisjonskonferansen skal på bakgrunn av den erfaring som er høstet i løpet av perioden, vurdere i detalj:
 - a) om de bestemmelser i denne del som regulerer ordningen for undersøkelse etter og utnyttelse av forekomstene i Området, har nådd sine mål i ethvert henseende, herunder om de har vært til gagn for hele menneskeheten,
 - b) om de reserverte områder i løpet av 15-årsperioden er blitt utnyttet på en effektiv og balansert måte sammenlignet med ikke reserverte områder,
 - c) om utviklingen og bruken av Området og dets forekomster har vært gjennomført på en slik måte at den har bidratt til en harmonisk utvikling av verdensøkonomien og en balansert vekst i internasjonal handel,
 - d) om monopolisering av virksomheten i Området er forhindret,
 - e) om målsetningene i artikkel 150 og 151 er oppfylt, og
 - f) om ordningen har resultert i en rett og rimelig fordeling av utbyttet fra virksomheten i Området, idet det tas særlig hensyn til utviklingslandenes interesser og behov.
2. Revisjonskonferansen skal sikre ivaretagelsen av prinsippet om menneskehetens felles arv, den internasjonale ordningen som er opprettet for å sikre en rett og rimelig utnyttelse av forekomsts-

tene i Området til fordel for alle land, særlig utviklingslandene, samt en Myndighet som skal organisere, drive og kontrollere virksomheten i Området. Den skal også sikre ivaretagelsen av prinsippene i denne del hva angår utelukkelse av krav eller utøvelse av suverenitet over noen del av Området, statenes rettigheter og deres generelle opptreden i forhold til Området, og deres deltakelse i virksomheten i Området i samsvar med denne konvensjon, forhindring av en monopolisering av virksomheten i Området, bruk av Området bare for fredelige formål, de økonomiske sider ved virksomheten i Området, vitenskapelig havforskning, teknologioverføring, vern av det marine miljø, vern av menneskeliv, kyststatenes rettigheter, den rettslige status til havet og luftrommet over Området samt tilpasningen mellom virksomheten i Området og annen virksomhet i det marine miljø.

3. Konferansens beslutningsprosedyre skal være den samme som for De forente nasjoners tredje havrettskonferanse. Konferansen skal gjøre sitt ytterste for å komme fram til enighet om enhver endring ved konsensus, og det bør ikke foretas noen avstemning over slike spørsmål før alle bestrebelse på å komme fram til konsensus er utprøvd.
4. Dersom revisjonskonferansen ikke er kommet fram til enighet om opplegget for undersøkelse etter og utnyttelse av forekomstene i Området fem år etter at konferansen begynte, kan den i løpet av de neste 12 månedene beslutte med tre fjerdedels flertall av statspartene å vedta og forelegge for statspartene med henblikk på ratifikasjon eller tiltredelse de endringer som den finner nødvendig eller hensiktsmessig for å forandre eller tilpasse ordningen. Slike endringer skal tre i kraft for alle statspartene 12 måneder etter at tre fjerdedeler av statspartene har deponert sine ratifikasjons- eller tiltredelsesdokumenter.
5. Endringer som vedtas av revisjonskonferansen i henhold til denne artikkel skal ikke berøre de rettigheter som er ervervet etter eksisterende kontrakter.

AVSNITT 4. MYNDIGHETEN

Underavsnitt A. Alminnelige bestemmelser

Artikkel 156 Opprettelse av Myndigheten

1. Herved opprettes Den internasjonale havbunnsmyndighet, som skal virke i overensstemmelse med denne del.
2. Alle statspartene er uten videre medlemmer av Myndigheten.
3. Observatører ved De Forente Nasjoners tredje havrettskonferanse som har undertegnet sluttakten, og som ikke er nevnt i artikkel 305 nr. 1 bokstav c), d), e) eller f), har rett til å delta i Myndighetens virksomhet som observatører i samsvar med dens regler, forskrifter og prosedyrer.
4. Myndighetens sete skal være i Jamaica.
5. Myndigheten kan opprette regionale sentre eller kontorer som den finner nødvendig for å utføre sine oppgaver.

Artikkel 157 Myndighetens art og grunnleggende prinsipper

1. Myndigheten er den organisasjon som på statspartenes vegne skal tilrettelegge og kontrollere virksomheten i Området i samsvar med denne del, særlig med sikte på å forvalte forekomstene i Området.
2. Myndigheten har de fullmakter og oppgaver som den uttrykkelig er tillagt i denne konvensjon. Myndigheten skal i samsvar med denne konvensjon for øvrig ha slik fullmakt som følger av og er nødvendig for utøvelsen av disse fullmakter og oppgaver i forbindelse med virksomhet i Området.
3. Myndigheten er basert på prinsippet om alle medlemmers suverene likhet.
4. Samtlige medlemmer av Myndigheten skal lojalt oppfylle de forpliktelser de påtar seg i samsvar med denne del, for å sikre for dem alle de rettigheter og fordeler som følger av medlemskap.

Artikkel 158 Myndighetens organer

1. Herved opprettes, som Myndighetens hovedorganer, en Forsamling, et Råd og et Sekretariat.
2. Herved opprettes Driftsselskapet, som på Myndighetens vegne skal utføre oppgavene nevnt i

artikkel 170 nr. 1.

3. De underordnede organer som måtte finnes nødvendig, kan opprettes i samsvar med denne del.
4. Hvert av Myndighetens hovedorganer og Driftsselskapet skal ha ansvaret for å utøve de fullmakter og utføre de oppgaver som er tillagt dem. Under utøvelsen av sine fullmakter og utførelsen av sine oppgaver skal hvert organ unngå å opptre på en måte som kan begrense eller hindre utøvelsen av bestemte fullmakter og oppgaver som er tillagt et annet organ.

Underavsnitt B. Forsamlingen

Artikkel 159

Sammensetning, prosedyreregler og avstemning

1. Forsamlingen består av samtlige medlemmer av Myndigheten. Hvert medlem skal ha en representant i Forsamlingen, som kan ledsages av vararepresentanter og rådgivere.
2. Forsamlingen skal hvert år holde en ordinær sesjon samt de ekstraordinære sesjoner som Forsamlingen måtte bestemme eller som innkalles av Generalsekretæren på anmodning fra Rådet eller av et flertall av Myndighetens medlemmer.
3. Sesjonene skal finne sted ved Myndighetens sete, med mindre Forsamlingen bestemmer noe annet.
4. Forsamlingen skal vedta sin forretningsorden. Ved begynnelsen av hver ordinære sesjon skal den velge sin president og andre medlemmer av Formannskapet som det måtte være behov for. Disse skal ha dette verv inntil ny president og nye medlemmer av Formannskapet velges på neste ordinære sesjon.
5. Forsamlingen er beslutningsdyktig når et flertall av medlemmene er til stede.
6. Hvert medlem av Forsamlingen skal ha én stemme.
7. Vedtak i prosedyrespørsmål, herunder vedtak om å innkalle Forsamlingen til ekstraordinær sesjon, skal gjøres av et flertall av de medlemmer som er til stede og avgir stemme.
8. Vedtak i realitetsspørsmål skal gjøres med to-tredjedels flertall av de medlemmer som er til stede og avgir stemme, forutsatt at dette flertall utgjør et flertall av de medlemmer som deltar i sesjonen. Dersom det oppstår tvil om et spørsmål er et realitetsspørsmål eller ikke, skal de behandles som et realitetsspørsmål, med mindre Forsamlingen bestemmer noe annet med det flertall som er nødvendig for å gjøre vedtak i realitetsspørsmål.
9. Når det skal stemmes for første gang over et realitetsspørsmål, kan presidenten, og skal, dersom minst en femtedel av Forsamlingens medlemmer ber om det, utsette spørsmålet om avstemning i saken i inntil fem kalenderdager. Denne regel kan anvendes bare en gang i en sak og kan ikke brukes til å utsette saken ut over sesjonens slutt.
10. Ved skriftlig anmodning rettet til presidenten og støttet av minst en fjerdedel av Myndighetens medlemmer, om å innhente en rådgivende uttalelse om hvorvidt et forslag som Forsamlingen har til behandling i en sak, er i overensstemmelse med denne konvensjon, skal Forsamlingen be Kammeret for havbunnstvister i Den internasjonale havrettsdomstol om å avgi en rådgivende uttalelse, og utsette avstemningen over forslaget inntil Kammerets rådgivende uttalelse er mottatt. Dersom en rådgivende uttalelse ikke er mottatt før den siste uke av den sesjon hvor det ble bedt om slik rådgivende uttalelse, skal Forsamlingen beslutte når den skal tre sammen for å stemme over det utsatte forslag.

Artikkel 160

Fullmakter og oppgaver

1. Forsamlingen skal som eneste organ som består av samtlige av Myndighetens medlemmer, anses som Myndighetens øverste organ som de andre hovedorganer er ansvarlige overfor, slik det er uttrykkelig bestemt i denne konvensjon. Forsamlingen har myndighet til å fastlegge, i samsvar med de relevante bestemmelser i konvensjonen, de generelle retningslinjer i ethvert spørsmål eller enhver sak innenfor Myndighetens kompetanseområde.
2. Forsamlingens fullmakter og oppgaver skal for øvrig være:
 - a) å velge Rådets medlemmer i samsvar med artikkel 161,
 - b) å velge generalsekretær blant de kandidater som Rådet foreslår,
 - c) etter anbefaling fra Rådet å velge medlemmer til Driftsselskapets styre og Driftsselskapets administrerende direktør,
 - d) å opprette de underordnede organer som den finner nødvendig for å utøve sine oppgaver i samsvar med denne del. Når det gjelder disse underordnede organenes sammensetning skal det tas behørig hensyn til prinsippet om en rett og rimelig geografisk fordeling og til

- særlige interesser og behovet for medlemmer med kvalifikasjoner og kompetanse i de tekniske spørsmål som slike organer skal beskjefte seg med,
- e) å fastsette medlemmenes bidrag til Myndighetens administrative budsjett etter en avtalt bidragsskala basert på den skala som benyttes for De Forente Nasjoners regulære budsjett, inntil Myndigheten får tilstrekkelige inntekter fra andre kilder til å dekke sine administrasjonskostnader,
 - f)
 - i) etter anbefaling fra Rådet å drøfte og godkjenne regler, forskrifter og prosedyrer om en rett og rimelig fordeling av finansielt og annet økonomisk utbytte av virksomheten i Området, samt om betalinger og bidrag i henhold til artikkel 82, idet det tas særskilt hensyn til interessene og behovene til utviklingsland og de folk som ikke har oppnådd full uavhengighet eller annen selvstyrestatus. Dersom Forsamlingen ikke godkjenner Rådets anbefalinger, skal den sende dem tilbake til Rådet til fornyet behandling i lys av de synspunkter Forsamlingen har gitt uttrykk for,
 - ii) å behandle og godkjenne Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, og enhver endring av dem, som Rådet midlertidig har vedtatt i henhold til artikkel 162 nr. 2 bokstav o) ii). Disse regler, forskrifter og prosedyrer skal angå forundersøkelse, undersøkelse og utnyttelse i Området, Myndighetens økonomiske forvaltning og interne administrasjon og, etter anbefaling fra Driftsselskapets styre, overføring av midler fra Driftsselskapet til Myndigheten,
 - g) å gjøre vedtak om en rett og rimelig fordeling av finansielt og annet økonomisk utbytte av virksomheten i Området, i samsvar med denne konvensjon og Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer,
 - h) å behandle og godkjenne Rådets forslag til Myndighetens årlige budsjett,
 - i) å behandle regelmessige rapporter fra Rådet og fra Driftsselskapet, og spesielle rapporter som den har bedt Rådet eller et annet av Myndighetens organer om,
 - j) å igangsette undersøkelser og vedta anbefalinger med sikte på å fremme det internasjonale samarbeid om virksomhet i Området og å stimulere til en progressiv utvikling av folkeretten på dette felt og kodifisering av denne,
 - k) å behandle generelle problemer som oppstår i forbindelse med virksomheten i Området, særlig for utviklingsland, såvel som de problemer som visse stater får i forbindelse med virksomheten i Området på grunn av sin geografiske beliggenhet, særlig kystløse stater og geografisk vanskeligstilte stater,
 - l) å etablere etter anbefaling fra Rådet og på grunnlag av uttalelse fra Kommissjonen for økonomisk planlegging en kompensasjonsordning eller treffe andre hjelpetiltak for økonomisk tilpasning som nevnt i artikkel 151 nr. 10,
 - m) å suspendere medlemskapets rettigheter og privilegier i henhold til artikkel 185,
 - n) å drøfte ethvert spørsmål eller enhver sak innenfor Myndighetens kompetanseområde og bestemme hvilket av Myndighetens organer som skal behandle spørsmål eller saker som ikke uttrykkelig er lagt til et bestemt organ, på en måte som er forenlig med fordelingen av kompetanse og oppgaver mellom Myndighetens organer.

Underavsnitt C.

Rådet

Artikkel 161

Sammensetning, prosedyreregler og avstemning

1. Rådet skal bestå av 36 av Myndighetens medlemmer, valgt av Forsamlingen i følgende rekkefølge:
 - a) fire medlemmer blant de statsparter som, i løpet av de siste fem år som det er tilgjengelig statistikk for, enten har hatt et forbruk på mer enn 2 % av verdens samlede forbruk eller har hatt en nettoimport på mer enn 2 % av verdens samlede import av de råvarer som er framstilt av de mineralslag som skal utvinnes i Området, hvorav minst én stat fra den østeuropeiske (sosialistiske) region, samt den største forbruker,
 - b) fire medlemmer blant de åtte statspartene som har foretatt de største investeringene for å forberede og drive virksomhet i Området, enten direkte eller gjennom sine rettssubjekter, hvorav minst én stat fra den østeuropeiske (sosialistiske) region,
 - c) fire medlemmer blant statspartene som på grunnlag av produksjon i områder under deres jurisdiksjon er viktige nettoeksportører av mineralslag som skal utvinnes i Området, hvorav minst to utviklingsland hvis eksport av slike mineraler har stor betydning for deres

- økonomi,
- d) seks medlemmer blant statspartene som er utviklingsland og som representerer særinteresser. De særlige interesser som skal være representert, skal omfatte stater med store befolkninger, kystløse stater eller geografisk vanskeligstilte stater, stater som er blant de viktigste importørene av de mineralslag som skal utvinnes i Området, stater som er potensielle produsenter av slike mineraler, og de minst utviklede stater,
 - e) atten medlemmer som velges i samsvar med prinsippet om en rett og rimelig geografisk fordeling av plasser i Rådet som helhet, forutsatt at hver geografisk region skal få minst ett medlem valgt i henhold til denne bokstav. For dette formål skal de geografiske regioner være Afrika, Asia, Øst-Europa (sosialistisk), Latin-Amerika, og Vest-Europa og andre.
2. Ved valg av rådsmedlemmer i samsvar med nr. 1 skal Forsamlingen sikre at:
 - a) kystløse stater og geografisk vanskeligstilte stater får en representasjon som står i rimelig forhold til deres representasjon i Forsamlingen,
 - b) kyststater, særlig utviklingsland, som ikke kommer inn under nr. 1 bokstav a), b), c) eller d), får en representasjon som står i rimelig forhold til deres representasjon i Forsamlingen,
 - c) hver gruppe statsparter som skal være representert i Rådet, blir representert av de medlemmer som gruppen eventuelt har utpekt.
 3. Valg skal finne sted under Forsamlingens ordinære sesjoner. Hvert medlem av Rådet skal velges for fire år. Ved det første valg skal imidlertid mandatets varighet for halvparten av medlemmene i hver gruppe nevnt i nr. 1, være to år.
 4. Rådets medlemmer kan gjenvelges, men det bør tas behørig hensyn til ønskeligheten av at medlemskap går på omgang.
 5. Rådet skal utøve sin virksomhet ved Myndighetens sete og skal tre sammen så ofte Myndighetens arbeid måtte kreve, men ikke mindre enn tre ganger i året.
 6. Rådet er beslutningsdyktig når et flertall av medlemmene er til stede.
 7. Hvert medlem av Rådet har én stemme.
 8.
 - a) Vedtak i prosedyrespørsmål skal gjøres med et flertall av de medlemmer som er til stede og avgir stemme.
 - b) Vedtak i realitetsspørsmål som oppstår i forbindelse med følgende bestemmelser, skal gjøres med to tredjedels flertall av de medlemmer som er til stede og avgir stemme, forutsatt at dette utgjør et flertall av Rådets medlemmer: artikkel 162 nr. 2 bokstav f), g), h), i), n), p) og v), og artikkel 191.
 - c) Vedtak i realitetsspørsmål som oppstår i forbindelse med følgende bestemmelser, skal gjøres med tre fjerdedels flertall av de medlemmer som er til stede og avgir stemme, forutsatt at dette utgjør et flertall av Rådets medlemmer: artikkel 162 nr. 1, artikkel 162 nr. 2 bokstav a), b), c), d), e), l), q), r), s), t), u) i tilfelle manglende etterlevelse fra en entreprenørs eller garanterende stats side, bokstav w) forutsatt at pålegg gitt med hjemmel i denne bestemmelse, ikke kan være bindende i mer enn 30 dager med mindre de bekrefte av et vedtak gjort i henhold til bokstav d), artikkel 162 nr. 2 bokstav x), y), z), artikkel 163 nr. 2, artikkel 174 nr. 3, vedlegg IV artikkel 11.
 - d) Vedtak i realitetsspørsmål som oppstår i forbindelse med artikkel 162 nr. 2 bokstav m) og o), samt angående vedtakelse av endringer i del XI, skal gjøres med konsensus.
 - e) I bokstav d), f) og g), menes med «konsensus» at det ikke blir reist formell innvending. Innen 14 dager etter at et forslag er forelagt Rådet, skal Rådets formann undersøke om det eventuelt vil bli reist noen formell innvending mot at forslaget vedtas. Dersom formannen fastslår at en slik innvending vil bli reist, skal formannen innen de tre påfølgende dager, nedsette og sammenkalle et forliksutvalg bestående av høyst ni rådsmedlemmer under formannens ledelse med henblikk på å finne en løsning på uoverensstemmelsene og utarbeide et forslag som kan vedtas med konsensus. Utvalget skal arbeide raskt og avgi rapport til Rådet innen 14 dager etter at det ble nedsatt. Dersom utvalget ikke er i stand til å fremme et forslag som kan vedtas med konsensus, skal utvalget i rapporten angi grunnene til motstanden mot forslaget.
 - f) Vedtak i spørsmål som ikke er nevnt ovenfor, og som Rådet i henhold til Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer eller på annen måte har myndighet til å gjøre, skal gjøres i samsvar med bestemmelsene i dette nr. som det vises til i disse reglene, forskriftene eller prosedyrene, eller i mangel av slik henvisning, i samsvar med den bestemmelse som Rådet, om mulig på forhånd, vedtar ved konsensus.
 - g) Dersom det oppstår tvil om et spørsmål hører inn under bokstav a), b), c) eller d), skal det

behandles etter den bestemmelse som krever det største flertall eller konsensus, alt etter omstendighetene, med mindre Rådet bestemmer noe annet med nevnte flertall eller ved konsensus.

9. Rådet skal fastsette en framgangsmåte som gjør det mulig for et medlem av Myndigheten som ikke er representert i Rådet, å sende en representant til et rådsmøte når medlemmet anmoder om det, eller når en sak som spesielt angår medlemmet, er til behandling. Dette medlemmets representant kan delta i Rådets drøftelser, men har ikke stemmerett.

Artikkel 162

Fullmakter og oppgaver

1. Rådet er Myndighetens utøvende organ. Rådet har myndighet til å fastsette, i samsvar med denne konvensjon og de generelle retningslinjer som Forsamlingen fastlegger, særskilte retningslinjer som Myndigheten skal følge i alle spørsmål eller saker som ligger innenfor Myndighetens kompetanseområde.
2. Rådet skal dessuten:
 - a) overvåke og samordne gjennomføringen av bestemmelsene i denne del i alle spørsmål og saker innenfor Myndighetens kompetanseområde og gjøre Forsamlingen oppmerksom på tilfeller av manglende etterlevelse,
 - b) foreslå for Forsamlingen en liste over kandidater til valget av generalsekretæren,
 - c) innstille overfor Forsamlingen kandidater til valget av medlemmer av Driftsselskapets styre og Driftsselskapets administrerende direktør,
 - d) opprette etter behov og med behørig hensyn til økonomi og effektivitet de underordnede organer som det finner nødvendig for å utføre sine oppgaver i samsvar med denne del. Ved sammensetningen av underordnede organer skal det legges vekt på behovet for medlemmer med kvalifikasjoner og kompetanse på de tekniske saksområder som organene beskjeftiger seg med, under forutsetning at det tas behørig hensyn til prinsippet om en rett og rimelig geografisk fordeling og til særinteresser,
 - e) vedta sin forretningsorden, herunder framgangsmåten ved valg av formann,
 - f) inngå avtaler med De Forente Nasjoner eller andre internasjonale organisasjoner på vegne av Myndigheten og innenfor dens kompetanse, med forbehold om Forsamlingens godkjenning,
 - g) behandle Driftsselskapets rapporter og oversende dem med sine anbefalinger til Forsamlingen,
 - h) framlegge årsberetninger for Forsamlingen og andre særskilte rapporter som Forsamlingen måtte be om,
 - i) gi direktiver til Driftsselskapet i samsvar med artikkel 170,
 - j) godkjenne arbeidsplaner i samsvar med vedlegg III artikkel 6. Rådet skal ta stilling til hver arbeidsplan innen 60 dager etter at det har fått den forelagt av Den juridiske og tekniske kommisjon under en av Rådets sesjoner, i samsvar med følgende framgangsmåter:
 - i) dersom kommisjonen anbefaler at en arbeidsplan godkjennes, skal den anses som godkjent av Rådet, med mindre et medlem av Rådet innen 14 dager framsetter skriftlig overfor formannen en konkret innvending hvor det anføres at vilkårene i vedlegg III artikkel 6 ikke er overholdt. Dersom det reises en innvending, skal forliksprosedyren fastsatt i artikkel 161 nr. 8 bokstav e) komme til anvendelse. Dersom innvendingen opprettholdes etter forliksbehandlingen, skal arbeidsplanen anses som godkjent av Rådet, med mindre Rådet forkaster den med konsensus blant sine medlemmer, unntatt den eller de stater som har lagt inn søknaden eller som garanterer for søkeren,
 - ii) dersom kommisjonen anbefaler at en arbeidsplan forkastes eller ikke gir noen anbefaling, kan Rådet godkjenne arbeidsplanen med tre fjerdedels flertall av de medlemmer som er til stede og avgir stemme, forutsatt at dette utgjør et flertall av de medlemmer som deltar i sesjonen,
 - k) godkjenne arbeidsplaner lagt fram av Driftsselskapet i samsvar med vedlegg IV artikkel 12, idet framgangsmåten fastsatt i bokstav j) anvendes tilsvarende,
 - l) føre kontroll med virksomheten i Området i samsvar med artikkel 153 nr. 4 og Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer,
 - m) etter anbefaling fra Kommisjonen for økonomisk planlegging treffe nødvendige og passende tiltak i samsvar med artikkel 150 bokstav h) for å beskytte mot de ugunstige økonomiske virkninger omhandlet i nevnte artikkel,
 - n) på grunnlag av uttalelse fra Kommisjonen for økonomisk planlegging, framsette anbe-

falinger til Forsamlingen om en kompensasjonsordning eller andre hjelpetiltak for økonomisk tilpasning som bestemt i artikkel 151 nr. 10,

- o)
 - i) framsette anbefalinger til Forsamlingen om regler, forskrifter og prosedyrer om en rett og rimelig fordeling av finansielt og annet økonomisk utbytte av virksomheten i Området samt betalinger og bidrag i henhold til artikkel 82, idet det tas særskilt hensyn til interessene og behovene til utviklingsland og de folk som ikke har oppnådd full uavhengighet eller annen selvstyrestatus,
 - ii) vedta og midlertidig anvende, i påvente av Forsamlingens godkjenning, Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer og endringer i disse, idet det tas hensyn til anbefalingene fra Den juridiske og tekniske kommisjon eller annet berørt underordnet organ. Disse reglene, forskriftene og framgangsmåtene skal gjelde forundersøkelse, undersøkelse og utnyttelse i Området og Myndighetens økonomiske forvaltning og interne administrasjon. Fastsattelse av regler, forskrifter og prosedyrer for undersøkelse og utnyttelse av flermetalliske noduler skal prioriteres. Regler, forskrifter og prosedyrer for undersøkelse og utnyttelse av andre forekomster enn flermetalliske noduler skal vedtas innen 3 år fra den dag Myndigheten mottar anmodning om det fra ett av sine medlemmer. Alle regler, forskrifter og prosedyrer skal gjelde midlertidig inntil de blir godkjent av Forsamlingen eller endret av Rådet i lys av de synspunkter Forsamlingen gir uttrykk for,
- p) føre kontroll med Myndighetens inn- og utbetalinger i forbindelse med virksomhet i henhold til denne del,
- q) foreta utvelgelse blant søkere om produksjonstillatelse i henhold til vedlegg III artikkel 7 når denne bestemmelse krever slik utvelgelse,
- r) framlegge forslag til Myndighetens årsbudsjett for Forsamlingen til godkjenning,
- s) framsette anbefalinger til Forsamlingen om retningslinjer som skal følges i alle spørsmål eller saker innenfor Myndighetens kompetanseområde,
- t) framsette anbefalinger til Forsamlingen om å suspendere utøvelsen av de rettigheter og privilegier som følger med medlemskap i henhold til artikkel 185,
- u) på Myndighetens vegne reise saker om manglende etterlevelse for Kammeret for havbunnstvister,
- v) underrette Forsamlingen om avgjørelsen i saker fremmet for Kammeret for havbunnstvister i henhold til bokstav u) og framsette anbefalinger som det måtte finne hensiktsmessig om tiltak som bør treffes,
- w) gi pålegg i krisesituasjoner, herunder eventuelt pålegg om å stanse eller endre virksomheten, for å hindre alvorlig skade på det marine miljø som følge av virksomhet i Området,
- x) unnta visse områder fra entreprenørers eller Driftsselskapets utnyttelse dersom det er sterke grunner til å anta at det medfører fare for alvorlig skade på det marine miljø,
- y) opprette et underordnet organ for å utarbeide utkast til finansielle regler, forskrifter og prosedyrer i forbindelse med:
 - i) finansiell forvaltning i samsvar med artikkel 171–175, og
 - ii) finansielle ordninger i samsvar med vedlegg III artikkel 13 og artikkel 17 nr. 1 bokstav c),
- z) opprette et hensiktsmessig apparat for å lede og kontrollere en inspektørstab som skal overvåke virksomheten i Området, for å fastslå om denne del, Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer og vilkårene og betingelsene i enhver kontrakt inngått med Myndigheten blir overholdt.

Artikkel 163 *Rådets organer*

1. Herved opprettes følgende organer under Rådet:
 - a) en Kommisjon for økonomisk planlegging,
 - b) en Juridisk og teknisk kommisjon.
2. Hver kommisjon skal ha 15 medlemmer valgt av Rådet blant de kandidater som statspartene innstiller. Rådet kan imidlertid om nødvendig vedta å øke størrelsen på hver av kommisjonene idet det tas behørig hensyn til økonomi og effektivitet.
3. En kommisjons medlemmer skal ha de nødvendige kvalifikasjoner innenfor kommisjonens kompetanseområde. For å sikre effektiv utførelse av kommisjonenes oppgaver, skal statspartene innstille kandidater som er i besittelse av den høyeste kompetanse og integritet, og med kvalifikasjoner på de aktuelle områder.

4. Ved valg av kommisjonenes medlemmer skal det tas behørig hensyn til behovet for en rett og rimelig geografisk fordeling og for at særlige interesser er representert.
5. Ingen statspart kan innstille mer enn én kandidat til samme kommisjon. Ingen kan velges til mer enn én kommisjon.
6. Kommisjonens medlemmer skal velges for en femårsperiode. De kan gjenvelges for ytterligere en periode.
7. Dersom et medlem av en kommisjon dør, blir arbeidsufør eller fratrer sin stilling før perioden utløper, skal Rådet for resten av perioden velge et medlem fra samme geografiske region eller interesseområde.
8. Kommisjonsmedlemmene skal ikke ha økonomiske interesser i noen virksomhet knyttet til undersøkelse og utnyttelse i Området. Med forbehold for sitt ansvar overfor den kommisjon de sitter i, skal de ikke, selv etter at de har avsluttet sin tjenestetid, avsløre noen industrihemmelighet, opplysninger omfattet av industriell eiendomsrett som er blitt overført til Myndigheten i samsvar med vedlegg III artikkel 14, eller andre fortrolige opplysninger som de er blitt kjent med som følge av sin stilling i Myndigheten.
9. Hver kommisjon skal utføre sine oppgaver i samsvar med de retningslinjer og direktiver som Rådet vedtar.
10. Hver kommisjon skal utarbeide og forelegge for Rådet til godkjenning de regler og forskrifter som er nødvendige for at kommisjonen skal fungere effektivt.
11. Kommisjonens beslutningsprosess fastsettes i Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer. Anbefalinger til Rådet skal om nødvendig være vedlagt et sammendrag om meningsforskjellene i kommisjonen.
12. Hver kommisjon skal som hovedregel utøve sitt virke ved Myndighetens sete og skal tre sammen så ofte som nødvendig for å utføre sine oppgaver effektivt.
13. Hver kommisjon kan når den utfører sine oppgaver, etter behov samrå seg med en annen kommisjon, ethvert kompetent organ under De forente nasjoner eller dens særorganisasjoner eller enhver annen internasjonal organisasjon med kompetanse innenfor det aktuelle saksområde.

Artikkel 164

Kommisjonen for økonomisk planlegging

1. Medlemmer av Kommisjonen for økonomisk planlegging skal ha de nødvendige kvalifikasjoner, særlig innen mineralutvinning, forvaltning av virksomhet forbundet med mineralforekomster, internasjonal handel- eller internasjonal økonomi. Rådet skal bestrebe seg på å sørge for at Kommisjonen ved sin sammensetning dekker alle nødvendige kvalifikasjoner. Kommisjonen skal ha minst to medlemmer fra utviklingsland hvis eksport av de mineralslag som skal utvinnes i Området, har stor betydning for deres økonomier.
2. Kommisjonen skal:
 - a) etter anmodning fra Rådet foreslå tiltak for å iverksette de vedtak som er truffet om virksomheten i Området i samsvar med denne konvensjon,
 - b) følge med i utviklingen med hensyn til tilbud, etterspørsel og priser for de mineraler som kan utvinnes i Området, samt de faktorer som påvirker disse forhold, der interessene til både import- og eksportland og spesielt til utviklingslandene blant dem, tas i betraktning,
 - c) se nærmere på enhver situasjon som vil kunne medføre de ugunstige virkninger som er nevnt i artikkel 150 bokstav h), og som den eller de berørte statsparter har gjort oppmerksom på, samt framsette passende anbefalinger til Rådet,
 - d) fremme forslag for Rådet i samsvar med artikkel 151 nr. 10, med henblikk på framleggelse for Forsamlingen, om en kompensasjonsordning eller andre hjelpetiltak for økonomisk tilpasning for utviklingsland som rammes av ugunstige virkninger som skyldes virksomheten i Området. Kommisjonen skal framsette de nødvendige anbefalinger til Rådet for å iverksette i bestemte tilfeller den ordning eller de tiltak som Forsamlingen har vedtatt.

Artikkel 165

Den juridiske og tekniske kommisjon

1. Medlemmer av Den juridiske og tekniske kommisjon skal ha de nødvendige kvalifikasjoner, særlig innen undersøkelse, utnyttelse og foredling av mineralforekomster, oseanologi, vern av det marine miljø eller økonomiske eller juridiske spørsmål forbundet med mineralutvinning på havbunnen og beslektede områder. Rådet skal bestrebe seg på å sørge for at kommisjonens medlemmer sammen dekker alle nødvendige kvalifikasjoner.

2. Kommisjonen skal:
 - a) etter anmodning fra Rådet framsette anbefalinger om gjennomføringen av Myndighetens oppgaver,
 - b) behandle formelle, skriftlige arbeidsplaner for virksomhet i Området i samsvar med artikkel 153 nr. 3 og framsette egnede anbefalinger for Rådet. Kommisjonen skal utelukkende bygge sine anbefalinger på bestemmelsene i vedlegg III og skal avgi en fullstendig rapport om dette til Rådet,
 - c) etter anmodning fra Rådet overvåke virksomheten i Området, eventuelt i samråd og samarbeid med de enheter som driver denne virksomheten eller med den eller de berørte stater, samt avgi rapport til Rådet,
 - d) utarbeide vurderinger av de miljømessige konsekvenser av virksomheten i Området,
 - e) framsette anbefalinger til Rådet om vern av det marine miljø, der det tas hensyn til oppfatningene blant anerkjente sakkyndige på dette felt,
 - f) utforme og forelegge for Rådet de regler, forskrifter og prosedyrer som er nevnt i artikkel 162 nr. 2 bokstav o), idet det tas hensyn til alle relevante faktorer, herunder vurderinger av de miljømessige konsekvenser av virksomheten i Området,
 - g) foreta ny gjennomgang av disse regler, forskrifter og prosedyrer fra tid til annen og anbefale overfor Rådet de endringer den måtte finne nødvendig eller ønskelig,
 - h) framsette anbefalinger til Rådet om etablering av et overvåkningsprogram for å observere, måle, vurdere og analysere regelmessig, etter anerkjente vitenskapelige metoder, risikoen ved eller konsekvensene av virksomheten i Området med hensyn til forurensning av det marine miljø, sikre at eksisterende regler er tilstrekkelige og blir overholdt og samordne iverksettelsen av overvåkningsprogrammet når Rådet har godkjent det,
 - i) Anbefale for Rådet at det på vegne av Myndigheten reises sak ved Kammeret for havbunnstviser i samsvar med denne del og de relevante vedlegg, idet særlig artikkel 187 tas i betraktning,
 - j) Framsette anbefalinger til Rådet om tiltak som skal treffes etter at Kammeret for havbunnstviser har truffet en avgjørelse i saker som er reist i samsvar med bokstav i),
 - k) anbefale Rådet å gi pålegg i krisesituasjoner, herunder eventuelt pålegg om å stanse eller endre virksomheten, for å hindre alvorlig skade på det marine miljø som følge av virksomhet i Området. Rådet skal prioritere behandlingen av slike anbefalinger,
 - l) Framsette anbefalinger til Rådet om å unnta visse områder fra entreprenørers eller Driftselskapets utnyttelse i tilfelle hvor det er sterke grunner til å anta at utnyttelsen medfører fare for alvorlig skade på det marine miljø,
 - m) framsette anbefalinger til Rådet om ledelse av og kontroll med en inspektørstab som skal overvåke virksomheten i Området med henblikk på å fastslå om bestemmelsene i denne del, Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer samt vilkårene og betingelsene i enhver kontrakt inngått med Myndigheten blir overholdt,
 - n) beregne produksjonstaket og utstede produksjonstillatelser på vegne av Myndigheten i henhold til artikkel 151 nr. 2 til 7 etter at Rådet eventuelt har foretatt den nødvendige utvelgelse blant søkere om produksjonstillatelse i samsvar med vedlegg III artikkel 7.
3. Etter anmodning fra en statspart eller annen berørt part, skal kommisjonsmedlemmene ledsages av en representant for denne statspart eller den berørte part når de utfører sine overvåknings- og inspeksjonsoppgaver.

*Underavsnitt D.
Sekretariatet*

*Artikkel 166
Sekretariatet*

1. Myndighetens sekretariat skal bestå av en generalsekretær og det personale Myndigheten måtte trenge.
2. Generalsekretæren velges av Forsamlingen for fire år blant kandidater foreslått av Rådet, og kan gjenvelges.
3. Generalsekretæren er Myndighetens øverste administrative sjef og skal opptre i denne egenskap ved alle møter i Forsamlingen, Rådet og ethvert underordnet organ, samt utføre andre administrative oppgaver som disse organer pålegger generalsekretæren.
4. Generalsekretæren skal legge fram for Forsamlingen en årsberetning om Myndighetens virksomhet.

Artikkel 167
Myndighetens personale

1. Myndighetens personale skal bestå av personer med de vitenskapelige, tekniske og andre kvalifikasjoner som er nødvendige for å utføre Myndighetens administrative oppgaver.
2. Det viktigste hensyn ved rekruttering og ansettelse av personalet og ved fastsettelse av dets tjenestevilkår skal være å sikre høyeste grad av effektivitet, dyktighet og integritet. Under denne forutsetning skal det tas behørig hensyn til betydningen av å rekruttere personalet på et bredest mulig geografisk grunnlag.
3. Personalet skal ansettes av generalsekretæren. Vilåårene og betingelsene for deres ansettelse, lønn og avskjedigelse skal være i samsvar med Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer.

Artikkel 168
Sekretariatets internasjonale karakter

1. Under utøvelsen av sine plikter skal generalsekretæren og personalet ikke søke eller motta instruksjer fra noen regjering eller noen annen kilde utenfor Myndigheten. De skal avholde seg fra enhver handling som er uforenlig med deres stilling som internasjonale tjenestemenn og er ansvarlige bare overfor Myndigheten. Hver statspart forplikter seg til å respektere at generalsekretærens og personalets plikter er utelukkende av internasjonal karakter og til ikke å søke og påvirke dem under utførelsen av deres plikter. Enhver pliktforsømmelse av et medlem av personalet skal bringes inn for en forvaltningsdomstol som fastsatt i Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer.
2. Generalsekretæren og personalet skal ikke ha økonomiske interesser i noen virksomhet forbundet med undersøkelse og utnyttelse i Området. Med forbehold for deres plikter overfor Myndigheten skal de ikke, selv etter at de har avsluttet sin tjenestetid, avsløre noen industrihemmelighet, opplysninger omfattet av industriell eiendomsrett som er blitt overført til Myndigheten i samsvar med vedlegg III artikkel 14, eller andre fortrolige opplysninger som de er blitt kjent med som følge av deres stilling i Myndigheten.
3. Dersom en av Myndighetens tjenestemenn har overtrådt forpliktelsene i henhold til nr. 2, skal Myndigheten etter anmodning fra en statspart som er berørt av overtredelsen, eller en fysisk eller juridisk person som en statspart er garanterende stat for i samsvar med artikkel 153 nr. 2 bokstav b) og som berøres av overtredelsen, klage vedkommende tjenestemann inn for en domstol som Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer utpeker. Den krenkede part skal ha rett til å delta i rettsforhandlingene. Dersom domstolen anbefaler det, skal generalsekretæren avskjedige vedkommende tjenestemann.
4. Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer skal inneholde de bestemmelser som er nødvendige for å gjennomføre denne artikkel.

Artikkel 169
Konsultasjoner og samarbeid med internasjonale og ikke-statlige organisasjoner

1. I saker innenfor Myndighetens kompetanse skal generalsekretæren, med Rådets godkjenning, inngå hensiktsmessige konsultasjons- og samarbeidsavtaler med internasjonale og ikke-statlige organisasjoner som er anerkjent av De forente nasjoners økonomiske og sosiale råd.
2. Enhver organisasjon som generalsekretæren har inngått avtale med i henhold til nr. 1, kan utpeke representanter til å delta som observatører ved møter i Myndighetens organer i samsvar med vedkommende organers forretningsorden. Det skal fastlegges rutiner for innhenting av slike organisasjoners synspunkter der dette er hensiktsmessig.
3. Generalsekretæren kan oversende statspartene skriftlige rapporter framlagt av de ikke-statlige organisasjonene nevnt i nr. 1, om saker hvor de har spesiell kompetanse, og som har tilknytning til Myndighetens arbeid.

Underavsnitt E.
Driftsselskapet

Artikkel 170
Driftsselskapet

1. Driftsselskapet er det av Myndighetens organer som direkte skal drive virksomhet i Området i henhold til artikkel 153 nr. 2 bokstav a) såvel som transport, foredling og markedsføring av mineraler som utvinnes i Området.
2. Innen rammen av Myndighetens status som internasjonal juridisk person skal Driftsselskapet ha

den rettsevne som er fastsatt i vedlegg IV. Driftsselskapet skal opptre i samsvar med denne konvensjon og Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, samt de generelle retningslinjer som Forsamlingen fastlegger, og er underlagt Rådets direktiver og kontroll.

3. Driftsselskapets hovedkontor skal ligge ved Myndighetens sete.
4. I samsvar med artikkel 173 nr. 2 og vedlegg IV artikkel 11 skal Driftsselskapet gis de økonomiske midler det måtte trenge for å utføre sine oppgaver, og skal ha til rådighet teknologi slik det er fastsatt i artikkel 144 og andre relevante bestemmelser i denne konvensjon.

Underavsnitt F. Myndighetens finansielle ordninger

Artikkel 171 Myndighetens midler

Myndighetens midler skal omfatte:

- a) bidrag fra Myndighetens medlemmer fastsatt i henhold til artikkel 160 nr. 2 bokstav e),
- b) midler Myndigheten mottar i henhold til vedlegg III artikkel 13 i forbindelse med virksomheten i Området,
- c) midler som overføres fra Driftsselskapet i samsvar med vedlegg IV artikkel 10,
- d) lån i henhold til artikkel 174,
- e) frivillige bidrag fra medlemmer eller andre instanser, og
- f) innbetalinger til et kompensasjonsfond, i samsvar med artikkel 151 nr. 10 fra kilder som anbefales av Kommisjonen for økonomisk planlegging.

Artikkel 172 Myndighetens årsbudsjett

Generalsekretæren skal utarbeide forslag til Myndighetens budsjett og fremlegge det for Rådet. Rådet skal behandle budsjettforslaget og legge det fram, eventuelt med sin anbefaling, for Forsamlingen til godkjenning i samsvar med artikkel 160 nr. 2 bokstav h).

Artikkel 173 Myndighetens utgifter

1. Bidragene nevnt i artikkel 171 bokstav a) skal innbetales på en særskilt konto for å dekke Myndighetens administrasjonsutgifter inntil Myndigheten har tilstrekkelige midler fra andre kilder til å dekke disse utgiftene.
2. Myndighetens midler skal først og fremst tjene til å dekke administrasjonsutgifter. Bortsett fra bidragene nevnt i artikkel 171 bokstav a) kan midler som gjenstår etter betaling av administrasjonsutgifter, bl.a.:
 - a) fordeles i samsvar med artikkel 140 og artikkel 160 nr. 2 bokstav g),
 - b) brukes til å skaffe Driftsselskapet midler i samsvar med artikkel 170 nr. 4,
 - c) brukes til å gi kompensasjon til utviklingsland i samsvar med artikkel 151 nr. 10 og artikkel 160 nr. 2 bokstav l).

Artikkel 174 Myndighetens fullmakt til å oppta lån

1. Myndigheten skal ha fullmakt til å oppta lån.
2. Forsamlingen skal sette grensene for Myndighetens fullmakter til å oppta lån i finansforskriftene vedtatt i henhold til artikkel 160 nr. 2 bokstav f).
3. Rådet skal utøve Myndighetens fullmakt til å oppta lån.
4. Statspartene skal være uten ansvar for Myndighetens gjeld.

Artikkel 175 Årlig revisjon

Myndighetens registre, regnskapsbøker og konti, herunder årsregnskapet, skal revideres årlig av en uavhengig revisor oppnevnt av Forsamlingen.

Underavsnitt G.
Rettslig status, privilegier og immunitet

Artikkel 176
Rettslig status

Myndigheten er en internasjonal juridisk person og har den rettsevne som er nødvendig for at den skal kunne utføre sine oppgaver og nå sine mål.

Artikkel 177
Privilegier og immunitet

For at Myndigheten skal kunne utføre sine oppgaver skal den på alle statsparters territorium nyte de privilegier og den immunitet som er fastsatt i dette underavsnitt. Privilegier og immunitet som angår Driftsselskapet, er fastsatt i vedlegg IV artikkel 13.

Artikkel 178
Immunitet mot rettsforfølgning

Myndigheten og dens eiendom og aktiva skal nyte immunitet mot rettsforfølgning unntatt i den grad Myndigheten uttrykkelig gir avkall på denne immunitet i et spesielt tilfelle.

Artikkel 179
Immunitet mot ransaking og enhver form for beslagleggelse

Myndighetens eiendom og aktiva, uansett hvor den befinner seg og hvem som har den i sin besittelse, skal være fri for ransaking, rekvirering, konfiskering, ekspropriering eller enhver annen form for beslagleggelse foretatt av utøvende eller lovgivende myndighet.

Artikkel 180
Fritak for restriksjoner, reguleringer, kontroller og moratorier

Myndighetens eiendom og aktiva skal være fritatt for enhver form for restriksjon, reguleringer, kontroll og moratorier.

Artikkel 181
Myndighetens arkiver og offisielle meddelelser

1. Myndighetens arkiver er ukrenkelige, uansett hvor de befinner seg.
2. Opplysninger som er omfattet av industriell eiendomsrett, industrihemmeligheter eller lignende opplysninger og personregistre skal ikke oppbevares i offentlig tilgjengelige arkiver.
3. Hver statspart skal gi Myndigheten en behandling, med hensyn til dens offisielle meddelelser, som ikke er mindre gunstig enn den vedkommende stat gir andre internasjonale organisasjoner.

Artikkel 182
Privilegier og immunitet for visse personer tilknyttet Myndigheten

Statspartenes representanter som deltar i møter i Forsamlingen, Rådet, eller i Forsamlingens eller Rådets organer, skal på hver statsparts territorium nyte:

- a) immunitet mot rettsforfølgning med hensyn til handlinger foretatt i embets medfør, unntatt i den grad staten de representerer eller eventuelt Myndigheten, uttrykkelig gir avkall på denne immunitet i særlige tilfeller,
- b) med mindre de er borgere av vedkommende statspart, de samme fritak for innvandringsrestriksjoner, krav om registrering av utlendinger og verneplikt, de samme lettelser med hensyn til valutarestriksjoner og den samme behandling med hensyn til reiselettelser som vedkommende stat gir andre statsparters representanter, tjenestemenn og ansatte i lignende stillinger.

Artikkel 183
Fritak for skatter og tollavgifter

1. Innenfor rammen av dens offisielle virksomhet skal Myndigheten, dens aktiva og eiendom, inntekter, samt virksomhet og transaksjoner som er tillatt etter denne konvensjon, fritas for enhver direkte beskatning, og varer som den importerer eller eksporterer til sin offisielle bruk skal fritas for alle tollavgifter. Myndigheten kan ikke kreve fritak for avgifter som er godtgjørelse for tjenesteytelser.
2. Når innkjøp av varer eller tjenester som er nødvendige for Myndighetens offisielle virksomhet, og som utgjør betydelige verdier, foretas av eller på vegne av Myndigheten, og når priser på

slike varer eller tjenester inkluderer skatter eller avgifter, skal statspartene i den grad det er praktisk mulig, treffe passende tiltak for å innrømme fritak for slike skatter eller avgifter eller refundere dem. Varer som importeres eller kjøpes med fritak gitt i henhold til denne artikkel, skal ikke selges eller på annen måte avhendes på territoriet til den statspart som innrømmet fritaket, unntatt på betingelser som avtales med vedkommende statspart.

3. Statspartene skal ikke ilegge skatt på eller i forbindelse med lønninger, honorarer eller andre former for utbetaling fra Myndigheten til Myndighetens generalsekretær eller personale eller til sakkyndige som utfører oppdrag for Myndigheten, med mindre de er borgere av vedkommende statspart.

Underavsnitt H.

Suspensjon av medlemmenes rettigheter og privilegier

Artikkel 184

Suspensjon av stemmerett

En statspart som er på etterskudd med innbetalingen av sine bidrag til Myndigheten, har ikke stemmerett dersom restansebeløpet tilsvarer eller er større enn dens samlede bidrag for de to foregående fulle år. Forsamlingen kan likevel tillate et slikt medlem å stemme dersom det kan godtgjøres at den manglende betaling skyldes forhold som medlemmet ikke er herre over.

Artikkel 185

Suspensjon av medlemskapets rettigheter og privilegier

1. Dersom en statspart grovt og på vedvarende måte har overtrådt bestemmelsene i denne del, kan Forsamlingen etter anbefaling fra Rådet oppheve denne statspartens rettigheter og privilegier knyttet til medlemskap.
2. Ingen beslutning kan treffes i henhold til nr. 1 før Kammeret for havbunnstvister har funnet at en statspart grovt og på vedvarende måte har overtrådt bestemmelsene i denne del.

AVSNITT 5.

TVISTELØSNING OG RÅDGIVENDE UTTALELSER

Artikkel 186

Kammeret for havbunnstvister ved Den internasjonale havrettsdomstol

Denne del, del XV og vedlegg VI gir bestemmelser om opprettelsen av Kammeret for havbunnstvister og den måte det skal utøve sin kompetanse på.

Artikkel 187

Kammeret for havbunnstvister og dets myndighet

Kammeret for havbunnstvister skal ha den myndighet som er fastsatt i denne del og tilhørende vedlegg, i tvister som gjelder virksomhet i Området og som faller inn under følgende kategorier:

- a) tvister mellom statsparter om tolkningen eller anvendelsen av denne del og tilhørende vedlegg,
- b) tvister mellom en statspart og Myndigheten angående:
 - i) Myndighetens eller en statsparts handlinger eller unnlater som påstås å være overtredelse av denne del eller tilhørende vedlegg eller av Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer fastsatt i samsvar med disse, eller
 - ii) handlinger utøvet av Myndigheten som påstås å være overskridelse av dens kompetanse eller misbruk av myndighet,
- c) tvister mellom kontraktparter, det være seg statsparter, Myndigheten eller Driftsselskapet, statsforetak og fysiske eller juridiske personer som det vises til i artikkel 153, nr. 2 bokstav b) angående:
 - i) tolkningen eller gjennomføring av en relevant kontrakt eller arbeidsplan, eller
 - ii) en kontraktparts handlinger av eller unnlater som angår virksomhet i Området, og som er rettet mot den andre part eller som direkte berører dennes rettmessige interesser,
- d) tvister mellom Myndigheten og en eventuell entreprenør som en stat garanterer for, i samsvar med artikkel 153 nr. 2 bokstav b), og som korrekt har oppfylt betingelsene nevnt i vedlegg III artikkel 4 nr. 6, samt artikkel 13 nr. 2, angående avslag av en kontrakt eller et rettsspørsmål som oppstår under kontraktsforhandlingene,
- e) tvister mellom Myndigheten og en statspart, et statsforetak eller en fysisk eller juridisk person som en statspart garanterer for i samsvar med artikkel 153 nr. 2 bokstav b), der det påstås at

- Myndigheten har pådratt seg ansvar i henhold til vedlegg III artikkel 22,
- f) enhver annen tvist der Kammeret uttrykkelig har kompetanse i henhold til denne konvensjon.

Artikkel 188

Innbringelse av tvister for et spesielt kammer av Den internasjonale havrettsdomstol eller for et ad hoc-kammer ved Kammeret for havbunnstvister, eller for bindende handelsvoldgift

1. Tvister mellom statsparter nevnt i artikkel 187, bokstav a), kan:
 - a) på begjæring av partene i tvisten, bringes inn for et spesielt kammer ved Den internasjonale havrettsdomstol, som opprettes i samsvar med vedlegg VI, artikkel 15 og 17, eller
 - b) på begjæring av enhver av partene i tvisten, bringes inn for et *ad hoc*-kammer ved Kammeret for havbunnstvister, som opprettes i samsvar med vedlegg VI, artikkel 36.
2.
 - a) Tvister angående tolkningen eller anvendelsen av en kontrakt som nevnt i artikkel 187, bokstav c) i), skal på begjæring av enhver av partene i tvisten, underkastes bindende handelsvoldgift, med mindre partene blir enige om noe annet. Den handelsvoldgiftsdomstol som tvisten bringes inn for, skal ikke ha kompetanse til å avgjøre spørsmål om tolkning av denne konvensjon. Dersom tvisten også omfatter spørsmål om tolkning av del XI og tilhørende vedlegg i forbindelse med virksomhet i Området, skal dette spørsmålet henvises til Kammeret for havbunnstvister for avgjørelse.
 - b) Dersom voldgiftsdomstolen ved begynnelsen eller i løpet av slik voldgift fastslår, enten på begjæring av enhver av partene i tvisten eller *proprio motu*, at dens avgjørelse avhenger av en kjennelse fra Kammeret for havbunnstvister, skal voldgiftsdomstolen henviser et slikt spørsmål til Kammeret for havbunnstvister for kjennelse. Voldgiftsdomstolen skal deretter avgi sin voldgiftskjennelse i samsvar med kjennelsen fra Kammeret for havbunnstvister.
 - c) I mangel av en bestemmelse i kontrakten om hvilken voldgiftsprosedyre som skal anvendes i tvisten, skal voldgiften gjennomføres i samsvar med UNCITRALs voldgiftsregler eller andre voldgiftsregler som måtte være foreskrevet i Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, med mindre partene i tvisten blir enige om noe annet.

Artikkel 189

Begrensning i kompetanse med hensyn til Myndighetens avgjørelser

Kammeret for havbunnstvister har ikke kompetanse til å uttale seg om Myndighetens utøvelse av sin skjønnsmessige myndighet i samsvar med denne del; det kan ikke i noe tilfelle erstatte Myndighetens skjønn med sitt eget. Uten at artikkel 191 berøres skal Kammeret for havbunnstvister under utøvelsen av sin kompetanse etter artikkel 187 ikke uttale seg om spørsmålet om hvorvidt noen av Myndighetens regler, forskrifter eller prosedyrer er i samsvar med denne konvensjon, og det kan heller ikke erklære slike regler, forskrifter eller prosedyrer ugyldige. Dets kompetanse i denne forbindelse skal være begrenset til å avgjøre påstander om at anvendelsen av Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer i bestemte saker ville være i strid med de kontraktforpliktelsene partene i tvisten har, eller med deres forpliktelser etter denne konvensjon, påstander om overskridelser av kompetanse eller misbruk av myndighet, samt krav om erstatning eller annet rettsmiddel som vedkommende part er tilkjent som følge av den andre berørte part har unnlatt å overholde sine kontraktforpliktelsene eller sine forpliktelser etter denne konvensjon.

Artikkel 190

Garanterende statsparter deltakelse og frammøte ved rettsforhandlinger

1. Dersom en fysisk eller juridisk person er part i en tvist nevnt i artikkel 187, skal den garanterende stat underrettes om dette og skal ha rett til å delta i rettsforhandlingene ved å avgi skriftlige eller muntlige erklæringer.
2. Dersom en sak anlegges mot en statspart av en fysisk eller juridisk person som en annen statspart garanterer for, i en tvist nevnt i artikkel 187, bokstav c), kan den saksøkte stat be den stat som garanterer for vedkommende person om å møte under rettsforhandlingene på vegne av denne person. Ved unnlattelse av frammøte, kan den saksøkte stat la seg representere av en juridisk person av sin egen nasjonalitet.

Artikkel 191

Rådgivende uttalelser

Kammeret for havbunnstvister skal etter anmodning fra Forsamlingen eller Rådet avgi rådgivende

uttalelser om rettslige spørsmål som oppstår innenfor rammene av deres virksomhet. Slike rådgivende uttalelser skal avgis så raskt som mulig.

DEL XII
VERN OG BEVARING AV
DET MARINE MILJØ

AVSNITT 1.
ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 192
Alminnelig forpliktelse

Statene har plikt til å verne og bevare det marine miljø.

Artikkel 193
Statenes suverene rett til å utnytte sine naturforekomster

Statene har suveren rett til å utnytte sine naturforekomster i overensstemmelse med sin miljøpolitikk og i samsvar med sin plikt til å verne og bevare det marine miljø.

Artikkel 194
Tiltak for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø

1. Statene skal, enkeltvis eller i fellesskap, alt etter hva som er hensiktsmessig, treffe alle nødvendige tiltak som er forenlige med denne konvensjon, for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra enhver kilde, og for dette formål etter evne benytte de mest mulig hensiktsmessige midler som de har til rådighet, og de skal bestrebe seg på å samordne sin politikk i denne forbindelse.
2. Statene skal treffe alle tiltak som er nødvendige for å sikre at virksomhet under deres jurisdiksjon eller kontroll utøves på en slik måte at andre stater eller deres miljø ikke påføres skade ved forurensning, og at forurensning som skyldes hendelser eller virksomhet under deres jurisdiksjon eller kontroll, ikke spres utenfor de områder der de utøver suverene rettigheter i samsvar med denne konvensjon.
3. Tiltak som treffes i henhold til denne del, skal gjelde alle kilder til forurensning av det marine miljø. Disse tiltak omfatter blant annet slike som tar sikte på å begrense i størst mulig grad:
 - a) utslipp av giftige, skadelige eller farlige stoffer, særlig stoffer som ikke er nedbrytbare, fra landbaserte kilder, fra eller gjennom atmosfæren, eller ved dumping,
 - b) forurensning fra skip, særlig tiltak for å forebygge ulykker og håndtere krisesituasjoner, trygge sikkerheten til sjøs, hindre tilsiktede og utilsiktede utslipp og fastsette regler for skips utforming, bygging, utrustning, drift og bemanning,
 - c) forurensning fra innretninger og anordninger som benyttes til undersøkelse etter eller utnyttelse av naturforekomstene på havbunnen og i undergrunnen, særlig tiltak for å forebygge ulykker og håndtere krisesituasjoner, trygge sikkerheten til sjøs og fastsette regler for slike installasjoners eller innretningers utforming og bygging, utrustning, drift og bemanning,
 - d) forurensning fra andre innretninger og anordninger som er i drift i det marine miljø, særlig tiltak for å forebygge ulykker og håndtere krisesituasjoner og trygge sikkerheten til sjøs, og fastsette regler for slike installasjoners eller innretningers utforming og bygging, utrustning, drift og bemanning.
4. Statene skal, når de treffer tiltak for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø, avstå fra uberettiget innblanding i den virksomhet andre stater driver når de utøver sine rettigheter og oppfyller sine forpliktelser i samsvar med denne konvensjon.
5. De tiltak som treffes i samsvar med denne del, skal omfatte tiltak som er nødvendige for å verne og bevare sjeldne eller sårbare økosystemer såvel som tilholdssteder for overutnyttede eller truede arter, eller arter som er utrydningstruede, og andre former for liv i havet.

Artikkel 195
Plikt til ikke å overføre skade eller fare eller gjøre en type forurensning om til en annen

Statene skal når de treffer tiltak for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø, opptre slik at de verken direkte eller indirekte overfører skade eller fare fra ett område til et annet, eller gjør en type forurensning om til en annen.

Artikkel 196

Bruk av teknologi eller innføring av fremmede eller nye arter

1. Statene skal treffe alle tiltak som er nødvendig for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø som skyldes bruk av teknologi under deres jurisdiksjon eller kontroll, eller forsettlig eller utilsiktet innføring i en bestemt del av det marine miljø av fremmede eller nye arter som kan føre til betydelige og skadelige forandringer i det.
2. Denne artikkel berører ikke anvendelsen av denne konvensjon med hensyn til hindring og begrensning av og kontroll med forurensning av det marine miljø.

AVSNITT 2.

GLOBALT OG REGIONALT SAMARBEID

Artikkel 197

Samarbeid på global eller regional basis

Statene skal på global, og eventuelt også på regional basis, direkte eller gjennom kompetente internasjonale organisasjoner, samarbeide om å utforme og utarbeide internasjonale regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer som er forenlige med denne konvensjon, for vern og bevaring av det marine miljø, idet tas hensyn til regionale særtrekk.

Artikkel 198

Underretning om nær forestående eller oppstått skade

Når en stat får kjennskap til tilfeller der det marine miljø er utsatt for overhengende fare for å bli skadet, eller allerede er påført skade ved forurensning, skal den umiddelbart underrette andre stater som etter dens oppfatning kan bli berørt av slik skade, samt de kompetente internasjonale organisasjoner.

Artikkel 199

Beredskapsplaner mot forurensning

I tilfellene nevnt i artikkel 198 skal statene i det berørte området, etter evne, og de kompetente internasjonale organisasjoner så langt det er mulig samarbeide om å fjerne forurensningens virkninger og hindre eller begrense skaden mest mulig. For dette formål skal statene sammen utarbeide og fremme beredskapsplaner for å kunne møte situasjoner med forurensning av det marine miljø.

Artikkel 200

Studier, forskningsprogrammer og utveksling av informasjon og data

Statene skal, direkte eller gjennom kompetente internasjonale organisasjoner, samarbeide med sikte på å fremme studier, gjennomføre programmer for vitenskapelig forskning og oppmuntre til utveksling av innhentede opplysninger og data om forurensning av det marine miljø. De skal bestrebe seg på å delta aktivt i regionale og globale programmer som skal skaffe til veie den nødvendige kunnskap for å kunne vurdere forurensningens art og omfang, hva som utsettes for forurensning, samt dens bevegelser, farer og botemidler.

Artikkel 201

Vitenskapelige kriterier for forskrifter

På bakgrunn av opplysninger og data ervervet i henhold til artikkel 200 skal statene, direkte eller gjennom kompetente internasjonale organisasjoner, samarbeide om å fastsette egnede vitenskapelige kriterier for utforming og utarbeiding av regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer som skal hindre, begrense og kontrollere forurensningen av det marine miljø.

AVSNITT 3.

TEKNISK BISTAND

Artikkel 202

Vitenskapelig og teknisk bistand til utviklingsland

Statene skal, direkte eller gjennom kompetente internasjonale organisasjoner:

- a) fremme programmer for vitenskapelig, utdanningsmessig, teknisk og annen bistand til utviklingslandene med sikte på å verne og bevare det marine miljø og å hindre, begrense og kontrollere havforurensning. Bistanden skal blant annet omfatte:
 - i) å lære opp disse staters vitenskapelige og tekniske personale,

- ii) å lette deres deltakelse i relevante internasjonale programmer,
 - iii) å skaffe dem nødvendig utstyr og nødvendige hjelpemidler,
 - iv) å styrke deres kapasitet til å produsere slikt utstyr,
 - v) å gi råd om og utvikle hjelpemidler til programmer for forskning, overvåkning, utdanning og annet.
- b) yte egnet bistand, særlig til utviklingslandene, med sikte på å begrense mest mulig virkningene av større uhell som kan føre til alvorlig forurensning av det marine miljø.
- c) yte egnet bistand, særlig til utviklingslandene, til utarbeiding av miljøanalyser.

Artikkel 203

Fortrinnsbehandling for utviklingsland

Utviklingslandene skal, for å kunne hindre, begrense og kontrollere forurensningen av det marine miljø eller begrense dens virkninger mest mulig, gis fortrinnsrett av internasjonale organisasjoner ved:

- a) tildeling av passende økonomiske midler og teknisk bistand, og
- b) bruk av deres spesialiserte tjenester.

AVSNITT 4.

OVERVÅKNING OG MILJØANALYSE

Artikkel 204

Overvåkning av faren for forurensning eller av dens virkninger

1. Statene skal, direkte eller gjennom de kompetente internasjonale organisasjoner, så langt det er praktisk mulig og på en måte som er forenlig med andre staters rettigheter, ved bruk av anerkjente vitenskapelige metoder bestrebe seg på å observere, måle, vurdere og analysere faren for eller virkningene av forurensning av det marine miljø.
2. Statene skal særlig holde oppsyn med virkningene av all virksomhet som de selv gir tillatelse til eller tar del i, for å kunne ta stilling til om virksomheten vil kunne forurense det marine miljø.

Artikkel 205

Offentliggjøring av rapporter

Statene skal offentliggjøre rapporter om de resultater som er oppnådd i henhold til artikkel 204, eller med passende mellomrom sende slike rapporter til de kompetente internasjonale organisasjoner, som bør gjøre dem tilgjengelige for alle stater.

Artikkel 206

Vurdering av en virksomhets mulige virkninger

Når statene har rimelig grunn til å tro at planlagt virksomhet under deres jurisdiksjon eller kontroll kan føre til betydelig forurensning av eller vesentlige og skadelige forandringer i det marine miljø, skal de så langt det er praktisk mulig foreta en vurdering av hvilke virkninger en slik virksomhet kan få på det marine miljø, og oversende rapporter om resultatene av vurderingene på den måte som er fastsatt i artikkel 205.

AVSNITT 5.

INTERNASJONALE REGLER OG NASJONAL LOVGIVNING FOR Å HINDRE, BEGRENSE OG KONTROLLERE FORURENSNING AV DET MARINE MILJØ

Artikkel 207

Forurensning fra landbaserte kilder

1. Statene skal vedta lover og forskrifter for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra landbaserte kilder, herunder fra elver, elvemunninger, rørledninger og utløpsanlegg, idet det tas hensyn til internasjonalt omforente regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer.
2. Statene skal treffe andre nødvendige tiltak for å hindre, begrense og kontrollere slik forurensning.
3. Statene skal i denne forbindelse bestrebe seg på å samordne sin politikk på hensiktsmessig regionalt plan.
4. Statene skal, særlig gjennom kompetente internasjonale organisasjoner eller ved diplomatkonferanse, bestrebe seg på å fastsette globale og regionale regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø.

- jø fra landbaserte kilder, idet det tas hensyn til regionale særtrekk og utviklingslandenes økonomiske evne og behov for økonomisk utvikling. Disse regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer skal vurderes på nytt fra tid til annen i nødvendig omfang.
5. De lover, forskrifter, tiltak, regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer som er nevnt i nr. 1, 2 og 4, skal omfatte bestemmelser som er utformet for å begrense mest mulig utslipp i det marine miljø av giftige, skadelige eller ødeleggende stoffer, særlig stoffer som ikke er nedbrytbare.

Artikkel 208

Forurensning fra havbunnsvirksomhet underlagt nasjonal jurisdiksjon

1. Kyststatene skal vedta lover og forskrifter for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø som er en følge av eller har sammenheng med havbunnsvirksomhet underlagt deres jurisdiksjon, samt fra kunstige øyer, innretninger eller anlegg under deres jurisdiksjon i henhold til artikkel 60 og 80.
2. Statene skal treffe andre tiltak som måtte være nødvendige for å hindre, begrense og kontrollere slik forurensning.
3. Disse lover, forskrifter og tiltak skal ikke være mindre effektive enn internasjonale regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer.
4. Statene skal i denne forbindelse bestrebe seg på å samordne sin politikk på hensiktsmessig regionalt plan.
5. Statene skal, særlig gjennom kompetente internasjonale organisasjoner eller ved diplomatkonferanse, på globalt og regionalt plan fastsette regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø som nevnt i nr. 1. Disse regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer skal vurderes på nytt fra tid til annen i nødvendig omfang.

Artikkel 209

Forurensning fra virksomhet i Området

1. Det skal i samsvar med del XI fastsettes regler, forskrifter og framgangsmåter for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra virksomhet i Området. Disse regler, forskrifter og framgangsmåter skal vurderes på nytt fra tid til annen i nødvendig omfang.
2. Med forbehold for de relevante bestemmelser i dette avsnitt skal statene vedta lover og forskrifter for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra virksomhet i Området som utføres av skip, innretninger, anlegg eller andre konstruksjoner som fører deres flagg, eller står oppført i deres registre, eller er under deres myndighet, alt etter omstendighetene. De krav som stilles i disse lover og forskrifter, skal ikke være mindre effektive enn de internasjonale regler, forskrifter og framgangsmåter som er omhandlet i nr. 1.

Artikkel 210

Forurensning ved dumping

1. Statene skal vedta lover og forskrifter for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø ved dumping.
2. Statene skal treffe andre nødvendige tiltak for å hindre, begrense og kontrollere slik forurensning.
3. Disse lover, forskrifter og tiltak skal sikre at dumping ikke finner sted uten etter tillatelse fra vedkommende myndighet i den enkelte stat.
4. Statene skal, særlig gjennom kompetente internasjonale organisasjoner eller ved diplomatkonferanse, bestrebe seg på å fastsette globale og regionale regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer for å hindre, begrense og kontrollere en slik forurensning. Disse regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer skal vurderes på nytt fra tid til annen i nødvendig omfang.
5. Dumping innenfor sjøterritoriet og i den eksklusive økonomiske sone eller på kontinentalskelen skal ikke finne sted uten at det på forhånd foreligger uttrykkelig godkjenning fra kyststaten, som har rett til å tillate, regulere og kontrollere slik dumping etter behørig vurdering av saken med andre stater som geografisk ligger slik til at dumping kan få ugunstige virkninger for dem.
6. Nasjonale lover, forskrifter og tiltak skal, med hensyn til å hindre, begrense og kontrollere slik forurensning, ikke være mindre effektive enn de globale regler og standarder.

Artikkel 211
Forurensning fra skip

1. Statene skal, gjennom den kompetente internasjonale organisasjon eller ved alminnelig diplomatkonferanse, fastsette internasjonale regler og standarder for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra skip, og skal på samme måte i den grad det er hensiktsmessig fremme vedtakelse av rutesystemer, utformet med sikte på å begrense mest mulig faren for ulykker som kan føre til forurensning av det marine miljø, herunder kystlinjen, og forurensningsskader på kyststatenes dertil knyttede interesser. Disse regler og standarder skal på samme måte vurderes på nytt fra tid til annen i nødvendig omfang.
2. Statene skal vedta lover og forskrifter for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra skip som fører deres flagg eller står oppført i deres registre. Disse lover og forskrifter skal minst ha samme virkning som de allment godtatte internasjonale regler og standarder fastsatt gjennom den kompetente internasjonale organisasjon eller ved alminnelig diplomatkonferanse.
3. Stater som fastsetter særlige krav til hindring og begrensnings og kontroll med forurensning av det marine miljø, som et vilkår for fremmede skips adgang til sine havner eller indre farvann, eller for anløp ved sine offshoreterminaler, skal offentliggjøre disse krav på behørig måte og oversende dem til den kompetente internasjonale organisasjon. Når to eller flere kyststater med henblikk på å harmonisere sin politikk har fastsatt disse krav på samme måte, skal meddelelsen angi hvilke stater som deltar i slike samarbeidsordninger. Alle stater skal kreve at skipsføreren om bord i skip som fører deres flagg eller står oppført i deres registre, så lenge skipet befinner seg innen sjøterritoriet til en stat som deltar i samarbeidsordningene, på oppfordring fra denne stat opplyser om skipet er på vei til en stat i det samme område som deltar i samarbeidsordningene og, dersom dette er tilfellet, oppgir om skipet oppfyller de krav vedkommende stat har satt for adgang til sine havner. Denne artikkel berører ikke skipets fortsatte utøvelse av retten til uskyldig gjennomfart eller anvendelsen av artikkel 25 nr. 2.
4. Kyststatene kan under utøvelsen av sin suverenitet over sjøterritoriet vedta lover og forskrifter for å hindre, begrense og kontrollere havforurensning fra fremmede skip, herunder skip som utøver retten til uskyldig gjennomfart. Disse lover og forskrifter skal, i samsvar med del II avsnitt 3, ikke hindre fremmede skips uskyldige gjennomfart.
5. Med sikte på den håndhevelse som er omhandlet i avsnitt 6, kan kyststatene for sine eksklusive økonomiske soner vedta lover og forskrifter for å hindre, begrense og kontrollere forurensning fra skip, og som er i samsvar med og gjennomfører allment godtatte internasjonale regler og standarder fastsatt gjennom den kompetente internasjonale organisasjon eller ved alminnelig diplomatkonferanse.
6.
 - a) Når de internasjonale regler og standarder nevnt i nr. 1 under spesielle omstendigheter er utilstrekkelige, og en kyststat har rimelig grunn til å tro at det for et bestemt, klart avgrenset område i dens eksklusive økonomiske sone er påkrevet, av anerkjente tekniske årsaker som har sammenheng med de oseanografiske og økologiske forhold, bruken av området eller vernet av dets forekomster og den spesielle karakter trafikken i området har, å vedta særlige, obligatoriske tiltak for å hindre forurensning fra skip, kan kyststaten etter å ha rådført seg med andre berørte stater på passende måte gjennom den kompetente internasjonale organisasjon, rette en henvendelse til organisasjonen om dette området, underbygd med vitenskapelige og tekniske bevis, og med opplysninger om nødvendig mottaksutstyr. Innen tolv måneder etter å ha mottatt henvendelsen skal organisasjonen ta stilling til om forholdene i området oppfyller de krav som er stilt ovenfor. Dersom organisasjonen bestemmer at så er tilfelle, kan kyststaten for dette området vedta lover og forskrifter for å hindre, begrense og kontrollere forurensning fra skip idet den gjennomfører de internasjonale regler, standarder og den navigasjonspraksis som gjennom organisasjonen er gitt anvendelse for særlige områder. Disse lover og forskrifter får ikke anvendelse på fremmede skip før det er gått femten måneder fra henvendelsen ble rettet til organisasjonen.
 - b) Kyststatene skal offentliggjøre grensene for ethvert slikt bestemt, klart avgrenset område.
 - c) Dersom kyststaten har til hensikt for det samme området å vedta ytterligere lover og forskrifter for å hindre, begrense og kontrollere forurensning fra skip, skal den i forbindelse med henvendelsen nevnt ovenfor samtidig underrette organisasjonen om dette. Disse ytterligere lover og forskrifter kan omhandle utslipp eller navigasjonspraksis, men skal ikke kreve at fremmede skip oppfyller andre standarder for utforming, bygging, bemanning eller utrustning enn de allment godtatte internasjonale regler og standarder; de får anvendelse

delse på fremmede skip femten måneder etter at henvendelsen ble rettet til organisasjonen, forutsatt at organisasjonen erklærer seg innforstått med dette innen tolv måneder etter henvendelsen.

7. De internasjonale regler og standarder nevnt i denne artikkel skal blant annet omfatte øyeblikkelig underretning til kyststater hvis kystlinje eller dertil knyttede interesser kan bli berørt av uhell, herunder sjøulykker, som medfører eller kan medføre utslipp.

Artikkel 212

Forurensning fra eller gjennom atmosfæren

1. Statene skal, for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra eller gjennom atmosfæren, vedta lover og forskrifter som får anvendelse på luftrommet under deres suverenitet og skip som fører deres flagg, eller skip eller luftfartøyer som står oppført i deres registre, idet det tas hensyn til internasjonalt omforente regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer samt luftfartssikkerheten.
2. Statene skal treffe andre tiltak som måtte være nødvendige for å hindre, begrense og kontrollere slik forurensning.
3. Statene skal, særlig gjennom kompetente internasjonale organisasjoner eller ved diplomatkonferanse, bestrebe seg på å fastsette globale og regionale regler, standarder og anbefalte framgangsmåter og prosedyrer for å hindre, begrense og kontrollere slik forurensning.

AVSNITT 6. HÅNDHEVELSE

Artikkel 213

Håndhevelse med hensyn til forurensning fra landbaserte kilder

Statene skal håndheve de lover og forskrifter de har vedtatt i samsvar med artikkel 207, og skal vedta lover og forskrifter og treffe andre nødvendige tiltak for å gjennomføre anvendelige internasjonale regler og standarder, fastsatt gjennom kompetente internasjonale organisasjoner eller ved diplomatkonferanse, for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra landbaserte kilder.

Artikkel 214

Håndhevelse med hensyn til forurensning fra havbunnsvirksomhet

Statene skal håndheve de lover og forskrifter de har vedtatt i samsvar med artikkel 208, og skal vedta lover og forskrifter og treffe andre nødvendige tiltak for å gjennomføre anvendelige internasjonale regler og standarder fastsatt gjennom kompetente internasjonale organisasjoner eller ved diplomatkonferanse, for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø som er en følge av eller har sammenheng med havbunnsvirksomhet underlagt deres jurisdiksjon, samt fra kunstige øyer, innretninger og anlegg under deres jurisdiksjon i henhold til artikkel 60 og 80.

Artikkel 215

Håndhevelse med hensyn til forurensning fra virksomhet i Området

Håndhevelse av internasjonale regler, forskrifter og framgangsmåter, fastsatt i samsvar med del XI, for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra virksomhet i Området, reguleres av bestemmelsene i nevnte del.

Artikkel 216

Håndhevelse med hensyn til forurensning ved dumping

1. Lover og forskrifter vedtatt i samsvar med denne konvensjon og anvendelige internasjonale regler og standarder, fastsatt gjennom kompetente internasjonale organisasjoner eller ved diplomatkonferanse, for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø ved dumping, skal håndheves av:
 - a) kyststaten, med hensyn til dumping innenfor dens sjøterritorium eller eksklusive økonomiske sone eller på dens kontinentalsokkel,
 - b) flaggstaten, med hensyn til skip som fører dens flagg eller skip eller luftfartøyer som står oppført i dens registre,
 - c) enhver stat, med hensyn til lasting av avfall eller andre stoffer innenfor dens territorium eller ved dens offshoreterminaler.
2. Ingen stat skal etter denne artikkel være forpliktet til å innlede rettsforfølgning når en annen stat allerede har innledet slik forfølgning i samsvar med denne artikkel.

Artikkel 217
Flaggstaters håndhevelse

1. Statene skal sikre at skip som fører deres flagg eller står oppført i deres registre, overholder anvendelige internasjonale regler og standarder, fastsatt gjennom den kompetente internasjonale organisasjon eller ved alminnelig diplomatkonferanse, samt statenes egne lover og forskrifter vedtatt i samsvar med denne konvensjon, for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra skip; de skal i samsvar med dette vedta lover og forskrifter og treffe andre tiltak som er nødvendig for gjennomføringen av dem. Flaggstaten skal sørge for at disse regler, standarder, lover og forskrifter håndheves på en effektiv måte, uten hensyn til hvor en overtredelse finner sted.
2. Statene skal særlig treffe passende tiltak for å sikre at skip som fører deres flagg eller står oppført i deres registre, forbys å gå videre før de oppfyller de krav som er fastsatt i de internasjonale regler og standarder omhandlet i nr. 1, herunder krav til utforming, bygging, utrustning og bemanning.
3. Statene skal sikre at skip som fører deres flagg eller står oppført i deres registre, har om bord de sertifikater som kreves og er utstedt i henhold til de internasjonale regler og standarder nevnt i nr. 1. Statene skal sikre at skip som fører deres flagg inspiseres jevnlig, for å kontrollere om sertifikatene samsvarer med skipenes faktiske tilstand. Disse sertifikater skal godtas av andre stater som bevis for skipenes tilstand, og de skal anses å ha samme gyldighet som sertifikater de selv har utstedt, med mindre det er skjellig grunn til å tro at skipets tilstand i vesentlig grad avviker fra hva som framgår av sertifikatene.
4. Dersom et skip overtrer regler og standarder fastsatt gjennom den kompetente internasjonale organisasjon eller ved alminnelig diplomatkonferanse, skal flaggstaten uten hensyn til artikkel 218, 220 og 228 umiddelbart sørge for etterforskning, og dersom omstendighetene tilsier det, innlede rettsforfølgning i forbindelse med den angivelige overtredelse, uten hensyn til hvor overtredelsen har funnet sted eller hvor den forurensning overtredelsen har forårsaket, har funnet sted eller er blitt observert.
5. Den flaggstat som står for etterforskningen av vedkommende overtredelse, kan be om bistand fra andre stater hvis samarbeid kan være nyttig for å klarlegge sakens omstendigheter. Statene skal bestrebe seg på å etterkomme rimelige anmodninger fra flaggstaten.
6. Statene skal på skriftlig anmodning fra en annen stat etterforske enhver overtredelse som påstås å være begått av skip som fører deres flagg. Dersom flaggstaten finner det godtgjort at det foreligger tilstrekkelige bevis til å foreta rettsforfølgning med hensyn til den angivelige overtredelse, skal den uten opphold innlede slik forfølgning i samsvar med sin lovgivning.
7. Flaggstaten skal umiddelbart underrette den anmodende stat og den kompetente internasjonale organisasjon om de tiltak som er iverksatt, og om utfallet av dem. Informasjonen skal være tilgjengelig for alle stater.
8. De straffer som i statenes lover og forskrifter er fastsatt for skip som fører deres flagg, skal være tilstrekkelig strenge til å virke avskrekkende, uansett hvor de finner sted.

Artikkel 218
Havnstaters håndhevelse

1. Når et skip frivillig befinner seg i en stats havn eller ved en av dens offshoreterminaler, kan vedkommende stat foreta undersøkelser og kan, når bevismaterialet tilsier det, innlede rettsforfølgning med hensyn til ethvert utslipp fra skipet utenfor vedkommende stats indre farvann, sjøterritorium eller eksklusive økonomiske sone som er i strid med anvendelige internasjonale regler og standarder fastsatt gjennom den kompetente internasjonale organisasjon eller ved alminnelig diplomatkonferanse.
2. Det skal ikke innledes rettsforfølgning etter nr. 1 for utslippsovertredelse i en annen stats indre farvann, sjøterritorium eller eksklusive økonomiske sone, med mindre det foreligger en anmodning om det fra denne stat, flaggstaten, eller en stat som er påført eller står i fare for å bli påført skade på grunn av utslippet, eller med mindre overtredelsen har ført til eller kan føre til forurensning av indre farvann, sjøterritorium eller eksklusiv økonomiske sone tilhørende den stat som innleder rettsforfølgningen.
3. Når et skip frivillig befinner seg i en stats havn eller ved en av dens offshoreterminaler, skal vedkommende stat så langt det er praktisk mulig etterkomme anmodninger fra andre stater om undersøkelse av en utslippsovertredelse som nevnt i nr. 1, og som antas å ha funnet sted i den anmodende stats indre farvann, sjøterritorium eller eksklusive økonomiske sone, eller som har forårsaket eller truer med å forårsake skade der. Den skal likeledes så langt det er praktisk mulig etterkomme anmodninger fra flaggstaten om undersøkelse av en slik overtredelse, uten hen-

syn til hvor overtredelsen fant sted.

4. Saksdokumentene fra den undersøkelse en havnestat har foretatt i henhold til denne artikkel, skal på anmodning oversendes flaggstaten eller kyststaten. Eventuell rettsforfølgning innledet av havnestaten på grunnlag av undersøkelsen kan, med forbehold for avsnitt 7, suspenderes på anmodning fra kyststaten dersom overtredelsen har funnet sted i dens indre farvann, sjøterritorium eller eksklusive økonomiske sone. Sakens bevismateriale og dokumenter, sammen med enhver kausjon eller annen økonomisk sikkerhet som måtte være deponert hos havnestatens myndigheter, skal i så fall oversendes til kyststaten. Oversendelsen skal utelukke videre rettsforfølgning i havnestaten.

Artikkel 219

Tiltak som gjelder skips sjødyktighet, med sikte på å unngå forurensning

Med forbehold for avsnitt 7 skal stater som på anmodning eller av eget tiltak har fastslått at et skip i en av deres havner eller offshoreterminaler bryter anvendelige internasjonale regler og standarder for skips sjødyktighet og derved står i fare for å skade det marine miljø, så langt det er praktisk mulig treffe administrative tiltak for å hindre at skipet går fra havn. Disse stater kan gi skipet tillatelse til å fortsette kun til nærmeste egnede skipsverft og skal, når årsakene til overtredelsen er fjernet, umiddelbart gi skipet tillatelse til å fortsette.

Artikkel 220

Kyststaters håndhevelse

1. Når et skip frivillig befinner seg i en stats havn eller ved en av dens offshoreterminaler, kan vedkommende stat med forbehold for avsnitt 7 innlede rettsforfølgning ved enhver overtredelse av lover og forskrifter den har vedtatt i samsvar med denne konvensjon, eller anvendelige internasjonale regler og standarder for å hindre, begrense og kontrollere forurensning fra skip, når overtredelsen har funnet sted innenfor statens sjøterritorium eller eksklusive økonomiske sone.
2. I tilfeller hvor det er skjellig grunn til å tro at et skip som befinner seg i en stats sjøterritorium, under gjennomfarten her har overtrådt lover og forskrifter som vedkommende stat har vedtatt i samsvar med denne konvensjon, eller anvendelige internasjonale regler og standarder for å hindre, begrense og kontrollere forurensning fra skip, kan denne stat, uten at anvendelsen av de relevante bestemmelser i del II avsnitt 3 berøres, foreta en fysisk inspeksjon av skipet angående overtredelsen, og kan innlede rettsforfølgning når bevismaterialet tilsier det, herunder holde skipet tilbake i samsvar med sin lovgivning, med forbehold for bestemmelsene i avsnitt 7.
3. I tilfeller hvor det er skjellig grunn til å tro at et skip som befinner seg i en stats eksklusive økonomiske sone eller sjøterritorium, i den eksklusive økonomiske sone har overtrådt anvendelige internasjonale regler og standarder for å hindre, begrense og kontrollere forurensning fra skip, eller lover og forskrifter vedkommende stat har vedtatt i samsvar med og til gjennomføring av disse regler og standarder, kan denne stat kreve at skipet opplyser om sin identitet og sitt hjemsted, sitt forrige og neste anløpssted og andre relevante opplysninger som er nødvendig for å fastslå om en overtredelse har funnet sted.
4. Statene skal vedta lover og forskrifter og treffe andre tiltak slik at skip som fører deres flagg, etterkommer anmodninger om opplysninger i henhold til nr. 3.
5. I tilfeller hvor det er skjellig grunn til å tro at et skip som befinner seg i en stats eksklusive økonomiske sone eller sjøterritorium, har begått en overtredelse som nevnt i nr. 3 i den eksklusive økonomiske sone, og som har ført til et vesentlig utslipp som har forårsaket eller truer med å forårsake betydelig forurensning av det marine miljø, kan vedkommende stat, dersom skipet har avslått å gi opplysninger eller de opplysninger som er gitt av skipet åpenbart avviker fra de faktiske forhold, og sakens omstendigheter tilsier det, foreta en fysisk inspeksjon av skipet angående forhold knyttet til overtredelsen.
6. I tilfeller hvor det foreligger klart objektive bevis for at et skip som befinner seg i en stats eksklusive økonomiske sone eller sjøterritorium, har begått en overtredelse som nevnt i nr. 3 i den eksklusive økonomiske sone, og som har ført til et utslipp som forårsaker betydelig skade eller truer med å forårsake betydelig skade på kyststatens kystlinje eller dertil knyttede interesser, eller på noen forekomster i dens sjøterritorium eller eksklusive økonomiske sone, kan vedkommende stat, med forbehold for avsnitt 7 og dersom bevismaterialet tilsier det, innlede rettsforfølgning i samsvar med sin lovgivning, herunder holde skipet tilbake.
7. Dersom det gjennom den kompetente internasjonale organisasjon eller på annen omforent måte er fastsatt en egnet framgangsmåte som sikrer oppfyllelse av kravene om kausjon eller annen passende økonomisk sikkerhet, skal kyststaten dersom den er bundet av denne framgangsmåte,

- uten hensyn til bestemmelsene i nr. 6 gi skipet tillatelse til å gå videre.
8. Bestemmelsene i nr. 3, 4, 5, 6 og 7 får også anvendelse med hensyn til nasjonale lover og forskrifter vedtatt i henhold til artikkel 211 nr. 6.

Artikkel 221

Tiltak for å unngå forurensning som følge av sjøulykker

1. Ingen bestemmelse i denne del skal innskrenke statenes rett etter folkeretten, enten den er sedvanerettslig eller avtalefestet, til å treffe og håndheve tiltak utenfor sjøterritoriet som står i forhold til den faktiske eller truende skade, for å beskytte sin kystlinje eller dertil knyttede interesser, herunder fiske, mot forurensning eller fare for forurensning som følge av en sjøulykke eller handlinger i tilknytning til en slik ulykke, som det er rimelig grunn til å vente kan medføre betydelige skadevirkninger.
2. Med «sjøulykker» menes i denne artikkel skipssammenstøt, grunnstøting eller annet navigasjonsuhell, eller en annen hendelse om bord i eller utenfor skipet som forårsaker materiell skade eller overhengende fare for materiell skade på skip eller last.

Artikkel 222

Håndhevelse med hensyn til forurensning fra eller gjennom atmosfæren

Statene skal i det luftrom som er under deres suverenitet, eller overfor skip som fører deres flagg, eller skip eller luftfartøyer som står oppført i deres registre, håndheve de lover og forskrifter de har vedtatt i samsvar med artikkel 212 nr. 1 og i samsvar med andre bestemmelser i denne konvensjon, og de skal vedta lover og forskrifter og treffe andre tiltak som er nødvendig for å gjennomføre anvendelige internasjonale regler og standarder, fastsatt gjennom kompetente internasjonale organisasjoner eller ved diplomatkonferanse, for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø fra eller gjennom atmosfæren, i samsvar med alle relevante internasjonale regler og standarder som gjelder luftfartssikkerheten.

AVSNITT 7.

BESKYTTELSESBESTEMMELSER

Artikkel 223

Tiltak for å lette rettsforfølging

Statene skal i rettsaker som anlegges i henhold til denne del, treffe tiltak for å lette avhør av vitner og føring av bevis som legges fram av en annen stats myndigheter eller den kompetente internasjonale organisasjon, og de skal lette tilstedeværelsen under rettsforhandlingene for offisielle representanter for den kompetente internasjonale organisasjon, flaggstaten og andre stater som er berørt av forurensning som er en følge av en overtredelse. De offisielle representanter som er til stede under rettsforhandlingene, skal ha de rettigheter og forpliktelser som måtte være fastsatt i nasjonale lover og forskrifter eller i folkeretten.

Artikkel 224

Utøvelse av håndhevelsesmyndighet

Håndhevelsesmyndigheten overfor fremmede skip etter denne del kan utelukkende utøves av offentlige tjenestemenn eller krigsskip, militære luftfartøyer eller andre dertil bemyndigede skip eller luftfartøyer som er klart merket og kan identifiseres som fartøyer i statlig tjeneste.

Artikkel 225

Plikt til å unngå uheldige følger når håndhevelsesmyndighet utøves

Statene skal når de utøver håndhevelsesmyndighet overfor fremmede skip etter denne konvensjon, ikke sette sikkerheten til sjøs i fare eller på annen måte utsette et skip for fare, eller bringe det til en utrygg havn eller ankringsplass, eller utsette det marine miljø for en urimelig risiko.

Artikkel 226

Undersøkelse av fremmede skip

1.
 - a) Statene skal ikke oppholde et fremmed skip lenger enn hva som er strengt nødvendig for å kunne foreta de undersøkelser som er omhandlet i artikkel 216, 218 og 220. Enhver fysisk inspeksjon av et fremmed skip skal begrense seg til en undersøkelse av de sertifikater, dagbøker eller andre dokumenter som skipet etter allment godtatte internasjonale

regler og standarder er forpliktet til å oppbevare om bord, eller av tilsvarende dokumenter det oppbevarer om bord. Ytterligere fysisk inspeksjon av skipet kan kun foretas etter en slik undersøkelse og bare dersom:

- i) det er skjellig grunn til å tro at skipets tilstand eller utrustning avviker vesentlig fra opplysningene i disse dokumentene,
 - ii) innholdet i dokumentene ikke er tilstrekkelig til å bekrefte eller verifisere en mistanke om overtredelse, eller
 - iii) skipet ikke har gyldige sertifikater og dagbøker om bord.
- b) Dersom undersøkelsen viser at det har funnet sted en overtredelse av anvendelige lover og forskrifter eller internasjonale regler og standarder for vern og bevaring av det marine miljø, skal frigivelse finne sted umiddelbart, etter at det er benyttet rimelige framgangsmåter som kausjon eller annen passende økonomisk sikkerhet.
- c) Uten at dette berører anvendelige internasjonale regler og standarder for skips sjødyktighet, kan frigivelsen av et skip nektes eller gjøres betinget av at skipet går til nærmeste egnede skipsverft, dersom frigivelsen ville innebære en urimelig fare for skade på det marine miljø. Blir frigivelsen nektet eller gjort betinget, må skipets flaggstat underrettes umiddelbart; flaggstaten kan søke å få skipet frigitt i samsvar med del XV.
2. Statene skal samarbeide om å utvikle framgangsmåter for å unngå unødig fysisk inspeksjon av skip i sjøen.

Artikkel 227

Ikke-diskriminering med hensyn til fremmede skip

Statene skal, når de utøver sine rettigheter og oppfyller sine forpliktelser etter denne del, verken formelt eller reelt diskriminere skip fra noen annen stat.

Artikkel 228

Suspensjon av straffeforfølgning og begrensninger i adgangen til å innlede straffeforfølgning

1. Forfølgning med sikte på å ilegge straff for overtredelse av anvendelige lover og forskrifter eller internasjonale regler og standarder for å hindre, begrense og kontrollere forurensning fra skip, begått av et fremmed skip utenfor sjøterritoriet til den stat som innleder forfølgningen, skal suspenderes dersom flaggstaten innleder straffeforfølgning på grunnlag av tilsvarende anklage innen seks måneder fra den dag forfølgning først ble innledet, med mindre denne forfølgning gjelder et tilfelle der kyststaten er påført betydelig skade eller vedkommende flaggstat gjentatte ganger har unnlatt å overholde sin forpliktelse til effektiv håndhevelse av anvendelige nasjonale regler og standarder, med hensyn til overtredelser begått av dens skip. Flaggstaten skal på et passende tidspunkt stille samtlige saksdokumenter og protokoller fra rettsforhandlingene til rådighet for den stat som først innledet forfølgning, i de tilfeller der flaggstaten har bedt om at forfølgningen suspenderes i samsvar med denne artikkel. Når flaggstatens straffeforfølgning er avsluttet, skal den suspenderte forfølgningen innstilles. Etter at kostnadene som er påløpt ved denne forfølgning er betalt, skal kyststaten frigi deponert kausjon eller annen økonomisk sikkerhet som er stilt i forbindelse med den suspenderte forfølgningen.
2. Forfølgning med sikte på å ilegge fremmede skip straff skal ikke innledes senere enn tre år fra den dag overtredelsen ble begått, og skal ikke iverksettes av noen stat dersom forfølgning er innledet av en annen stat etter bestemmelsene i nr. 1.
3. Bestemmelsene i denne artikkel berører ikke flaggstatens rett til å treffe ethvert tiltak, herunder straffeforfølgning, i samsvar med sin lovgivning, uavhengig av om en annen stat tidligere har innledet forfølgning.

Artikkel 229

Sivilt søksmål

Ingen bestemmelse i denne konvensjon berører retten til å gå til sivil søksmål med krav om erstatning for tap eller skade som følge av forurensning av det marine miljø.

Artikkel 230

Bøter og respekt for anklagedes anerkjente rettigheter

1. Kun bøter kan ilegges som straff for overtredelser av nasjonale lover og forskrifter eller anvendelige internasjonale regler og standarder for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø, begått av fremmede skip utenfor sjøterritoriet.
2. Kun bøter kan ilegges som straff for overtredelse av nasjonale lover og forskrifter eller

anvendelige internasjonale regler og standarder for å hindre, begrense og kontrollere forurensning av det marine miljø, begått av fremmede skip i sjøterritoriet, unntatt når det foreligger en forsettlig og alvorlig forurensningshandling i sjøterritoriet.

3. Når det foretas rettsforfølging i forbindelse med slike overtredelser som er begått av et fremmed skip og som kan føre til illeggelse av straff, skal anklagedes anerkjente rettigheter respekteres.

Artikkel 231

Underretning til flaggstaten og andre berørte stater

Statene skal umiddelbart underrette flaggstaten og andre berørte stater om tiltak som treffes overfor fremmede skip i henhold til avsnitt 6, og de skal oversende flaggstaten alle offisielle rapporter om slike tiltak. Ved overtredelse i sjøterritoriet gjelder imidlertid foranstående forpliktelser for kyststaten bare tiltak som treffes under rettsforfølging. De diplomatiske eller konsulære tjenestemenn, og om mulig flaggstatens sjøfartsmyndigheter, skal umiddelbart underrettes om alle tiltak som treffes overfor fremmede skip i henhold til avsnitt 6.

Artikkel 232

Statenes erstatningsansvar for håndhevels tiltak

Statene skal være erstatningsansvarlige for tap eller skade som kan tilskrives dem og som skyldes tiltak truffet i henhold til avsnitt 6, når disse tiltak er ulovlige eller de på bakgrunn av de foreliggende opplysninger går ut over hva som med rimelighet kan anses som nødvendig. Statene skal sørge for at saker om erstatning for slikt tap eller slik skade kan bringes inn for deres domstoler.

Artikkel 233

Beskyttelsesbestemmelser med hensyn til streder benyttet i internasjonal skipsfart

Ingen bestemmelse i avsnitt 5, 6 eller 7 berører rettsordningen for streder benyttet i internasjonal skipsfart. Dersom et fremmed skip, med unntak av dem som er omhandlet i avsnitt 10, har overtrådt lover og forskrifter som nevnt i artikkel 42 nr. 1 bokstav a) og b) og derved forårsaker eller står i fare for å forårsake betydelig skade på det marine miljø i stredene, kan stredstatene treffe hensiktsmessige håndhevels tiltak, og skal i så fall overholde bestemmelsene i dette avsnitt på tilsvarende måte.

AVSNITT 8.

ISDEKKEDE OMRÅDER

Artikkel 234

Isdekkede områder

Kyststatene har rett til å vedta og håndheve ikke-diskriminerende lover og forskrifter for å hindre, begrense og kontrollere havforurensning fra skip i isdekkede områder innenfor grensene for den eksklusive økonomiske sone, der særlig harde klimatiske forhold og is som dekker områdene størstedelen av året, skaper hindringer eller usedvanlig store farer for skipsfarten, og forurensning av det marine miljø kan føre til betydelig skade på eller uopprettelig forstyrrelse av den økologiske balanse. Slike lover og forskrifter skal ta tilbørlig hensyn til skipsfarten og til vern og bevaring av det marine miljø, basert på det beste vitenskapelige materiale som foreligger.

AVSNITT 9.

ANSVAR OG ERSTATNING

Artikkel 235

Ansvar og erstatning

1. Statene skal være ansvarlige for å oppfylle sine internasjonale forpliktelser med hensyn til vern og bevaring av det marine miljø. De skal ha ansvar i samsvar med folkeretten.
2. Statene skal sikre at det finnes rettsmidler i samsvar med deres rettsorden for rask og passende erstatning eller annen godtgjørelse for skade forårsaket ved forurensning av det marine miljø av fysiske eller juridiske personer under deres jurisdiksjon.
3. Med det mål å sikre rask og passende erstatning for all skade som er forårsaket ved forurensning av det marine miljø, skal statene samarbeide om å anvende og videreutvikle folkeretten med hensyn til ansvar for vurdering av og erstatning for skader samt tvisteløsning i denne forbindelse, og eventuelt om å utarbeide kriterier og framgangsmåter for betaling av passende erstatning, som lovpliktig forsikring og erstatningsfond.

AVSNITT 10.
STATSIMMUNITET

Artikkel 236
Statsimmunitet

Bestemmelsene i denne konvensjon om vern og bevaring av det marine miljø får ikke anvendelse på krigsskip, hjelpeskip i marinen, eller andre skip eller luftfartøyer som eies eller drives av en stat, og som på det aktuelle tidspunkt utelukkende benyttes i statlig og ikke-kommersiell tjeneste. Hver stat skal imidlertid, ved å vedta hensiktsmessige tiltak som ikke svekker virksomheten eller funksjonsdyktigheten til slike skip eller luftfartøyer som den eier eller driver, sikre at disse skip eller luftfartøyer opptrer på en måte som, så langt det er rimelig og praktisk mulig, er forenlig med denne konvensjon.

AVSNITT 11.
FORPLIKTELSER ETTER ANDRE KONVENSJONER OM VERN OG BEVARING
AV DET MARINE MILJØ

Artikkel 237

Forpliktelser etter andre konvensjoner om vern og bevaring av det marine miljø

1. Bestemmelsene i denne del berører ikke de bestemte forpliktelser statene har påtatt seg i henhold til særlige konvensjoner og avtaler som tidligere er inngått, og som gjelder vern og bevaring av det marine miljø, samt avtaler som måtte bli inngått for å fremme de alminnelige prinsipper oppstilt i denne konvensjon.
2. Bestemte forpliktelser statene har påtatt seg i særlige konvensjoner med hensyn til vern og bevaring av det marine miljø, skal oppfylles på en måte som er forenlig med denne konvensjons alminnelige prinsipper og mål.

DEL XIII
VITENSKAPELIG HAVFORSKNING

AVSNITT 1.
ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 238

Rett til å drive vitenskapelig havforskning

Alle stater, uansett geografisk beliggenhet, og kompetente internasjonale organisasjoner har rett til å drive vitenskapelig havforskning, med forbehold for de rettigheter og plikter som er fastsatt i denne konvensjon for andre stater.

Artikkel 239

Fremme av vitenskapelig havforskning

Stater og kompetente internasjonale organisasjoner skal fremme og legge forholdene til rette for utvikling og gjennomføring av vitenskapelig havforskning i samsvar med denne konvensjon.

Artikkel 240

Generelle prinsipper for gjennomføringen av
vitenskapelig havforskning

Ved gjennomføringen av vitenskapelig havforskning skal følgende prinsipper gjelde:

- a) vitenskapelig havforskning skal drives utelukkende for fredelige formål,
- b) vitenskapelig havforskning skal drives med hensiktsmessige vitenskapelige metoder og midler som er forenlige med denne konvensjon,
- c) vitenskapelig havforskning skal ikke på uberettiget vis virke forstyrrende inn på annen rettmessig bruk av havet som er forenlig med denne konvensjon, og det skal ved slik bruk tas tilbørlig hensyn til vitenskapelig havforskning,
- d) vitenskapelig havforskning skal drives slik at den oppfyller alle relevante regler som er vedtatt i samsvar med denne konvensjon, herunder de regler som gjelder vern og bevaring av det marine miljø.

Artikkel 241

Ikke-anerkjennelse av vitenskapelig havforskningsvirksomhet som rettslig grunnlag for krav

Vitenskapelig havforskningsvirksomhet gir ikke rettslig grunnlag for noe krav på noen del av det marine miljø eller dets forekomster.

AVSNITT 2. INTERNASJONALT SAMARBEID

Artikkel 242

Fremme av internasjonalt samarbeid

1. Stater og kompetente internasjonale organisasjoner skal, i samsvar med prinsippet om respekt for suverenitet og jurisdiksjon og på grunnlag av gjensidig fordel, fremme internasjonalt samarbeid om vitenskapelig havforskning for fredelige formål.
2. I denne sammenheng skal en stat ved anvendelsen av denne del, med forbehold for staters rettigheter og plikter i henhold til denne konvensjon, når det er hensiktsmessig selv gi eller medvirke til at andre stater får en rimelig mulighet til å oppnå opplysninger som er nødvendige for å hindre og begrense skade på personers helse og sikkerhet og på det marine miljø.

Artikkel 243

Samarbeid for å skape gunstige vilkår

Ved å inngå bilaterale og multilaterale avtaler skal stater og kompetente internasjonale organisasjoner samarbeide for å skape gunstige vilkår for gjennomføringen av vitenskapelig havforskning i det marine miljø, og for å forene forskeres innsats angående undersøkelser av det vesentlige ved fenomener og prosesser som finner sted i det marine miljø, og samspillet mellom dem.

Artikkel 244

Offentliggjøring og spredning av opplysninger og kunnskap

1. Stater og kompetente internasjonale organisasjoner skal i samsvar med denne konvensjon og gjennom hensiktsmessige kanaler offentliggjøre og spre informasjon om foreslåtte større programmer og deres formål, samt kunnskaper som skriver seg fra den vitenskapelige havforskningen.
2. For dette formål skal stater, både enkeltvis og i samarbeid med andre stater og med kompetente internasjonale organisasjoner, aktivt fremme formidlingen av vitenskapelige data og opplysninger, og overføringen, særlig til utviklingsland, av kunnskap vunnet fra vitenskapelig havforskning, samt styrke utviklingslandenes egen evne til å drive vitenskapelig havforskning, gjennom blant annet programmer som gir deres tekniske og vitenskapelige personale adekvat utdanning og opplæring.

AVSNITT 3.

GJENNOMFØRING OG FREMME AV VITENSKAPELIG HAVFORSKNING

Artikkel 245

Vitenskapelig havforskning i sjøterritoriet

Kyststater har under utøvelsen av sin suverenitet enerett til å regulere, tillate og drive vitenskapelig havforskning i sitt sjøterritorium. Vitenskapelig havforskning skal der bare drives med kyststatens uttrykkelig samtykke og på de betingelser den stiller.

Artikkel 246

Vitenskapelig havforskning i den eksklusive økonomiske sone og på kontinentalsokkelen

1. Kyststater har, under utøvelsen av sin jurisdiksjon, rett til å regulere, tillate og drive vitenskapelig havforskning i sin eksklusive økonomiske soner og på sin kontinentalsokkel i samsvar med de relevante bestemmelser i denne konvensjon.
2. Vitenskapelig havforskning i den eksklusive økonomiske sone og på kontinentalsokkelen skal drives med kyststatens samtykke.
3. Under normale omstendigheter skal kyststater gi sitt samtykke til at andre stater eller kompetente internasjonale organisasjoner gjennomfører vitenskapelige havforskningsprosjekter i deres eksklusive økonomiske sone eller på deres kontinentalsokkel, når de drives i samsvar med denne konvensjon utelukkende for fredelige formål og for å øke vitenskapelig kunnskap om det

marine miljø til gagn for hele menneskeheten. For å oppnå dette, skal kyststater fastsette regler og framgangsmåter for å sikre at slikt samtykke ikke vil bli forsinket eller nektet uten rimelig grunn.

4. Ved anvendelse av nr. 3 kan omstendighetene anses som normale selv om kyststaten og forskerstaten ikke har diplomatiske forbindelser med hverandre.
5. Kyststater kan likevel etter eget skjønn holde tilbake sitt samtykke til gjennomføringen av en annen stats eller kompetent internasjonal organisasjons vitenskapelige havforskningsprosjekt i sin eksklusive økonomiske sone eller på sin kontinentalsokkel dersom prosjektet:
 - a) er av direkte betydning for undersøkelse etter og utvinning av såvel levende som ikke-levende naturforekomster,
 - b) innebærer boring på kontinentalsokkelen, bruk av sprengstoff eller at skadelige stoffer tilføres det marine miljø,
 - c) innebærer oppføring, drift eller bruk av kunstige øyer, innretninger og anlegg som nevnt i artikkel 60 og 80,
 - d) inneholder opplysninger gitt i henhold til artikkel 248 om prosjektets art og formål som er unøyaktige, eller dersom forskerstaten eller den kompetente internasjonale organisasjon har utestående forpliktelser overfor kyststaten fra et tidligere forskningsprosjekt.
6. Uten hensyn til bestemmelsene i nr. 5 kan kyststater ikke utøve sitt skjønn til å holde tilbake samtykke i henhold til nr. 5 bokstav a) til vitenskapelige havforskningsprosjekter som i samsvar med bestemmelsene i denne del igangsettes på kontinentalsokkelen utenfor 200 nautiske mil fra grunnlinjene som sjøterritoriets bredde måles fra, bortsett fra de bestemte områder som kyststater til enhver tid offentlig kan utpeke som områder der utvinning eller inngående undersøkelser rettet mot disse områder finner sted eller innen rimelig tid vil finne sted. Kyststater skal gi rimelig varsel om utpekingen av slike områder og om enhver endring av dem, men er ikke forpliktet til å oppgi detaljer om operasjonene i områdene.
7. Bestemmelsene i nr. 6 berører ikke kyststaters rettigheter over kontinentalsokkelen som fastsatt i artikkel 77.
8. Vitenskapelig havforskningsvirksomhet omhandlet i denne artikkel skal ikke på uberettiget vis virke forstyrrende inn på virksomhet som kyststater foretar under utøvelsen av sine suverene rettigheter og jurisdiksjon i henhold til denne konvensjon.

Artikkel 247

Vitenskapelige havforskningsprosjekter som drives av eller i regi av internasjonale organisasjoner

Når en kyststat er medlem av eller har en bilateral avtale med en internasjonal organisasjon, og denne ønsker å gjennomføre et vitenskapelig havforskningsprosjekt selv eller i sin regi i kyststatens eksklusive økonomiske sone eller på dens kontinentalsokkel, skal kyststaten anses å ha gitt tillatelse til gjennomføring av prosjektet i samsvar med de omforente spesifikasjoner dersom den godkjente det detaljerte prosjekt den gang organisasjonen tok beslutningen om å igangsette prosjektet, eller er villig til å delta i det og ikke har uttrykt noen innvending innen fire måneder etter at organisasjonen underrettet kyststaten om prosjektet.

Artikkel 248

Opplysningsplikt overfor kyststaten

Stater og kompetente internasjonale organisasjoner som har til hensikt å gjennomføre vitenskapelig havforskning i en kyststats eksklusive økonomiske sone eller på dens kontinentalsokkel, skal senest seks måneder før det vitenskapelige havforskningsprosjektets planlagte startdato gi kyststaten en fullstendig beskrivelse av:

- a) prosjektets art og formål,
- b) den metode og de midler som skal anvendes, herunder skips navn, tonnasje, type og klasse samt en beskrivelse av vitenskapelig utstyr,
- c) de nøyaktige geografiske områder hvor prosjektet skal gjennomføres,
- d) antatt dato for forskningsskipenes første ankomst og siste avreise, eller eventuelt utplassering og fjerning av utstyret,
- e) navnet på den institusjon som støtter prosjektet, dens direktør og prosjektleder,
- f) i hvilken grad det anses at kyststaten bør kunne delta eller være representert i prosjektet.

Artikkel 249

Plikt til å oppfylle bestemte vilkår

1. Stater og kompetente internasjonale organisasjoner skal når de driver vitenskapelig havforsk-

ning i en kyststats eksklusive økonomiske sone eller på dens kontinentalsokkel, oppfylle følgende vilkår:

- a) sikre kyststatens rett til, dersom den ønsker det, å delta eller være representert i det vitenskapelige havforskningsprosjekt, særlig om bord i forskningsskip og andre fartøyer eller innretninger for vitenskapelig forskning, når det er praktisk gjennomførlig, uten betaling av noe vederlag til kyststatens forskere, og uten forpliktelse til å bidra til dekning av prosjektets utgifter,
 - b) så raskt det praktisk lar seg gjøre skaffe kyststaten, på dens anmodning, foreløpige rapporter, samt de endelige resultater og konklusjoner etter at forskningen er avsluttet,
 - c) forplikte seg til å gi kyststaten, på dens anmodning, tilgang til alle data og prøver fra det vitenskapelige havforskningsprosjekt, og likeledes forsyne den med data som kan kopieres, og prøver som kan deles opp uten at deres vitenskapelige verdi forringes,
 - d) etter anmodning, gi kyststaten en vurdering av slike data, prøver og forskningsresultater eller bistå i vurderingen eller tolkningen av dem,
 - e) med forbehold for nr. 2 sørge for at forskningsresultatene så raskt det praktisk lar seg gjøre blir gjort tilgjengelige internasjonalt gjennom hensiktsmessige nasjonale eller internasjonale kanaler,
 - f) umiddelbart underrette kyststaten om enhver større endring av forskningsprogrammet,
 - g) med mindre det avtales noe annet, fjerne innretningene eller utstyret for vitenskapelig forskning når forskningen er avsluttet.
2. Denne artikkel berører ikke de vilkår som kyststatens lover og forskrifter fastsetter for utøvelse av dens skjønn om å gi eller holde tilbake samtykke etter artikkel 246 nr. 5, herunder det å kreve forutgående avtale for å gjøre forskningsresultatene fra et prosjekt som er av direkte betydning for undersøkelse etter og utnyttelse av naturforekomster, internasjonalt tilgjengelige.

Artikkel 250

Meddelelser om vitenskapelige havforskningsprosjekter

Meddelelser om de vitenskapelige havforskningsprosjekter skal oversendes gjennom hensiktsmessige offisielle kanaler, med mindre annet er avtalt.

Artikkel 251

Generelle kriterier og retningslinjer

Stater skal gjennom kompetente internasjonale organisasjoner søke å fremme fastsettelse av generelle kriterier og retningslinjer for å bistå stater med å påvise beskaffenheten og følgene av den vitenskapelige havforskningen.

Artikkel 252

Stilltiende samtykke

Stater eller kompetente internasjonale organisasjoner kan sette i gang et vitenskapelig havforskningsprosjekt seks måneder etter den dato da opplysningene som kreves i henhold til artikkel 248 ble gitt til kyststaten, med mindre kyststaten innen fire måneder etter at den mottok meddelelsen med disse opplysningene, har informert staten eller organisasjonen som skal drive forskningen, om at:

- a) den har holdt tilbake sitt samtykke i henhold til bestemmelsene i artikkel 246, eller
- b) de opplysninger denne stat eller kompetente internasjonale organisasjon har gitt om prosjektets art eller formål, ikke er i overensstemmelse med helt åpenbare faktiske forhold, eller
- c) den ber om tilleggsopplysninger om vilkårene og opplysningene fastsatt i artikkel 248 og 249, eller
- d) det gjenstår uoppfylte forpliktelser etter et vitenskapelig havforskningsprosjekt som vedkommende stat eller organisasjon tidligere har gjennomført, med hensyn til vilkår fastsatt i artikkel 249.

Artikkel 253

Suspensjon eller opphør av vitenskapelig havforskningsvirksomhet

1. En kyststat skal ha rett til å kreve at vitenskapelig havforskning som er i gang i dens eksklusive økonomiske sone eller på dens kontinentalsokkel, suspenderes dersom:
 - a) forskningsvirksomheten ikke drives i samsvar med de opplysninger som er gitt i henhold til artikkel 248 og som er lagt til grunn for kyststatens tillatelse, eller
 - b) staten eller den kompetente internasjonale organisasjon som driver forskningsvirksomhet, unnlater å rette seg etter bestemmelsene i artikkel 249 om kyststatens rettigheter med hensyn til det vitenskapelige havforskningsprosjekt.

2. En kyststat skal ha rett til å kreve at enhver vitenskapelig havforskningsvirksomhet skal opphøre dersom bestemmelsene i artikkel 248 ikke overholdes og dette utgjør en større endring i forskningsprosjektet eller forskningsvirksomheten.
3. En kyststat kan også kreve at vitenskapelig havforskningsvirksomhet skal opphøre dersom noen av de forhold som er beskrevet i nr. 1, ikke blir rettet på innen rimelig tid.
4. Stater eller kompetente internasjonale organisasjoner som har tillatelse til å drive vitenskapelig havforskningsvirksomhet, skal etter å ha mottatt melding fra kyststaten om at den har besluttet å beordre suspensjon eller opphør, avbryte den forskningsvirksomhet som meldingen gjelder.
5. En ordre om suspensjon i henhold til nr. 1 skal oppheves av kyststaten, og den vitenskapelige havforskningsvirksomheten skal tillates å fortsette så snart forskerstaten eller den kompetente internasjonale organisasjon har rettet seg etter vilkårene oppstilt i artikkel 248 og 249.

Artikkel 254

Kystløse og geografisk vanskeligstilte nabostaters rettigheter

1. Stater og kompetente internasjonale organisasjoner som har oversendt en kyststat forslag om prosjekt for å drive vitenskapelig havforskning som nevnt i artikkel 246 nr. 3, skal gi kystløse og geografisk vanskeligstilte nabostater varsel om det foreslåtte forskningsprosjekt, og meddele kyststaten at det er gjort.
2. Etter at vedkommende kyststat har gitt tillatelse til det foreslåtte vitenskapelige havforskningsprosjekt, i samsvar med artikkel 246 og andre relevante bestemmelser i denne konvensjon, skal stater og kompetente internasjonale organisasjoner som forestår et slikt prosjekt, gi kystløse og geografisk vanskeligstilte nabostater, på deres anmodning og når det er hensiktsmessig, relevante opplysninger som angitt i artikkel 248 og artikkel 249 nr. 1 bokstav f.
3. De kystløse og geografisk vanskeligstilte nabostater nevnt ovenfor skal, når de anmoder om det og det lar seg gjøre, gis anledning til å delta i det foreslåtte vitenskapelige havforskningsprosjekt med kvalifiserte eksperter som de oppnevner og som kyststaten ikke reiser innvendinger mot, etter de vilkår som vedkommende kyststat og den stat eller de kompetente internasjonale organisasjoner som driver den vitenskapelige havforskningen, er blitt enige om for prosjektet, i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjon.
4. Stater og kompetente internasjonale organisasjoner nevnt i nr. 1 skal på anmodning fra de ovennevnte kystløse og geografisk vanskeligstilte stater gi dem de opplysninger og den bistand som er angitt i artikkel 249 nr. 1 bokstav d), med forbehold for bestemmelsene i artikkel 249 nr. 2.

Artikkel 255

Tiltak for å lette vitenskapelig havforskning og bistå forskningsfartøyer

Stater skal bestrebe seg på å vedta rimelige regler, forskrifter og prosedyrer for å fremme og lette vitenskapelig havforskning som drives i samsvar med denne konvensjon utenfor deres sjøterritorium, og eventuelt å lette, med forbehold for bestemmelsene i deres lover og forskrifter, adgangen til sine havner for havforskningsfartøyer som retter seg etter de relevante bestemmelser i denne del, og fremme bistand til disse fartøyer.

Artikkel 256

Vitenskapelig havforskning i Området

Alle stater, uansett geografisk beliggenhet, og kompetente internasjonale organisasjoner har rett til, i samsvar med bestemmelsene i del XI, å drive vitenskapelig havforskning i Området.

Artikkel 257

Vitenskapelig havforskning i vannsøylen utenfor den eksklusive økonomiske sone

Alle stater, uansett geografisk beliggenhet, og kompetente internasjonale organisasjoner har rett, i samsvar med denne konvensjon, til å drive vitenskapelig havforskning i vannsøylen utenfor den eksklusive økonomiske sones grenser.

AVSNITT 4.
INNRETNINGER ELLER UTSTYR FOR VITENSKAPELIG FORSKNING I DET
MARINE MILJØ

Artikkel 258
Utplassering og bruk

Utplassering og bruk av alle typer innretninger eller utstyr for vitenskapelig havforskning i et hvilket som helst område av det marine miljø skal være underlagt de samme betingelser som denne konvensjon fastsetter for gjennomføring av vitenskapelig havforskning i ethvert slikt område.

Artikkel 259
Rettslig status

Innretningene eller utstyret nevnt i dette avsnitt har ikke status som øyer. De har ikke et eget sjøterritorium, og deres tilstedeværelse berører ikke avgrensningen av sjøterritoriet, den eksklusive økonomiske sone eller kontinentalsokkelen.

Artikkel 260
Sikkerhetssoner

Sikkerhetssoner i en rimelig bredde på inntil 500 meter kan etableres rundt innretninger for vitenskapelig forskning i samsvar med de relevante bestemmelser i denne konvensjon. Alle stater skal sørge for at deres fartøyer respekterer slike sikkerhetssoner.

Artikkel 261
Plikt til ikke å skape hindringer for skipsfartsruter

Utplassering og bruk av enhver type innretning eller utstyr for vitenskapelig forskning skal ikke utgjøre noen hindring for etablerte internasjonale skipsfartsruter.

Artikkel 262
Identifikasjonsmerker og varselsignaler

Innretninger eller utstyr nevnt i dette avsnitt skal være utstyrt med identifikasjonsmerker som viser registreringsstaten eller den internasjonale organisasjon de tilhører, og skal ha tilfredsstillende internasjonalt avtalte varselsignaler for å ivareta sikkerheten til sjøs og for luftfarten, idet det tas hensyn til regler og standarder fastsatt av kompetente internasjonale organisasjoner.

AVSNITT 5.
ANSVAR OG ERSTATNING

Artikkel 263
Ansvar og erstatning

1. Stater og kompetente internasjonale organisasjoner skal være ansvarlige for å sikre at vitenskapelig havforskning, enten den er drevet av dem selv eller på deres vegne, gjennomføres i samsvar med denne konvensjon.
2. Stater og kompetente internasjonale organisasjoner skal være ansvarlige for tiltakene de gjennomfører i strid med denne konvensjon med hensyn til vitenskapelig havforskning som drives av andre stater, av deres fysiske eller juridiske personer, eller av kompetente internasjonale organisasjoner, og skal yte erstatning for skader som følger av slike tiltak.
3. Stater og kompetente internasjonale organisasjoner skal være ansvarlige etter artikkel 235 for skade forårsaket ved forurensning av det marine miljø som følge av vitenskapelig havforskning drevet av dem selv eller på deres vegne.

AVSNITT 6.
TVISTELØSNING OG MIDLERTIDIGE TILTAK

Artikkel 264
Tvisteløsning

Tvister om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjons bestemmelser om vitenskapelig havforskning skal løses i samsvar med del XV avsnitt 2 og 3.

Artikkel 265
Midlertidige tiltak

I påvente av løsning av en tvist i samsvar med del XV avsnitt 2 og 3 skal den stat eller den kompetente internasjonale organisasjon som har tillatelse til å drive et vitenskapelig havforskningsprosjekt, ikke tillate at forskningsvirksomhet påbegynnes eller videreføres uten et uttrykkelig samtykke fra vedkommende kyststat.

DEL XIV
UTVIKLING OG OVERFØRING AV
MARIN TEKNOLOGI

AVSNITT 1.
ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 266
Fremme av utvikling og overføring av marin teknologi

1. Statene skal etter evne, enten direkte eller gjennom kompetente internasjonale organisasjoner, samarbeide for aktivt å fremme utvikling og overføring av marin vitenskap og teknologi på rettferdige og rimelige vilkår og betingelser.
2. Statene skal fremme utviklingen av kapasitet innen marin vitenskap og teknologi i stater som har behov for og ber om teknisk bistand på området, særlig utviklingsland, herunder kystløse stater og geografisk vanskeligstilte stater, med hensyn til undersøkelse, utnyttelse, bevaring og forvaltning av forekomstene i havet, vern og bevaring av det marine miljø, vitenskapelig havforskning og annen virksomhet i det marine miljø som er forenlig med denne konvensjon, med sikte på å fremme en raskere sosial og økonomisk utvikling i utviklingslandene.
3. Statene skal bestrebe seg på å skape gunstige økonomiske og rettslige vilkår for overføring av marin teknologi til fordel for alle berørte parter, på et rett og rimelig grunnlag.

Artikkel 267
Beskyttelse av rettmessige interesser

Statene skal når de fremmer samarbeid i henhold til artikkel 266, ta tilbørlig hensyn til alle rettmessige interesser, herunder blant annet de rettigheter og plikter som innehavere, leverandører og mottakere av marin teknologi har.

Artikkel 268
Grunnleggende mål

Statene skal, direkte eller gjennom kompetente internasjonale organisasjoner, fremme:

- a) innhenting, evaluering og spredning av kunnskaper om marin teknologi, og lette adgangen til slike opplysninger og data,
- b) utvikling av hensiktsmessig marin teknologi,
- c) utvikling av den teknologiske infrastruktur som er nødvendig for å lette overføring av marin teknologi,
- d) utvikling av menneskelige ressurser gjennom opplæring og utdanning for borgere i utviklingsland, og særlig for borgere fra de minst utviklede av disse land,
- e) internasjonalt samarbeid på alle plan, særlig på regionalt, subregionalt og bilateralt plan.

Artikkel 269
Tiltak for å nå de grunnleggende mål

For å nå de mål som er nevnt i artikkel 268, skal statene, direkte eller gjennom de kompetente internasjonale organisasjoner, blant annet bestrebe seg på:

- a) å opprette programmer for teknisk samarbeid med sikte på effektiv overføring av all slags marin teknologi til stater som har behov for og ber om teknisk bistand på området, særlig til kystløse og geografisk vanskeligstilte utviklingsland, samt andre utviklingsland som verken har vært i stand til å etablere eller utvikle en egen teknologisk kapasitet innen marin vitenskap og undersøkelse etter og utnyttelse av forekomstene i havet og heller ikke bygge ut infrastrukturen for slik teknologi,
- b) å legge forholdene til rette for inngåelse av avtaler, kontrakter eller andre lignende ordninger på rettferdige og rimelige vilkår,
- c) å arrangere konferanser, seminarer og symposier om vitenskapelige og tekniske emner, særlig

- om retningslinjer og metoder for overføring av marin teknologi,
- d) å fremme utveksling av vitenskapsmenn, tekniske eksperter og andre sakkyndige,
 - e) å sette i gang prosjekter og fremme fellesforetak og andre former for bilateralt og multilateralt samarbeid.

AVSNITT 2. *INTERNASJONALT SAMARBEID*

Artikkel 270 *Former for internasjonalt samarbeid*

Internasjonalt samarbeid om utvikling og overføring av marin teknologi skal når det er mulig og hensiktsmessig skje gjennom eksisterende bilaterale, regionale eller multilaterale programmer, og også gjennom utvidede og nye programmer som tar sikte på å fremme vitenskapelig havforskning og overføring av marin teknologi, særlig på nye områder, samt hensiktsmessig internasjonal finansiering av forskning og utvikling som gjelder havet.

Artikkel 271 *Retningslinjer, kriterier og standarder*

Statene skal, direkte eller gjennom de kompetente internasjonale organisasjoner, fremme fastsettelsen av allment godkjente retningslinjer, kriterier og standarder for overføring av marin teknologi på bilateralt grunnlag eller innenfor rammen av internasjonale organisasjoner og andre fora, idet det tas særlig hensyn til utviklingslandenes interesser og behov.

Artikkel 272 *Samordning av internasjonale programmer*

Statene skal når det gjelder overføring av marin teknologi bestrebe seg på å sørge for at kompetente internasjonale organisasjoner samordner sin virksomhet, herunder regionale og globale programmer, idet det tas hensyn til utviklingslandenes interesser og behov, særlig de kystløse eller geografisk vanskeligstilte stater.

Artikkel 273 *Samarbeid med internasjonale organisasjoner og Myndigheten*

Statene skal aktivt samarbeide med kompetente internasjonale organisasjoner og med Myndigheten for å oppmuntre til og tilrettelegge overføringen til utviklingsland og deres borgere og til Driftsselskapet av ekspertise og marin teknologi knyttet til virksomhet i Området.

Artikkel 274 *Myndighetens mål*

Med forbehold for alle rettmessige interesser, herunder blant annet de rettigheter og plikter som innehavere, leverandører og mottakere av teknologi har, skal Myndigheten med hensyn til virksomhet i Området sikre:

- a) at borgere fra utviklingsland, enten de er kyststater, kystløse eller geografisk vanskeligstilte stater, blir tatt inn, etter prinsippet om en rett og rimelig geografisk fordeling, som medlemmer av den administrative, vitenskapelige og tekniske stab som opprettes i forbindelse med virksomheten, med henblikk på opplæring,
- b) at den tekniske dokumentasjon om det utstyr, maskineri, og de innretninger og prosesser som er benyttet, gjøres tilgjengelig for alle stater, og særlig for utviklingsland som har behov for og ber om teknisk bistand på dette området,
- c) at passende forholdsregler blir truffet av Myndigheten for å legge til rette for at stater som har behov for det og ber om det, og særlig utviklingsland, kan skaffe seg teknisk bistand innen marin teknologi, og for at deres borgere kan tilegne seg de nødvendige ferdigheter og fagkunnskaper, herunder yrkesopplæring,
- d) at de stater som har behov for og ber om teknisk bistand på dette området, og særlig utviklingsland, får hjelp til å skaffe seg nødvendig utstyr, prosesser, anlegg og annen teknisk ekspertise innenfor rammen av de finansielle ordninger som omfattes av denne konvensjon.

AVSNITT 3.
**NASJONALE OG REGIONALE SENTRE FOR VITENSKAPELIG HAVFORSK-
NING OG MARIN TEKNOLOGI**

Artikkel 275

Opprettelse av nasjonale sentre

1. Statene skal, direkte eller gjennom de kompetente internasjonale organisasjoner, fremme opprettelse av sentre for vitenskapelig havforskning og marin teknologi og styrking av eksisterende nasjonale sentre, særlig i kyststater som er utviklingsland, for å stimulere og skape fremgang innen vitenskapelig havforskning i disse statene og bedre deres nasjonale kapasitet til å utnytte og bevare sine forekomster i havet til egen økonomisk fordel.
2. Statene skal, gjennom de kompetente internasjonale organisasjoner og Myndigheten, gi tilstrekkelig støtte for å lette opprettelse og styrking av slike nasjonale sentre slik at stater som har behov for og ber om slik hjelp, gis muligheter til videreutdanning og at nødvendig utstyr, ferdigheter og fagkunnskaper så vel som tekniske eksperter stilles til deres disposisjon.

Artikkel 276

Opprettelse av regionale sentre

1. Statene skal, i samarbeid med de kompetente internasjonale organisasjoner, Myndigheten og nasjonale institusjoner for vitenskapelig havforskning og marin teknologi, fremme opprettelse av regionale sentre for vitenskapelig havforskning og marin teknologi, særlig i utviklingsland, for å stimulere og skape fremgang innen vitenskapelig havforskning i disse landene samt fremme overføring av marin teknologi.
2. Alle stater i en region skal samarbeide med regionale sentre i vedkommende region for å sikre en mer effektiv realisering av deres mål.

Artikkel 277

De regionale sentrenes oppgaver

De regionale sentrene skal blant annet ha følgende oppgaver:

- a) opplærings- og utdanningsprogrammer på alle nivåer om forskjellige aspekter innen vitenskapelig havforskning og marinteknologisk forskning, særlig marin biologi, herunder bevaring og forvaltning av levende ressurser, oseanografi, hydrografi, ingeniørteknikk, geologisk undersøkelse av havbunnen, og utvinnings- og avsaltingsteknologi,
- b) administrative studier,
- c) studieprogrammer om vern og bevaring av det marine miljø samt forebygging og begrensning av forurensning, samt kontroll med slik forurensning,
- d) organisering av regionale konferanser, seminarer og symposier,
- e) innhenting og behandling av data og opplysninger innen vitenskapelig havforskning og marin teknologi,
- f) rask spredning av resultatene fra vitenskapelig havforskning og marinteknologisk forskning i lett tilgjengelige publikasjoner,
- g) offentliggjøring av nasjonale retningslinjer for overføring av marin teknologi og systematiske sammenlignende studier av slike retningslinjer,
- h) innsamling og systematisering av opplysninger om markedsføring av teknologi samt om kontrakter og andre ordninger angående patenter,
- i) teknisk samarbeid med andre stater i regionen.

AVSNITT 4.

SAMARBEID MELLOM INTERNASJONALE ORGANISASJONER

Artikkel 278

Samarbeid mellom internasjonale organisasjoner

De kompetente internasjonale organisasjoner omtalt i denne del og i del XIII, skal treffe alle egnede tiltak for å sikre, enten direkte eller gjennom nært samarbeid seg imellom, at deres oppgaver og ansvar i henhold til denne del blir ivaretatt på en effektiv måte.

DEL XV.
TVISTELØSNING

AVSNITT 1.
ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 279

Plikt til å løse tvister ved fredelige midler

Statspartene skal løse enhver tvist seg imellom om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon ved fredelige midler i samsvar med artikkel 2 nr. 3 i De forente nasjoners pakt, og skal for dette formål søke å oppnå en løsning ved de midler som er angitt i paktens artikkel 33 nr. 1.

Artikkel 280

Twisteløsning ved fredelige midler etter partenes valg

Ingen bestemmelse i denne del innskrenker statspartenes rett til på et hvilket som helst tidspunkt å bli enige om å løse en tvist seg imellom om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon ved fredelige midler etter deres eget valg.

Artikkel 281

Behandlingsmåte når partene ikke er kommet fram til en løsning

1. Dersom de statsparter som er part i en tvist om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon, er blitt enige om å forsøke å løse tvisten ved fredelige midler etter deres eget valg, skal de behandlingsmåter som er fastsatt i denne del komme til anvendelse bare når det ikke er oppnådd noen løsning ved slike midler og avtalen mellom partene ikke utelukker videre behandling.
2. Dersom partene også er blitt enige om en frist, kommer nr. 1 til anvendelse først etter at fristen er utløpt.

Artikkel 282

Forpliktelser etter generelle, regionale eller bilaterale avtaler

Dersom de statsparter som er part i en tvist om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon, ved en generell, regional eller bilateral avtale eller på annen måte er blitt enige om at tvisten på anmodning fra en av tvistens parter skal henvises til en behandling som medfører en bindende avgjørelse, skal denne behandlingsmåte anvendes i stedet for de behandlingsmåter som er fastsatt i denne del, med mindre tvistens parter blir enige om noe annet.

Artikkel 283

Plikt til å utveksle synspunkter

1. Når det oppstår en tvist mellom statsparter om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon, skal partene umiddelbart utveksle synspunkter på hvordan tvisten kan løses ved forhandlinger eller ved andre fredelige midler.
2. Partene skal også umiddelbart utveksle synspunkter når en tvisteløsningsprosedyre er avsluttet uten at tvisten er løst, eller når en løsning er oppnådd og omstendighetene krever konsultasjoner om hvordan løsningen skal gjennomføres.

Artikkel 284

Forliksbehandling

1. En statspart som er part i en tvist om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon, kan oppfordre den annen part eller de andre parter til å henvise tvisten til forliksbehandling i samsvar med framgangsmåten i vedlegg V avsnitt 1, eller annen forliksbehandling.
2. Dersom oppfordringen imøtekommes og partene blir enige om hvilken forliksbehandling som skal anvendes, kan hver av partene henvise tvisten til en slik behandling.
3. Dersom oppfordringen ikke imøtekommes eller partene ikke blir enige om behandlingsmåten, skal forliksforhandlingene anses som avsluttet.
4. Når en tvist er henvist til forliksbehandling kan forhandlingene avsluttes bare i samsvar med den omforente forliksprosedyre, med mindre partene blir enige om noe annet.

Artikkel 285

Anvendelse av dette avsnitt på tvister som er brakt inn i henhold til del XI

Dette avsnitt får anvendelse på enhver tvist som i henhold til del XI avsnitt 5 skal løses i samsvar med de framgangsmåter som er fastsatt i denne del. Dersom en enhet som ikke er statspart, er part i en slik tvist, får dette avsnitt tilsvarende anvendelse.

AVSNITT 2.

OBLIGATORISKE BEHANDLINGSMÅTER SOM MEDFØRER BINDENDE AVGJØRELSER

Artikkel 286

Dette avsnitts virkeområde

Med forbehold for bestemmelsene i avsnitt 3 skal enhver tvist om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon der ingen løsning er oppnådd ved anvendelse av avsnitt 1, på anmodning fra en av tvistens parter bringes inn for den domstol som har myndighet etter dette avsnitt.

Artikkel 287

Valg av behandlingsmåte

1. Ved undertegning, ratifikasjon eller tiltredelse til denne konvensjon, eller på ethvert senere tidspunkt, kan en stat ved en skriftlig erklæring fritt velge ett eller flere av følgende midler for løsning av tvister om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon:
 - a) Den internasjonale havrettsdomstol opprettet i samsvar med vedlegg VI,
 - b) Den internasjonale domstol,
 - c) en voldgiftsdomstol nedsatt i samsvar med vedlegg VII,
 - d) en særlig voldgiftsdomstol nedsatt i samsvar med vedlegg VIII for en eller flere av de kategorier tvister som der er angitt.
2. En erklæring avgitt i henhold til nr. 1 skal ikke berøre eller berøres av en statsparts plikt til å godta den myndighet som tilkommer Kammeret for havbunnstvister i Den internasjonale havrettsdomstol, i den utstrekning og på den måte som er fastsatt i del XI avsnitt 5.
3. En statspart som er part i en tvist som ikke omfattes av en erklæring som er i kraft, skal anses å ha godtatt voldgift i samsvar med vedlegg VII.
4. Dersom partene i en tvist har godtatt den samme behandlingsmåte for løsning av tvisten, kan den henvises bare til en slik behandling, med mindre partene blir enige om noe annet.
5. Dersom partene i en tvist ikke har godtatt den samme behandlingsmåte for løsning av tvisten, kan den henvises bare til voldgift i samsvar med vedlegg VII, med mindre partene blir enige om noe annet.
6. En erklæring avgitt i henhold til nr. 1 skal forbli i kraft i tre måneder etter at underretning om tilbakekall er deponert hos De forente nasjoners generalsekretær.
7. En ny erklæring, en underretning om tilbakekall eller en erklærings opphør berører ikke på noen måte forhandlinger som pågår for en domstol som har myndighet etter denne artikkel, med mindre partene blir enige om noe annet.
8. De erklæringer eller underretninger som er omhandlet i denne artikkel, skal deponeres hos De forente nasjoners generalsekretær, som skal oversende kopier av dem til statspartene.

Artikkel 288

Myndighet

1. En domstol som nevnt i artikkel 287 skal ha myndighet i enhver tvist den får seg forelagt i samsvar med denne del, om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon.
2. En domstol som nevnt i artikkel 287 skal også ha myndighet i enhver tvist om tolkningen eller anvendelsen av en internasjonal avtale som vedrører denne konvensjons formål, som den får seg forelagt i samsvar med avtalen, og
3. Kammeret for havbunnstvister i Den internasjonale havrettsdomstol opprettet i samsvar med vedlegg VI og ethvert annet kammer eller enhver annen voldgiftsdomstol som er omhandlet i del XI avsnitt 5, skal ha myndighet i enhver sak den får seg forelagt i samsvar med disse bestemmelser.
4. Dersom det oppstår en tvist om hvorvidt en domstol har myndighet, skal spørsmålet avgjøres av vedkommende domstol.

Artikkel 289

Sakkyndige

I enhver tvist som omfatter vitenskapelige eller tekniske forhold, kan en domstol som utøver myndighet etter dette avsnitt, på anmodning fra en part eller av eget tiltak, i samråd med partene utvelge minst to vitenskapelige eller tekniske sakkyndige, fortrinnsvis fra den relevante liste utarbeidet i samsvar med vedlegg VIII artikkel 2, til å bistå domstolen, men uten rett til å stemme.

Artikkel 290

Midlertidige forføyninger

1. Dersom en tvist på behørig måte er brakt inn for en domstol som etter en umiddelbar vurdering finner å ha myndighet etter denne del eller del XI avsnitt 5, kan domstolen anordne enhver midlertidig forføyning som den etter forholdene finner hensiktsmessig for å bevare de respektive rettigheter for tvistens parter eller for å forhindre alvorlig skade på det marine miljø, i påvente av en endelig avgjørelse.
2. Midlertidige forføyninger kan endres eller tilbakekalles så snart de forhold som tilsier dem, er endret eller ikke lenger foreligger.
3. Midlertidige forføyninger kan anordnes, endres eller tilbakekalles etter denne artikkel bare på anmodning fra en part i tvisten og etter at partene er gitt anledning til å bli hørt.
4. Domstolen skal omgående underrette tvistens parter og, når den finner det hensiktsmessig, andre statsparter, om anordning, endring eller tilbakekall av midlertidige forføyninger.
5. Inntil det nedsettes en voldgiftsdomstol som får en tvist forelagt etter dette avsnitt, kan enhver domstol som partene er enige om eller, dersom en slik enighet ikke foreligger innen to uker fra den dag det ble bedt om midlertidige forføyninger, Den internasjonale havrettsdomstol eller, med hensyn til virksomhet i Området, Kammeret for havbunnstvister, anordne, endre eller tilbakekalle midlertidige forføyninger i samsvar med denne artikkel dersom den etter en umiddelbar vurdering finner at den domstol som skal nedsettes vil ha myndighet og at situasjonens presserende karakter gjør dette påkrevet. Den domstol som tvisten er brakt inn for, kan etter at den er nedsatt endre, tilbakekalle eller stadfeste disse midlertidige forføyninger i samsvar med nr. 1–4.
6. Tvistens parter skal omgående etterkomme enhver midlertidig forføyning som er anordnet etter denne artikkel.

Artikkel 291

Adgang

1. Alle tvisteløsningsprosedyrer som omhandles i denne del, skal være åpne for statspartene.
2. De tvisteløsningsprosedyrer som omhandles i denne del, skal være åpne for andre enheter enn statsparter bare når det er uttrykkelig fastsatt i denne konvensjon.

Artikkel 292

Omgående frigivelse av fartøyer og mannskap

1. Når en statsparts myndigheter har holdt tilbake et fartøy som fører en annen statsparts flagg og det hevdes at den tilbakeholdende stat ikke har etterkommet bestemmelsene i denne konvensjon om omgående frigivelse av fartøyet eller dets mannskap etter at det er stilt en rimelig kausjon eller annen økonomisk sikkerhet, kan spørsmålet om frigivelse bringes inn for enhver domstol som partene er enige om eller, dersom en slik enighet ikke foreligger innen 10 dager fra tilbakeholdelsen, for en domstol som er godtatt av den tilbakeholdende stat etter artikkel 287, eller for Den internasjonale havrettsdomstol, med mindre partene blir enige om noe annet.
2. Begjæringen om frigivelse kan bare fremmes av eller på vegne av fartøyets flaggstat.
3. Domstolen skal uten opphold behandle begjæringen om frigivelse, og skal bare behandle spørsmålet om frigivelse uten å berøre innholdet i noen sak som er brakt inn for den relevante nasjonale instans, mot fartøyet, dets eier eller dets mannskap. Myndighetene i den tilbakeholdende stat har fortsatt myndighet til på et hvilket som helst tidspunkt å frigi fartøyet eller dets mannskap.
4. Når det er stilt kausjon eller annen økonomisk sikkerhet slik domstolen har fastsatt, skal myndighetene i den tilbakeholdende stat omgående etterkomme domstolens beslutning om frigivelse av fartøyet eller dets mannskap.

Artikkel 293

Anvendelig rett

1. En domstol som har myndighet etter dette avsnitt, skal anvende denne konvensjon og andre

- bestemmelser i folkeretten som ikke er uforenlige med denne konvensjon.
- Nr. 1 berører ikke kompetansen for den domstol som har myndighet etter dette avsnitt, til å avgjøre en sak etter rett og billighet, dersom partene blir enige om dette.

Artikkel 294

Innledende forhandlinger

- En domstol som nevnt i artikkel 287 der det er fremmet en begjæring som gjelder en tvist omhandlet i artikkel 297, skal på anmodning fra en part, eller kan av eget tiltak, avgjøre om kravet utgjør et rettergangsmisbruk eller om det etter en umiddelbar vurdering er velbegrunnet. Dersom domstolen fastslår at kravet utgjør et rettergangsmisbruk eller etter en umiddelbar vurdering er ubegrunnet, skal den ikke foreta seg noe ytterligere i saken.
- Domstolen skal når den mottar begjæringen, omgående underrette den annen part eller de andre parter om begjæringen, og skal fastsette en rimelig frist innenfor hvilken de kan be retten om at den treffer en beslutning i samsvar med nr. 1.
- Ingen bestemmelse i denne artikkel berører den rett som tilkommer enhver part i en tvist, til å reise foreløpige innsigelser i samsvar med de rettergangsregler som får anvendelse.

Artikkel 295

Uttømming av interne rettsmidler

Enhver tvist mellom statsparter om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon kan bare henvises til behandling som fastsatt i dette avsnitt etter at de interne rettsmidler er uttømt, når dette kreves etter folkeretten.

Artikkel 296

Avgjørelsens endelige karakter og deres bindende virkning

- Enhver avgjørelse som treffes av en domstol som har myndighet etter dette avsnitt, skal være endelig og skal etterkommes av alle tvistens parter.
- Avgjørelsen skal ikke være bindende for andre enn partene og for den tvist som er pådømt.

AVSNITT 3.

BEGRENSNINGER I OG UNNTAK FRA ANVENDELSEN AV AVSNITT 2

Artikkel 297

Begrensninger i anvendelsen av avsnitt 2

- Tvister om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon med hensyn til en kyststats utøvelse av sine suverene rettigheter eller jurisdiksjon som fastsatt i denne konvensjon, skal i følgende saker undergis de behandlingsmåter som er fastsatt i avsnitt 2:
 - når det hevdes at en kyststat har handlet i strid med denne konvensjons bestemmelser om friheter og rettigheter til skipsfart, overflyging eller legging av undersjøiske kabler og rørledninger, eller om annen internasjonalt rettmessig bruk av havet, som angitt i artikkel 58,
 - når det hevdes at en stat under utøvelsen av friheter, rettigheter eller bruk som nevnt ovenfor har handlet i strid med denne konvensjon eller med lover eller forskrifter som er vedtatt av kyststaten i samsvar med denne konvensjon og andre folkerettslige regler som ikke er uforenlige med denne konvensjon, eller
 - når det hevdes at en kyststat har handlet i strid med nærmere angitte internasjonale regler og standarder for vern og bevaring av det marine miljø som kommer til anvendelse for kyststaten, og som er fastsatt ved denne konvensjon eller gjennom en kompetent internasjonal organisasjon eller ved diplomatkonferanse i samsvar med denne konvensjon.
- Tvister om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjons bestemmelser om vitenskapelig havforskning skal løses i samsvar med avsnitt 2, med det unntak at kyststaten ikke skal være forpliktet til å godta en slik henvisning av en tvist som er en følge av:
 - kyststatens utøvelse av en rettighet eller et skjønn i samsvar med artikkel 246, eller
 - kyststatens beslutning om å beordre suspensjon eller opphør av et forskningsprosjekt i samsvar med artikkel 253.
 - En tvist som oppstår fordi forskerstaten hevder at kyststaten i forbindelse med et særskilt prosjekt ikke utøver sine rettigheter etter artikkel 246 og 253 på en måte som er forenlig med denne konvensjon, skal på anmodning fra en av partene henvises til forliksbehand-

ling etter avsnitt 2 i vedlegg V, idet det forutsettes at forlikskommisjonen ikke reiser tvil om kyststatens utøvelse av dens skjønnsmessige myndighet til å utpeke bestemte områder som omhandlet i artikkel 246 nr. 6, eller skjønnsmessige myndighet til å holde tilbake samtykke i samsvar med artikkel 246 nr. 5.

3.

- a) Tvister om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjons bestemmelser om fiskerier skal løses i samsvar med avsnitt 2, med det unntak at kyststaten ikke skal være forpliktet til å godta henvisning til slik løsning av en tvist som knytter seg til dens suverene rettigheter med hensyn til de levende ressurser i den eksklusive økonomiske sone, eller utøvelsen av dem, herunder dens skjønnsmessige myndighet til å fastsette tillatt fangst, dens fangstkapasitet, tildeling av overskudd til andre stater og de vilkår og betingelser som er fastsatt i dens lover og forskrifter om bevaring og forvaltning.
- b) Når en løsning ikke er oppnådd ved anvendelse av avsnitt 1 i denne del, skal en tvist på anmodning fra enhver part i tvisten henvises til forliksbehandling etter avsnitt 2 i vedlegg V når det hevdes at en kyststat
 - i) på en åpenbar måte har unnlatt å oppfylle sine forpliktelser til å sørge for, ved passende bevarings og forvaltningstiltak, at opprettholdelsen av de levende ressurser i den eksklusive økonomiske sone ikke blir alvorlig truet,
 - ii) på en vilkårlig måte har avslått å fastsette, på anmodning fra en annen stat, den tillatte fangst og sin kapasitet til å ta opp levende ressurser med hensyn til bestander som denne annen stat er interessert i å fiske, eller
 - iii) på en vilkårlig måte har avslått å tildele noen stat i henhold til artikkel 62, 69 og 70 og på de vilkår og betingelser som er fastsatt av kyststaten i samsvar med denne konvensjon, hele eller en del av det overskudd som den har erklært finnes.
- c) Forlikskommisjonen skal ikke i noe tilfelle erstatte kyststatens skjønn med sitt eget.
- d) Rapporten fra forlikskommisjonen skal oversendes de kompetente internasjonale organisasjoner.
- e) Ved forhandling om avtaler etter artikkel 69 og 70 skal statspartene, med mindre de blir enige om noe annet, ta inn en klausul om tiltak de skal treffe for å begrense muligheten for uenighet om tolkningen eller anvendelsen av avtalen til et minimum, og om framgangsmåten som skal følges dersom uenighet likevel oppstår.

Artikkel 298

Valgfrie unntak fra anvendelse av avsnitt 2

1. Ved undertegning, ratifikasjon eller tiltredelse til denne konvensjon, eller på ethvert senere tidspunkt, kan en stat, uten at forpliktelsene som følger av avsnitt 1 berøres, skriftlig erklære at den ikke godtar en eller flere av de behandlingsmåter som er fastsatt i avsnitt 2, for en eller flere av følgende kategorier tvister:
 - a)
 - i) tvister om tolkningen eller anvendelsen av artikkel 15, 74 og 83 om avgrensning av havområder eller tvister som omfatter historiske bukter eller rettigheter, idet det forutsettes at en stat som har avgitt slik erklæring, når en slik tvist oppstår etter denne konvensjons ikrafttredelse og det innen rimelig tid ikke oppnås en avtale ved forhandling mellom partene, godtar at saken, på anmodning fra enhver part i tvisten, henvises til forliksbehandling etter avsnitt 2 i vedlegg V; videre forutsettes at enhver tvist som nødvendigvis innebærer samtidig vurdering av enhver uløst tvist om suverenitet eller andre rettigheter over et fastlands- eller øyterritorium, skal være utelukket fra slik henvisning,
 - ii) etter at forlikskommisjonen har framlagt sin rapport, som skal være begrunnet, skal partene forhandle om en avtale på grunnlag av rapporten; dersom disse forhandlingene ikke fører til en avtale, skal partene etter gjensidig samtykke henvise spørsmålet til behandling som fastsatt i avsnitt 2, med mindre partene blir enige om noe annet,
 - iii) denne bokstav får ikke anvendelse på en tvist om avgrensning av havområder som er endelig løst ved en ordning mellom partene, eller på en tvist som skal løses i samsvar med en bilateral eller multilateral avtale som er bindende for disse parter,
 - b) tvister som gjelder militær virksomhet, herunder militær virksomhet utøvet av statsskip og statlige luftfartøyer som benyttes i ikke-kommersiell tjeneste, og tvister om rettshåndhevelse i forbindelse med utøvelse av suverene rettigheter eller jurisdiksjon som er unntatt fra en domstols myndighet etter artikkel 297 nr. 2 eller 3,

- c) tvister der De forente nasjoners sikkerhetsråd utøver de oppgaver det er tillagt i De forente nasjoners pakt, med mindre Sikkerhetsrådet vedtar å fjerne saken fra sin dagsorden eller ber partene løse den ved de midler som er fastsatt i denne konvensjon.
2. En statspart som har avgitt en erklæring etter nr. 1, kan på et hvilket som helst tidspunkt trekke den tilbake eller samtykke i å henvise en tvist som er unntatt ved slik erklæring, til enhver behandling angitt i denne konvensjon.
3. En statspart som har avgitt en erklæring etter nr. 1, skal ikke ha rett til å henvise en tvist med en annen statspart, av den kategori som er unntatt ved slik erklæring, til noen behandling angitt i denne konvensjon, uten denne statsparts samtykke.
4. Dersom en av statspartene har avgitt en erklæring etter nr. 1 bokstav a), kan enhver annen statspart henvise enhver tvist med den erklærende part av den kategori som er unntatt, til den behandling som er angitt i en slik erklæring.
5. En ny erklæring eller tilbaketrekingen av en erklæring berører ikke på noen måte forhandling-er som pågår for en domstol i samsvar med denne artikkel, med mindre partene blir enige om noe annet.
6. Erklæringer og underretninger om tilbaketreking av erklæringer etter denne artikkel skal deponeres hos De forente nasjoners generalsekretær, som skal oversende kopier av dem til statspartene.

Artikkel 299

Partenes rett til å bli enige om en behandlingsmåte

1. En tvist som etter artikkel 297 er utelukket fra tvisteløsningsprosedyrene fastsatt i avsnitt 2, eller som er unntatt ved en erklæring etter artikkel 298, kan henvises til slik behandling bare etter avtale mellom tvistens parter.
2. Ingen bestemmelse i dette avsnitt innskrenker den rett som tilkommer tvistens parter, til å bli enige om en annen tvisteløsningsprosedyre eller til å nå fram til en minnelig løsning.

DEL XVI

ALMINNELIGE BESTEMMELSER

Artikkel 300

God tro og rettighetsmisbruk

Statspartene skal i god tro oppfylle de forpliktelser de har påtatt seg i henhold til denne konvensjon, og skal utøve de rettigheter, den jurisdiksjon og de friheter som anerkjennes i denne konvensjon, på en måte som ikke utgjør et rettighetsmisbruk.

Artikkel 301

Fredelig bruk av havet

Statspartene skal når de utøver sine rettigheter og oppfyller sine forpliktelser etter denne konvensjon, avstå fra enhver trussel eller bruk av makt mot en annen stats territoriale integritet eller politiske uavhengighet eller på annen måte uforenlig med folkerettsprinsippene nedfelt i De forente nasjoners pakt.

Artikkel 302

Utlevering av opplysninger

Med forbehold for en statsparts rett til å benytte de tvisteløsningsprosedyrer som er fastsatt i denne konvensjon, skal ingen bestemmelse i konvensjonen forstås slik at en statspart under oppfyllelsen av sine forpliktelser etter denne konvensjon må gi opplysninger hvis utlevering er i strid med dens vesentlige sikkerhetsinteresser.

Artikkel 303

Arkeologiske og historiske gjenstander funnet til sjøs

1. Statene har plikt til å beskytte gjenstander av arkeologisk og historisk art funnet til sjøs, og skal samarbeide for dette formål.
2. For å kontrollere håndtering av og handel med slike gjenstander kan kyststaten ved anvendelse av artikkel 33 legge til grunn at det å fjerne gjenstandene fra havbunnen i den sone artikkelen omhandler, uten kyststatens samtykke, medfører en overtredelse innen dens territorium eller sjøterritorium av de lover og forskrifter som er nevnt i artikkelen.
3. Ingen bestemmelse i denne artikkel berører identifiserbare eieres rettigheter, bergingsretten eller andre sjørettsregler, eller lover og praksis angående kulturutvekslinger.

4. Denne artikkel berører ikke andre internasjonale avtaler og folkerettsregler om beskyttelse av gjenstander av arkeologisk og historisk art.

Artikkel 304
Ansvar for skade

Bestemmelsene i denne konvensjon om ansvar for skade berører ikke anvendelsen av gjeldende regler eller utviklingen av nye regler om ansvar etter folkeretten.

DEL XVII
SLUTTBESTEMMELSER

Artikkel 305
Undertegning

1. Denne konvensjon skal være åpen for undertegning av:
 - a) alle stater,
 - b) Namibia, representert ved De forente nasjoners råd for Namibia,
 - c) alle selvstyrende assosierte stater som har valgt denne status i en selvbestemmelsesakt overvåket og godkjent av De forente nasjoner i samsvar med Generalforsamlingens resolusjon 1514 (XV), og som har myndighet på de saksområder som er regulert av denne konvensjon, herunder myndighet til å inngå traktater på disse områder,
 - d) alle selvstyrende assosierte stater som i samsvar med den enkeltes assosieringsdokument har myndighet på de saksområder som er regulert av denne konvensjon, herunder myndighet til å inngå traktater på disse områder,
 - e) alle territorier som har fullt indre selvstyre, anerkjent som sådanne av De forente nasjoner, men ikke har oppnådd full uavhengighet i samsvar med Generalforsamlingens resolusjon 1514 (XV), og som har myndighet på de saksområder som er regulert av denne konvensjon, herunder myndighet til å inngå traktater på disse områder,
 - f) internasjonale organisasjoner, i samsvar med vedlegg IX.
2. Denne konvensjon skal være åpen for undertegning til 9. desember 1984 i Jamaicas utenriksdepartement, samt fra 1. juli 1983 til 9. desember 1984 ved De forente nasjoners hovedsete i New York.

Artikkel 306
Ratifikasjon og formell bekreftelse

Denne konvensjon skal ratifiseres av stater og de øvrige enheter som er nevnt i artikkel 305 nr. 1 bokstav b), c), d) og e), og formelt bekreftes i samsvar med vedlegg IX av de enheter som er nevnt i artikkel 305 nr. 1 bokstav f). Ratifikasjonsdokumenter og formelle bekreftelser skal deponeres hos De forente nasjoners generalsekretær.

Artikkel 307
Tiltredelse

Denne konvensjon skal være åpen for tiltredelse av stater og de øvrige enheter som er nevnt i artikkel 305. Tiltredelse av de enheter som er nevnt i artikkel 305 nr. 1 bokstav f), skal skje i samsvar med vedlegg IX. Tiltredelsesdokumenter skal deponeres hos De forente nasjoners generalsekretær.

Artikkel 308
Ikrafttredelse

1. Denne konvensjon skal tre i kraft 12 måneder etter den dag det sekstiende ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument er deponert.
2. For hver stat som ratifiserer eller tiltrer denne konvensjon etter at det sekstiende ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument er deponert, skal konvensjonen, med forbehold for nr. 1, tre i kraft den trettiende dag etter at den har deponert sitt ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument.
3. Myndighetens forsamling skal komme sammen den dag konvensjonen trer i kraft, og skal velge Myndighetens råd. Det første råd skal sammensettes på en måte som er forenlig med formålet i artikkel 161, dersom artikkelens bestemmelser ikke kan anvendes fullt ut.
4. De regler, forskrifter og prosedyrer som er utarbeidet av Den forberedende kommisjon, skal anvendes midlertidig inntil de formelt vedtas av Myndigheten i samsvar med del XI.
5. Myndigheten og dens organer skal handle i samvar med resolusjon II om forberedende investeringer fra De forente nasjoners tredje havrettskonferanse, og med Den forberedende kommisjons vedtak i henhold til resolusjonen.

Artikkel 309
Forbehold og unntak

Det kan ikke tas noe forbehold for eller gjøres noe unntak fra denne konvensjon, med mindre det er uttrykkelig hjemlet i andre artikler i konvensjonen.

Artikkel 310
Erklæringer og uttalelser

Artikkel 309 er ikke til hinder for at en stat ved undertegning, ratifikasjon eller tiltredelse til denne konvensjon avgir erklæringer eller uttalelser, uansett ordlyd eller benevnelse, blant annet med sikte på å harmonisere sine lover og forskrifter med bestemmelsene i denne konvensjon, forutsatt at slike erklæringer eller uttalelser ikke tar sikte på å utelukke eller endre den rettslige virkning av konvensjonens bestemmelser når de anvendes overfor denne stat.

Artikkel 311
Forholdet til andre konvensjoner og internasjonale avtaler

1. Mellom statspartene skal denne konvensjon gå foran Genève-konvensjonene av 29. april 1958 om havets folkerett.
2. Denne konvensjon skal ikke endre statspartenes rettigheter og forpliktelser som følger av andre avtaler som er forenlige med denne konvensjon, og som ikke berører andre statsparters utøvelse av sine rettigheter eller oppfyllelse av sine forpliktelser etter denne konvensjon.
3. To eller flere statsparter kan inngå avtaler som endrer eller suspenderer anvendelsen av denne konvensjons bestemmelser og som skal gjelde utelukkende dem imellom, forutsatt at disse avtaler ikke gjelder en bestemmelse fra hvilken avvik er uforenlig med en effektiv oppfyllelse av denne konvensjons hensikt og formål, og videre at disse avtaler ikke berører anvendelsen av de grunnleggende prinsipper nedfelt i den, og at disse avtalers bestemmelser ikke berører andre statsparters utøvelse av sine rettigheter eller oppfyllelse av sine forpliktelser etter denne konvensjon.
4. Statsparter som har til hensikt å inngå en avtale som nevnt i nr. 3, skal gjennom denne konvensjons depositar underrette de øvrige statsparter om at de har til hensikt å inngå avtalen, og om den endring eller suspensjon som den fastsetter.
5. Denne artikkel berører ikke internasjonale avtaler som uttrykkelig tillates eller opprettholdes ved andre artikler i denne konvensjon.
6. Statspartene er enige om at det grunnleggende prinsipp om menneskehetens felles arv fastslått i artikkel 136 ikke skal endres, og at de ikke skal være part i noen avtale som avviker fra dette prinsippet.

Artikkel 312
Endring

1. Etter utløpet av et tidsrom på 10 år fra datoen for denne konvensjons ikrafttredelse kan en statspart ved skriftlig melding til De forente nasjoners generalsekretær foreslå spesifiserte endringer i denne konvensjon, bortsett fra endringer som gjelder virksomhet i Området, og be om at det innkalles en konferanse for å vurdere de foreslåtte endringer. Generalsekretæren skal oversende denne meldingen til alle statsparter. Dersom ikke mindre enn halvparten av statspartene svarer positivt på anmodningen innen 12 måneder fra den dag meldingen ble oversendt, skal generalsekretæren innkalle konferansen.
2. På endringskonferansen skal samme beslutningsprosedyre anvendes som på De forente nasjoners tredje havrettskonferanse, med mindre konferansen bestemmer noe annet. Konferansen bør bestrebe seg mest mulig på å komme fram til enighet om enhver endring ved konsensus, og det bør ikke foretas noen avstemning over endringene før alle bestrebelse på å komme fram til konsensus er uttømt.

Artikkel 313
Endring ved forenklet framgangsmåte

1. En statspart kan ved skriftlig melding til De forente nasjoners generalsekretær foreslå at en endring i denne konvensjon, bortsett fra en endring som gjelder virksomhet i Området, vedtas ved den forenklete framgangsmåte som er fastsatt i denne artikkel, uten å innkalle en konferanse. Generalsekretæren skal oversende meldingen til alle statsparter.
2. Dersom en statspart innen 12 måneder fra den dag meldingen ble oversendt, reiser innsigelse mot den foreslåtte endring eller mot forslaget om at den skal vedtas ved forenklet framgangsmåte, skal endringen anses som forkastet. Generalsekretæren skal umiddelbart underrette alle

statsparter om dette.

3. Dersom ingen statspart innen 12 måneder fra den dag meldingen ble oversendt, har reist innsigelse mot den foreslåtte endringen eller mot forslaget om at den skal vedtas ved forenklet framgangsmåte, skal den foreslåtte endring anses som vedtatt. Generalsekretæren skal underrette alle statsparter om at den foreslåtte endring er blitt vedtatt.

Artikkel 314

Endringer av bestemmelser i denne konvensjon som utelukkende gjelder virksomhet i Området

1. En statspart kan ved skriftlig melding til Myndighetens generalsekretær foreslå en endring av bestemmelser i denne konvensjon som utelukkende gjelder virksomhet i Området, herunder vedlegg VI avsnitt 4. Generalsekretæren skal oversende denne meldingen til alle statsparter. Den foreslåtte endring skal godkjennes av Forsamlingen etter at den er godkjent av Rådet. Statspartenes representanter i disse organene skal ha fullmakt til å behandle og godkjenne den foreslåtte endring. Den foreslåtte endring godkjent av Rådet og Forsamlingen skal anses som vedtatt.
2. Før Rådet og Forsamlingen godkjenner en endring etter nr. 1, skal de forsikre seg om at den ikke berører opplegget for undersøkelse etter og utnyttelse av forekomstene i Området, inntil revisjonskonferansen blir holdt i samsvar med artikkel 155.

Artikkel 315

Undertegning av, ratifikasjon av, tiltredelse til og gyldige tekster til endringer

1. Etter vedtakelse skal endringer i denne konvensjon være åpne for undertegning av statspartene ved De forente nasjoners hovedsete i New York i 12 måneder fra den dag de ble vedtatt, med mindre det fastsettes noe annet i selve endringen.
2. Artikkel 306, 307 og 320 får anvendelse på alle endringer i denne konvensjon.

Artikkel 316

Endringers ikrafttredelse

1. Endringer i denne konvensjon, bortsett fra de endringer som er nevnt i nr. 5, skal for de statsparter som ratifiserer eller tiltrer dem, tre i kraft på den trettiende dag etter at to tredjedeler av statspartene, eller 60 statsparter, alt etter hvilket antall som er størst, har deponert sine ratifikasjons- eller tiltredelsesdokumenter. Endringene skal ikke berøre andre statsparters utøvelse av sine rettigheter eller oppfyllelse av forpliktelser etter denne konvensjon.
2. En endring kan fastsette at et høyere antall ratifikasjoner eller tiltredelser skal kreves for dens ikrafttredelse enn hva som kreves etter denne artikkel.
3. For hver statspart som ratifiserer eller tiltrer en endring som nevnt i nr. 1 etter at det nødvendige antall ratifikasjons- eller tiltredelsesdokumenter er deponert, skal endringen tre i kraft på den trettiende dag etter at den har deponert sitt ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument.
4. En stat som blir part i denne konvensjon etter at en endring er trådt i kraft i samsvar med nr. 1 skal, med mindre denne stat gir uttrykk for en annen hensikt:
 - a) anses som part i den endrede konvensjon, og
 - b) anses som part i den uendrede konvensjon i forhold til enhver statspart som ikke er bundet av endringen.
5. Enhver endring som utelukkende gjelder virksomhet i Området, og enhver endring i vedlegg VI, skal tre i kraft for alle statsparter ett år etter at tre fjerdedeler av statspartene har deponert sine ratifikasjons- eller tiltredelsesdokumenter.
6. En stat som blir part i denne konvensjon etter at endringer er trådt i kraft i samsvar med nr. 5, skal anses som part i den endrede konvensjon.

Artikkel 317

Oppsigelse

1. En statspart kan si opp denne konvensjon ved skriftlig underretning til De forente nasjoners generalsekretær, og kan angi sine grunner for dette. Manglende angivelse av grunner skal ikke berøre oppsigelsens gyldighet. Oppsigelsen skal få virkning ett år etter den dag underretningen ble mottatt, med mindre det angis en senere dato i underretningen.
2. En stat blir ikke på grunn av oppsigelsen løst fra de finansielle og kontraktsmessige forpliktelser som oppsto mens den var part i denne konvensjon, og oppsigelsen skal heller ikke berøre noen rettighet, forpliktelse eller rettslig stilling for vedkommende stat, oppstått ved gjennom-

- føring av denne konvensjon før konvensjonen opphørte å gjelde for den.
- Oppsigelsen skal ikke på noen måte berøre en statsparts plikt til å oppfylle enhver forpliktelse, nedfelt i denne konvensjon, som måtte gjelde for den etter folkeretten uavhengig av denne konvensjon.

Artikkel 318 *Vedleggenes status*

Vedleggene utgjør en integrerende del av denne konvensjon, og med mindre noe annet uttrykkelig er fastsatt, omfatter en henvisning til denne konvensjon eller til en av dens deler også de dertil hørende vedlegg.

Artikkel 319 *Depositær*

- De forente nasjoners generalsekretær skal være depositær for denne konvensjon og endringer i den.
- I tillegg til sine oppgaver som depositær skal generalsekretæren:
 - rapportere til alle statsparter, Myndigheten og kompetente internasjonale organisasjoner om spørsmål av generell art som har oppstått i forbindelse med denne konvensjon,
 - underrette Myndigheten om ratifikasjoner og formelle bekreftelser av og tiltredelser til denne konvensjon og endringer i den, samt oppsigelser av denne konvensjon,
 - underrette statspartene om avtaler i samsvar med artikkel 311 nr. 4,
 - oversende statspartene endringer vedtatt i samsvar med denne konvensjon, for ratifikasjon eller tiltredelse,
 - innkalle til nødvendige møter for statspartene i samsvar med denne konvensjon.
- Generalsekretæren skal også oversende til de observatører som er nevnt i artikkel 156:
 - de rapporter som er nevnt i nr. 2 bokstav a),
 - de underretninger som er nevnt i nr. 2 bokstav b) og c), og
 - teksten til de endringer som er nevnt i nr. 2 bokstav d), til orientering.
 - Generalsekretæren skal også innby disse observatører til å delta som observatører på de møter for statspartene som er nevnt i nr. 2 bokstav e).

Artikkel 320 *Gyldige tekster*

Originaleksemplaret av denne konvensjon, hvis arabiske, engelske, franske, kinesiske, russiske og spanske tekst har samme gyldighet skal, hensyn tatt til artikkel 305 nr. 2, deponeres hos De forente nasjoners generalsekretær.

TIL BEKREFTELSE PÅ DETTE har nedenstående befullmektigede undertegnet denne konvensjon.

UTFERDIGET I MONTEGO BAY den tiende desember nitten hundre og åttito.

Vedlegg I. *Langtmigrerende arter*

- Albakor: *Thunnus alalunga*.
- Makrellstørje: *Thunnus thynnus*.
- Storøyet størje: *Thunnus obesus*.
- Stripet pelamide: *Katsuwonus pelamis*.
- Albacore: *Thunnus albacares*.
- Svartfinnet størje: *Thunnus atlanticus*.
- Tunnin: *Euthynnus alletteratus*, *Euthynnus affinis*.
- Blåfinnet størje: *Thunnus maccoyii*.
- Auxid: *Auxis thazard*, *Auxis rochet*.
- Havbrasme: Familien *Bramidae*.
- Spydfisker: *Tetrapturus angustirostris*, *Tetrapturus belone*, *Tetrapturus pfluegeri*, *Tetrapturus albidus*, *Tetrapturus audax*, *Tetrapturus georgei*, *Makaira mazara*, *Makaira indica*, *Makaira nigricans*.
- Seilfisker: *Istiophorus platypterus*, *Istiophorus albicans*.
- Sverdfisk: *Xiphias gladius*.

14. Makrelljedde: *Scomberesox saurus*, *Cololabis saira*, *Cololabis adocetus*, *Scomberesox saurus scombroides*.
15. Gullmakrell: *Coryphaena hippurus*, *Coryphaena equisetis*.
16. Haier: *Hexanchus griseus*, *Cetorhinus maximus*, familien *Alopiidae*, *Rhincodon typus*, familien *Carcharhinidae*, familien *Sphyrnidae*, familien *Isurida*.
17. Hvaler: Familien *Physeteridae*, familien *Balaenopteridae*, familien *Balaenidae*, familien *Eschrichtiidae*, familien *Monodontidae*, familien *Ziphiidae*, familien *Delphinidae*.

Vedlegg II.

Kommisjon for kontinentalsokkelens yttergrenser

Artikkel 1

Det skal i samsvar med bestemmelsene i artikkel 76 opprettes en Kommisjon for kontinentalsokkelens yttergrenser ut over 200 nautiske mil, i overensstemmelse med de artikler som følger.

Artikkel 2

1. Kommisjonen skal bestå av 21 medlemmer, som skal være eksperter på områdene geologi, geofysikk eller hydrografi og valgt av de stater som er part i denne konvensjon, blant deres borgere, samtidig som det tas tilbørlig hensyn til behovet for å sikre en rett og rimelig geografisk representasjon, og de skal gjøre tjeneste i personlig egenskap.
2. Det første valget skal holdes så snart som mulig, men i alle tilfeller innen 18 måneder etter at denne konvensjon er trådt i kraft. Minst tre måneder før hvert valg skal De forente nasjoners generalsekretær sende et brev til statspartene og be dem innen tre måneder foreslå kandidater etter passende regional rådslagning. Generalsekretæren skal sette opp en alfabetisk liste over alle personer som er foreslått på denne måten, og skal legge den fram for alle statsparter.
3. Kommisjonens medlemmer skal velges på et møte mellom statspartene, etter innkalling fra generalsekretæren, i De forente nasjoners hovedsete. På møtet, der to tredjedeler av statspartene skal utgjøre beslutningsdyktig flertall, skal de personer anses valgt som oppnår to tredjedels flertall blant de representanter for statspartene som er til stede og avgir stemme. Det skal velges minst tre medlemmer fra hver geografisk region.
4. Kommisjonens medlemmer skal velges for en periode på fem år. De skal kunne gjenvelges.
5. Den statspart som har foreslått et medlem til Kommisjonen, skal dekke medlemmets utgifter mens det utfører oppgaver for Kommisjonen. Den berørte kyststat skal dekke de utgifter som påløper i forbindelse med rådgivningen omhandlet i artikkel 3 nr. 1 bokstav b) i dette vedlegg. De forente nasjoners generalsekretær skal ivareta Kommisjonens sekretariat.

Artikkel 3

1. Kommisjonen skal ha følgende oppgaver:
 - a) å vurdere data og annet materiale som kyststatene har lagt fram om kontinentalsokkelens yttergrense i områder der disse grenser strekker seg ut over 200 nautiske mil, og å gi anbefalinger i samsvar med artikkel 76 og den omforente erklæring vedtatt 29. august 1980 av De forente nasjoners tredje havrettskonferanse,
 - b) å gi vitenskapelige og tekniske råd ved utarbeidelsen av de data som er nevnt i bokstav a), dersom den berørte kyststat ber om det.
2. Kommisjonen kan i den utstrekning det anses nødvendig og nyttig, samarbeide med Den mellomstatlige oseanografiske kommisjon i UNESCO, Den internasjonale hydrografiske organisasjon og andre kompetente internasjonale organisasjoner med henblikk på utveksling av vitenskapelige og tekniske opplysninger som kan være til hjelp for Kommisjonen i dens arbeid.

Artikkel 4

Dersom en kyststat akter å fastsette yttergrensene for sin kontinentalsokkel ut over 200 nautiske mil i samsvar med artikkel 76, skal den legge enkelthetene ved disse grensene fram for Kommisjonen, sammen med underbyggende vitenskapelige og tekniske data, så snart som mulig, men i alle tilfeller innen 10 år etter at denne konvensjon er trådt i kraft for vedkommende stat. Kyststaten skal samtidig oppgi navnene på ethvert kommisjonsmedlem som har gitt den vitenskapelige og tekniske råd.

Artikkel 5

Med mindre Kommisjonen bestemmer noe annet, skal den virke ved hjelp av underkommisjoner bestående av sju medlemmer, utpekt på en balansert måte og idet det tas hensyn til de særlige faktorer i den enkelte anmodning som legges fram av en kyststat. Kommisjonsmedlemmer som er borgere av

kyststaten som har lagt fram anmodningen, og kommisjonsmedlemmer som har bistått en kyststat ved å gi vitenskapelige og tekniske råd med hensyn til avgrensningen, skal ikke være medlem av den underkommisjon som behandler denne anmodningen, men har rett til å delta som medlem i Kommissjonens forhandlinger om anmodningen. Den kyststat som har lagt en anmodning fram for Kommissjonen, kan sende representanter for å delta i de relevante forhandlinger uten rett til å stemme.

Artikkel 6

1. Underkommisjonen skal legge sine anbefalinger fram for Kommissjonen.
2. Kommissjonen skal godkjenne underkommisjonens anbefalinger ved et flertall på to tredjedeler av de kommisjonsmedlemmer som er til stede og avgir stemme.
3. Kommissjonens anbefalinger skal oversendes skriftlig til den kyststat som la fram anmodningen, og til De forente nasjoners generalsekretær.

Artikkel 7

Kyststatene skal fastsette kontinentalsokkelens yttergrenser i samsvar med bestemmelsene i artikkel 76 nr. 8 og de relevante nasjonale framgangsmåter.

Artikkel 8

Dersom kyststaten er uenig i Kommissjonens anbefalinger, skal den innen rimelig tid legge en revidert eller ny anmodning fram for Kommissjonen.

Artikkel 9

Kommissjonens handlinger skal ikke berøre spørsmål som gjelder avgrensningen mellom stater med kyster som ligger overfor hverandre eller støter opp til hverandre.

Vedlegg III

Grunnleggende betingelser for forundersøkelse, undersøkelse og utnyttelse

Artikkel 1

Rettighetene til mineralene

Overdragelse av rettighetene til mineralene skjer ved utvinnelsen i samsvar med denne konvensjon.

Artikkel 2

Forundersøkelse

1.
 - a) Myndigheten skal oppmuntre til forundersøkelse i Området.
 - b) Forundersøkelse kan foretas først etter at Myndigheten har mottatt en tilfredsstillende skriftlig forpliktelse om at den som skal utføre forundersøkelsen, vil overholde bestemmelsene i denne konvensjon og Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer om vern av det marine miljø, samarbeide om opplæringsprogram i henhold til artikkel 143 og 144, og godta Myndighetens kontroll med at disse bestemmelsene overholdes. Den som skal utføre forundersøkelsen, skal samtidig som han avgir sin erklæring, oppgi for Myndigheten de omtrentlige grensene for området eller områdene hvor forundersøkelse skal finne sted.
 - c) Forundersøkelse kan foretas av flere samtidig i det samme området eller de samme områdene.
2. Forundersøkelsen gir den som utfører forundersøkelsen ingen rettigheter til forekomstene. Dog skal den som foretar forundersøkelse kunne utvinne en rimelig mengde av forekomstene i Området til bruk for prøver.

Artikkel 3

Undersøkelse og utnyttelse

1. Driftsselskapet, statsparter og de andre enheter nevnt i artikkel 153 nr. 2 bokstav b), kan søke Myndigheten om godkjennelse av arbeidsplaner for virksomhet i Området.
2. Driftsselskapets søknad kan gjelde en hvilken som helst del av Området, men søknader fra andre som gjelder reserverte områder, må i tillegg oppfylle vilkårene i artikkel 9 i dette vedlegg.
3. Undersøkelse og utnyttelse skal bare foretas i områder som er spesifisert i arbeidsplanene nevnt i artikkel 153 nr. 3, og som er godkjent av Myndigheten i samsvar med de relevante regler, forskrifter og prosedyrer fastsatt av Myndigheten.

4. Enhver godkjent arbeidsplan skal:
 - a) være i samsvar med denne konvensjon og regler, forskrifter og prosedyrer fastsatt av Myndigheten,
 - b) sikre Myndigheten kontroll med virksomheten i Området i samsvar med artikkel 153 nr. 4,
 - c) gi operatøren enerett til å foreta undersøkelse etter og utnyttelse av de spesielt angitte typer forekomster i området som omfattes av arbeidsplanen, i samsvar med Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer. Dersom søkeren innleverer en arbeidsplan for bare undersøkelsesfasen eller utnyttelsesfasen, skal den godkjente arbeidsplanen gi enerett for denne ene fasen.
5. Etter at Myndigheten har godkjent den, skal en arbeidsplan, med mindre den er innlevert av Driftsselskapet, foreligge i form av kontrakt inngått mellom Myndigheten og søkeren eller søkerne.

Artikkel 4

Søkernes kvalifikasjoner

1. Andre søkere enn Driftsselskapet er kvalifisert dersom de har den nasjonalitet eller kontroll og støtte som kreves i artikkel 153, nr. 2 bokstav b), og dersom de følger de prosedyrer og oppfyller de kvalifikasjonskrav som er fastsatt i Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer.
2. Bortsett fra det som er bestemt i nr. 6, gjelder disse kvalifikasjonskravene søkerens finansielle og tekniske kapasitet samt hvordan søkeren har oppfylt kontrakter som tidligere er inngått med Myndigheten.
3. Hver søker skal støttes av den statspart som vedkommende er rettssubjekt i, med mindre vedkommende har mer enn en nasjonalitet, slik tilfellet er for en sammenslutning eller et konsortium som består av enheter fra flere stater, hvor i så fall alle de berørte statsparter må støtte søknaden; eller, med mindre søkeren i virkeligheten er kontrollert av en annen statspart eller dens rettssubjekter, hvor i så fall begge statsparter skal støtte søknaden. Kriteriene og retningslinjer for anvendelse av de krav som stilles til støtten skal angis i Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer.
4. Den eller de stater som støtter en søknad skal, i henhold til artikkel 139 og innenfor sitt rettssystem, ha ansvaret for å påse at en entreprenør som den eller de støtter, utfører sin virksomhet i Området i samsvar med sine forpliktelser i henhold til denne konvensjon og bestemmelsene i kontrakten. En statspart skal likevel ikke bli ansvarlig for skade forårsaket ved at en entreprenør som den støtter, unnlater å oppfylle sine forpliktelser, dersom statsparten har vedtatt lover og forskrifter og har iverksatt administrative tiltak som innenfor rammen av dens rettssystem er rimelig egnet til å sikre at de overholdes av personer under dens jurisdiksjon.
5. Prosedyrene som benyttes for å vurdere kvalifikasjonene til statsparter som har framlagt søknad, skal ta i betraktning deres egenskap som stater.
6. Kvalifikasjonskriteriene krever at hver søker, uten unntak, som en del av søknaden forplikter seg til:
 - a) å rette seg etter forpliktelsene som følger av bestemmelsene i del XI, Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, vedtak fattet av Myndighetens organer og betingelsene i kontrakter som han har inngått med Myndigheten, og godta at disse forpliktelser og betingelser kan håndheves.
 - b) å godta at Myndigheten fører kontroll med virksomheten i Området slik konvensjonen gir hjemmel for,
 - c) å gi Myndigheten en skriftlig forsikring om at han lojalt vil oppfylle sine forpliktelser i henhold til kontrakten.
 - d) å rette seg etter bestemmelsene om overføring av teknologi angitt i artikkel 5 i dette vedlegg.

Artikkel 5

Overføring av teknologi

1. Ved innlevering av arbeidsplan skal hver søker stille til rådighet for Myndigheten en generell beskrivelse av det utstyr og de metoder som skal benyttes i virksomheten i Området, samt all annen relevant informasjon om teknologiens egenskaper som ikke er dekket av industriell eiendomsrett og informasjon om hvor slik teknologi er tilgjengelig.
2. Hver operatør skal underrette Myndigheten om endringer i den beskrivelse, de data og den informasjon som er stilt til rådighet for Myndigheten i henhold til nr. 1, hver gang en vesentlig teknologisk endring eller nyhet innføres.

3. Hver kontrakt om virksomhet i Området skal inneholde følgende forpliktelser som entreprenøren påtar seg:
 - a) dersom Myndigheten ber om det, gjøre tilgjengelig for Driftsselskapet på rettferdige og rimelige forretningsvilkår den teknologi som han benytter i virksomheten i Området i henhold til kontrakten, og som han har rettslig hjemmel til å overføre. Overføringen skal skje i form av lisensavtaler eller andre hensiktsmessige ordninger som operatøren forhandler med Driftsselskapet, og som nedfelles i en egen tilleggsavtale under kontrakten. Denne forpliktelsen kan bare gjøres gjeldende når Driftsselskapet finner at det ikke er i stand til å skaffe seg den samme eller like effektiv og nyttig teknologi på det åpne marked til rettferdige og rimelige forretningsmessige vilkår,
 - b) å skaffe seg en skriftlig forsikring fra eieren av enhver teknologi som benyttes i virksomheten i Området i henhold til kontrakten, og som ikke er alminnelig tilgjengelig på det åpne marked og som ikke omfattes av bokstav a), om at eieren, dersom og når Myndigheten ber om det, vil stille den til rådighet for Driftsselskapet i samme utstrekning som for entreprenøren, gjennom lisensavtale eller andre hensiktsmessige ordninger og til rettferdige og rimelige forretningsvilkår. Dersom slik forsikring ikke skaffes til veie, kan entreprenøren ikke benytte denne teknologi i virksomheten i Området,
 - c) å innhente fra eier gjennom en tvangskraftig kontrakt, på anmodning fra Driftsselskapet og dersom det er mulig uten vesentlige omkostninger for entreprenøren, rett til å overføre til Driftsselskapet enhver teknologi som entreprenøren benytter i virksomheten på Området etter kontrakten, og som entreprenøren ellers ikke har rett til å overføre, og som ikke er alminnelig tilgjengelig på det åpne marked. Dersom det finnes en vesentlig selskapsrettslig forbindelse mellom entreprenøren og eieren av teknologien, skal nærheten i dette forhold og graden av kontroll eller innflytelse tas i betraktning når det tas standpunkt til om alle mulige midler er blitt benyttet for å oppnå slik rett. I de tilfelle entreprenøren har faktisk kontroll over eieren, og ikke er i stand til å oppnå rettighetene fra eieren, tas dette i betraktning når søkerens kvalifikasjoner skal vurderes i forbindelse med en senere søknad om godkjenning av en arbeidsplan,
 - d) å hjelpe Driftsselskapet med å skaffe seg teknologi som nevnt i bokstav b) i form av lisensavtale eller andre hensiktsmessige ordninger og på rettferdige og rimelige forretningsvilkår, dersom Driftsselskapet bestemmer seg for å forhandle direkte med eieren av teknologien.
 - e) å treffe de samme tiltak som foreskrevet i bokstav a), b), c) og d) til fordel for et utviklingsland eller gruppe av utviklingsland som har søkt om en kontrakt i henhold til artikkel 9 i dette vedlegg, forutsatt at disse tiltak begrenses til utnyttelsen av den del av området som entreprenøren har foreslått, og som er reservert i henhold til artikkel 8 i dette vedlegg, og forutsatt at den virksomhet i henhold til kontrakten som utviklingslandet eller gruppen av utviklingsland ønsker å utføre, ikke medfører overføring av teknologi til en tredje stat eller den tredje stats rettssubjekter. Forpliktelser som er pålagt i henhold til denne bestemmelse gjelder bare overfor de entreprenører som ikke er blitt anmodet om å overføre eller som ikke har overført teknologi til Driftsselskapet.
4. Tvister som gjelder forpliktelser pålagt i nr. 3 skal i likhet med andre kontraktsbestemmelser gjøres til gjenstand for tvungen tvisteløsning i samsvar med del XI, og mislighold av slike forpliktelser kan medføre suspensjon eller heving av kontrakten eller bøter i samsvar med artikkel 18 i dette vedlegg. Tvister om hvorvidt de tilbud entreprenøren har gitt er innenfor rammen av rettferdige og rimelige forretningsvilkår, kan av den ene eller den andre part framlegges til bindende handelsvoldgift i samsvar med UNCITRALs voldgiftsregler og andre voldgiftsregler som måtte finnes i regler, forskrifter og prosedyrer fastsatt av Myndigheten. Dersom det fastslås at tilbudet fra entreprenøren ikke ligger innenfor rammen av rettferdige og rimelige forretningsvilkår, skal entreprenøren gis 45 dager til å endre sitt tilbud slik at det ligger innenfor denne rammen før Myndigheten treffer tiltak i samsvar med artikkel 18 i dette vedlegg.
5. Dersom Driftsselskapet ikke er i stand til å skaffe seg den nødvendige teknologi på rettferdige og rimelige forretningsvilkår for å kunne starte utvinningen og foredlingen av mineralene fra Området til rimelig tid, kan enten Rådet eller Forsamlingen sammenkalle en gruppe av statsparter sammensatt av stater som driver virksomheten i Området, stater som har støttet enheter som driver virksomheten i Området, og andre statsparter som har tilgang til slik teknologi. Etter rådslaging skal gruppen iverksette effektive tiltak for å sikre at slik teknologi gjøres tilgjengelig for Driftsselskapet på rettferdige og rimelige forretningsvilkår. Hver av disse statsparter skal iverksette de tiltak som er mulige innenfor sitt rettssystem for å oppnå dette.
6. Dersom det igangsettes et fellesforetak med Driftsselskapet, skal overføring av teknologi skje i samsvar med bestemmelsene i den avtale som inngås.

7. Forpliktelsene pålagt i nr. 3 skal tas inn i alle kontrakter om virksomhet i Området inntil 10 år etter at Driftsselskapet startet kommersiell produksjon og kan påberopes i denne perioden.
8. I denne artikkel menes med «teknologi» det spesialutstyr og den tekniske fagkunnskap, herunder håndbøker, tegninger, bruksanvisninger, opplæring og teknisk råd og assistanse som er nødvendig for montering, vedlikehold og drift av et funksjonsdyktig system, samt retten til å benytte disse elementer på et ikke-eksklusivt grunnlag for dette formål.

Artikkel 6

Godkjenning av arbeidsplaner

1. Seks måneder etter at denne konvensjon har trådt i kraft og hver fjerde måned deretter skal Myndigheten ta foreslåtte arbeidsplaner opp til behandling.
2. Ved behandling av en søknad om godkjenning av en arbeidsplan i form av kontrakt skal Myndigheten først forsikre seg om at:
 - a) søkeren har fulgt de retningslinjer som gjelder for søknader i samsvar med artikkel 4 i dette vedlegg, og har avgitt Myndigheten de erklæringer og forsikringer som kreves i nevnte artikkel. Dersom søkeren ikke har fulgt disse retningslinjer eller ikke har avgitt noen av de nevnte erklæringer og forsikringer, skal søkeren gis 45 dager til å avhjelpe slike mangler,
 - b) søkeren har de nødvendige kvalifikasjoner i henhold til artikkel 4 i dette vedlegg.
3. Alle foreslåtte arbeidsplaner skal behandles i den rekkefølge de er mottatt. De foreslåtte arbeidsplaner skal være i overensstemmelse med og reguleres av de relevante bestemmelser i denne konvensjon samt Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, herunder krav til driften, økonomiske bidrag og forpliktelser vedrørende overføring av teknologi. Dersom de foreslåtte arbeidsplaner er i samsvar med disse krav, skal Myndigheten godkjenne arbeidsplanene forutsatt at de også er i samsvar med de ensartede og ikke-diskriminerende vilkår i Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, med mindre:
 - a) hele eller deler av området som omfattes av foreslått arbeidsplan inngår i en godkjent arbeidsplan eller en tidligere foreslått arbeidsplan som ikke er endelig behandlet av Myndigheten,
 - b) hele eller deler av området som omfattes av den foreslåtte arbeidsplan ikke godkjennes av Myndigheten i henhold til artikkel 162 nr. 2 bokstav x), eller
 - c) den foreslåtte arbeidsplan er framlagt eller støttet av en statspart som allerede har fått godkjent:
 - i) arbeidsplaner for undersøkelse etter og utvinning av flermetalliske noder i ikke-reserverte områder som, sammen med den ene eller den andre del av området som omfattes av søknaden vedrørende en arbeidsplan, utgjør mer enn 30 % av et sirkulært område på 400.000 kvadratkilometer regnet fra sentrum av den ene eller andre del av området som omfattes av den foreslåtte arbeidsplan,
 - ii) arbeidsplaner for undersøkelse etter og utvinning av flermetalliske noder i ikke-reserverte områder som samlet utgjør 2 % av det totale havbunn-område som ikke er reservert eller der utnyttelse ikke er utelukket i henhold til artikkel 162 nr. 2 bokstav x).
4. Ved anvendelse av kriteriet i nr. 3 bokstav c), skal en arbeidsplan foreslått av et interessentskap eller konsortium tilskrives de statsparter som har gitt sin støtte i henhold til artikkel 4 nr. 3 i dette vedlegg, på et prorata grunnlag. Myndigheten kan godkjenne arbeidsplaner som går inn under nr. 3 bokstav c), dersom den finner at slik godkjenning ikke vil tillate en statspart eller enheter som den støtter, å monopolisere virksomheten som drives i Området eller å utelukke andre statsparter fra virksomheten i Området.
5. Uten hensyn til nr. 3 bokstav a) kan Myndigheten etter utløpet av interimperioden angitt i artikkel 151, gjennom regler, forskrifter og prosedyrer vedta andre prosedyrer og kriterier som er i samsvar med denne konvensjon, for å avgjøre hvilke søkere som skal få arbeidsplaner godkjent i de tilfelle det må foretas valg mellom søkere for et foreslått område. Disse prosedyrer og kriterier skal sikre at godkjenning av arbeidsplaner skjer på et rett og rimelig og ikke-diskriminerende grunnlag.

Artikkel 7

Utvelgelse av søkere til produksjonstillatelser

1. Seks måneder etter at denne konvensjon har trådt i kraft og hver fjerde måned deretter, skal Myndigheten ta opp til behandling de søknader om produksjonstillatelse som er framlagt i løpet av den umiddelbart foregående periode. Dersom alle søknadene kan godkjennes uten at produk-

- sjonstaket overskrides og uten at Myndigheten setter seg ut over de forpliktelser som den måtte ha påtatt seg i henhold til en råvareavtale eller -ordning som den er part i, i henhold til artikkel 151, skal Myndigheten gi de tillatelser det er søkt om.
2. Når det må foretas en utvelgelse mellom søkere til produksjonstillatelse på grunn av produksjonsbegrensningen i artikkel 151 nr. 2–7 eller forpliktelser som påhviler Myndigheten i henhold til en råvareavtale eller -ordning som den er part i, i overensstemmelse med artikkel 151 nr. 1, skal Myndigheten foreta utvelgelsen etter objektive og ikke-diskriminerende kriterier nedfelt i Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer.
 3. Ved anvendelse av nr. 2, skal Myndigheten gi prioritet til søkere som:
 - a) gir best sikkerhet for virksomheten, idet det tas hensyn til deres finansielle og tekniske kvalifikasjoner og hvordan de eventuelt har utført tidligere godkjente arbeidsplaner,
 - b) gir Myndigheten utsikter til tidligere økonomisk utbytte, på bakgrunn av når kommersiell produksjonsstart er planlagt,
 - c) allerede har investert mest penger og arbeid i forundersøkelses- eller undersøkelsesvirksomhet.
 4. Søkere som ikke er valgt i en periode, har fortrinnsrett ved de påfølgende periodene inntil de får en produksjonstillatelse.
 5. Utvelgelsen skal skje under hensyn til behovet for å gi alle statspartene en bedre mulighet til å delta i virksomheten i Området og for å unngå monopolisering av slik virksomhet. Dette gjelder uavhengig av statenes sosiale og økonomiske system eller deres geografiske beliggenhet for å unngå diskriminering av noen stat eller noe system.
 6. Når det er færre reserverte områder enn ikke-reserverte områder som utnyttes, skal søknader om produksjonstillatelse for reserverte områder prioriteres.
 7. Beslutninger omtalt i denne artikkel skal treffes så snart som mulig etter at hver periode er utløpt.

Artikkel 8

Reservering av områder

Hver søknad, bortsett fra dem som Driftsselskapet eller noen annen har framlagt angående reserverte områder, skal dekke et samlet område, men ikke nødvendigvis sammenhengende, av en størrelse og en kommersiell verdi som anses tilstrekkelig for å tillate to utvinningsoperasjoner. Søkeren skal angi de koordinater som deler området i to deler av samme antatte kommersielle verdi og oppgi all den informasjon han har skaffet seg om de to delene av området. Med forbehold for de fullmakter som Myndigheten har i henhold til artikkel 17 i dette vedlegg, skal den informasjon som skal framlegges for Myndigheten om flermetalliske noder gjelde kartlegging, prøvetaking, tettheten av noder og metallinnhold. Innen 45 dager etter å ha mottatt slik informasjon skal Myndigheten utpeke den del som skal reserveres kun for virksomhet drevet av Myndigheten gjennom Driftsselskapet eller sammen med utviklingsland. Denne avgjørelsen kan utsettes ytterligere i 45 dager dersom Myndigheten ber en uavhengig ekspert om å vurdere om all informasjon som kreves oppgitt i henhold til denne artikkel er blitt framlagt. Den utpekte delen blir et reservert område så snart arbeidsplanen for det ikke-reserverte området er godkjent og kontrakten undertegnet.

Artikkel 9

Virksomhet i reserverte områder

1. Driftsselskapet skal gis en mulighet til å bestemme om den selv ønsker å drive virksomheten i det enkelte reserverte område. Denne avgjørelsen kan tas når som helst, med mindre Myndigheten mottar en melding i henhold til artikkel 4. I så fall skal Driftsselskapet ta sin beslutning innen rimelig tid. Driftsselskapet kan bestemme å utnytte slike områder i et fellesforetak med den interesserte stat eller enhet.
2. Driftsselskapet kan inngå kontrakter om utførelsen av en del av sin virksomhet i samsvar med vedlegg IV artikkel 12. For å drive slik virksomhet kan det også inngå i fellesforetak med enhver enhet som kvalifiserer til å drive virksomhet i Området i henhold til artikkel 153 nr. 2 bokstav b). Ved vurdering av slike fellesforetak, skal Driftsselskapet tilby de statsparter som er utviklingsland og deres rettssubjekter, muligheten til reell deltakelse.
3. Myndigheten kan fastsette i sine regler, forskrifter og prosedyrer bestemmelser om materielle og prosedyremessige krav og vilkår for slike kontrakter og fellesforetak.
4. Enhver statspart som er et utviklingsland, eller enhver fysisk eller juridisk person som støttes av slik stat og faktisk kontrolleres av slik stat, eller av et annet utviklingsland som er en kvalifisert søker, eller enhver gruppe av de foran nevnte, kan underrette Myndigheten om sitt ønske om å framlegge en arbeidsplan i henhold til artikkel 6 i dette vedlegg for et reservert område. Ar-

beidsplanen skal vurderes dersom Driftsselskapet i henhold til nr. 1 beslutter ikke å drive virksomhet i dette området.

Artikkel 10

Fortrinnsrett og prioritet blant søkere

En operatør som har en godkjent arbeidsplan for bare undersøkelse i henhold til artikkel 3 nr. 4 bokstav c) i dette vedlegg, skal ha fortrinnsrett og prioritet framfor andre søkere med hensyn til arbeidsplan angående utnyttelse av de samme områdene og forekomstene. Dersom operatøren ikke har gjennomført arbeidsplanen på en tilfredsstillende måte kan slik fortrinnsrett og prioritet imidlertid trekkes tilbake.

Artikkel 11

Felles ordninger

1. Kontraktene kan omfatte bestemmelser om felles ordninger mellom entreprenøren og Myndigheten gjennom Driftsselskapet i form av fellesforetak eller produksjonsdeling så vel som enhver annen form for felles ordninger, som skal ha den samme beskyttelse med hensyn til endringer, suspensjon eller heving som kontrakter inngått med Myndigheten.
2. Entreprenører som inngår slike felles ordninger med Driftsselskapet kan motta slike økonomiske incentiver som framgår av artikkel 13 i dette vedlegg.
3. De som deltar i et fellesforetak sammen med Driftsselskapet, skal være ansvarlige for betalingene i henhold til artikkel 13 i dette vedlegg tilsvarende deres andel i fellesforetaket, med forbehold for de økonomiske incentiver som framgår av artikkel 13 i dette vedlegg.

Artikkel 12

Virksomhet utført av Driftsselskapet

1. Virksomhet som drives i Området i henhold til artikkel 153 nr. 2 bokstav a) gjennom Driftsselskapet, skal følge bestemmelsene i del XI, Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer og dens relevante beslutninger.
2. Arbeidsplaner som foreslås av Driftsselskapet, skal dokumentere dets finansielle styrke og tekniske kapasitet.

Artikkel 13

Finansielle kontraktvilkår

1. Når Myndigheten fastsetter regler, forskrifter og prosedyrer om de finansielle kontraktvilkår mellom Myndigheten og enhetene nevnt i artikkel 153 nr. 2 bokstav b), og når den forhandler om disse finansielle kontraktvilkår i samsvar med del XI og nevnte regler, forskrifter og prosedyrer, skal den etterstrebe følgende målsetninger:
 - a) sikre seg optimale inntekter fra inntektene av kommersiell utnyttelse,
 - b) tiltrekke investeringer og teknologi i undersøkelsen og utnyttelsen av Området,
 - c) sikre at alle entreprenører gis lik finansiell behandling og har sammenlignbare finansielle forpliktelser,
 - d) oppmuntre på en enhetlig og ikke-diskriminerende måte entreprenører til å inngå i felles ordninger med Driftsselskapet og med utviklingsland eller deres rettssubjekter, til å overføre teknologi til dem og til å lære opp Myndighetens og utviklingslandenes personale,
 - e) sette Driftsselskapet i stand til å delta aktivt i utvinningen av mineralforekomstene på havbunnen samtidig med enhetene nevnt i artikkel 153 nr. 2 bokstav b), og
 - f) sikre at entreprenører, som følge av de godtgjørelser som de får i henhold til nr. 14 eller kontraktvilkår endret i samsvar med artikkel 19 i dette vedlegg eller i henhold til bestemmelsene i artikkel 11 i dette vedlegg med hensyn til fellesforetak, ikke blir subsidiert slik at de får et kunstig konkurransefortrinn i forhold til dem som driver mineralutvinning på land.
2. Det skal kreves en avgift for de administrative kostnader i forbindelse med behandling av søknad om godkjennelse av arbeidsplan i form av en kontrakt som skal fastsettes til USD 500.000 for hver søknad. Avgiftens størrelse skal vurderes fra tid til annen av Rådet for å sikre at den dekker de administrative kostnader i forbindelse med behandlingen av slike søknader. Dersom de administrative kostnader Myndigheten har hatt i forbindelse med behandlingen av en søknad, er mindre enn det fastsatte beløp, skal Myndigheten refundere differansen til søkeren.
3. Entreprenøren skal betale en fast årlig avgift på USD 1 million regnet fra den dag kontrakten

trer i kraft. Dersom den godkjente kommersielle produksjonsstart utsettes på grunn av en forsinkelse i tildelingen av produksjonstillatelsen i samsvar med artikkel 151, skal den faste årlige avgift frafalles for utsettelsesperioden. Fra det tidspunkt den kommersielle produksjon igangsettes skal entreprenøren betale enten produksjonsavgiften eller den faste årlige avgift, alt etter hvilken som er størst.

4. Innen ett år etter kommersiell produksjonsstart i samsvar med nr. 3 skal entreprenøren velge å gi sitt finansielle bidrag til Myndigheten enten ved:
 - a) å betale bare en produksjonsavgift, eller
 - b) å betale en kombinasjon av en produksjonsavgift og en andel av nettoinntekter.
5.
 - a) Dersom en entreprenør velger å gi sitt finansielle bidrag til Myndigheten ved å betale bare en produksjonsavgift, skal den fastsettes som en prosentandel av markedsverdien av de foredlede metaller som stammer fra de flermetalliske nodulene utvunnet fra det området kontrakten dekker. Denne prosentandelen skal fastsettes på følgende måte:
 - i) fra 1. til 10. kommersielle produksjonsår – 5 %
 - ii) fra det 11. år til den kommersielle produksjon avsluttes – 12 %
 - b) Den nevnte markedsverdi skal være produktet av mengden av de foredlede metaller som stammer fra nodulene utvunnet fra kontraktsområdet og gjennomsnittsprisen for disse metallene i vedkommende regnskapsår, fastsatt i henhold til nr. 7 og 8.
6. Dersom en entreprenør velger å gi sitt finansielle bidrag til Myndigheten ved å betale en kombinasjon av en produksjonsavgift og en andel av nettoinntektene, skal betalingen fastsettes på følgende måte:
 - a) Produksjonsavgiften skal fastsettes som en prosentandel av markedsverdien, fastsatt i samsvar med bokstav b), av de foredlede metaller som stammer fra de flermetalliske nodulene utvunnet fra kontraktsområdet. Denne prosentandelen skal fastsettes på følgende måte:
 - i) første kommersielle produksjonsperiode – 2 %
 - ii) annen kommersielle produksjonsperiode – 4 %

Dersom avkastningen på investeringer i et regnskapsår, som definert i bokstav m), i løpet av annen periode med kommersiell produksjon som definert i bokstav d), er mindre enn 15 % på grunn av betalingen av produksjonsavgiften på 4 %, skal produksjonsavgiften være 2 % istedenfor 4 % i dette regnskapsår.
 - b) Den nevnte markedsverdi skal være produktet av mengden av de foredlede metaller som stammer fra de flermetalliske nodulene utvunnet fra kontraktsområdet og gjennomsnittsprisen for disse metallene i vedkommende regnskapsår, fastsatt i henhold til nr. 7 og 8.
 - c)
 - i) Myndighetens andel i nettoinntektene skal tas av den del av entreprenørens nettoinntekter som kan tilskrives utvinningen av forekomster i kontraktsområdet, heretter kalt tilskrivelige nettoinntekter.
 - ii) Myndighetens andel av tilskrivelige nettoinntekter skal fastsettes i samsvar med følgende glideskala:

Andel av tilskrivelige nettoinntekter	Myndighetenes andel	
	Første kommersielle produksjonsperiode	Annen kommersielle produksjonsperiode
Den andel som utgjør en avkastning på investeringer som er større enn 0%, men mindre enn 10%	35%	40%
Den andel som utgjør en avkastning på investeringer som er 10% eller større, men mindre enn 20%	42,5%	50%

Andel av tilskrivelige nettoinntekter	Myndighetenes andel	
	Første kommersielle produksjonsperiode	Annen kommersielle produksjonsperiode
Den andel som utgjør en avkastning på investeringer som er 20% eller større	50%	70%

- d)
- i) Den første kommersielle produksjonsperiode nevnt i bokstav a) og c) skal begynne i det første regnskapsår med kommersiell produksjon og slutte i det regnskapsår entreprenørens utbyggingskostnader inklusive renter for udekte kostnader, er fullt dekket av hans kontantoverskudd som angitt nedenfor:
I det første regnskapsår som det påløper utbyggingskostnader i, vil udekte utbyggingskostnader tilsvare utbyggingskostnadene minus kontantoverskuddet i samme år. I hvert påfølgende regnskapsår vil udekte utbyggingskostnader tilsvare de utbyggingskostnadene som ikke ble dekket i det forrige regnskapsår pluss 10 % rente p.a. på dette beløp, pluss utbyggingskostnader påløpt i det inneværende regnskapsår og minus entreprenørens kontantoverskudd i det inneværende regnskapsår. Det regnskapsåret hvor udekte utbyggingskostnader for første gang er lik null, er det regnskapsår entreprenørens kontantoverskudd dekker fullt ut hans utbyggingskostnader med renter på den udekte del. Entreprenørens kontantoverskudd i et regnskapsår skal være hans bruttoinntekter minus hans driftkostnader og minus hans utbetalinger til Myndigheten i henhold til bokstav c).
 - ii) Annen kommersielle produksjonsperiode skal begynne i regnskapsåret etter avslutningen av første kommersielle produksjonsperiode og skal vare inntil kontrakten utløper.
- e) Med «tilskrivelige nettoinntekter» menes produktet av entreprenørens nettoinntekter og forholdet mellom utbyggingskostnadene i utvinningssektoren og entreprenørens samlede utbyggingskostnader. Dersom entreprenørens virksomhet gjelder utvinning, transport av flermetalliske noder og produksjon hovedsakelig av de tre foredlede metaller kobolt, kopper og nikkel, skal de tilskrivelige nettoinntekter ikke være mindre enn 25 % av entreprenørens nettoinntekter. Med forbehold for bokstav n) kan Myndigheten i alle andre tilfelle, herunder når entreprenørens virksomhet gjelder utvinning, transport av flermetalliske noder og produksjon hovedsakelig av de fire foredlede metallene kobolt, kopper, magnesium og nikkel, i sine regler, forskrifter og prosedyrer fastsette hensiktsmessige minimumsgrenser som kommer til anvendelse i det enkelte tilfelle på samme måte som minimumsgrensen på 25 % fastsatt i tilfellet med de tre metallene.
- f) Med «entreprenørens nettoinntekter» menes entreprenørens bruttoinntekter minus hans driftkostnader og minus avskrivning av hans utbyggingskostnader som bestemt i bokstav j).
- g)
- i) Dersom entreprenøren driver med utvinning, transport av flermetalliske noder og produksjon av foredlede metaller, menes med «entreprenørens bruttoinntekter» bruttoinntektene fra salget av foredlede metaller og alle andre beløp som med rimelighet anses å skrive seg fra virksomhet i forbindelse med kontrakten i samsvar med Myndighetens finansielle regler, forskrifter og prosedyrer.
 - ii) I alle andre tilfeller enn dem som er angitt i bokstav g) i) og bokstav n) iii), menes med «entreprenørens bruttoinntekter» bruttoinntekter fra salget av halvforedledede metaller fra flermetalliske noder utvunnet fra kontraktområdet, og alle andre beløp som med rimelighet anses å skrive seg fra virksomhet i forbindelse med kontrakten i samsvar med Myndighetens finansielle regler, forskrifter og prosedyrer.
- h) Med «entreprenørens utbyggingskostnader» menes:
- i) alle utgifter påløpt før kommersiell produksjonsstart som knytter seg direkte til utbygging av produksjonskapasiteten i området som kontrakten dekker og virksom-

het i den forbindelse for operasjoner som skal utføres etter kontrakten, bortsett fra tilfellene nevnt i bokstav n), i samsvar med alminnelig anerkjente prinsipper for regnskapsførsel, herunder bl.a. utgifter til maskineri, utstyr, skip, foredlingsanlegg, bygging, bygninger, tomter, veier, forundersøkelse og undersøkelse av kontraktsområdet, forskning og utbygging, renter, nødvendig leieavtaler, tillatelser, avgifter, og

- ii) utgifter som tilsvarer dem som er nevnt under i) ovenfor som er påløpt etter kommersiell produksjonsstart, og som er nødvendige for å gjennomføre arbeidsplanen, unntatt dem som faller inn under driftskostnader.
- i) Inntekter fra avhendelse av kapitalvarer og markedsverdien av de kapitalvarer som ikke lenger trengs til operasjoner som utføres i henhold til kontrakten, og som ikke er solgt, skal trekkes fra entreprenørens utbyggingskostnader i vedkommende regnskapsår. Når disse fradragene overskrider entreprenørens utbyggingskostnader, skal det overskytende legges til entreprenørens bruttoinntekter.
- j) Entreprenørens utbyggingskostnader som påløper før kommersiell produksjonsstart, nevnt i bokstav h) i) og bokstav n) iv) skal avskrives med ti like årlige beløp fra datoen for kommersiell produksjonsstart. Entreprenørens utbyggingskostnader som påløper etter kommersiell produksjonsstart og som er nevnt i bokstav h) ii) og bokstav n) iv), skal avskrives med opp til ti like årlige beløp slik at de er fullt avskrevet ved kontraktens utløp.
- k) Med «entreprenørens driftskostnader» menes alle utgifter påløpt etter kommersiell produksjonsstart for å utnytte produksjonskapasiteten i området som kontrakten dekker, og virksomhet i den forbindelse for operasjoner som skal utføres i henhold til kontrakten, i samsvar med alminnelig anerkjente prinsipper for regnskapsførsel, herunder bl.a. den faste årsavgiften eller produksjonsavgiften, alt etter hvilken som er høyest, utgifter til lønninger, gasjer, ytelser til ansatte, utstyr, tjenester, transport, foredling, salgskostninger, renter, offentlige tjenester, vern av det marine miljø og generelle og administrative kostnader som er direkte knyttet til operasjoner i henhold til kontrakten, samt ethvert netto driftstap som overføres til kommende eller fra tidligere år som angitt nedenfor. Driftstapet kan overføres fra et år til det neste i to år på rad, bortsett fra de to siste årene av kontrakten, da det kan føres tilbake til de to foregående år.
- l) Dersom entreprenøren driver med utvinning, transport av flermetalliske noder og produksjon av foredlede og halvforedlede metaller, menes med «utbyggingskostnader i utvinningssektoren» den del av entreprenørens utbyggingskostnader som er direkte knyttet til utvinning av forekomstene i området som kontrakten dekker i samsvar med alminnelig anerkjente prinsipper for regnskapsførsel, Myndighetens finansielle regler, forskrifter og prosedyrer, herunder bl.a. søknadsgebyret, den faste årsavgift og eventuelle utgifter forbundet med forundersøkelse og undersøkelse av området som kontrakten dekker og en del av forsknings- og utviklingskostnadene.
- m) Med «avkastning på investeringer» i et regnskapsår menes forholdet mellom tilskrivelige nettoinntekter i vedkommende år og utbyggingskostnadene i utvinningssektoren. For beregning av dette forholdet omfatter utbyggingskostnadene i utvinningssektoren utgifter til nytt utstyr eller utskifting av utstyr i utvinningssektoren minus de opprinnelige kostnadene for utskiftet utstyr.
- n) Dersom entreprenøren bare driver med utvinning, menes med:
 - i) «tilskrivelige nettoinntekter» entreprenørens nettoinntekter i sin helhet,
 - ii) «entreprenørens nettoinntekter» det samme som i bokstav f),
 - iii) «entreprenørens bruttoinntekter» bruttoinntekter fra salget av flermetalliske noder og andre beløp som med rimelighet anses å stamme fra operasjoner som utføres i henhold til kontrakten i samsvar med Myndighetens finansielle regler, forskrifter og prosedyrer,
 - iv) «entreprenørens utbyggingskostnader» alle utgifter som er påløpt før kommersiell produksjonsstart som nevnt i bokstav h) i) og alle utgifter påløpt etter kommersiell produksjonsstart som nevnt i bokstav h) ii), og som er direkte forbundet med utvinning av forekomstene i området som omfattes av kontrakten, i samsvar med alminnelig anerkjente prinsipper for regnskapsførsel,
 - v) «entreprenørens driftskostnader» entreprenørens driftskostnader som nevnt i bokstav k) og som er direkte forbundet med utvinning av forekomstene i området som kontrakten dekker i samsvar med alminnelig anerkjente prinsipper for regnskapsførsel,
 - vi) «avkastning på investeringer» i et regnskapsår, forholdet mellom entreprenørens nettoinntekter i vedkommende år og entreprenørens utbyggingskostnader. For be-

regning av dette forholdet omfatter entreprenørens utbyggingskostnader utgifter til nytt utstyr eller utskifting av utstyr minus de opprinnelige kostnadene for utskiftet utstyr.

- o) Kostnadene nevnt i bokstav h), k), l) og n) som gjelder renter betalt av entreprenøren, kan utgiftsføres i den utstrekning Myndigheten i det enkelte tilfelle og i henhold til artikkel 4 nr. 1 i dette vedlegg finner forholdet mellom gjeld og egenkapital og rentesatsene rimelige etter gjeldende handelspraksis.
 - p) Kostnadene nevnt i dette nr. er ikke ment å omfatte utbetalinger i selskapsskatt eller lignende avgifter som statene pålegger entreprenøren å betale for sin virksomhet.
- 7.
- a) Med «foredlede metaller» nevnt i nr. 5 og 6 menes metaller i den mest alminnelige form de vanligvis omsettes på det internasjonale sluttmarked. Myndigheten skal i denne forbindelse spesifisere de aktuelle internasjonale sluttmarkedene i sine finansielle regler, forskrifter og prosedyrer. For metaller som ikke omsettes på slike markeder, menes med «foredlede metaller» metaller i den mest alminnelige form de vanligvis omsettes mellom uavhengige parter.
 - b) Dersom Myndigheten ikke på annen måte kan beregne mengden av foredlede metaller som stammer fra de flermetalliske nodulene utvunnet i kontraktområdet nevnt i nr. 5 bokstav b) og nr. 6 bokstav b), skal mengden fastsettes på grunnlag av metallinnholdet i nodulene, utvinningsgraden ved foredling og andre forhold av betydning i samsvar med Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer og i samsvar med alminnelig anerkjente prinsipper for regnskapsførsel.
8. Dersom et internasjonalt sluttmarked har en representativ prisfastsettelsesmekanisme for foredlede metaller, flermetalliske noder og halvforedlede metaller fra noder, skal gjennomsnittsprisen på dette markedet benyttes. I alle andre tilfelle skal Myndigheten etter å ha rådført seg med entreprenøren, fastsette en rimelig pris for produktet i samsvar med nr. 9.
- 9.
- a) Alle kostnader, utgifter og inntekter samt alle fastsettelse av priser og verdier nevnt i denne artikkel, skal være resultat av transaksjoner i et fritt marked eller mellom uavhengige parter. Dersom slike ikke finnes, skal de fastsettes av Myndigheten etter at den har rådført seg med entreprenøren, som om de var resultat av transaksjoner i et fritt marked eller mellom uavhengige parter, idet det tas hensyn til tilsvarende transaksjoner i andre markeder.
 - b) For å sikre at bestemmelsene ovenfor i dette nr. overholdes og håndheves, skal Myndigheten rette seg etter de prinsipper som er vedtatt for og den fortolkning som er gitt for transaksjoner mellom uavhengige parter, og som er fastsatt av De forente nasjoners kommisjon for transnasjonale selskaper, Ekspertgruppen vedrørende skatteavtaler mellom utviklingsland og industriland og andre internasjonale organisasjoner, og skal i sine regler, forskrifter og prosedyrer angi nærmere enhetlige og internasjonalt anerkjente regler og prosedyrer for regnskapsførsel og hvordan en entreprenør skal gå fram ved valg av autoriserte uavhengige regnskapsførere som Myndigheten kan godta, til å foreta kontroll av regnskapene i samsvar med nevnte regler, forskrifter og prosedyrer.
10. Entreprenøren skal gjøre tilgjengelig for regnskapsførerne, i samsvar med Myndighetens finansielle regler, forskrifter og prosedyrer, de finansielle opplysninger som er nødvendige for å fastslå om denne artikkel overholdes.
11. Alle kostnader, utgifter og inntekter og alle priser og verdier nevnt i denne artikkel skal fastsettes i samsvar med alminnelig anerkjente prinsipper for regnskapsførsel og Myndighetens finansielle regler, forskrifter og prosedyrer.
12. Utbetalinger til Myndigheten i henhold til nr. 5 og 6 skal foretas i valuta som kan anvendes fritt eller valutaer som er fritt tilgjengelige og kan anvendes i praksis på større utenlandske valutamarkeder, eller dersom entreprenøren ønsker det, i form av foredlede metallekvivalenter til markedsverdi. Markedsverdien skal fastsettes i samsvar med nr. 5 bokstav b). Valutaer som kan anvendes fritt og valutaene som er fritt tilgjengelige og kan anvendes i praksis på større utenlandske valutamarkeder, skal angis i Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer i samsvar med rådende praksis på det internasjonale valutamarked.
13. Alle finansielle forpliktelser som entreprenøren har overfor Myndigheten, og alle hans avgifter, kostnader, utgifter og inntekter nevnt i denne artikkel, skal justeres ved at de angis i konstant verdi i forhold til et basisår.
14. Myndigheten kan, under hensyn til anbefalinger fra Kommisjonen for økonomisk planlegging og Den juridiske og tekniske kommisjon, vedta regler, forskrifter og prosedyrer som, på et enhetlig og ikke-diskriminerende grunnlag, oppmuntrer entreprenører til å gjennomføre målset-

tingene i nr. 1.

15. Dersom det oppstår tvist mellom Myndigheten og en entreprenør om forståelsen eller anvendelsen av de finansielle kontraktsvilkår, kan den ene eller den andre part framlegge tvisten til bindende kommersiell voldgift, med mindre begge parter er enige om å løse tvisten på annen måte i samsvar med artikkel 188 nr. 2.

Artikkel 14

Overføring av informasjon

1. Operatøren skal i samsvar med regler, forskrifter og prosedyrer og med vilkårene fastsatt i arbeidsplanen overføre til Myndigheten, med de tidsrom Myndigheten fastsetter, all den informasjon som både er nødvendig og av betydning for en effektiv gjennomføring av de fullmakter og oppgaver som er tildelt Myndighetens hovedorganer med hensyn til det området som arbeidsplanen dekker.
2. Informasjon som er overført vedrørende området som arbeidsplanen dekker, og som anses å være omfattet av industriell eiendomsrett, kan benyttes bare for de formål som er angitt i denne artikkel. Informasjon som er nødvendig for at Myndigheten skal kunne utforme regler, forskrifter og prosedyrer om vern av det marine miljø og om sikkerhet, bortsett fra informasjon om konstruksjon av utstyr, skal ikke anses som beskyttet.
3. Informasjon som anses som beskyttet, og som oversendes til Myndigheten fra dem som utfører forundersøkelse, søkere om kontrakter eller entreprenører, kan Myndigheten ikke gjøre kjent for Driftsselskapet eller noen utenfor Myndigheten, men informasjon om reserverte områder kan gjøres kjent for Driftsselskapet. Slik informasjon som oversendes av slike personer til Driftsselskapet skal Driftsselskapet ikke gjøre kjent for Myndigheten eller noen utenfor Myndigheten.

Artikkel 15

Opplæringsprogram

Entreprenøren skal utarbeide praktiske programmer for opplæring av Myndighetens og utviklingslandenes personale, herunder slikt personales deltakelse i all virksomhet i Området som kontrakten dekker, i samsvar med artikkel 144 nr. 2.

Artikkel 16

Enerett til undersøkelse og utnyttelse

Myndigheten skal i henhold til del XI og sine regler, forskrifter og prosedyrer, gi operatøren enerett til å undersøke og utnytte det området som omfattes av arbeidsplanen, med hensyn til en nærmere angitt kategori forekomster, og skal sikre at ingen annen enhet driver virksomhet i det samme område som gjelder en annen kategori forekomster på en måte som kan forstyrre operatørens virksomhet. Operatøren skal ha garanti for adkomst i samsvar med artikkel 153 nr. 6.

Artikkel 17

Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer

1. Myndigheten skal vedta og på en enhetlig måte anvende regler, forskrifter og prosedyrer i samsvar med artikkel 160, nr. 2 bokstav f) ii) og artikkel 162 nr. 2 bokstav o) ii) for gjennomføringen av sine oppgaver fastsatt i del XI, i bl.a. følgende saker:
 - a) administrative prosedyrer om forundersøkelse, undersøkelse og utnyttelse av Området,
 - b) virksomhet:
 - i) områdets størrelse,
 - ii) virksomhetens varighet,
 - iii) virksomhetskrav, herunder forsikringer i henhold til artikkel 4 nr. 6 bokstav c) i dette vedlegg,
 - iv) kategori forekomster,
 - v) oppgivelse av områder,
 - vi) framdriftsrapporter,
 - vii) framleggelse av informasjon,
 - viii) inspeksjon og kontroll med virksomheten,
 - ix) tiltak for å unngå forstyrrelse av annen virksomhet i det marine miljø,
 - x) overføring av rettigheter og plikter av en entreprenør,
 - xi) prosedyrer for overføring av teknologi til utviklingsland i samsvar med artikkel 144 og for deres direkte deltakelse fra utviklingsland,
 - xii) normer og praksis ved utvinning, bl.a. for driftsikkerhet, bevaring av forekomstene og vern av det marine miljø,

- xiii) definisjon av kommersiell produksjon,
 - xiv) kvalifikasjonskriterier for søkere,
 - c) finansielle spørsmål:
 - i) opprettelse av enhetlige og ikke-diskriminerende bestemmelser om kostnadsberegninger og regnskapsførsel og hvordan revisorer utpekes,
 - ii) fordeling av inntekter fra virksomheten,
 - iii) incentiver som nevnt i artikkel 13 i dette vedlegg,
 - d) gjennomføring av vedtak i henhold til artikkel 151 nr. 10 og artikkel 164 nr. 2 bokstav d).
2. Regler, forskrifter og prosedyrer om de følgende forhold skal fullt ut ivareta de objektive kriterier angitt nedenfor:
- a) Områdets størrelse: Myndigheten skal fastsette en hensiktsmessig størrelse på områdene for undersøkelse som kan være opptil to ganger større enn områdene for utnyttelse for å tillate intensive undersøkelser. Områdets størrelse skal beregnes slik at det tilfredsstillende kravene i artikkel 8 i dette vedlegg om reservering av områder og angitte produksjonskrav i samsvar med artikkel 151 og kontraktsvilkårene, idet det skal tas hensyn til tilgjengelig teknologi for mineralutvinning på havbunnen og områdenes relevante fysiske særtrekk. Områdene skal være verken mindre eller større enn nødvendig for å oppfylle disse målsettinger.
 - b) Virksomhetens varighet:
 - i) Forundersøkelse skal ikke være tidsbegrenset,
 - ii) Undersøkelsesfasen bør være av en varighet som er tilstrekkelig til å foreta en grundig kartlegging av det bestemte området, utforming og bygging av utvinningsutstyr for området, utforming og bygging av små og mellomstore foredlingsanlegg for å teste utvinnings- og foredlingsystemene,
 - iii) Utnyttelsesfasens varighet bør knyttes til utvinningsprosjektets økonomiske levetid, idet det tas hensyn til slike faktorer som uttømming av feltet, utvinningsutstyrets og foredlingsanleggets levetid og drivverdighet. Utnyttelsesfasen bør være av tilstrekkelig varighet til å tillate kommersiell utvinning av mineraler i området og bør gi rimelig tid til å bygge utvinnings- og foredlingsanlegg i kommersiell målestokk. I denne tiden bør det ikke kreves at det skal drives kommersiell produksjon. Utnyttelsesfasens totale varighet bør imidlertid være tilstrekkelig kort til at Myndigheten får anledning til å endre vilkårene i arbeidsplanen i forbindelse med vurdering av forlengelse av arbeidsplanen i samsvar med de regler, forskrifter og prosedyrer Myndigheten har vedtatt etter at arbeidsplanen ble godkjent.
 - c) Virksomhetskrav: Myndigheten skal kreve at operatøren i undersøkelsesfasen foretar regelmessige utlegg som står i rimelig forhold til størrelsen av det område som arbeidsplanen dekker, og de utlegg som det kan ventes av en *bona fide* operatør som har til hensikt å starte kommersiell produksjon i området innen de tidsfrister som Myndigheten har fastsatt. Slike utlegg bør ikke fastsettes på et nivå som holder borte eventuelle operatører som er i besittelse av mindre kostbar teknologi enn den som i alminnelighet benyttes. Myndigheten skal fastsette en maksimal tidsfrist, etter at undersøkelsesfasen er avsluttet og utnyttelsesfasen er begynt, for igangsettelse av kommersiell produksjon. Når Myndigheten fastsetter denne tidsfristen skal den ta i betraktning at bygging av større utvinnings- og foredlingsanlegg ikke kan igangsettes før etter at undersøkelsesfasen er avsluttet og utnyttelsesfasen er begynt. Tidsfristen for igangsettelse av kommersiell produksjon bør derfor fastsettes under hensyn til at byggingen må skje etter at undersøkelsesfasen er avsluttet, og det bør gis rom for unngåelige forsinkelser i byggeprogrammet. Når kommersiell produksjon er nådd, skal Myndigheten innen rimelighetens grenser og under hensyn til alle relevante forhold, kreve at operatøren opprettholder kommersiell produksjon ut tiden for arbeidsplanen.
 - d) Kategorier av forekomster:

Når Myndigheten fastsetter hvilke kategorier av forekomster som arbeidsplanen kan godkjennes for, skal den bl.a. legge vekt på følgende forhold:

 - i) at visse forekomster krever bruk av lignende utvinningsmetoder, og
 - ii) at visse forekomster kan utbygges samtidig i samme område uten at det medfører at operatørene forstyrrer hverandre utilbørlig.

Bestemmelsen under denne bokstav er ikke til hinder for at Myndigheten gir den samme søker kontrakt for mer enn en kategori forekomster i samme område.
 - e) Oppgivelse av områder: Operatøren har når som helst og uten fare for sanksjoner rett til å oppgi hele eller deler av sin rett til området dekket av en arbeidsplan.
 - f) Vern av det marine miljø: Det skal fastsettes regler, forskrifter og prosedyrer for å sikre

effektivt vern av det marine miljø mot skadevirkninger som er en direkte følge av virksomhet i Området eller av foredling av metaller ombord i skip som befinner seg umiddelbart over utvinningsfeltet, idet det skal tas hensyn til i hvilken grad slike skadevirkninger kan være en direkte følge av boring, oppmudring, kjerneboring og utgraving samt disponering, dumping og tømning av bunnfall, avfall eller andre utslipp.

- g) Kommersiell produksjon: Kommersiell produksjon anses for begynt dersom en operatør har igangsatt vedvarende og storstilt utvinning som gir en tilstrekkelig mengde materiale som klart indikerer at hovedmålet med disse operasjonene er produksjon i stor målestokk og ikke produksjon for å samle informasjon, foreta analyser eller teste utstyr eller anlegg.

Artikkel 18

Straff

1. De rettigheter en entreprenør har i henhold til kontrakten, kan kun suspenderes eller bringes til opphør i følgende tilfelle:
 - a) dersom entreprenøren, til tross for advarsler fra Myndigheten, har drevet virksomheten på en slik måte at den har forårsaket alvorlige, gjentatte og bevisste overtredelser av de grunnleggende vilkår i kontrakten, del XI og Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, eller
 - b) dersom entreprenøren ikke har rettet seg etter en endelig og bindende avgjørelse som gjelder ham, truffet av et tvisteløsningsorgan.
2. Ved enhver overtredelse av kontraktsvilkår som ikke omfattes av nr. 1 bokstav a), eller istedenfor suspensjon eller opphør i tilfellene omtalt i nr. 1 bokstav a), kan Myndigheten ilegge entreprenøren bøter som står i forhold til overtredelsens grovhet.
3. Bortsett fra i de tilfelle det er gitt pålegg i krisesituasjoner i henhold til artikkel 162 nr. 2 bokstav w), kan Myndigheten ikke iverksette en avgjørelse som innebærer bøter, suspensjon eller opphør før entreprenøren er gitt rimelig anledning til å utnytte de rettsmidler som står til rådighet for ham i henhold til del XI avsnitt 5.

Artikkel 19

Revisjon av kontrakter

1. Når det har oppstått eller det er sannsynlig at det vil oppstå omstendigheter som etter partenes oppfatning vil gjøre kontrakten urimelig eller gjøre det vanskelig eller umulig å nå de målsettinger som er framsatt i kontrakten eller i del XI, skal partene innlede forhandlinger for å endre kontrakten tilsvarende.
2. Kontrakter som er inngått i samsvar med artikkel 153 nr. 3, kan kun endres når partene er enige om det.

Artikkel 20

Overdragelse av rettigheter og plikter

Rettigheter og plikter i henhold til en kontrakt kan bare overdras med Myndighetens samtykke og i samsvar med de regler, forskrifter og prosedyrer den har fastsatt. Myndigheten skal ikke urimelig holde tilbake samtykke til overdragelse dersom den som rettighetene og pliktene er foreslått overdratt til, er en kvalifisert søker i alle henseender og påtar seg samtlige av overdragerens forpliktelser, og dersom overdragelsen ikke innebærer en overdragelse av en arbeidsplan hvis godkjenning er forbudt etter artikkel 6 nr. 3 bokstav c) i dette vedlegg.

Artikkel 21

Anvendelig rett

1. Kontrakten skal reguleres av vilkårene i kontrakten, Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, del XI og andre folkerettslige regler som ikke er uforenlige med denne konvensjon.
2. En endelig beslutning truffet av en domstol som har myndighet i kraft av denne konvensjon, og som gjelder Myndighetens og entreprenørens rettigheter og plikter, skal være tvangskraftig på hver statsparts territorium.
3. Ingen statspart kan påtvinge entreprenøren vilkår som er uforenlige med del XI. Derimot skal det ikke anses som uforenlig med del XI dersom en statspart anvender miljøvernforskrifter eller andre lover og forskrifter overfor en entreprenør som statsparten støtter, eller overfor skip som fører dens flagg, selv om reglene er strengere enn Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer vedtatt i henhold til artikkel 17 nr. 2 bokstav f) i dette vedlegg.

Artikkel 22

Ansvar

Entreprenøren skal være ansvarlig for enhver skade som oppstår som følge av rettsstridige handlinger under gjennomføringen av sin virksomhet. Det skal tas hensyn til medvirkende handlinger eller unnlatelser fra Myndighetens side. Likeledes skal Myndigheten være ansvarlig for enhver skade som oppstår på grunn av rettsstridige handlinger den har begått under utøvelsen av sine fullmakter og utføringen av sine oppgaver, herunder overtredelse av artikkel 168 nr. 2. Det skal tas hensyn til medvirkende handlinger og unnlatelser fra entreprenørens side. Erstatningen skal i alle tilfelle tilsvare det faktiske skadebeløp.

Vedlegg IV.

Driftsselskapets vedtekter

Artikkel 1

Formål

1. Driftsselskapet er det av Myndighetens organer som skal drive virksomhet i Området, i henhold til artikkel 153 nr. 2 bokstav a), foruten transport, foredling og markedsføring av mineraler som utvinnes i Området.
2. For å realisere sine mål og utøve sine oppgaver, skal Driftsselskapet handle i samsvar med denne Konvensjon og Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer.
3. Ved utbygging av ressursene i Området i henhold til nr. 1, skal Driftsselskapet, under iakttagelse av bestemmelsene i denne Konvensjon, drive sin virksomhet i samsvar med sunne forretningsprinsipper.

Artikkel 2

Forhold til Myndigheten

1. I henhold til artikkel 170, skal Driftsselskapet handle i samsvar med Forsamlingens generelle retningslinjer og Rådets direktiver.
2. Med forbehold for nr. 1, opptrer Driftsselskapet selvstendig.
3. Ingen bestemmelse i denne konvensjon gjør Driftsselskapet ansvarlig for Myndighetens handlinger eller forpliktelser, eller Myndigheten ansvarlig for Driftsselskapets handlinger eller forpliktelser.

Artikkel 3

Ansvarsbegrensning

Med forbehold for artikkel 11 nr. 3 i dette vedlegg skal intet medlem av Myndigheten være ansvarlig bare på grunn av medlemskap for Driftsselskapets handlinger eller forpliktelser.

Artikkel 4

Oppbygning

Driftsselskapet skal ha et styre, en administrerende direktør, og det personale som er nødvendig for utøvelsen av dets funksjoner.

Artikkel 5

Styre

1. Styret skal bestå av 15 medlemmer valgt av Forsamlingen i samsvar med artikkel 160 nr. 2 bokstav c). Ved valg av styremedlemmer, skal det tas behørig hensyn til prinsippet om en rett og rimelig geografisk fordeling. Ved innstilling av kandidater til valg til styret, skal Myndighetens medlemmer ta hensyn til nødvendigheten av å innstille kandidater med den høyeste kompetanse, med kvalifikasjoner på relevante områder, for å sikre at Driftsselskapet blir levedyktig og framgangsrikt.
2. Styremedlemmer velges for fire år, og kan gjenvelges. Ved valg og gjenvalg av styremedlemmer skal det tas behørig hensyn til rotasjonsprinsippet.
3. Styremedlemmene blir sittende i sine verv inntil etterfølgere er valgt. Dersom en stilling som styremedlem blir ledig, skal Forsamlingen i samsvar med artikkel 160 nr. 2 bokstav c) velge et nytt medlem for den resterende del av forgjengerens valgperiode.
4. Styremedlemmer opptrer på egne vegne. Under utføringen av sine plikter skal de ikke søke eller motta instruksjoner fra noen regjering eller fra noen annen kilde. Myndighetens medlemmer skal respektere styremedlemmenes uavhengighet, og skal avstå fra ethvert forsøk på å øve innflytelse på dem under deres utførelse av sine plikter.

5. Hvert styremedlem mottar godtgjørelse som utbetales fra Driftsselskapets midler. Godtgjørelsens størrelse fastsettes av Forsamlingen, etter anbefaling fra Rådet.
6. Styret utøver normalt sine funksjoner ved Driftsselskapets hovedkontor, og kommer sammen så ofte Driftsselskapets forretninger krever det.
7. To tredjedeler av styremedlemmene utgjør beslutningsdyktig antall.
8. Hvert styremedlem har én stemme. Alle saker som er til styrebehandling avgjøres med et flertall av styrets medlemmer. Dersom et medlem har en interessekonflikt i forbindelse med en sak som styret behandler, skal vedkommende medlem avstå fra å stemme i den saken.
9. Ethvert medlem av Myndigheten kan be styret om opplysninger angående operasjoner som særskilt angår medlemmet. Styret skal søke å skaffe slike opplysninger.

Artikkel 6

Styrets fullmakter og oppgaver

Styret skal lede Driftsselskapets virksomhet. Med forbehold for bestemmelsene i denne konvensjon, skal styret ha de fullmakter som er nødvendige for å realisere Driftsselskapets formål, herunder fullmakter til å:

- a) velge en formann blant sine medlemmer,
- b) vedta sin egen forretningsorden,
- c) utarbeide og legge fram for Rådet formelle skriftlige arbeidsplaner i henhold til artikkel 153 nr. 3 og artikkel 162 nr. 2 bokstav j),
- d) utarbeide arbeidsplaner og programmer for virksomhetene som bestemt i artikkel 170,
- e) forberede og legge fram for Rådet søknader om produksjonstillatelser i samsvar med artikkel 151 nr. 2–7,
- f) gi tillatelse til forhandlinger om anskaffelse av teknologi, herunder forhandlinger fastsatt i vedlegg III, artikkel 5 nr. 3 bokstav a), c) og d), samt godkjenne resultatene av slike forhandlinger,
- g) fastsette vilkår og betingelser samt gi tillatelse til forhandlinger om fellesforetak og andre felles ordninger omtalt i vedlegg III, artikkel 9 og 11, samt godkjenne resultatene av slike forhandlinger,
- h) framsette anbefaling til Forsamlingen om hvor stor del av Driftsselskapets nettoinntekt som bør settes av til reserver i samsvar med artikkel 160 nr. 2 bokstav f) og artikkel 10 i dette vedlegg,
- i) godkjenne Driftsselskapets årsbudsjett,
- j) gi tillatelse til anskaffelse av varer og tjenester i samsvar med artikkel 12 nr. 3 i dette vedlegg,
- k) legge en årsrapport fram for Rådet i samsvar med artikkel 9 i dette vedlegg,
- l) legge fram for Rådet, til godkjenning av Forsamlingen, utkast til regler angående organisering, administrasjon, ansettelse og avskjedigelse av personale i Driftsselskapet samt vedta forskrifter for iverksettelse av regler,
- m) oppta lån og gi slik garanti og annen sikkerhet det måtte bestemme i samsvar med artikkel 11 nr. 2 i dette vedlegg,
- n) innlede rettslige skritt, inngå avtaler, foreta transaksjoner, og treffe ethvert annet tiltak i henhold til artikkel 13 i dette vedlegg,
- o) under forutsetning av Rådets godkjenning, delegere enhver ikke-skjønnsmessig myndighet til den administrerende direktør og dets komiteer.

Artikkel 7

Driftsselskapets administrerende direktør og personale

1. Forsamlingen skal etter anbefaling fra Rådet og innstilling fra styret velge Driftsselskapets administrerende direktør, som ikke skal være styremedlem. Den administrerende direktøren skal sitte i sitt verv for en fast periode, som ikke overstiger fem år, og kan gjenvelges for nye perioder.
2. Den administrerende direktør skal være Driftsselskapets rettslige representant og øverste leder og står direkte ansvarlig overfor styret for Driftsselskapets forretningsdrift. Han er ansvarlig for organisering, administrasjon, ansettelse og avskjedigelse av Driftsselskapets personale i samsvar med de regler og forskrifter som er nevnt i artikkel 6 bokstav l) i dette vedlegg. Han skal delta, uten stemmerett, i styremøtene, og kan delta, uten stemmerett, i Forsamlingens og Rådets møter når disse organer behandler saker som angår Driftsselskapet.
3. Det viktigste hensyn ved rekruttering og ansettelse av personell og fastsettelse av deres tjenestevilkår er nødvendigheten av å sikre den høyeste grad av effektivitet og teknisk kompetanse. Under denne forutsetning skal det legges behørig vekt på betydningen av å rekruttere personale etter en rett og rimelig geografisk fordeling.

4. Den administrerende direktør og personalet skal under utførelsen av sine plikter verken søke eller motta instruksjoner fra noen regjering eller noen annen kilde utenfor Driftsselskapet. De skal avstå fra enhver handling som er uforenlig med deres stilling som Driftsselskapets internasjonale tjenestemenn og er utelukkende ansvarlig overfor Driftsselskapet. Hver statspart forplikter seg til å respektere at vervet som administrerende direktør og personalets stilling utelukkende er av internasjonal karakter, og skal avstå fra ethvert forsøk på å øve innflytelse på dem under utførelsen av deres plikter.
5. Forpliktelsene nevnt i artikkel 168 nr. 2 gjelder også for Driftsselskapets personale.

Artikkel 8

Hovedkontorets plassering

Driftsselskapet skal ha sitt hovedkontor ved Myndighetens sete. Driftsselskapet kan opprette andre kontorer og anlegg på territoriet til enhver statspart med denne statens tillatelse.

Artikkel 9

Innberetninger og regnskap

1. Ikke senere enn tre måneder etter utgangen av hvert regnskapsår, skal Driftsselskapet legge fram til behandling i Rådet en årsberetning som inneholder selskapets reviderte regnskap, og det skal med passende mellomrom oversende Rådet en oversikt over dets økonomiske stilling samt taps- og vinningskonto som viser driftsresultatene.
2. Driftsselskapet skal offentliggjøre sin årsberetning og andre innberetninger som det finner hensiktsmessig.
3. Alle rapporter og regnskaper nevnt i denne artikkel skal oversendes til Myndighetens medlemmer.

Artikkel 10

Fordeling av nettoinntekter

1. Med forbehold for nr. 3, skal Driftsselskapet foreta utbetalinger til Myndigheten i henhold til vedlegg III artikkel 13 eller tilsvarende utbetalinger.
2. Forsamlingen skal etter anbefaling fra styret bestemme hvor stor andel av Driftsselskapets nettoinntekter som skal avsettes til selskapets reserver. Resten overføres til Myndigheten.
3. I den innledende periode som skal til for at Driftsselskapet skal bli selvfinansierende, og som ikke må vare lenger enn 10 år etter at selskapet har startet kommersiell produksjon, skal Forsamlingen fritta Driftsselskapet fra utbetalingene nevnt i nr. 1, og Driftsselskapets nettoinntekter overføres i sin helhet til dets reserver.

Artikkel 11

Finansiering

1. Driftsselskapets midler skal omfatte:
 - a) beløp som mottas fra Myndigheten i samsvar med artikkel 173 nr. 2 bokstav b),
 - b) frivillige bidrag som statsparter yter for å finansiere Driftsselskapets virksomhet,
 - c) beløp som Driftsselskapet låner i samsvar med bestemmelsene i nr. 2 og 3,
 - d) inntekter på Driftsselskapets operasjoner;
 - e) andre midler som stilles til rådighet for Driftsselskapet for at det skal kunne starte sine operasjoner så raskt som mulig og utføre sine oppgaver.
2.
 - a) Driftsselskapet har fullmakt til å oppta lån og til å stille slik garanti eller annen sikkerhet som det måtte bestemme. Før selskapets obligasjoner legges ut til offentlig salg på en statsparts finansmarked eller i en statsparts valuta, må Driftsselskapet innhente denne statspartens godkjenning. Det samlede lånebeløp skal godkjennes av Rådet etter anbefaling fra styret.
 - b) Statsparter skal gjøre hva de rimeligvis kan for å støtte søknader fra Driftsselskapet om lån på kapitalmarkedet eller fra internasjonale finansinstitusjoner.
3.
 - a) Driftsselskapet skal gis de nødvendige midler til å undersøke og utnytte et utvinningssted, og til å transportere, foredle og markedsføre de mineraler samt nikkel, kobber, kobolt og mangan som utvinnes der, og til å dekke de første administrasjonskostnadene. Beløpenes størrelse og de kriterier og faktorer som skal tas i betraktning når beløpene justeres, skal Den forberedende kommisjon ta med i sitt utkast til Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer.

- b) Alle statsparter skal stille til Driftsselskapets disposisjon et beløp som svarer til halvparten av de midler som er nevnt under bokstav a), i form av langsiktige rentefrie lån i samsvar med skalaen for ilignet bidrag som gjelder for De forente nasjoners regulære budsjett på det tidspunkt bidragene ytes, justert for å ta med i beregningen de stater som ikke er medlemmer i De forente nasjoner. Gjeld som Driftsselskapet stifter for å skaffe den andre halvpart av midlene, skal garanteres av alle statsparter i samsvar med samme skala.
 - c) Dersom summen av finansielle bidrag fra statspartene er mindre enn de midler som i henhold til bokstav a) skal stilles til Driftsselskapets disposisjon, skal Forsamlingen på sitt første møte vurdere underskuddets størrelse og vedta ved konsensus tiltak i forbindelse med underskuddet, idet det tas hensyn til statspartenes forpliktelser under bokstav a) og b) og anbefalinger fra Den forberedende kommisjon.
 - d)
 - i) Hver statspart skal innen seksti dager etter at denne konvensjon er trådt i kraft eller, hvis det er senere, innen tretti dager etter at den deponerer sine ratifiserings-, tiltrædelses- eller godkjenningsdokumenter, deponere hos Driftsselskapet ugjenkallelige, ikke-omsettelige, ikke-rentebærende egenveksler på det beløpet som tilsvarer vedkommende statsparts andel av de rentefrie lån i henhold til bokstav b).
 - ii) På det tidligst mulige tidspunkt etter at denne konvensjon trer i kraft, og deretter med årlige eller andre hensiktsmessige mellomrom, skal styret utarbeide en tabell over størrelsen på, og tidspunktene for finansiering av, Driftsselskapets økonomiske behov, for å dekke administrasjonsutgifter og virksomhet i henhold til artikkel 170 og artikkel 12 i dette vedlegg.
 - iii) Driftsselskapet skal derpå gjennom Myndigheten meddele statspartene deres respektive andeler av midlene i henhold til nr. 3 bokstav b) som er nødvendige for å dekke disse utgiftene. Driftsselskapet skal heve egenvekslene inntil de beløp som måtte være nødvendige for å dekke utgiftene angitt i tabellen med hensyn til rentefrie lån.
 - iv) Når de mottar slik meddelelse, skal statspartene stille til rådighet for Driftsselskapet sine respektive andeler av garantiene for gjeld i samsvar med bokstav b).
 - e)
 - i) Dersom Driftsselskapet ber om det, kan statspartene stille gjeldsgarantier utover dem som allerede er gitt i samsvar med skalaen nevnt under bokstav b).
 - ii) I stedet for gjeldsgaranti, kan en statspart yte et frivillig bidrag til Driftsselskapet som er lik den delen av gjelden som den ellers ville måtte garantere for.
 - f) Tilbakebetaling av rentebærende lån skal prioriteres foran tilbakebetaling av rentefrie lån. Tilbakebetaling av rentefrie lån skal skje etter et tidsskjema som Forsamlingen vedtar etter anbefaling fra Rådet og råd fra styret. Under utøvelsen av denne funksjon skal Driftsselskapets styre rette seg etter de relevante bestemmelser i Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, som skal ta hensyn til at det er av største betydning å sikre Driftsselskapet effektiv drift og især finansiell uavhengighet.
 - g) Midler som stilles til Driftsselskapets disposisjon skal være i fritt anvendelige valutaer eller valutaer som er fritt tilgjengelige og kan anvendes i praksis på de største valutamarkedene. Disse valutaene skal defineres i Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer i samsvar med rådende praksis på det internasjonale valutamarked. Med unntak for bestemmelsene i nr. 2, skal ingen statspart opprettholde eller legge restriksjoner på Driftsselskapets besittelse, bruk eller veksling av disse midler.
 - h) «Gjeldsgaranti» betyr et løfte gitt av en statspart til Driftsselskapets kreditorer om å betale, *pro rata* i henhold til den relevante skala, de av Driftsselskapets finansielle forpliktelser som garantien dekker, etter at kreditorene har sendt varsel til statsparten om Driftsselskapets mislighold av sine forpliktelser. Framgangsmåtene for betaling av disse forpliktelser skal være i samsvar med Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer.
4. Driftsselskapets midler, aktiva og utgifter skal holdes atskilt fra Myndighetens. Bestemmelsene i denne artikkel skal ikke hindre Driftsselskapet fra å inngå avtaler med Myndigheten om anlegg, personale og tjenester eller avtaler om tilbakebetaling av administrasjonsutgifter som den ene har betalt på vegne av den andre.
5. Driftsselskapets opptegnelser, bøker og regnskaper, herunder årsregnskapene, skal revideres årlig av en uavhengig revisor oppnevnt av Rådet.

Artikkel 12

Operasjoner

1. Driftsselskapet skal overfor Rådet foreslå prosjekter for gjennomføring av virksomheten i samsvar med artikkel 170. Slike forslag skal inneholde en formell skriftlig arbeidsplan for virksomhet i Området i henhold til artikkel 153 nr. 3, samt alle andre opplysninger og data som det fra tid til annen måtte være behov for når Den juridiske og tekniske kommisjon skal vurdere prosjektet og Rådet godkjenne det.
2. Når Rådet har godkjent prosjektet, skal Driftsselskapet gjennomføre det på grunnlag av den formelle skriftlige arbeidsplanen nevnt i nr. 1.
3.
 - a) Dersom Driftsselskapet ikke er i besittelse av de varer og tjenester som er nødvendige for dets operasjoner, kan det anskaffe dem. For dette formål skal det sende ut en anbudsinnbydelse og tildele kontrakter til dem som gir tilbud med den beste kombinasjon av kvalitet, pris og leveringstid.
 - b) Dersom flere enn ett tilbud gir en slik kombinasjon, skal kontrakten tildeles i samsvar med:
 - i) prinsippet om ikke-diskriminering på grunnlag av politiske eller andre betraktninger som ikke er relevante for en hurtig og effektiv gjennomføring av operasjonene;
 - ii) retningslinjer godkjent av Rådet om preferanser som skal gis varer og tjenester som stammer fra utviklingsland, herunder de kystløse og geografisk vanskeligstilte blant dem;
 - c) Styret kan vedta regler som definerer spesielle omstendigheter hvor det i Driftsselskapets interesse kan gis unntak fra kravet om anbudsinnbydelse.
4. Driftsselskapet har eiendomsrett til alle mineraler og foredlede stoffer som det produserer.
5. Driftsselskapet skal ikke diskriminere ved salg av sine produkter. Det skal ikke tilby ikke-kommersielle rabatter.
6. Med forbehold av enhver generell eller spesiell fullmakt som er gitt Driftsselskapet i henhold til andre bestemmelser i denne konvensjon, skal Driftsselskapet utøve de fullmakter som er nødvendige for dets forretningsdrift.
7. Driftsselskapet skal ikke blande seg inn i noen statsparts politiske anliggender; heller ikke skal det i sine avgjørelser la seg påvirke av den berørte statsparts politiske egenart. Bare kommersielle hensyn skal være relevante for dets avgjørelser, og disse hensyn skal avveies upartisk for å gjennomføre de mål som er spesifisert i dette vedleggs artikkel 1.

Artikkel 13

Rettslig status, privilegier og immunitet

1. For at Driftsselskapet skal kunne utføre sine oppgaver, skal Driftsselskapet gis den status, de privilegier og den immunitet som er framsatt i denne artikkel, på territoriene til statspartene. For å realisere dette prinsipp kan Driftsselskapet og statspartene om nødvendig inngå spesielle avtaler.
2. Driftsselskapet skal ha den nødvendige rettslige handleevne til å utføre sine oppgaver og tjene sine formål og særlig evne til å:
 - a) inngå kontrakter og avtale felles ordninger eller andre ordninger, herunder avtaler med stater og internasjonale organisasjoner,
 - b) anskaffe, leie, besitte og avhende fast eiendom og løsøre;
 - c) være part i rettsak.
3.
 - a) Søksmål mot Driftsselskapet kan bare anlegges ved en kompetent domstol på territoriet til en statspart hvor Driftsselskapet:
 - i) har et kontor eller anlegg,
 - ii) har oppnevnt en representant til å ta imot forkynnelser og stevninger,
 - iii) har inngått kontrakt om varer eller tjenester,
 - iv) har utstedt verdipapirer, eller
 - v) driver annen kommersiell virksomhet.
 - b) Driftsselskapets eiendom og aktiva skal, hvor de enn befinner seg og uansett hvem som har dem i sin besittelse, være fri for enhver form for beslagleggelse, utlegg eller tvangsfullbyrdelse inntil endelig dom er avsagt mot Driftsselskapet.
4.
 - a) Driftsselskapets eiendom og aktiva skal, hvor de enn befinner seg og uansett hvem som

- har dem i sin besittelse, være fri for rekvirering, konfiskering, ekspropriasjon, eller enhver annen form for beslagleggelse gjennom inngrep fra den utøvende eller lovgivende makts side.
- b) Driftsselskapets eiendom og aktiva skal, hvor de enn befinner seg og uansett hvem som har dem i sin besittelse, være fri for alle former for diskriminerende restriksjoner, reguleringer, kontroller og moratoria.
 - c) Driftsselskapet og dets personale skal respektere lokale lover og forskrifter i enhver stat eller på ethvert territorium hvor Driftsselskapet eller dets personale driver forretningsvirksomhet eller annen virksomhet.
 - d) Statspartene skal sikre at Driftsselskapet nyter alle de rettigheter, privilegier og den immunitet som disse statene gir enheter som driver kommersiell virksomhet på deres territorium. Disse rettigheter, privilegier og denne immunitet skal gis Driftsselskapet på like gunstige vilkår som statene innrømmer overfor kommersielle enheter med lignende virksomhet. Dersom statspartene innrømmer utviklingsland eller deres kommersielle enheter særskilte privilegier, skal Driftsselskapet nyte slike privilegier på liknende preferansegrunnlag.
 - e) Statspartene kan innrømme Driftsselskapet særskilte incentiver, rettigheter, privilegier og immunitet uten plikt til å innrømme andre kommersielle enheter slike incentiver, rettigheter, privilegier eller immunitet.
5. Driftsselskapet skal forhandle med vertslandene hvor dets kontorer og anlegg befinner seg, om fritak for direkte og indirekte beskatning.
 6. Hver statspart skal treffe de tiltak som er nødvendige for å gi de prinsipper som er framsatt i dette vedlegg virkning gjennom sine egne lover, og skal gi melding til Driftsselskapet om de enkelte tiltak som er truffet.
 7. Driftsselskapet kan i den grad og på de betingelser den selv bestemmer, gi avkall på hvilke som helst av de privilegier og den immunitet som det er blitt innrømmet i henhold til denne artikkel eller spesielle avtaler nevnt i nr. 1.

*Vedlegg V.
Forliksbehandling*

*AVSNITT 1.
FORLIKSBEHANDLING I HENHOLD TIL DEL XV AVSNITT 1*

*Artikkel 1
Åpning av forhandlinger*

Dersom partene i en tvist i samsvar med artikkel 284 er blitt enige om å henvise tvisten til forliksbehandling etter dette avsnitt, kan enhver part åpne forhandlingene ved skriftlig underretning rettet til den annen part eller de andre parter i tvisten.

*Artikkel 2
Liste over forliksmenn*

De forente nasjoners generalsekretær skal sette opp og ajourføre en liste over forliksmenn. Hver statspart har rett til å utpeke fire forliksmenn, og hver av dem skal være en person som nyter det beste omdømme med hensyn til upartiskhet, dyktighet og hederlighet. Listen skal bestå av navnene på de personer som på denne måte er utpekt. Dersom listen på noe tidspunkt inneholder mindre enn fire forliksmenn utpekt av en statspart, skal vedkommende statspart ha rett til i nødvendig omfang å foreta ytterligere utpeking. En forliksmanns navn skal stå på listen til det trekkes tilbake av den statspart som utpekte vedkommende, men han skal fortsatt være medlem av enhver forlikskommisjon som han er oppnevnt til, inntil forhandlingene for den kommisjon er avsluttet.

*Artikkel 3
Nedsettelse av forlikskommisjonen*

Forlikskommisjonen skal, med mindre partene blir enige om noe annet, nedsettes på følgende måte:

- a) Med forbehold for bokstav g) skal forlikskommisjonen bestå av fem medlemmer.
- b) Den part som åpner forhandlingene skal oppnevne to forliksmenn som fortrinnsvis skal velges fra listen nevnt i artikkel 2, hvorav en kan være dens borger, med mindre partene blir enige om noe annet. Oppnevningene skal tas med i underretningen nevnt i artikkel 1.
- c) Den annen part i tvisten skal innen 21 dager etter at underretningen nevnt i artikkel 1 i dette

vedlegg er mottatt, oppnevne to forliksmenn på den måte som er fastsatt i bokstav b). Dersom oppnevningene ikke er foretatt innen fristen, kan den part som åpnet forhandlinger, innen en uke etter fristens utløp enten avslutte forhandlingene ved underretning til den annen part eller be De forente nasjoners generalsekretær foreta oppnevningene i samsvar med bokstav e).

- d) Innen 30 dager etter at alle fire forliksmenn er oppnevnt, skal de oppnevne en femte forliksmann, valgt fra listen nevnt i artikkel 2 i dette vedlegg, som skal være formann. Dersom oppnevningen ikke er foretatt innen fristen, kan enhver av partene innen en uke etter fristens utløp be De forente nasjoners generalsekretær foreta oppnevningen i samsvar med bokstav e).
- e) De forente nasjoners generalsekretær skal innen 30 dager etter at en anmodning etter bokstav c) eller d) er mottatt, i samråd med tvistens parter foreta de nødvendige oppnevninger fra listen nevnt i artikkel 2 i dette vedlegg.
- f) Ethvert ledig verv skal besettes på den måte som er fastsatt for den opprinnelige oppnevning.
- g) Når to eller flere parter blir enige om at de har sammenfallende interesse, skal de oppnevne to forliksmenn i fellesskap. Når to eller flere parter har forskjellig interesse eller det er uenighet om hvorvidt de har sammenfallende interesse, skal de oppnevne forliksmenn hver for seg.
- h) I tvister som omfatter mer enn to parter som har forskjellig interesse, eller det er uenighet om hvorvidt de har sammenfallende interesse, skal tvistens parter anvende bokstav a)-f) så langt det er mulig.

Artikkel 4 Behandlingsmåte

Forlikskommisjonen skal fastsette sin egen behandlingsmåte, med mindre partene blir enige om noe annet. Kommisjonen kan, med samtykke fra tvistens parter, oppfordre enhver statspart til å legge sine synspunkter fram for den, muntlig eller skriftlig. Kommisjonen skal treffe sine beslutninger om prosedyrespørsmål, rapporten og anbefalinger ved stemmeflertall.

Artikkel 5 Minnelig løsning

Kommisjonen kan gjøre partene oppmerksom på ethvert tiltak som kan gjøre det lettere å oppnå en minnelig løsning av tvisten.

Artikkel 6 Kommisjonens oppgaver

Kommisjonen skal høre partene, gjennomgå deres krav og innsigelser og legge fram forslag med sikte på å hjelpe dem til å komme fram til en minnelig løsning.

Artikkel 7 Rapport

1. Kommisjonen skal avgi rapport innen 12 måneder etter sin opprettelse. Rapporten skal inneholde de inngåtte avtaler, og dersom ingen avtale foreligger, kommisjonens konklusjoner om alle rettslige eller faktiske spørsmål i forbindelse med den omtvistede sak, samt de anbefalinger den finner hensiktsmessig for å oppnå en minnelig løsning. Rapporten skal deponeres hos De forente nasjoners generalsekretær, som umiddelbart skal oversende den til tvistens parter.
2. Kommisjonens rapport, med dens konklusjoner eller anbefalinger, skal ikke være bindende for partene.

Artikkel 8 Avslutning

Forlikforhandlingene er avsluttet når en løsning er oppnådd, når partene har godtatt eller en part har avvist rapportens anbefalinger ved skriftlig underretning rettet til De forente nasjoners generalsekretær, eller når det er gått tre måneder fra den dag rapporten ble oversendt partene.

Artikkel 9 Honorarer og utgifter

Kommisjonens honorar og utgifter skal bæres av tvistens parter.

Artikkel 10 Partenes rett til å endre behandlingsmåten

Tvistens parter kan ved en avtale som utelukkende gjelder vedkommende tvist, endre enhver

bestemmelse i dette vedlegg.

AVSNITT 2.
OBLIGATORISK HENVISNING TIL FORLIKSBEHANDLING I HENHOLD TIL
DEL XV AVSNITT 3

Artikkel 11
Åpning av forhandlinger

1. Enhver part i en tvist som i samsvar med del XV avsnitt 3 kan henvises til forliksbehandling etter dette avsnitt, kan åpne forhandlinger ved skriftlig underretning rettet til den annen part eller de andre parter i tvisten.
2. Enhver part i tvisten som er gitt underretning etter nr. 1, skal være forpliktet til å undergi seg slike forhandlinger.

Artikkel 12
Unnlatelse av å svare eller undergi seg forliksbehandling

Det forhold at en eller flere av tvistens parter unnlater å svare på en underretning om åpning av forhandlinger, eller å undergi seg slike forhandlinger, skal ikke være til hinder for å gjennomføre forhandlingene.

Artikkel 13
Kompetanse

Uenighet om hvorvidt en forlikskommisjon som handler i henhold til dette avsnitt har kompetanse, skal avgjøres av kommisjonen.

Artikkel 14
Anvendelse av avsnitt 1

Avsnitt 1 artikkel 2 til 10 i dette vedlegg i gjelder med forbehold om bestemmelsene i dette avsnitt.

Vedlegg VI.
Vedtekter for Den internasjonale havrettsdomstol

Artikkel 1
Alminnelige bestemmelser

1. Den internasjonale havrettsdomstol opprettes og skal virke i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjon og disse vedtekter.
2. Domstolen skal ha sitt sete i den frie Hansaby Hamburg i Forbundsrepublikken Tyskland.
3. Domstolen kan møte og utøve sin virksomhet et annet sted når den finner det ønskelig.
4. Henvisning av en tvist til Domstolen skal reguleres av bestemmelsene i del XI og XV.

AVSNITT 1.
DOMSTOLENS ORGANISERING

Artikkel 2
Sammensetning

1. Domstolen skal bestå av 21 uavhengige medlemmer, valgt blant personer som nyter det beste omdømme med hensyn til upartiskhet og hederlighet, samt anerkjennelse for sin dyktighet på havrettens område.
2. I Domstolen som helhet skal det sikres at de viktigste rettssystemer i verden er representert, samt en rett og rimelig geografisk fordeling.

Artikkel 3
Medlemmer

1. Domstolen kan ikke ha to medlemmer som er borgere av den samme stat. For dette formål skal en person som kan anses som borger av mer enn en stat, regnes som borger av den stat der han vanligvis utøver sine borgerlige og politiske rettigheter.
2. Det skal være minst tre medlemmer fra hver av de geografiske grupper som er fastsatt av De forente nasjoners generalforsamling.

Artikkel 4 *Innstilling og valg*

1. Hver statspart kan innstille høyst to personer som har de kvalifikasjoner som er fastsatt i artikkel 2 i dette vedlegg. Domstolens medlemmer skal velges fra listen over de personer som på denne måte er innstilt.
2. Minst tre måneder før valgets dato skal ved det første valget De forente nasjoners generalsekretær, og ved de påfølgende valg Domstolens justissekretær, sende en skriftlig oppfordring til statspartene om å legge fram sin innstilling til medlemmer av Domstolen innen to måneder. Han skal sette opp en alfabetisk liste over alle personer som på denne måte er innstilt, med angivelse av hvilke statsparter som har innstilt dem, og skal oversende listen til statspartene innen den sjuende dag i den siste måned før datoen for hvert valg.
3. Det første valget skal holdes innen seks måneder etter den dag denne konvensjon trer i kraft.
4. Domstolens medlemmer skal velges ved hemmelig avstemning. Det første valget skal finne sted i et møte mellom statspartene sammenkalt av De forente nasjoners generalsekretær, og de påfølgende valg etter en framgangsmåte som statspartene blir enige om. På dette møtet skal to tredjedeler av statspartene utgjøre beslutningsdyktig antall. De personer skal være valgt til Domstolen som oppnår flest stemmer og to tredjedels flertall av stemmene til de statsparter som er til stede og avgir stemme, forutsatt at dette flertall omfatter et flertall av statspartene.

Artikkel 5 *Funksjonstid*

1. Domstolens medlemmer skal velges for ni år og kan gjenvelges; av de dommere som velges ved det første valget, skal imidlertid sju tre ut etter tre år, og sju etter seks år.
2. Hvilke medlemmer av Domstolen som skal tre ut etter de ovennevnte perioder på tre og seks år, skal avgjøres ved loddtrekning foretatt av De forente nasjoners generalsekretær like etter det første valget.
3. Domstolens medlemmer skal fortsette i sine verv til de blir avløst. Selv om de er avløst, skal de fullføre saker som ble påbegynt før den dag de ble avløst.
4. Dersom et medlem av Domstolen søker avskjed, skal oppsigelsen rettes til Domstolens president. Vervet blir ledig når oppsigelsen mottas.

Artikkel 6 *Ledige verv*

1. Ledige verv skal besettes etter den framgangsmåte som ble fulgt ved det første valget, men følgende bestemmelse skal gjelde: justissekretæren skal innen en måned etter at vervet er blitt ledig, sende ut de oppfordringer som er omhandlet i artikkel 4 i dette vedlegg, og datoen for valget skal fastsettes av Domstolens president etter samråd med statspartene.
2. Et medlem av Domstolen som er valgt til erstatning for et medlem hvis funksjonstid ikke er utløpt, skal bekle vervet resten av forgjengerens tjenesteperiode.

Artikkel 7 *Uforenlig virksomhet*

1. Intet medlem av Domstolen kan utøve noen politisk eller administrativ oppgave eller være aktivt tilknyttet eller ha økonomisk interesse i virksomhet utøvet av et foretak som er beskjeftiget med undersøkelse etter eller utnyttelse av forekomstene i havet eller på havbunnen, eller annen kommersiell bruk av havet eller havbunnen.
2. Intet medlem av Domstolen kan opptre som fullmektig, rådgiver eller advokat i noen sak.
3. Enhver tvil om disse spørsmål skal løses ved flertallsavgjørelse blant Domstolens øvrige tilstedeværende medlemmer.

Artikkel 8 *Vilkår for medlemmenes deltakelse i en bestemt sak*

1. Intet medlem av Domstolen kan delta i avgjørelsen av noen sak der han tidligere har opptrådt som fullmektig, rådgiver eller advokat for en av partene, eller som medlem av en nasjonal eller internasjonal domstol, eller i noen annen egenskap.
2. Dersom et medlem av Domstolen mener at han av særlige grunner ikke bør ta del i avgjørelsen av en bestemt sak, skal han underrette Domstolens president om dette.
3. Dersom Domstolens president mener at et medlem av Domstolen av særlige grunner skal vike sete i en bestemt sak, skal han underrette vedkommende om dette.
4. Enhver tvil om disse spørsmål skal løses ved flertallsavgjørelse blant Domstolens øvrige

tilstedeværende medlemmer.

Artikkel 9

Følgen av at de nødvendige vilkår ikke lenger oppfylles

Dersom et medlem etter de øvrige domstolsmedlemmers enstemmige oppfatning ikke lenger oppfyller de nødvendige vilkår, skal Domstolens president erklære vedkommendes verv ledig.

Artikkel 10

Privilegier og immunitet

Domstolens medlemmer skal under utøvelsen av sitt verv ha diplomatiske privilegier og diplomatisk immunitet.

Artikkel 11

Forsikring på ære og samvittighet

Før et medlem av Domstolen tiltrer sitt verv, skal han i åpent rettsmøte avgi en forsikring på ære og samvittighet om at han vil utøve sitt verv på en upartisk og samvittighetsfull måte.

Artikkel 12

President, visepresident og justissekretær

1. Domstolen skal velge sin president og visepresident for tre år; de kan gjenvelges.
2. Domstolen skal utnevne en justissekretær, og kan også sørge for at andre tjenestemenn utnevnes etter behov.
3. Presidenten og sekretæren skal være bosatt der Domstolen har sitt sete.

Artikkel 13

Beslutningsdyktighet

1. Alle medlemmer til rådighet skal delta i rettsmøtene; det kreves et antall på elleve valgte medlemmer for å sette Domstolen.
2. Med forbehold for artikkel 17 i dette vedlegg skal Domstolen bestemme hvilke medlemmer som er til rådighet for at Domstolen kan settes i en bestemt tvist, idet det tas hensyn til at de kamre som er omhandlet i artikkel 14 og 15 i dette vedlegg, skal fungere på en effektiv måte.
3. Alle tvister og begjæringer som bringes inn for Domstolen skal behandles og avgjøres av Domstolen, med mindre artikkel 14 i dette vedlegg kommer til anvendelse eller partene ber om behandling i samsvar med artikkel 15 i dette vedlegg.

Artikkel 14

Kammeret for havbunnstvister

Det skal opprettes et kammer for havbunnstvister i samsvar med bestemmelsene i avsnitt 4. Dets myndighet, fullmakter og oppgaver er fastlagt i del XI avsnitt 5.

Artikkel 15

Særlige kamre

1. Domstolen kan opprette kamre med tre eller flere valgte medlemmer når den mener det er nødvendig for å behandle bestemte kategorier tvister.
2. Domstolen skal opprette et kammer for behandling av en bestemt tvist som er brakt inn for den, dersom partene ber om det. Kammerets sammensetning skal fastsettes av Domstolen, med partenes samtykke.
3. For å utvirke en rask saksbehandling skal Domstolen hvert år opprette et kammer med fem av dets valgte medlemmer som kan behandle og avgjøre tvister etter en summarisk behandlingsmåte. To medlemmer skal utvelges som stedfortredere for medlemmer som ikke kan delta i en bestemt rettsforhandling.
4. Tvister skal behandles og avgjøres av de kamre som er omhandlet i denne artikkel, dersom partene ber om det.
5. En dom som er avsagt av et av de kamre som er omhandlet i denne artikkel og i artikkel 14 i dette vedlegg, skal regnes som avsagt av Domstolen.

Artikkel 16

Domstolens reglement

Domstolen skal utferdige et reglement for sin virksomhet. Den skal spesielt fastsette rettergangsregler.

Artikkel 17

Medlemmenes statsborgerskap

1. Domstolsmedlemmer som har samme statsborgerskap som en av partene i en tvist, skal beholde sin rett til å delta som medlemmer av Domstolen.
2. Dersom Domstolen under behandlingen av en tvist har et medlem som har samme statsborgerskap som en av partene, kan enhver annen part oppnevne en person den ønsker skal delta som medlem av Domstolen.
3. Dersom Domstolen under behandlingen av en tvist ikke har et medlem som har samme statsborgerskap som partene, kan hver av partene oppnevne et medlem til å delta som medlem av Domstolen.
4. Denne artikkel får anvendelse på de kamre som er omhandlet i artikkel 14 og 15 i dette vedlegg. I slike saker skal presidenten, i samråd med partene, be det nødvendige antall nærmere angitte medlemmer av Domstolen som har sete i kammeret, vike sete til fordel for medlemmer av Domstolen som har samme statsborgerskap som sakens parter, eller dersom slike ikke finnes eller de har forfall, til fordel for de medlemmer som er særskilt oppnevnt av partene.
5. Dersom det er flere parter med sammenfallende interesse, skal de med hensyn til anvendelsen av de foregående bestemmelser regnes som bare en part. Enhver tvil om dette spørsmål skal avgjøres av Domstolen.
6. Medlemmer som er oppnevnt i samsvar med bestemmelsene i nr. 2, 3 og 4, skal oppfylle de krav som er fastsatt i artikkel 2, 8 og 11 i dette vedlegg. De skal delta i avgjørelsen helt på like fot med sine kolleger.

Artikkel 18

Medlemmenes godtgjørelse

1. Hvert valgte medlem av Domstolen skal ha en årslønn og et særlig tillegg for hver dag vedkommende tjenestegjør, men det totale beløp utbetalt som særlig tillegg til et medlem gjennom ett år, skal ikke overstige årslønnen.
2. Presidenten skal ha et særlig årlig tillegg.
3. Visepresidenten skal motta et særlig tillegg for hver dag han gjør tjeneste som president.
4. Medlemmer som er oppnevnt etter artikkel 17 i dette vedlegg og som ikke er valgte medlemmer av Domstolen, skal ha en godtgjørelse for hver dag de tjenestegjør.
5. Disse lønninger, tillegg og godtgjørelser skal fra tid til annen fastsettes på møter mellom statspartene, og det skal da tas hensyn til Domstolens arbeidsbyrde. De kan ikke settes ned i løpet av tjenestetiden.
6. Justissekretærens lønn skal fastsettes i møter mellom statspartene, etter forslag fra Domstolen.
7. Forskrifter vedtatt i møter mellom statspartene skal fastsette pensjonsbetingelser for Domstolens medlemmer og justissekretæren og vilkår for refusjon av reiseutgifter for Domstolens medlemmer og justissekretæren.
8. Lønn, tillegg og godtgjørelse skal være fritatt for enhver beskatning.

Artikkel 19

Domstolens utgifter

1. Domstolens utgifter skal bæres av statspartene og av Myndigheten, på de vilkår og på den måte som bestemmes i møter mellom statspartene.
2. Domstolen skal, når andre enheter enn en statspart eller Myndigheten er part i en tvist som er brakt inn for den, fastsette det beløp som vedkommende part skal bidra med til dekning av Domstolens utgifter.

AVSNITT 2. KOMPETANSE

Artikkel 20

Adgang til Domstolen

1. Domstolen skal stå åpen for statspartene.
2. Domstolen skal stå åpen for andre enheter enn statspartene i ethvert tilfelle som er uttrykkelig nevnt i del XI, eller i forbindelse med enhver tvist som er brakt inn for Domstolen i samsvar med enhver annen avtale som gir den en domsmyndighet som er godtatt av alle tvistens parter.

Artikkel 21

Myndighet

Domstolens myndighet omfatter alle tvister og begjæringer som er brakt inn for den i samsvar med denne konvensjon, og alle saker som er uttrykkelig nevnt i enhver annen avtale som gir myndighet til Domstolen.

Artikkel 22

Henviſning av tvister som er omfattet av andre avtaler

Dersom alle parter i en traktat eller konvensjon som allerede er i kraft og som angår et spørsmål omhandlet i denne konvensjon, blir enige om det, kan enhver tvist om tolkningen eller anvendelsen av en slik traktat eller konvensjon bringes inn for Domstolen, i samsvar med slik avtale.

Artikkel 23

Anvendelig rett

Domstolen skal avgjøre alle tvister og begjæringer i samsvar med artikkel 293.

AVSNITT 3.

BEHANDLINGSMÅTE

Artikkel 24

Åpning av forhandlinger

1. Tvister bringes inn for Domstolen enten ved underretning om en særlig avtale eller ved skriftlig stevning rettet til justissekretæren, alt etter omstendighetene. I begge tilfeller skal tvistens gjenstand og tvistens parter angis.
2. Justissekretæren skal umiddelbart underrette alle berørte om den særlige avtale eller stevningen.
3. Justissekretæren skal også underrette alle statsparter.

Artikkel 25

Midlertidige forføyninger

1. I samsvar med artikkel 290 skal Domstolen og Kammeret for havbunnstvister ha myndighet til å anordne midlertidige forføyninger.
2. Dersom Domstolen ikke er trådt sammen, eller de medlemmer som er til rådighet ikke utgjør et beslutningsdyktig antall, skal Kammeret for summarisk behandlingsmåte opprettet etter artikkel 15 nr. 3 i dette vedlegg anordne midlertidige forføyninger. Uten hensyn til artikkel 15 nr. 4 kan slike midlertidige forføyninger vedtas på anmodning fra enhver part i tvisten. Midlertidige forføyninger kan vurderes og endres av Domstolen.

Artikkel 26

Muntlig forhandling

1. Den muntlige forhandlingen skal ledes av presidenten, eller i hans forfall, av visepresidenten. Dersom begge har forfall, skal den tilstedeværende dommer med høyest tjenesteansiennitet lede forhandlingen.
2. Den muntlige forhandling skal være offentlig, med mindre Domstolen bestemmer noe annet eller partene ber om at publikum ikke får adgang.

Artikkel 27

Prosessledning

Domstolen skal treffe beslutninger om prosessledelsen, avgjøre i hvilke former og innen hvilke frister partene må legge fram sine påstander, og treffe alle forføyninger med hensyn til bevisopptak.

Artikkel 28

Uteblivelse

Når en av partene ikke møter for Domstolen eller unnlater å forsvare sin sak for Domstolen, kan den annen part be Domstolen fortsette forhandlingene og treffe sin avgjørelse. Det forhold at en part uteblir eller unnlater å forsvare sin sak, skal ikke være til hinder for forhandlingene. Domstolen må før den treffer sin avgjørelse forvise seg ikke bare om at den har myndighet i tvisten, men også om at kravet er vel begrunnet både faktisk og rettslig.

Artikkel 29

Stemmeflertall for avgjørelse

1. Alle spørsmål skal avgjøres ved stemmeflertall blant de tilstedeværende medlemmer av Domstolen.
2. Ved stemmelikhet skal presidenten eller det medlem som gjør tjeneste i hans sted, ha den avgjørende stemme.

Artikkel 30

Dom

1. Dommen skal være begrunnet.
2. Den skal inneholde navnene på de medlemmer av Domstolen som har deltatt i avgjørelsen.
3. Dersom dommen helt eller delvis ikke gir uttrykk for domstolsmedlemmenes enstemmige oppfatning, har ethvert medlem rett til å avgi særvotum.
4. Dommen skal undertegnes av presidenten og justissekretæren. Den skal avsies i åpent rettsmøte som tvistens parter skal være behørig underrettet om.

Artikkel 31

Begjæring om intervensjon

1. Dersom en statspart mener den har en rettslig interesse som kan bli berørt av avgjørelsen i en tvist, kan den sende en begjæring til Domstolen om tillatelse til å intervenere.
2. Domstolen avgjør om begjæringen skal tas til følge.
3. Dersom en begjæring om intervensjon imøtekommes, skal Domstolens avgjørelse i tvisten være bindende for den intervensjonende statspart i den grad det dreier seg om spørsmål der vedkommende statspart har intervenert.

Artikkel 32

Rett til å intervenere i spørsmål om tolkning eller anvendelse

1. Når det reises spørsmål om tolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon, skal justissekretæren omgående underrette alle statsparter.
2. Når det etter artikkel 22 eller 23 i dette vedlegg reises spørsmål om tolkningen eller anvendelsen av en internasjonal avtale, skal justissekretæren omgående underrette alle parter i avtalen.
3. Enhver part nevnt i nr. 1 og 2 har rett til å intervenere i forhandlingene; dersom parten benytter seg av denne rett, vil den tolkning som kommer til uttrykk i dommen, være like bindende for vedkommende part.

Artikkel 33

Avgjørelsens endelig karakter og deres bindende virkning

1. Domstolens avgjørelse er endelig og skal etterkommes av alle tvistens parter.
2. Avgjørelsen skal ikke være bindende for andre enn partene og for den tvist som er pådømt.
3. Ved uenighet om avgjørelsens mening eller rekkevidde, skal Domstolen tolke den på anmodning fra en av partene.

Artikkel 34

Saksomkostninger

Med mindre Domstolen bestemmer noe annet, skal hver part bære sine saksomkostninger.

AVSNITT 4.

KAMMERET FOR HAVBUNNSTVISTER

Artikkel 35

Kammerets sammensetning

1. Kammeret for havbunnstvister omhandlet i artikkel 14 i dette vedlegg skal bestå av 11 medlemmer, utvalgt av et flertall av Domstolens valgte medlemmer og blant dem.
2. Ved utvelgingen av kammerets medlemmer skal det sikres at de viktigste rettssystemer i verden er representert, samt en rett og rimelig geografisk fordeling. Myndighetens forsamling kan vedta anbefalinger av generell art med hensyn til representasjon og fordeling.
3. Kammerets medlemmer skal utvelges hvert tredje år og kan velges for en ytterligere periode.
4. Kammeret skal velge sin president blant sine medlemmer, og vedkommende skal tjenestegjøre den periode Kammeret er valgt for.

5. Dersom det fortsatt pågår forhandlinger ved utløpet av den treårsperiode Kammeret er valgt for, skal Kammeret fullføre forhandlingene med sin opprinnelige sammensetning.
6. Dersom det oppstår et ledig verv i Kammeret, skal Domstolen utvelge en etterfølger blant sine valgte medlemmer, og vedkommende skal bekle vervet resten av forgjengerens tjenesteperiode.
7. Det kreves et antall på sju medlemmer utvalgt av Domstolen for å gjøre Kammeret beslutningsdyktig.

Artikkel 36

Ad hoc-kamre

1. Kammeret for havbunnstvister skal opprette et *ad hoc*-kammer med tre av dets medlemmer, som skal behandle en bestemt tvist som er brakt inn for den i samsvar med artikkel 188 nr. 1 bokstav b). Et slikt kammeres sammensetning skal fastsettes av Kammeret for havbunnstvister, med partenes samtykke.
2. Dersom partene ikke blir enige om sammensetningen av et *ad hoc*-kammer som nevnt i nr. 1, skal hver av tvistens parter oppnevne et medlem, og det gjenstående medlem skal oppnevnes av dem i fellesskap. Dersom de ikke blir enige, eller dersom en part unnlater å foreta en oppnevning, skal presidenten i Kammeret for havbunnstvister omgående foreta oppnevningen eller oppnevningene blant dets medlemmer, etter å ha rådført seg med partene.
3. *ad hoc*-kammerets medlemmer kan ikke være i tjeneste hos eller ha samme statsborgerskap som noen av tvistens parter.

Artikkel 37

Adgang

- Kammeret skal stå åpent for statspartene, Myndigheten og de øvrige enheter nevnt i del XI avsnitt 5.

Artikkel 38

Anvendelig rett

I tillegg til bestemmelsene i artikkel 293 skal Kammeret anvende:

- a) Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, vedtatt i samsvar med denne konvensjon, og
- b) bestemmelser i kontrakter om virksomhet i Området, i saker som angår en slik kontrakt.

Artikkel 39

Fullbyrdelse av Kammerets avgjørelser

Kammerets avgjørelser skal kunne fullbyrdes på statspartenes territorier på samme måte som dommer eller kjennelser avsagt av den øverste domstol i den statspart på hvis territorium fullbyrdelse søkes.

Artikkel 40

Anvendelse av andre avsnitt i dette vedlegg

1. De avsnitt i dette vedlegg som ikke er uforenlige med dette avsnitt, skal få anvendelse på Kammeret.
2. Under utøvelsen av sine oppgaver vedrørende rådgivende uttalelser, skal Kammeret la seg veilede av de bestemmelser i dette vedlegg som gjelder for behandling ved Domstolen, i den utstrekning det anerkjenner dem som anvendelige.

AVSNITT 5.

ENDRINGER

Artikkel 41

Endringer

1. Endringer i dette vedlegg, bortsett fra endringer i avsnitt 4, kan vedtas bare i samsvar med artikkel 313 eller ved konsensus på en konferanse sammenkalt i samsvar med denne konvensjon.
2. Endringer i avsnitt 4 kan vedtas bare i samsvar med artikkel 314.
3. Domstolen kan ved skriftlig melding til statspartene foreslå de endringer i disse vedtekter som den finner nødvendig, slik at de kan behandles i samsvar med nr. 1 og 2.

Vedlegg VII. Voldgift

Artikkel 1

Åpning av forhandlinger

Med forbehold for bestemmelsene i del XV kan enhver part i en tvist henvise tvisten til den voldgiftsbehandling som er fastsatt i dette vedlegg, ved underretning rettet til den annen part eller de andre parter i tvisten. Underretningen skal være ledsaget av en formulering av påstanden og av begrunnelsen for den.

Artikkel 2

Liste over voldgiftsmenn

1. De forente nasjoners generalsekretær skal sette opp og ajourføre en liste over voldgiftsmenn. Hver statspart har rett til å utpeke fire voldgiftsmenn, og hver av dem skal være en person med erfaring fra maritime forhold som nyter det beste omdømme med hensyn til upartiskhet, dyktighet og hederlighet. Listen skal bestå av navnene på de personer som på denne måte er utpekt.
2. Dersom listen på noe tidspunkt inneholder mindre enn fire voldgiftsmenn utpekt av en statspart, skal vedkommende statspart ha rett til i nødvendig omfang å foreta ytterligere utpeking.
3. En voldgiftsmanns navn skal stå på listen til det trekkes tilbake av den statspart som utpekte vedkommende, men han skal fortsatt være medlem av enhver voldgiftsdomstol som han er oppnevnt til, inntil forhandlingene for den voldgiftsdomstol er avsluttet.

Artikkel 3

Nedsettelse av voldgiftsdomstolen

For forhandlinger etter dette vedlegg skal voldgiftsdomstolen nedsettes på følgende måte, med mindre partene blir enige om noe annet:

- a) Med forbehold for bestemmelsene i bokstav g) skal voldgiftsdomstolen bestå av fem medlemmer.
- b) Den part som åpner forhandlingene skal oppnevne ett medlem, som fortrinnsvis skal velges fra listen nevnt i artikkel 2 i dette vedlegg, og som kan være dens borger. Oppnevningen skal tas med i underretningen nevnt i artikkel 1 i dette vedlegg.
- c) Den annen part i tvisten skal innen 30 dager etter at underretningen nevnt i artikkel 1 i dette vedlegg er mottatt, oppnevne ett medlem, som fortrinnsvis skal velges fra listen og som kan være dens borger. Dersom oppnevningen ikke er foretatt innen fristen, kan den part som åpnet forhandlinger, innen to uker etter fristens utløp be om at oppnevningen foretas i samsvar med bokstav e).
- d) De tre øvrige medlemmer skal oppnevnes etter avtale mellom partene. De skal fortrinnsvis velges fra listen og være borgere av tredjestater, med mindre partene blir enige om noe annet. Tvistens parter skal oppnevne voldgiftsdomstolens formann blant disse tre medlemmer. Dersom partene innen 60 dager etter at underretningen nevnt i artikkel 1 i dette vedlegg er mottatt, ikke kan bli enige om oppnevningen av ett eller flere av de medlemmer av domstolen som skal oppnevnes etter avtale, eller om oppnevningen av formannen, skal på anmodning fra en av tvistens parter den eller de gjenstående oppnevninger foretas i samsvar med bokstav e). En slik anmodning skal framsettes innen to uker etter utløpet av nevnte frist på 60 dager.
- e) Med mindre partene blir enige om at enhver oppnevning i henhold til bokstav c) og d) skal foretas av en person eller en tredjestat som er valgt av partene, skal presidenten for Den internasjonale havrettsdomstol foreta de nødvendige oppnevninger. Dersom presidenten ikke er i stand til å handle i henhold til denne bokstav eller er borger av en part i tvisten, skal oppnevningen foretas av det medlem av Den internasjonale havrettsdomstol med høyest tjenesteansettelse som er til rådighet og ikke er borger av en av partene. De oppnevninger som er nevnt i denne bokstav, skal foretas fra listen nevnt i artikkel 2 i dette vedlegg innen 30 dager etter at anmodningen er mottatt, og i samråd med partene. De medlemmer som er oppnevnt på denne måten, skal ha forskjellig statsborgerskap og kan ikke være i tjeneste hos, til vanlig bosatt i eller borger av noen av tvistens parter.
- f) Ethvert ledig verv skal besettes på den måte som er fastsatt for den opprinnelige oppnevning.
- g) Parter med sammenfallende interesse skal i fellesskap og etter avtale oppnevne ett medlem av domstolen. Når det er flere parter som har forskjellig interesse, eller det er uenighet om hvorvidt de har sammenfallende interesse, skal hver av dem oppnevne ett medlem av domstolen. Det antall domstolsmedlemmer som oppnevnes av partene hver for seg, skal alltid være ett mindre enn det antall domstolsmedlemmer som oppnevnes av partene i fellesskap.

- h) I tvister som omfatter mer enn to parter, får bestemmelsene i bokstav a) til f) anvendelse i størst mulig utstrekning

Artikkel 4

Voldgiftsdomstolens oppgaver

En voldgiftsdomstol som er nedsatt i henhold til artikkel 3 i dette vedlegg, skal virke i samsvar med bestemmelsene i denne konvensjon og dette vedlegg.

Artikkel 5

Behandlingsmåte

Med mindre tvistens parter blir enige om noe annet, skal voldgiftsdomstolen fastsette sin behandlingsmåte, som sikrer hver av partene full anledning til å bli hørt og til å legge fram sin sak.

Artikkel 6

Plikter for partene i en tvist

Tvistens parter skal lette voldgiftsdomstolens arbeid, og i samsvar med sin lovgivning og ved å utnytte alle midler de har til rådighet skal de særlig:

- a) gi den alle relevante dokumenter, lettelser og opplysninger, og
- b) når det er nødvendig, gjøre det mulig for den å innkalle vitner eller sakkyndige og motta deres forklaringer, og å foreta befaringer på de steder som saken er knyttet til.

Artikkel 7

Utgifter

Med mindre voldgiftsdomstolen bestemmer noe annet som følge av særlige omstendigheter i saken, skal domstolens utgifter, herunder godtgjørelse til dens medlemmer, bæres likt mellom tvistens parter.

Artikkel 8

Stemmeflertall for avgjørelser

Voldgiftsdomstolens avgjørelser skal treffes ved stemmeflertall blant medlemmene. Det forhold at mindre enn halvparten av medlemmene er fraværende eller avstår fra å stemme, skal ikke være til hinder for at domstolen treffer avgjørelse. Ved stemmelikhet skal formannen ha den avgjørende stemme.

Artikkel 9

Uteblivelse

Når en av tvistens parter ikke møter for voldgiftsdomstolen eller unnlater å forsvare sin sak, kan den annen part be domstolen fortsette forhandlingene og avsi sin kjennelse. Det forhold at en part uteblir eller unnlater å forsvare sin sak, skal ikke være til hinder for forhandlingene. Domstolen må før den avsier sin kjennelse forvise seg ikke bare om at den har myndighet i tvisten, men også om at påstanden er vel begrunnet både faktisk og rettslig.

Artikkel 10

Kjennelse

Voldgiftsdomstolens kjennelse skal være begrenset til tvistens gjenstand og skal være begrunnet. Den skal inneholde navnene på de medlemmer som har deltatt, samt kjennelsens dato. Ethvert medlem av domstolen kan føye et særskilt eller dissenterende votum til kjennelsen.

Artikkel 11

Kjennelsens endelige karakter

Kjennelsen skal være endelig og kan ikke påankes, med mindre tvistens parter på forhånd er blitt enige om en ankebehandling. Den skal etterkommes av tvistens parter.

Artikkel 12

Kjennelsens tolkning eller iverksettelse

1. Enhver uoverensstemmelse som måtte oppstå mellom tvistens parter om tolkningen av kjennelsen eller om hvordan den skal iverksettes, kan av enhver av partene bringes inn til avgjørelse for den voldgiftsdomstol som avsa kjennelsen. For dette formål skal ethvert ledig verv i domstolen besettes på den måte som er fastsatt for de opprinnelige oppnevninger av domstolens medlemmer.

2. Enhver slik uoverensstemmelse kan bringes inn for en annen domstol i henhold til artikkel 287, etter avtale mellom alle tvistens parter.

Artikkel 13

Anvendelse på andre enheter enn statspartene

Bestemmelsene i dette vedlegg får tilsvarende anvendelse på enhver tvist som omfatter andre enheter enn statspartene.

Vedlegg VIII.

Særlig voldgiftsbehandling

Artikkel 1

Åpning av forhandlinger

Med forbehold for del XV kan enhver part i en tvist om tolkningen eller anvendelsen av de bestemmelser i denne konvensjon som vedrører 1) fiskerier, 2) vern og bevaring av det marine miljø, 3) vitenskapelig havforskning og 4) skipsfart, herunder forurensning fra skip og ved dumping, henvise tvisten til den særlige voldgiftsbehandling som er fastsatt i dette vedlegg, ved underretning rettet til den annen part eller de andre parter i tvisten. Underretningen skal være ledsaget av en formulering av påstanden og av begrunnelsen for den.

Artikkel 2

Liste over sakkyndige

1. Det skal settes opp og ajourføres en liste over sakkyndige på hvert av følgende områder: 1) fiskerier, 2) vern og bevaring av det marine miljø, 3) vitenskapelig havforskning og 4) skipsfart, herunder forurensning fra skip og ved dumping.
2. Listene over sakkyndige skal for fiskerier settes opp og ajourføres av De forente nasjoners organisasjon for ernæring og landbruk, for vern og bevaring av det marine miljø av De forente nasjoners miljøprogram, for vitenskapelig havforskning av Den mellomstatlige oseanografiske kommisjon, for skipsfart, herunder forurensning fra skip og ved dumping, av Den internasjonale sjøfartsorganisasjon eller i den enkelte sak av vedkommende underliggende organ som en slik organisasjon, et slikt program eller en slik kommisjon har delegert denne oppgave til.
3. Hver statspart har rett til å utpeke to sakkyndige på hvert område, hvis dyktighet i forbindelse med de juridiske, vitenskapelige eller tekniske sider ved et slikt område er fastslått og alminnelig anerkjent, og som nyter det beste omdømme med hensyn til upartiskhet og hederlighet. Listen skal bestå av navnene på de personer som på denne måte er utpekt på hvert område.
4. Dersom listen på noe tidspunkt inneholder mindre enn to sakkyndige utpekt av en statspart, skal vedkommende statspart ha rett til i nødvendig omfang å foreta ytterligere utpeking.
5. En sakkyndigs navn skal stå på listen til det trekkes tilbake av den statspart som utpekte vedkommende, men han skal fortsatt gjøre tjeneste i enhver særlig voldgiftsdomstol som han er oppnevnt til, inntil forhandlingene for den særlige voldgiftsdomstol er avsluttet.

Artikkel 3

Nedsettelse av den særlige voldgiftsdomstol

For forhandlinger etter dette vedlegg skal voldgiftsdomstolen nedsettes på følgende måte, med mindre partene blir enige om noe annet:

- a) Med forbehold for bestemmelsene i bokstav g) skal den særlige voldgiftsdomstol bestå av fem medlemmer.
- b) Den part som åpner forhandlingene skal oppnevne to medlemmer, som fortrinnsvis skal velges fra listen eller listene for det aktuelle område nevnt i artikkel 2 i dette vedlegg, hvorav en kan være partens borger. Oppnevningene skal tas med i underretningen nevnt i artikkel 1 i dette vedlegg.
- c) Den annen part i tvisten skal innen 30 dager etter at underretningen nevnt i artikkel 1 i dette vedlegg er mottatt, oppnevne to medlemmer, som fortrinnsvis skal velges fra listen eller listene for det aktuelle område, hvorav en kan være partens borger. Dersom oppnevningene ikke er foretatt innen fristen, kan den part som åpnet forhandlinger, innen to uker etter fristens utløp be om at oppnevningene foretas i samsvar med bokstav e).
- d) Tvistens parter skal etter avtale oppnevne formannen for den særlige voldgiftsdomstol, som fortrinnsvis skal velges fra listen og skal være borger av en tredjestat, med mindre partene blir enige om noe annet. Dersom partene innen 30 dager etter at underretningen nevnt i artikkel 1 i dette vedlegg er mottatt, ikke kan bli enige om oppnevningen av formannen, skal oppnevningen

- på anmodning fra en av tvistens parter foretas i samsvar med bokstav e). En slik anmodning skal framsettes innen to uker etter utløpet av nevnte frist på 30 dager.
- e) Med mindre partene blir enige om at oppnevningen skal foretas av en person eller en tredjestat som er valgt av partene, skal De forente nasjoners generalsekretær foreta de nødvendige oppnevninger innen 30 dager etter at en anmodning etter bokstav c) og d) er mottatt. De oppnevninger som er nevnt i denne bokstav, skal foretas fra den eller de aktuelle lister over sakkyndige nevnt i artikkel 2 i dette vedlegg, i samråd med tvistens parter og den relevante internasjonale organisasjon. De medlemmer som er oppnevnt på denne måten, skal ha forskjellig statsborgerskap og kan ikke være i tjeneste hos, til vanlig bosatt i eller borger av noen av tvistens parter.
 - f) Ethvert ledig verv skal besettes på den måte som er fastsatt for den opprinnelige oppnevning.
 - g) Parter med sammenfallende interesse skal i fellesskap og etter avtale oppnevne to medlemmer av domstolen. Når det er flere parter som har forskjellig interesse, eller det er uenighet om hvorvidt de har sammenfallende interesse, skal hver av dem oppnevne ett medlem av domstolen.
 - h) I tvister som har mer enn to parter, får bestemmelsene i bokstav a) til f) anvendelse i størst mulig utstrekning.

Artikkel 4

Alminnelige bestemmelser

Vedlegg VII artikkel 4 til 13 får tilsvarende anvendelse på særlig voldgiftsbehandling etter dette vedlegg.

Artikkel 5

Fastsettelse av faktiske forhold

1. Partene i en tvist om tolkningen eller anvendelsen av de bestemmelser i denne konvensjon som gjelder 1) fiskerier, 2) vern og bevaring av det marine miljø, 3) vitenskapelig havforskning og 4) skipsfart, herunder forurensning fra skip og ved dumping, kan på ethvert tidspunkt bli enige om å be en særlig voldgiftsdomstol nedsatt i samsvar med artikkel 3 i dette vedlegg om å gjennomføre en undersøkelse og fastslå de faktiske forhold som ga opphav til tvisten.
2. Med mindre partene blir enige om noe annet, skal fastslåelsen av de faktiske forhold som den særlige voldgiftsdomstol har foretatt i samsvar med nr. 1, betraktes som endelige i forholdet mellom partene.
3. Dersom alle tvistens parter ber om det, kan den særlige voldgiftsdomstol utforme anbefalinger som bare skal danne grunnlag for en fornyet granskning fra partenes side av de spørsmål som ga opphav til tvisten, uten å ha en avgjørelses rettskraft.
4. Med forbehold for nr. 2 skal den særlige voldgiftsdomstol handle i samsvar med bestemmelsene i dette vedlegg, med mindre partene blir enige om noe annet.

Vedlegg IX.

Internasjonale organisasjoners deltakelse

Artikkel 1

Termbruk

I artikkel 305 og dette vedlegg menes med «internasjonal organisasjon» en mellomstatlig organisasjon bestående av stater som på saksområder regulert av denne konvensjon, har overført kompetanse til den, herunder kompetanse til å inngå traktater på disse saksområder.

Artikkel 2

Undertegning

En internasjonal organisasjon kan undertegne denne konvensjon dersom et flertall av dens medlemsstater har undertegnet den. Ved undertegning skal en internasjonal organisasjon avgi en erklæring som angir på hvilke saksområder regulert av denne konvensjon organisasjonen har fått overført kompetanse fra sine signatarmedlemsstater, samt denne kompetanses art og omfang.

Artikkel 3

Formell bekreftelse og tiltredelse

1. En internasjonal organisasjon kan deponere sitt dokument om formell bekreftelse eller tiltredelse dersom et flertall av medlemsstatene deponerer eller har deponert sine ratifikasjons- eller tiltredelsesdokumenter.

2. De dokumenter som deponeres av den internasjonale organisasjon, skal inneholde de forpliktelser og erklæringer som kreves etter artikkel 4 og 5 i dette vedlegg.

Artikkel 4

Deltakelsens omfang og rettigheter og forpliktelser

1. En internasjonal organisasjons dokument om formell bekreftelse eller tiltredelse skal inneholde en forpliktelse om å godta de rettigheter og plikter som i denne konvensjon er fastsatt for statene, på de saksområder der organisasjonen har fått overført kompetanse fra de av sine medlemsstater som er parter i denne konvensjon.
2. En internasjonal organisasjon skal være part i denne konvensjon i den grad den har kompetanse i samsvar med de erklæringer, meddelelser eller underretninger som er nevnt i artikkel 5 i dette vedlegg.
3. En slik internasjonal organisasjon skal utøve de rettigheter og oppfylle de forpliktelser som etter denne konvensjon ellers ville tilkomme de av dens medlemsstater som er parter, på saksområder der den har fått overført kompetanse fra disse medlemsstater. Medlemsstatene i denne internasjonale organisasjon skal ikke utøve den kompetanse de har overført til den.
4. En slik internasjonal organisasjons deltakelse skal ikke i noe tilfelle innebære en økning i den representasjon som ellers ville tilkomme de av dens medlemsstater som er statsparter, herunder rettigheter i forbindelse med beslutningsprosessen.
5. En slik internasjonal organisasjons deltakelse skal ikke i noe tilfelle gi de av dens medlemsstater som ikke er statsparter, noen rettighet etter denne konvensjon.
6. Dersom det oppstår konflikt mellom en internasjonal organisasjons forpliktelser etter denne konvensjon og dens forpliktelser etter avtalen om organisasjonens opprettelse, eller rettsakter med tilknytning til den, skal forpliktelsene etter denne konvensjon gå foran.

Artikkel 5

Erklæringer, underretninger og meddelelser

1. En internasjonal organisasjons dokument om formell bekreftelse eller tiltredelse skal inneholde en erklæring som angir på hvilke saksområder regulert av denne konvensjon den har fått overført kompetanse fra de av sine medlemsstater som har ratifisert eller tiltrådt konvensjonen.
2. En medlemsstat i en internasjonal organisasjon skal når den ratifiserer eller tiltrer denne konvensjon, eller når organisasjonen deponerer sitt dokument om formell bekreftelse eller tiltredelse, alt etter hva som inntreffer senest, avgi en erklæring som angir på hvilke saksområder regulert av denne konvensjon den har overført kompetanse til organisasjonen.
3. Statsparter som er medlemsstater i en organisasjon som er part i denne konvensjon, skal formodes å ha kompetanse på alle saksområder regulert av denne konvensjon hvor de ikke har angitt uttrykkelig at de har overført kompetanse til organisasjonen ved en erklæring, underretning eller meddelelse etter denne artikkel.
4. Den internasjonale organisasjon og de av dens medlemsstater som er statsparter, skal uten opphold underrette denne konvensjons depositar om enhver endring i fordelingen av kompetanse, herunder nye overføringer av kompetanse, angitt i erklæringene etter nr. 1 og 2.
5. Enhver statspart kan be en internasjonal organisasjon og de av dens medlemsstater som er statsparter, opplyse om hvem av dem som har kompetanse i et bestemt spørsmål som har oppstått. Organisasjonen og de berørte medlemsstater skal gi slike opplysninger innen rimelig tid. Den internasjonale organisasjon og medlemsstatene kan også gi opplysningene av eget tiltak.
6. Erklæringer, underretninger og meddelelser etter denne artikkel skal angi den overførte kompetanses art og omfang.

Artikkel 6

Ansvar og erstatning

1. Parter som har kompetanse etter artikkel 5 i dette vedlegg, skal være ansvarlig for manglende overholdelse av forpliktelser etter denne konvensjon eller andre brudd på konvensjonen.
2. Enhver statspart kan be en internasjonal organisasjon eller de av dens medlemsstater som er statsparter, opplyse om hvem som er ansvarlig i forbindelse med en bestemt sak. Organisasjonen og de berørte medlemsstater skal gi slike opplysninger. Dersom de har unnlatt å gi slike opplysninger innen rimelig tid eller gir motstridende opplysninger, skal de ha solidarisk ansvar.

Artikkel 7

Twisteløsning

1. Når en internasjonal organisasjon deponerer sitt dokument om formell bekreftelse eller

- tiltredelse, eller på et hvilket som helst senere tidspunkt, kan den ved skriftlig erklæring fritt velge ett eller flere midler for løsning av tvister om fortolkningen eller anvendelsen av denne konvensjon som nevnt i artikkel 287 nr. 1 bokstav a), c) eller d).
2. Bestemmelsene i del XV får tilsvarende anvendelse på enhver tvist mellom partene i denne konvensjon der en eller flere av dem er en internasjonal organisasjon.
 3. Når en internasjonal organisasjon og en eller flere av dens medlemsstater sammen er parter eller er parter med sammenfallende interesse, skal organisasjonen anses å ha godtatt de samme tvisteløsningsprosedyrer som medlemsstatene; når en medlemsstat etter artikkel 287 har valgt bare Den internasjonale domstol, skal organisasjonen og den berørte medlemsstat likevel anses å ha godtatt voldgift i samsvar med vedlegg VII, med mindre tvistens parter blir enige om noe annet.

Artikkel 8 *Anvendelse av del XVII*

Del XVII får tilsvarende anvendelse på en internasjonal organisasjon, unntatt med hensyn til følgende:

- a) en internasjonal organisasjons dokument om formell bekreftelse eller tiltredelse skal ikke medregnes ved anvendelse av artikkel 308 nr. 1,
- b)
 - i) en internasjonal organisasjon skal ha enekompetanse med hensyn til anvendelsen av artikkel 312 til 315, i den utstrekning den etter artikkel 5 i dette vedlegg har kompetanse over hele det saksforhold endringen gjelder,
 - ii) en internasjonal organisasjons dokument om formell bekreftelse av eller tiltredelse til en endring skal ved anvendelse av artikkel 316 nr. 1, 2 og 3 anses som ratifikasjons- eller tiltredelsesdokument for enhver medlemsstat som er statspart, når den internasjonale organisasjon etter artikkel 5 i dette vedlegg har kompetanse over hele det saksforhold endringen gjelder.
 - iii) ved alle andre endringer skal den internasjonale organisasjons dokument om formell bekreftelse eller tiltredelse ikke medregnes ved anvendelse av artikkel 316 nr. 1 og 2,
- c)
 - i) en internasjonal organisasjon kan ikke si opp denne konvensjon i samsvar med artikkel 317 dersom en av dens medlemsstater er statspart og den fortsatt oppfyller kravene angitt i artikkel 1 i dette vedlegg,
 - ii) en internasjonal organisasjon skal si opp denne konvensjon når ingen av dens medlemsstater er statsparter eller de ikke lenger oppfyller kravene angitt i artikkel 1 i dette vedlegg. Oppsigelsen får øyeblikkelig virkning.

UTDRAG FRA SLUTTAKTEN TIL DE FORENTE NASJONERS TREDJE HAV- RETTSKONFERANSE

Resolusjon I

Opprettelse av Den forberedende kommisjon for Den internasjonale havbunnsmyndighet og for Den internasjonale havrettsdomstol

De forente nasjoners tredje havrettskonferanse,

Som har vedtatt Havrettskonvensjonen, som inneholder bestemmelser om opprettelse av Den internasjonale havbunnsmyndighet og Den internasjonale havrettsdomstol,

Som har besluttet å treffe alle mulige tiltak for å sikre at Myndigheten og Domstolen uten unødig forsinkelse kan begynne å virke effektivt, samt å treffe de forholdsregler som er nødvendig for at de kan tre i funksjon,

Som har besluttet at det for dette formål bør opprettes en forberedende kommisjon,

Beslutter følgende:

1. Med dette opprettes Den forberedende kommisjon for Den internasjonale havbunnsmyndighet og for Den internasjonale havrettsdomstol. Etter at 50 stater har undertegnet eller tiltrådt konvensjonen, skal De forente staters generalsekretær sammenkalle Kommisjonen, og den skal komme sammen ikke tidligere enn 60 dager og ikke senere enn 90 dager deretter.
2. Kommisjonen skal bestå av representanter for statene og for Namibia, representert ved De forente nasjoners råd for Namibia, som har undertegnet konvensjonen eller tiltrådt den. Representantene for Sluttaktens signatarer kan delta fullt ut i Kommisjonens drøftelser som observatører, men skal ikke ha rett til å delta i beslutningstakingen.
3. Kommisjonen skal velge sin formann og øvrige medlemmer.
4. Forretningsordenen for De forente nasjoners tredje havrettskonferanse får tilsvarende

anvendelse ved vedtakelse av Kommisjonens forretningsorden.

5. Kommisjonen skal:
 - a) sette opp foreløpig dagsorden for den første sesjon i Forsamlingen og i Rådet og eventuelt gi anbefalinger med hensyn til punkter på dagsordenen;
 - b) utarbeide utkast til forretningsorden for Forsamlingen og Rådet;
 - c) gi anbefalinger med hensyn til budsjettet for Myndighetens første budsjettperiode;
 - d) gi anbefalinger med hensyn til forholdet mellom Myndigheten og De forente nasjoner og andre internasjonale organisasjoner;
 - e) gi anbefalinger med hensyn til Myndighetens sekretariat i samsvar med de relevante bestemmelser i konvensjonen;
 - f) foreta de nødvendige undersøkelser med hensyn til opprettelsen av Myndighetens sete, og gi anbefalinger i denne forbindelse;
 - g) utarbeide utkast til de regler, forskrifter og prosedyrer som er nødvendig forat Myndigheten skal kunne tre i funksjon, herunder utkast til forskrifter om Myndighetens økonomistyring og internadministrasjon;
 - h) utøve de fullmakter og utføre de oppgaver den er tildelt ved resolusjon II om forberedende investeringer fra De forente nasjoners tredje havrettskonferanse;
 - i) foreta undersøkelser om hvilke problemer som kan oppstå for de utviklingsland med landbasert produksjon som trolig vil bli hardest rammet av produksjonen av mineraler fra Området, med sikte på å begrense deres vanskeligheter mest mulig og hjelpe dem til å foreta de nødvendige økonomiske tilpasninger, herunder undersøkelser om opprettelse av et kompensasjonsfond, og gi Myndigheten anbefalinger om dette.
6. Kommisjonen skal ha den rettsevne som er nødvendig for at den skal kunne utføre sine oppgaver og nå sine mål som fastsatt i denne resolusjon.
7. Kommisjonen kan opprette de nødvendige underordnede organer for å kunne utføre sine oppgaver, og skal fastsette deres oppgaver og forretningsorden. Den kan også, i samsvar med De forente nasjoners praksis, eventuelt benytte sakkyndige utenfra for å lette arbeidet i organer som er opprettet på denne måten.
8. Kommisjonen skal opprette en særskilt kommisjon for Driftsselskapet og betro den de oppgaver som er nevnt i nr. 12 i resolusjon II om forberedende investeringer, fra De forente nasjoners tredje havrettskonferanse. Den særskilte kommisjon skal treffe alle tiltak som er nødvendig for at Driftsselskapet raskt skal kunne virke effektivt.
9. Kommisjonen skal opprette en særskilt kommisjon som skal vurdere hvilke problemer som kan oppstå for de utviklingsland med landbasert produksjon som trolig vil bli hardest rammet av produksjonen av mineraler fra Området, og betro den de oppgaver som er nevnt i nr. 5 bokstav i).
10. Kommisjonen skal utarbeide en rapport med anbefalinger om de praktiske tiltak som skal treffes i forbindelse med opprettelsen av Den internasjonale havrettsdomstol, som skal legges fram på møte mellom statspartene sammenkalt i samsvar med artikkel 4 i vedlegg VI til konvensjonen,
11. Kommisjonen skal utarbeide en sluttrapport om alle saker som hører under dens mandat, med unntak av bestemmelsen i nr. 10, og legge den fram for Forsamlingen under dens første sesjon. Ethvert tiltak som treffes på grunnlag av rapporten, må være i samsvar med konvensjonens bestemmelser om de fullmakter og oppgaver som er tildelt hvert av Myndighetens organer.
12. Kommisjonen skal komme sammen på Myndighetens sete dersom lokaler og utstyr er tilgjengelig; den skal komme sammen så ofte som det er nødvendig for at dens oppgaver skal kunne utføres raskt.
13. Kommisjonen skal bestå til Forsamlingens første sesjon er avsluttet, da dens eiendom og arkiver skal overføres til Myndigheten.
14. Kommisjonens utgifter belastes De forente nasjoners ordinære budsjett, med forbehold om godkjenning av De forente nasjoners generalforsamling.
15. De forente nasjoners generalsekretær skal stille det nødvendige sekretariat til rådighet for Kommisjonen.
16. De forente nasjoners generalsekretær skal henlede Generalforsamlingens oppmerksomhet på denne resolusjon, særlig nr. 14 og 15, slik at de nødvendige tiltak kan treffes.

Resolusjon II

Om forberedende investeringer i pionervirksomhet i tilknytning til flermetalliske noder

De forente nasjoners tredje havrettskonferanse,

Som har vedtatt Havrettskonvensjonen (heretter kalt «konvensjonen»),

Som har opprettet ved resolusjon I Den forberedende kommisjon for Den internasjonale havbunnsmyndighet og for Den internasjonale havrettsdomstol (heretter kalt «Kommisjonen») og gitt den i oppgave å utarbeide utkast til de regler, forskrifter og prosedyrer som er nødvendig for at Myndigheten skal kunne tre i funksjon, samt gi anbefalinger med sikte på at Driftsselskapet så raskt som mulig skal kunne virke effektivt,

Som ønsker å vedta bestemmelser om investeringer foretatt av stater og andre enheter på en måte som er forenlig med den internasjonale ordning som er fastsatt i del XI i konvensjonen og de dertil hørende vedlegg, før konvensjonen trer i kraft,

Som erkjenner nødvendigheten av å sikre at Driftsselskapet gis de midler, den teknologi og den ekspertise som er nødvendig for at den skal kunne drive virksomhet i Området i takt med de stater og øvrige enheter som er nevnt i foregående ledd,

Beslutter følgende:

1. I denne resolusjon menes med:

a) «pionerinvestor»:

- i) Frankrike, India, Japan og Unionen av Sovjetiske Sosialistiske Republikker, eller et statsforetak tilhørende en av disse stater eller en fysisk eller juridisk person som har nasjonaliteten til eller reelt kontrolleres av en av disse stater eller deres borgere, forutsatt at den berørte stat undertegner konvensjonen, og staten eller statsforetaket eller den fysiske eller juridiske person før 1. januar 1983 har hatt minst USD 30 millioner (beregnet i 1982-dollar) i utgifter til pionervirksomhet, og har brukt ikke mindre enn 10 prosent av beløpet til lokalisering, kartlegging og evaluering av det område som er nevnt i nr. 3 bokstav a);
- ii) fire enheter, bestående av fysiske eller juridiske personer¹ som har en eller flere av følgende staters nasjonalitet: <fns>

1) M.h.t. deres identitet og sammensetning se «Utbygging av mineralforekomster på havbunnen: de internasjonale konsortiers virksomhet i den senere tid» og addendum, utgitt av De forente nasjoners avdeling for internasjonale økonomiske og sosiale spørsmål (ST/ESA/107 og Add.1).

Belgia, Canada, Forbundsrepublikken Tyskland, Italia, Japan, Nederland, Det forente kongerike Storbritannia og Nord-Irland samt Amerikas forente stater, eller reelt kontrolleres av dem eller deres borgere, forutsatt at den eller de attesterende stater undertegner konvensjonen og den berørte enhet før 1. januar 1983 har hatt utgifter med de beløp og til de formål som er angitt under i);

- iii) ethvert utviklingsland som undertegner konvensjonen eller ethvert statsforetak eller enhver fysisk eller juridisk person som har en slik stats nasjonalitet eller reelt kontrolleres av den eller dens borgere, eller enhver gruppering av ovenstående, som før 1. januar 1985 har hatt utgifter med de beløp og til de formål som er angitt under i);

En pionerinvestors rettigheter kan overføres til dens rettsetterfølger.

b) «pionervirksomhet»: iverksatte tiltak, tilsagn om midler av finansiell og annen art, undersøkelser, funn, utforskning, utvikling av teknologi og annen virksomhet forbundet med identifisering, oppdagelse og systematisk analyse og evaluering av flermetalliske noder, og med fastslåelse av om en utnyttelse er teknisk og økonomisk gjennomførbar. Pionervirksomhet omfatter:

- i) enhver observasjons- og evalueringsaktivitet til sjøs som har som formål å fastslå og dokumentere de flermetalliske nodulers art, form, konsentrasjon, plassering og gehalt, samt de miljømessige, tekniske og andre relevante faktorer som må tas i betraktning før utnyttelse.
- ii) utvinning fra Området av flermetalliske noder med sikte på konstruksjon, framstilling og prøving av utstyr som er tenkt brukt i forbindelse med utnyttelsen av flermetalliske noder;

c) «attesterende stat»: en stat som undertegner konvensjonen, og som har det samme forhold til en pionerinvestor som en garanterende stat ville hatt i henhold til artikkel 4 i vedlegg III til konvensjonen, og som attesterer det investeringsbeløp som er omhandlet i bokstav a);

d) «flermetalliske noder»: en av forekomstene i Området, bestående av avsetninger eller opphopninger av noder, på eller rett under havbunnen på de store havdyp, som inneholder mangan, nikkel, kobolt og kobber;

e) «pionerområde»: et område tildelt av Kommisjonen til en pionerinvestor med sikte på pionervirksomhet i samsvar med denne resolusjon. Et pionerområde skal ikke overstige 150.000 km². Pionerinvestoren skal avstå deler av pionerområdet slik at det hjemfaller til

Området, i samsvar med følgende plan:

- i) 20 prosent av det tildelte området innen utgangen av det tredje år fra tildelingsdatoen;
 - ii) ytterligere 10 prosent av det tildelte området innen utgangen av det femte år fra tildelingsdatoen;
 - iii) ytterligere 20 prosent av det tildelte området eller den del som overstiger det utnyttelsesområde som Myndigheten har fastsatt i sine regler, forskrifter og prosedyrer, etter åtte år fra datoen for tildeling av området eller datoen for utstedelse av en produksjonstillatelse, alt etter hva som kommer først;
 - f) «Område», «Myndigheten», «virksomhet i Området» og «forekomster»: den betydning disse termer er gitt i konvensjonen.
2. Straks Kommisjonen trer i funksjon, kan enhver stat som har undertegnet konvensjonen, på egne vegne eller på vegne av ethvert statsforetak eller enhet eller fysisk eller juridisk person som omhandlet i nr. 1 bokstav a), søke Kommisjonen om å bli registrert som pionerinvestor. Kommisjonen skal registrere søkeren som en pionerinvestor dersom søknaden:
- a) er vedlagt, når det dreier seg om en stat som har undertegnet konvensjonen, en erklæring som attesterer utgiftsbeløpet omhandlet i nr. 1 bokstav a), og i alle andre tilfeller en attestasjon på slike utgifter utstedt av en eller flere attesterende stater; og
 - b) er i samsvar med de øvrige bestemmelser i denne resolusjon, herunder nr. 5.
- 3.
- a) Enhver søknad skal omfatte et totalt område, ikke nødvendigvis sammenhengende, som er tilstrekkelig stort og av tilstrekkelig anslått kommersiell verdi til at det lar seg gjøre å foreta to mineralutvinningsoperasjoner. Søknaden skal angi koordinater som definerer det totale området og deler det i to deler med samme anslåtte kommersielle verdi, og skal inneholde alle opplysninger søkeren har til rådighet om begge områdenes deler. Disse opplysninger skal blant annet omfatte opplysninger om kartlegging, prøving, konsentrasjonen av flermetalliske noder og deres metallinnhold. Ved behandling av slike opplysninger skal Kommisjonen og dens personale opptre i samsvar med de relevante bestemmelser i konvensjonen og dens vedlegg om fortrolige opplysninger.
 - b) Innen 45 dager etter å ha mottatt de opplysninger som kreves etter bokstav a), skal Kommisjonen angi hvilken del av området som i samsvar med konvensjonen skal forbeholdes Myndighetens virksomhet i Området gjennom Driftsselskapet eller i sammenslutning med utviklingsland. Den annen del av området skal tildeles pionerinvestoren som et pionerområde.
4. Ingen pionerinvestor kan registreres på mer en ett pionerområde. Når det dreier seg om en pionerinvestor som består av to eller flere komponenter, kan ingen av disse komponenter søke om å bli registrert som selvstendig pionerinvestor eller i henhold til nr. 1 bokstav a) iii).
- 5.
- a) Enhver stat som har undertegnet konvensjonen og som eventuelt skal bli en attesterende stat, skal før den legger fram søknad for Kommisjonen etter nr. 2, forvise seg om at områdene det søkes om, ikke overlapper hverandre eller områder som tidligere er tildelt som pionerområder. De berørte stater skal holde Kommisjonen løpende og fullt ut informert om alle bestrebelser på å løse konflikter om overlappende områder og om deres utfall.
 - b) Attesterende stater skal før konvensjonen trer i kraft, sørge for at pionervirksomheten drives på en måte som er forenlig med den.
 - c) Stater som eventuelt skal bli attesterende stater, herunder alle potensielle kravshavere, skal løse sine konflikter som omhandlet i bokstav a) ved forhandlinger innen rimelig tid. Dersom slike konflikter ikke er løst innen 1. mars 1983, skal de stater som eventuelt skal bli attesterende stater, sørge for at alle slike krav henvises til bindende voldgift i samsvar med UNCITRALs voldgiftsregler; voldgiftsbehandlingen skal ta til senest 1. mai 1983 og avsluttes innen 1. desember 1984. Dersom en av de berørte stater ikke ønsker å delta i voldgiften, skal den sørge for å være representert av en juridisk person med dens nasjonalitet. Voldgiftsdomstolen kan, dersom det er berettiget, forlenge fristen til å avsi kjennelse med en eller flere perioder på 30 dager.
 - d) Voldgiftsdomstolen skal finne fram til en rettferdig og rimelig løsning når den avgjør hvem av de søkere som er part i en tvist, skal få tildelt hele eller en del av det omtvistede område, idet det for hver og en av de søkere som er part i tvisten, tas hensyn til følgende faktorer:
 - i) deponering av listen med relevante koordinater hos den eller de stater som eventuelt skal bli attesterende stater, senest den dag Sluttakten vedtas eller 1. januar 1983, alt etter hva som kommer først;

- ii) kontinuiteten i og omfanget av tidligere virksomhet i tilknytning til hvert omtvistet område og til det søkerområde det er en del av;
 - iii) datoen da den enkelte berørte pionerinvestor eller dens forgjenger med samme interesse eller del av dens organisasjon begynte sin virksomhet i søkerområdet;
 - iv) kostnader i konstante amerikanske dollar for hvert omtvistet område og for det søkerområde det er en del av; og
 - v) tidspunktet da virksomheten fant sted og arbeidets kvalitet.
6. En pionerinvestor som er registrert i henhold til denne resolusjon skal fra registreringsdatoen ha enerett til å drive pionervirksomhet i det pionerområde den er blitt tildelt.
- 7.
- a) Enhver som søker om å bli registrert som pionerinvestor, skal betale en avgift på USD 250.000 til Kommisjonen. Når pionerinvestoren legger en arbeidsplan for undersøkelse og utnyttelse fram for Myndigheten, skal avgiften nevnt i artikkel 13 nr. 2 i vedlegg III til konvensjonen være USD 250.000;
 - b) Enhver registrert pionerinvestor skal betale en fast årsavgift på 1 million USD fra den dag pionerområdet er tildelt. Pionerinvestoren skal utbetale beløpet til Myndigheten når dens arbeidsplan for undersøkelse og utnyttelse er godkjent. De finansielle ordninger i arbeidsplanen skal tilpasses slik at de omfatter utbetalinger etter denne bokstav.
 - c) Enhver registrert pionerinvestor skal forplikte seg til å foreta jevnlig dekning av utgifter med et beløp fastsatt av Kommisjonen for pionerområdet det er tildelt, til arbeidsplanen er godkjent i henhold til nr. 8. Beløpet skal stå i rimelig forhold til pionerområdets størrelse og de utgifter som må forventes hos en operatør i god tro som bestemmer seg for å sette området i kommersiell produksjon innen rimelig tid.
- 8.
- a) Innen seks måneder etter at konvensjonen er trådt i kraft og Kommisjonen i samsvar med nr. 11 har bekreftet at bestemmelsene i denne resolusjon er oppfylt, skal den registrerte pionerinvestor søke Myndigheten om å få godkjent en arbeidsplan for undersøkelse og utnyttelse i samsvar med konvensjonen. Den arbeidsplan søknaden gjelder, skal være i samsvar med og være undergitt de relevante bestemmelser i konvensjonen og Myndighetens regler, forskrifter og prosedyrer, herunder dem som gjelder operasjonelle og finansielle krav og forpliktelser med hensyn til teknologioverføring. Dersom det er tilfellet, skal Myndigheten godkjenne søknaden;
 - b) Når en enhet som ikke er en stat, legger fram en søknad om godkjenning av en arbeidsplan i samsvar med bokstav a), skal den eller de atterende stater anses som den garanterende stat for de formål som er angitt i artikkel 4 i vedlegg III til konvensjonen, og skal deretter påta seg de dertil hørende forpliktelser.
 - c) Ingen arbeidsplan for undersøkelse og utnyttelse skal godkjennes uten at den atterende stat er part i konvensjonen. Når det dreier seg om enheter som omhandlet i nr. 1 bokstav a) ii), skal arbeidsplanene for undersøkelse og utnyttelse ikke godkjennes uten at alle stater hvis fysiske eller juridiske personer utgjør disse enheter, er part i konvensjonen. Dersom en av disse stater ikke ratifiserer konvensjonen innen seks måneder etter at den har mottatt melding fra Myndigheten om at en søknad fra den, eller støttet av den, er til behandling, opphører dens status som pionerinvestor eller atterende stat, alt etter som, med mindre Rådet med tre fjerdedels flertall av de medlemmer som er til stede og avgir stemme, beslutter å utsette opphørsdatoen for et tidsrom som ikke overstiger seks måneder.
- 9.
- a) Ved tildeling av produksjonstillatelser skal, i samsvar med artikkel 151 i konvensjonen og artikkel 7 i dens vedlegg III, de pionerinvestorer som har fått godkjent arbeidsplaner for undersøkelse og utnyttelse, gå foran alle andre søkere enn Driftsselskapet, som skal ha rett til produksjonstillatelser for to utvinningsfelter, herunder den som er nevnt i artikkel 151 nr. 5 i konvensjonen. Etter at hver pionerinvestor har fått produksjonstillatelse for sitt første utvinningsfelt, får Driftsselskapets fortrinnsrett som omhandlet i artikkel 7 nr. 6 i vedlegg III til konvensjonen, anvendelse.
 - b) Det skal utstedes produksjonstillatelse til hver pionerinvestor innen 30 dager fra den dag vedkommende pionerinvestor gir Myndigheten melding om at den vil begynne kommersiell produksjon innen fem år. Dersom en pionerinvestor av årsaker som ligger utenfor dens kontroll, ikke er i stand til å sette i gang produksjonen i løpet av disse fem år, skal den søke Den juridiske og tekniske kommisjon om å få fristen forlenget. Nevnte kommisjon skal forlenge fristen for et tidsrom som ikke overstiger fem år, uten ytterligere forlengelse, dersom den finner det godtgjort at pionerinvestoren ikke kan begynne en øko-

nomisk forsvarlig produksjon på det tidspunkt som opprinnelig var planlagt. Ingen bestemmelse i denne bokstav skal være til hinder for at Driftsselskapet eller enhver annen pionersøker som har gitt Myndigheten melding om at den vil begynne kommersiell produksjon innen fem år, gis fortrinnsrett framfor enhver søker som har fått en forlenget frist etter denne bokstav.

- c) Dersom Myndigheten når den mottar en melding i henhold til bokstav b), fastslår at kommersiell produksjonsstart innen fem år innebærer at produksjonstaket i artikkel 151 nr. 2–7 i konvensjonen overstiges, skal søkeren ha fortrinnsrett framfor enhver annen søker ved tildeling av den neste produksjonstillatelse som produksjonstaket tillater.
- d) Dersom to eller flere pionerinvestorer søker om produksjonstillatelser med sikte på samtidig start av kommersiell produksjon, og det etter artikkel 151 nr. 2–7 i konvensjonen ikke er mulig å begynne all produksjon samtidig, skal Myndigheten underrette de berørte pionerinvestorer om dette. Innen tre måneder fra underretningen skal de avgjøre hvorvidt, og i så fall i hvilken grad, de ønsker å fordele tillatt tonnasje seg imellom.
- e) Dersom de berørte pionerinvestorer beslutter at de ikke vil fordele tillatt produksjon seg imellom etter bokstav d), skal de bli enige om i hvilken rekkefølge produksjonstillatelsene skal prioriteres, og alle senere søknader om produksjonstillatelser vil bli innvilget etter at de som er nevnt i denne bokstav er blitt godkjent.
- f) Dersom de berørte pionerinvestorer beslutter at de vil fordele tillatt produksjon seg imellom etter bokstav d), skal Myndigheten gi hver av dem tillatelse til å produsere den omforente reduserte mengde. I hvert tilfelle vil det bli gitt godkjenning til den produksjon søkeren har angitt som nødvendig, og full produksjon vil bli tillatt straks produksjonstaket gir rom for den ytterligere kapasitet som må til for de konkurrerende søkere. Alle senere søknader om produksjonstillatelse vil bli innvilget først etter at bestemmelsene i denne bokstav er oppfylt og søkeren ikke lenger er undergitt den produksjonsbegrensning som er fastsatt i denne bokstav.
- g) Dersom partene ikke blir enige innen den fastsatte fristen, skal spørsmålet umiddelbart avgjøres på den måte som er fastsatt i nr. 5 bokstav c), i samsvar med kriteriene fastsatt i artikkel 7 nr. 3 og 5 i vedlegg III til konvensjonen.

10.

- a) Enhver rettighet ervervet av enheter eller fysiske eller juridiske personer som har nasjonaliteten til eller reelt kontrolleres av en eller flere stater hvis status som attesterende stat har opphørt, skal bortfalle med mindre pionerinvestoren endrer sin nasjonalitet og sin støtte innen 6 måneder fra opphørsdatoen, som fastsatt i bokstav c).
- b) En pionerinvestor kan endre den nasjonalitet og støtte den hadde da den ble registrert som pionerinvestor, til nasjonalitet tilhørende og støtte fra enhver statspart til konvensjonen som reelt kontrollerer pionerinvestoren i henhold til nr. 1 bokstav a).
- c) Endring av nasjonalitet og støtte etter dette nr. skal ikke berøre noen rettighet eller prioritet tilstått en pionerinvestor i henhold til nr. 6 og 8.

11. Kommisjonen skal:

- a) forsyne hver pionerinvestor med et bevis på at bestemmelsene i denne resolusjon er oppfylt, som omhandlet i nr. 8; og
- b) i den sluttrapport som er omhandlet i nr. 11 i Konferansens resolusjon I, ta med nærmere opplysninger om all registrering av pionerinvestorer og tildeling av pionerområder som er foretatt etter denne resolusjon.

12. For å sikre at Driftsselskapet er i stand til å drive virksomhet i Området i takt med statene og andre enheter:

- a) skal hver registrert pionerinvestor:
 - i) på anmodning fra Kommisjonen undersøke det område som i samsvar med nr. 3 er definert i dens søknad og reservert, med sikte på Myndighetens virksomhet i Området gjennom Driftsselskapet eller i sammenslutning med utviklingsland, med refusjon av påløpte utgifter tillagt 10 % rente p.a.;
 - ii) sørge for opplæring på alle plan til det personale Kommisjonen har utpekt;
 - iii) forplikte seg til, før konvensjonen trer i kraft, å oppfylle de forpliktelser som er fastsatt i konvensjonen med hensyn til teknologioverføring;
- b) skal hver attesterende stat:
 - i) etter at konvensjonen er trådt i kraft, sørge for at de nødvendige midler stilles til rådighet for Driftsselskapet til rett tid, i samsvar med konvensjonen; og
 - ii) rapportere jevnlig til Kommisjonen om den virksomhet den selv, dens enheter eller fysiske eller juridiske personer har drevet.

13. Myndigheten og dens organer skal anerkjenne og respektere de rettigheter og forpliktelser som

oppstår som en følge av denne resolusjon og de beslutninger Kommissjonen treffer i henhold til den.

14. Med forbehold for nr. 13 får denne resolusjon anvendelse til konvensjonen trer i kraft.
15. Ingen bestemmelse i denne resolusjon skal avvike fra artikkel 6 nr. 3 bokstav c) i vedlegg III til konvensjonen.

Vedlegg II

Omforent erklæring om en bestemt metode som skal benyttes ved fastsettelse av kontinentalmarginens ytterkant

De forente nasjoners tredje havrettskonferanse

Som tar i betraktning særtrekkene ved en stats kontinentalmargin når 1) gjennomsnittlig avstand til 200 meters dybdekurve ikke overstiger 20 nautiske mil; 2) størstedelen av kontinentalmarginens sedimentære bergart ligger under stigningen; og

Som tar hensyn til at det ville være urimelig overfor denne stat å anvende artikkel 76 i konvensjonen på dens kontinentalmargin, ettersom de sedimentære bergarters gjennomsnittlige tykkelse langs en linje fastsatt i størst mulig avstand i samsvar med bestemmelsene i nr. 4 bokstav a) i) og ii) i nevnte artikkel, som ville representere hele kontinentalmarginens ytterkant, ikke ville bli under 3,5 kilometer, og mer enn halvparten av marginen derved ikke ville komme med,

Som erkjenner at en slik stat kan, uten hensyn til bestemmelsene i artikkel 76, fastsette sin kontinentalmarginens ytterkant ved rette linjer som ikke er lengre enn 60 nautiske mil, og som forbinder faste punkter angitt ved bredde- og lengdegradskoordinater, og slik at de sedimentære bergarters tykkelse ved hvert punkt ikke er mindre enn 1 kilometer,

Når en stat fastsetter sin kontinentalmarginens ytterkant ved hjelp av den metode som er angitt i foregående ledd, kan også en nabostat benytte denne metode til å trekke opp sin kontinentalmarginens ytterkant under de samme geologiske forhold, når denne ytterkant befinner seg under slike forhold ved å følge en linje fastsatt i størst mulig avstand i samsvar med artikkel 76 nr. 4 bokstav a) i) og ii), og de sedimentære bergarters gjennomsnittlige tykkelse langs denne linje ikke er mindre enn 3,5 kilometer,

Konferansen ber Kommissjonen for kontinentalsokkelens yttergrenser, opprettet i henhold til vedlegg II til konvensjonen, følge bestemmelsene i denne erklæring når den utformer sine anbefalinger om spørsmål knyttet til fastsettelse av ytterkanten for disse staters kontinentalmargin i den sørlige delen av Bengalbukten.